

HANDBOUND
AT THE

UNIVERSITY OF

COLECCIÓN
DE
DOCUMENTOS INÉDITOS DEL ARCHIVO GENERAL
DE LA
CORONA DE ARAGÓN

PUBLICADA Á EXPENSAS DEL ESTADO POR SU ARCHIVERO
DON FRANCISCO DE BOFARULL Y SANS

=====

TOMO XLI

=====

GREMIOS Y COFRADÍAS

DE LA

ANTIGUA CORONA DE ARAGÓN

PUBLICADO POR

Don Francisco de Bofarull y Sans

Jefe del Archivo de la Corona de Aragón

TOMO II

BARCELONA

TIPOGRAFÍA L. BENAIGES

1910

D
127
A
C

763356

PRÓLOGO

Suspendida la publicación oficial de la COLECCIÓN DE DOCUMENTOS INÉDITOS DEL ARCHIVO GENERAL DE LA CORONA DE ARAGÓN por falta de consignación en anteriores Presupuestos, quedó la colección interrumpida en el tomo XL, en el que, con el título de «Gremios y Cofradías de la antigua Corona de Aragón», se insertan varias ordenanzas de distintos oficios y artes en los siglos XIV y XV.

El presente volumen, tomo XLI, contiene diferentes ordinaciones de los siglos indicados y las posteriores del reinado de los Reyes Católicos hasta fin del siglo XVI en que termina con la reglamentación de los gremios de librerías, músicos y pintores.

Esta edición, costeada por el Estado, débese al aumento del material consignado en los Presupuestos del Ministerio de Instrucción Pública y Bellas Artes del año 1908 y siguientes, aumento que permite aplicar el pequeño sobrante en material científico á contiuar así la publicación de los documentos

más importantes y de mayor interés que para la historia nacional contiene este Archivo.

En el prólogo del tomo anterior, en que se trata del origen y desenvolvimiento de los gremios, se dijo que los documentos transcritos proceden de los registros de la antigua Cancillería Regia, y en ellos, aparte del interés histórico que ofrecen, se estudia el lenguaje vulgar de la época, por ser este el propio de los redactores de las ordenanzas, que fueron los prohombres ó cónsules de los gremios quienes formulaban las ordenanzas que presentaban al Rey ó á los magistrados municipales para su aprobación.

Del estudio de los documentos aprontados se desprende que á mediados del siglo XIII se establecieron cofradías, dándose á algunas de ellas facultad para adquirir y comprar bienes, pero, según las referencias que se hacen en los privilegios otorgados, se ve que no empezaba entonces la costumbre pues habían existido en tiempos anteriores las mismas de que aquellos tratan, de modo que en algunas su constitución solía ser una reaparición ó renovación nuevamente presentada al restablecerse los gremios.

A últimos del siglo XIII la falta de cumplimiento de las ordinações y otras causas dieron lugar á abusos y Jaime II se vió en la

imprescindible necesidad de prohibir las cofradías. Posteriormente volvieron á renacer y en el reinado de Pedro el « Ceremonioso » se confirmaron algunas que habían existido y se crearon otras nuevas.

En las ordenanzas posteriores á la extinción de los gremios por Jaime II, y restablecidas por Pedro IV de Aragón, se observa el predominio que obtuvieron los cuerpos gremiales en la Corona de Aragón y en especial en las ciudades de Barcelona, Valencia y Gerona, en donde se han conservado las calles con los nombres de los diferentes oficios que ejercían los que las ocupaban.

Al reseñar el erudito Capmany las clases de artes y oficios en Barcelona, dice que eran 28 las calles que estaban calificadas por los nombres de los diversos oficios. La Plaza de la Lana en aquel tiempo era el centro al que concurrían las hilanderas y tejedores que iban á las compras y á la distribución de estas materias. Este centro industrial de muy antiguo comenzó á dedicarse al indicado objeto, y á mediados del siglo XIV se hallaba dentro del segundo recinto de la ciudad. Antiguo fué también como centro industrial la Plaza del Mercadal de Gerona, establecido principalmente para la industria de drapería.

Los cuerpos gremiales tuvieron varias

denominaciones: llámóseles gremios, hermandades, congregaciones, oficios, ligas, almoynas, etc., pero todos obedecían á un fin humanitario, al apoyo del individuo dentro de la esfera del trabajo y al auxilio del obrero enfermo y desvalido, obra de caridad que dió lugar al calificativo de Almoyna, por ser ésta la caja gremial en la que el cofrade al ingresar en el gremio ó inscribir su nombre satisfacía la cantidad fijada de entrada, pagando después la cuota anual establecida y las demás derramas á que estaba sujeto cada cofrade.

En el siglo xv, y en especial en el reinado de Alfonso V de Aragón, las corporaciones gremiales, que en los dos siglos anteriores por lo general no tuvieron más fin que el común auxilio de los individuos, fueron renovando unas y creando otras sus ordenanzas con el principal movíl de reglamentar el oficio ó arte á que se dedicaban, procurando que los obreros en cada industria pasaran por el aprendizaje necesario, y que las materias empleadas en las diversas manufacturas á que se dedicaban reuniesen los requisitos propios para la fabricación.

Estas ordenanzas comprendían las leyes políticas con referencia á las distintas clases de aprendices, mancebos, maestros y examinadores, á la elección de los cargos de veedores, claveros y otros empleos del Gremio, á las

derramas ó pagos que se satisfacían, á la recta administración de su fondo pío y al pago de las multas por falta de cumplimiento de alguno de los estatutos.

En la formación de tales reglamentos se atendía al consejo é informe de los peritos de cada arte y en sus últimos artículos siempre se hacía la reserva expresa del derecho de enmienda y corrección.

Por regla general lo establecido en los gremios era común á todos. Era corriente, por ejemplo, en las ordenanzas fijar el tiempo que los aprendices debían pasar preparándose para llegar á oficiales, que generalmente no bajaba de tres años ni pasaba de seis, y se señalaba también el modo y forma de efectuar los exámenes prestando ante los veedores ó examinadores formal juramento de proceder con imparcialidad y rectitud, sin tratar de favorecer ni perjudicar. Los talleres de los artesanos debían ser públicos para evitar fraudes y abusos y así poderlos inspeccionar por los encargados de la policía gremial, quienes procuraban el remedio ó el castigo según los defectos ó falsificaciones que hallaren en las manufacturas, y á instancia de los prohombres, en caso de falta justificada, se mandaba quemar ó confiscar la materia mistificada. En muchos oficios, como cuchilleros, pelaires, alfare-

ros, etc., debían los fabricantes poner su señal ó marca particular en todos los artefactos ó piezas que construían. Esta les era dada por los cónsules del Gremio el día del examen, y los hijos y la viuda, caso de seguir trabajando, podían usar la marca de sus padres y esposos. La marca del oficio en otros gremios, solía sólo figurar como enseña y representación gremial, según se ve en las banderas, en los paños mortuorios, en las cubiertas de los libros de ordenanzas y privilegios, y en las losas sepulcrales de la comunidad del Gremio.

Al estudiar Capmany (1) la legislación antigua de los gremios de artesanos trata particularmente de aquellos oficios que son de verdadera enseñanza fabril. Se ocupa en primer término del Gremio de tejedores, tintoreros y batidores, según consta en las ordenanzas del año 1325, ordenanzas que fueron corregidas

(1) Capmany.— «Memorias históricas». Tomo I, parte III. De las antiguas artes de Barcelona.

Pueden consultarse con fruto para el estudio de los gremios de Valencia las obras siguientes:

Tramoyeres Basco (Luis). — «Instituciones gremiales: Su origen y organización en Valencia, con un prólogo de D. Eduardo Pérez Pujol.» — Valencia Imp. Domenech. 1887.

Marqués de Cruille. — «Guía urbana de Valencia».

Id., id., «Los gremios de Valencia» Memoria sobre su origen, vicisitudes y organización». Valencia Imp. de la Beneficencia, 1883.

y ampliadas en 1393; y de las del año 1446 en que se hizo el estatuto de que nadie pudiese tener obrador de telar de lino de dos en pua sin que primero fuese examinado por los cónsules ó prohombres; en 1456 se fijó la medida de las puas y se determinó sobre la fabricación de cierta clase de estofas, se fijaron las multas, etc. Varias otras ordinaciones, en su mayor parte confirmatorias, se aprobaron en los años posteriores, pero todas ellas no son más que refundiciones, enmiendas y adiciones á la antigua Cofradía que, bajo la invocación de Santa María, fué instituída y aprobada en 1394 por Juan I de Aragón y confirmada por privilegio de Felipe II en 1591.

Los gremios, según el movíl para que fueron creados, tenían su reglamentación especial, apropiada, y en el siglo xvi vemos figurar entre los oficios mecánicos é industriales otros gremios protectores de la agricultura, del riego, de la pesca, de la caza, etc., los que basan su reglamento en principios de justicia y equidad, preveyendo así prudentemente para el porvenir. En este caso se hallan el gremio de los regantes de la Acequia Real de Alcira en cuyos estatutos se fijan las obligaciones y deberes de los regantes, de los cequieros, los veedores, los colectores y demás guardianes del servicio de la Acequia.

A fin de establecer el gremio reglamentado, los prohombres proponen en primer lugar que sea elegido para Baile de la población un prohombre vecino de la misma, puesto que así son mayores las garantías que ofrece la persona, siendo de mayor utilidad para el Patrimonio Real y para la cosa pública, poniendo á salvo los derechos de la Corona y los de la villa.

Piden también que caso que los vecinos y singulares de aquella obraran contra lo establecido, que el Justicia, con consejo de los jurados y prohombres y de un jurista de confianza, recibida somera información de testigos, proceda á la ejecución del castigo impuesto. Suplican también que se les conceda el establecimiento de dos cofradías una bajo invocación de Santa María y la otra de S. Agustín para cofrades y cofraresas.

La cofradía de Barqueros, creada en 1459, en sus ordenanzas dicta reglas para el buen proceder de los barqueros en la carga y descarga de las mercancías de las naves y fija la parte de beneficios que debían imponer en la caja de la Cofradía.

Los pescadores de la Albufera suplican para la buena administración que se les concedan las ordenaciones que presentan para reglamentar la pesca y poder dirimir las

cuestiones que ocurrieran entre los pescadores de la albufera y los pescadores del mar.

La Cofradía de librereros de Barcelona, bajo invocación de San Jerónimo, prevenía en los Estatutos que todos los que tuvieran tienda ú obrador de librería en Barcelona y su territorio debían inscribirse en el Gremio pagando de entrada la cantidad de 20 sueldos y 5 anuales. Los cónsules ó prohombres eran elegidos en la casa del Consejo.

Para tener tienda de librero era preciso presentarse al cónsul y pedir examen, y en caso de demostrar suficiencia, quedaba facultado y habilitado para establecer tienda.

La Cofradía ó Gremio de los músicos, bajo invocación de San Gregorio y Santa Cecilia, que comprendía los ministriles, violas, arcos, arpas, rabaquets, gaitas y tambors de cordes, fué gremio instituído con el fin principal de protección del arte de la música que ejercían.

Bajo invocación de San Lucas se instituyó la Cofradía de pintores de Barcelona en el año 1599.

En la súplica exponen que la Pintura sea tenida y reputada como otra de las artes liberales, tanto en Barcelona como en el Principado de Cataluña y Condados de Rosellón y Cerdaña.

Los gremios y cofradías en Barcelona

tenían, como era consiguiente, á más de la Caja ó Almoyna, el Archivo en donde guardaban cuidadosamente los privilegios reales y los documentos de interés. Por regla general poseían índices ordenados, que denominaban *Espéculos*, en los que solían resumir lo contenido en documentos que se guardaban en cajas ó estantes que se referían al índice general. El Espéculo solía ir precedido de un epígrafe en la primera página, así por ejemplo vemos que en el primer tomo del Espéculo del gremio de sastres de Barcelona dice: «Llibre en lo qual se trobarán descrits y continuats tots los actes fahents y se son trobats haberi en la casa dels Consells y altres negocis de la Cofradía dels mestres sastres de la present ciutat de Barcelona rubricats com en lo avant de dit llibre se trobara llargament contingut.» El segundo tomo del Espéculo dice en su primera página: «Llibre titulat Espejo, que conté varios pergamins, llibres y papers propis del Gremi de mestres sastres de la present ciutat de Barcelona. Tomo II, any 1819» (1).

El índice comprende tres grupos: en el

(1) «Breve reseña de la antigua cofradía de Maestros Sastres de Barcelona bajo invocación de Santa María Magdalena». Memoria que escribí por encargo de la Junta del gremio, en 1884.

primero están clasificados los documentos en pergamino, en el segundo los libros y en el tercero los papeles manuscritos é impresos.

Ambos tomos de índices tienen otro auxiliar denominado *Promptuari*, que, como indica la palabra, tiene por objeto hallar prontamente el documento que soliciten y que se hallará especificado en la referencia de los Espéculos mencionados. Estos estaban á veces escritos con esmerada pulcritud, y algunos ostentan iniciales adornadas. En ciertos gremios solía ponerse en la anteportada una décima referente al oficio, en la que servían de tema los utensilios auxiliares. La décima del Espéculo del Gremio de sastres es la siguiente:

DÉCIMA

Entre agullas y estisoras
 guix didal y altres arreus
 se ha compost lo que aquí veus
 que's treball de moltas horas;
 si pretens ferhi milloras
 has de estar segur y cert,
 que per mes sies expert
 y apliquias ta habilitat
 trobarás per resultat
 qui mes hi fá mes hi pert.

Tenían también algunos gremios los libros

llamados de pasantía en donde constaba el nombre del cofrade ascendido á maestro, que acababa de ser examinado.

Merecen especial mención los ocho tomos ó libros de pasantía del antiguo Gremio de plateros de Barcelona. En estos libros de pasantías, que se custodian en la Diputación Provincial, se hallan los dibujos presentados por los oficiales joyeros en el día que se pasaban maestros y forman una curiosa colección de croquis de obras de orfebrería. El primer dibujo, firmado por el platero Amador Belloch, lleva la fecha de 1515, éste y muchos de los dibujos que contiene de los siglos xv y xvi representan verdaderas obras de arte.

LXXXI

Registro 1902, fol. 186.

Nos Johannes etc. Quia regie congruit dignitati ut populos sibi subiectos in pacis et concordie statuam unitatem quodque fideles suos foveat et inducat ad caritatem vinculum observandum quod esse dinoscitur omnium fundamentum ideo attendentes fuisse nobis expositum per vos fideles nostros confratres elemosine beate Lucie Civitatis Valencie quia jam ut asseritur ex illustrium predecessorum nostrorum licencia elemosinam habentes quod ex capitulis infrascriptis per vos bono celo et patule potest perpendi statutis et ordinationis cultus divinus augebitur inter vos et dileccionis indempnitas invalescet fuisseque nobis ob hoc humiliter supplicatum ut confirmando premissam elemosinam qua ut asseruistis utebami vobis concedere dignaremur capitula per vos nobis oblata qui sunt huiusmodi seriei. Molt alt senyor a la vostra Reyat Majestat supliquen los prohomens de la almoyna de Santa Lucía que per vos senyor los sien confirmats los Capitols e ordinations següents los quals fan a honor

de nostre senyor Deu e de la verge Maria mare sua e de la verge Santa Lucía e per profit de les animes dels passats e dels esdevenidors primerament que puxen tenir una lantea en la Seu de Valencia denant lo altar de Santa Lucía la qual continuament crem e arda devant lo dit altar e dos ciris o mes sis volran en servey del levament del cors precios de Jhesu Christ en la dita Capella dels diners de la dita Almoyna sens alcuna oblacio o consignacio de bens sehents e sens prejuhi o derogacio de furs e privilegis de la ciutat de Valencia. E axi mateix puxen tenir tants ciris per acompanyar la creu a la sepultura de qualsevol hom o dona de la dita Almoyna e per fer reverencia al cors de Jhesu Christ concombregaran alcu de la dita Almoyna con ben vist los sera e segons statuts e ordinacions de la dita Ciutat. Item que tots aquells qui seran de la dita Almoyna de Santa Lucía se puxen ajustar ensemps tantes vegades com a ells necessari per actes o fets de la dita Almoyna en aquell loch honest e permis que ben vist los sera. E puxen menjar una vegada en lany ensemps o mes sis volran en aquell loch quels plaura e elegiran en lo qual convit sien XIII pobres aquells quels maiorals elegiran en reverencia de Deu e aquells menjen ans quels de la dita Almoyna de aquelles viandes que los de la dita Almoyna menjaran. Item que cascun any en aquell dia que elegiran puxen mudar e ordonar quatre prohomens per maiorals de la dita Almoyna de Santa Lucía per regir la dita Almoyna a obediencia dels quals los que seran de la dita Almoyna haien a estar los quals maiorals haien a jurar que be e

leyalment se hauran en la administracio e regiment de la dita Almoyna. E quels maiorals vells o passats sien tenguts de retre compte als maiorals novellament elets. E que sien creguts per lur paraula o scriptura o per altra justa rao daço que hauran despes com ja havien jurat en lo començament de lur administracio. Item que puxen tenir e fer caixa en la qual sie reservada e posada la peccunia que per raho de la dita Almoyna sera ajustada de la qual peccunia no sia despes alcuna cosa sino en coses piodoses es assaber en soterrar cossos de la dita Almoyna e catius a rebre e ajudar a pobres dels dita Almoyna e orfenes a maridar de la dita Almoyna e administrar los dits ciris e lantea e altres coses pies de la dita Almoyna. Item que puxen ordonar entressi quant deja pagar cascu de la dita Almoyna ço es cascu disabte 1. diner per persona ó mes tro en dos diners si necessari sera raho- nablement permissa e leguda e per entrada de aquell qui novellament volra entrar en la dita Almoyna deu solidos. E si a la mort sua lexara L solidos e cascu dels de la Almoyna pach a la fi dotze diners. E si es fill o filla qui sera en la dita Almoyna pach ala fi VI diners per als ciris. E si alcu dela dita Almoyna estara ab senyor entant que la dita Almoyna no puxe servir pach cascu any XII diners o si estara fora la ciutat pach axi mateix XII diners. Item ques puxen obligar e posar pena de una lliura de cera per a obs dels dits ciris per tal que la dita Almoyna sia mils servida sino seran a capital de la dita Almoyna o servicis feytes dela dita Almoyna o com no seran a la sepultura o vetllara los cossos dels deffuncts de

la dita Almoyna pus a ells sera manat per lo andador de part dels maiorals. E que puxen elegir andador lo qual haja poder de fer penyorar per saig o saigs per la dita pena de una lliura de cera tantes vegades com comesa sera e mes avant lo dit andador per les coses en los presents capitols contengudes haja poder de fer manaments per part dels maiorals al qual andador cascun de la dita Almoyna sia tengut dar al cap del any un diner per sos treballs. E aquell fara les fosses dels deffunts de la dita Almoyna e port lo lit e caxa e torne de la on lo haura pres e aquell haja per son treball de cascun cors dos solidos e VI diners. E que cascun que sera de la dita Almoyna sia tengut de dir per anima del deffunt cinquanta pater nostres e cinquanta Ave Marias con faran la sepultura. E que cascun any lendema de Santa Lucía sia fet un aniversari de vint misses. Item que no sien tenguts reebre en la dita Almoyna alcuna persona que en peccat mortal viva publicament o si ans apres que alcu sera reebut en la dita Almoyna en lo dit peccat sera e així publicament viura si apres que amonestat sera per los maiorals de la dita Almoyna caritativament nos volra reconciliar e lexarse del dit peccat puxa per los dits maiorals ab capitol esser foragitat e remogut de la dita Almoyna. E no puxen esser forçats de reebre alcu en la dita Almoyna si a ells ben vist no sera. E si alguns seran desobedients als dits maiorals los dits maiorals puxen aquells corregir caritativament o gitarlos de la dita Almoyna si en la desobediencia perseveran e lo dit foragiment de la Almoyna se haja affer ab capitol. Item que en la dita

Almoyna de Santa Lucía puxen esser tants en nombre homens e dones com se segueix e tenir drap o draps ab aquells senyals o ymages que ben vist los sera a coneguda dels de la dita Almoyna los quals puxen esser tro en nombre de doents homens ab lurs mullers e si vidua hi volra entrar que la prenguen en lo dit nombre en loch de hom. Item que si fill o filla pare omare de alcun de la dita Almoyna morra en casa de aquell qui sera de la dita Almoyna que tots los de la dita Almoyna sien tenguts soterrar aquell e fer li honor segons los altres de la dita Almoyna mas que no sien tenguts en aquest cas de dir los dits cinquanta patrenostres e les cinquanta avemaries si nos volran. Item que si alcu de la dita Almoyna morra fora la ciutat de Valencia tres o quatre leugas e no haura bens ab quel puxen fer portar que en aquest cas la dita Almoyna sia tenguda logar una bestia que port lo dit cors a la ciutat e ferli sia feta la sepultura acostumada la qual sepultura ab acabament paguen los de dita Almoyna. Item que si fill o filla pare o mare de alcu de la dita Almoyna morra e lo dit andador o notficara als de la dita Almoyna que deien soterrar lo dit cors que lo dit andador haja VI diners per sos treballs. Item senyor com los temps se muden tots jorns e per conseguint moltes vegades se haja a mudar corregir tollen e aminvan en les dites ordinacions suppliquen per ço senyor a la vostra altea que capitol congregat ab los qui seran de la dita Almoyna tots justats o la maior partida puxen tolre o affegir a les dites ordinacions dessus declarades e encara fer de nou tantes quantes ordinacions e estatuts entre los

qui seran de la dita Almoyna fer volran a honor e fidelitat vostra senyor e profit de la dita Almoyna axi empero que les dites ordinacions statuts e mudaments e faccio de nou de aquells sien justs rahonables e a la dita Almoyna leguts e pertanyents a coneguda consentiment e ferma del portant veus de Governador o de son lochtinent qui pus coneguen e veien aquelles esser justes rahonables legudes e pertinents a la dita Almoyna haien a fermar e actoritzar aquelles liberalment e sens tot salari o satisfaccio. Ea propter huius boni operis participes effici cupientes tenore presentis confirmacionis elemosinam quam pretenditis iam habere capitula preinserta et omnia in eis contenta ob reverencia nostri divini Jhesu Christi et Marie eius matris virginis gloriose ac beate Lucie sub cuius invocacione ipsam elemosinam vos fundatis laudamus approbamus ratificamus et confirmamus ac concedimus ad cautelam. Mandantes Gubernatori et bajulo Generali Valencie justiciis et aliis officialibus nostris Civitatis et Regni predicti presentibus et futuris et dictorum officialium locatenentibus de certa sciencia et expresse sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus confirmacionem et concessionem nostras huiusmodi vobis confratribus elemosine supradicte presentibus et aliis qui pro tempore fuerint de elemosina eadem necnon predicta capitula et omnia et singula in ipsis et unoquoque eorum contenta firmiter teneant et observent et contra non veniant seu aliquem contravenire permittant aliqua racione. Pro huiusmodi autem licencia et concessione habuimus a vobis viginti florenos auri de Aragonia quos

de nostri mandato fidelis consiliario et thesaurario nostro Juliano Garrus integre persolvistis. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendentimunitam. Datum Valencie vicesima die Decembris anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo nonagesimo secundo, regni que nostri sexto. Vidit Sperendeo.

Dominus Rex, presente Thesaurario, mandavit michi Bonanato Egidii et fuit visa per Thesaurarium et R. Tol-sani, Advocatum fiscalem.

LXXXII

Reg. 1905, fol. 109.

Nos Johannes etc. Visis et diligenter inspectis ac recognitis infrascriptis capitulis per fideles nostros Arnaldum Valls juratum Berengarium Fusteri juniorem et Petrum Loreti nuncios syndicos et procuratores vestri fidelium nostrorum justicie juratorum et proborum hominum ac universitatis ville Algeçire nobis reverenter oblatis et factis per nos eisdem capitulis responsionibus

in fine cuiuslibet eorum descriptis capitula ipsa juxta tamen responsiones eorum que omnia fuit huiusmodi seriei. Molt excellent e molt poderos princep Rey e Senyor: Com la vostra magnificencia per sa gran benignitat e liberal clemencia tenintse per servida de la universitat de la vostra vila dalgezira proferis e haia profert als jurats e prohomens daquella fer e atorgarlos gracias e merces en totes les coses que rahonable liberalitat sofira. Per tal vostres humils e devots vassalls e servidors los missatgers de la dita vila venguts a vostra Reyal presencia en nom de la universitat daquella vila e de sos singulars ab humil e subjecta reverencia offeren a vos senyor los presents e dejus inserts capitols molt humilment supplican que sia vostra merce faent conforme la obra ab les paraules los dits capitols e coses en aquells contengudes per justicia e per gracia de vostra acostumada liberalitat proveheir e atorgar. Primerament senyor que per relevar los regants e amprantse de la aygua de la Reyal cequia de la dita vila de superflues despeses e dans sia merce de vos senyor provehir e atorgar perpetualment que al compte de cascun any lo qual lo dit cequier e los vehedors de la dita cequia de cascun any e los collectors e altres administradors del cequiatge e dels bans e colonies e altres emoluments de la dita cequia reten e sian tenguts retre e donar compte e raho als veedors novells e tot ço que sera vist e atrobat per lo dit compte esser en poder del dit cequier veedors vells dels collectors del cequiatge e altres administradors del cequiatge vinga e sia mes en poder e ma

dels dits veedors novells e aquells per lur offici o distribuesquen en la dita cequia de feyt e fuyt lo dit compte si per lo dit cequier vehedors vells collectors e altres administradors sera recusat metre en poder dels dits veedors novells ço que per lur compte se mostrara que en continent lo justicie de la dita vila faça reyal execucio en los bens daquells en tants que abasten a les dites quantitas e aquelles done e liure als dits veedors novells. Plau al Senyor Rey. Item senyor que sia merce vostra de special e perpetual gracia atorgar a la universitat de la dita vila que daci avant lo batle daquela sia e haia a esser successivament per tots temps un prohomi vehi de la dita vila e no estranger de aquella e si lo contrari sera fet que no haia valor alguna ans ipso jure et facto sia de fi nulle com en veritat senyor axi es estat acostumat per los temps passats ans del derrer e present batle estranger e sia estat vist que aquell officl per cascun dels passats batles vehins dela dita vila fo milt regit a utilitat dels drets e regalies de vos senyor e de la cosa publica de la dita vila que per lo dit darrer batle estranger qui molta divissio e molt mal ha mesclat en la dita vila segons que per sumaria informacio per la vostra senyoria hahuda es a aquella cort. Plau al Senyor Rey pero quel dit senyor lon puxa remoure tota vegada que ben vist li sera e apres quey haia a metre hom de la dita vila. Item com lo molt alt Senyor Rey en Pere de bona memoria pare de vos Senyor donas e atorgas an Jacme Dolit vehi de la dita vila de tota la vida del dit en Jacme loffici de cequier o de regiment de la Çequia Reyal de Algeçira ab

salari ordinari de treente solidos annuals sia merce de vos senyor per be de la dita çequia e regants daquella e per consequent de la dita vostra vila dar atorgar e transferir lo dit offici e regiment de çequia apres obte del dit en Jacme Dolit en avant perpetualment a la universitat de la dita vila e jurats daquella et per aquella atorgador per ells annualment a hun ho a mes anys segons los apparra pus expedient e profitos en publich encant e qui per menys e mils regir ho preferra et assegurarara segons la intencio e coneguda dels dits jurats a profit de la dita çequia et hereters e regants daquella et per consequent de la dita vila a la quel aço tornara a gran utilitat sens tot dan de vos Senyor. Plau al Senyor Rey apres emperocessum vel decessum del dit çequier. Item Senyor com la universitat de la dita vila Dalgeçira per mantenir e defendre vostres rendes drets et regalies que havets en la dita vila com per sacrament de feeltat hi sien tenguts e obligats a diverses questions o contrasts ab diverses richs homens cavallers et homens de paratge heretats e poblats en o dins lo terme de la dita vila e alguns singulars de la dita vila en dan de la dita vila e de vostres rendes e regalies fan saber secretament e apalesa los ardots e coses ques ordonen tracten es fan en lo consell de la dita vila segons per clara experiencia es estat vist e atrobat en temps passat de que es seguit gran et irremparable dampnatge a la dita universitat. Per tal Senyor sia vostra merce provehir e atorgar a la dita universitat per bon estament de la dita vila e conservacio de les dites vostres rendes drets e regalies que si alguns vehins e sin-

gulars de la dita vila assagaran fer o de fet faran les dites coses que per lo dit justicia de la dita vila qui ara es o per temps sera ab consell dels jurats e prohomens de la dita vila e de jurista no sospitos recbuda summaria informacio de testimonis de e sobre les dites coses aytals persones puxen esser punnides e castigades en persones e bens encara si mester sera per exili perpetual o temporal de la dita vila e de tot lo terme de aquella en manera que la dita pena sia als dits cometens les dites coses castich e altres terror e exempli. Plau al senyor Rey. Item senyor com en la dita vila de Algeçira haia dues confraries antigues ço es la una appellada la confraria de nostra dona Santa Maria e laltra appellada la confraria de Sent Agusti en les quals confraries son cert nombre de confreres e confrasses e aquelles sien estades instituides e ordenades de special licencia e gracia de vostres predecessors e en les quels confraries e beneficis e almoynes de aquelles vos senyor e vostres precessors sots participants confrare segons que en los privilegis e gracies per vostres precessors atorgats es pus largament contengut. E jassia senyor les dites confraries sien e dejen esser valides e fermes maiorment considerat que en aquelles se fan grans bens e almoynes a pobres de Jhesu Crist e alguns vostres oficials facen dubte en los privilegis de les dites confraries dient que en aquelles no es la ferma de vos senyor. Per ço senyor humilment supplica lo procurador de les dites confraries e confreres de aquelles amplian e conferman les dites lurs concessions e gracies els quals han de nou confermar les dites lurs concessions atorgar que

puxen sens alguna reprehssio usar dels dits lurs privilegis e gracies segons que en lo temps passat han acostumat validant e confermant aquelles. E hauranho senyor a special gracia e merce de la vostra senyoria. Plau al Senyor Rey. Item senyor com los officis mesters de la dita vila axi com notaris fusters perayres sastres texidors çabaters e encara lauradors o alguns dells haien acostumat tots temps o de gran temps a ença tenir cascun offici o mester sa almoyna e duguen borsa caxa e lits draps ciris e penons e altres coses semblants axi per almoynes e subvencions de les persones vives com per a les sepultures de las persones defunctes de cascun dells com encara per acompanyar e honrar la processo de corpore Christi de ques seguexen coses caritatives e serviciables a nostre Senyor e a vos senyor lo quel singularment e expresa cascun dells acullen en les dites caritatives obres mes avant los de cascun dels dit officis e mestres haien acostumat aplegar e ajustarse per parlar e tractar de lurs affers e de lurs officis e mesters sens licencia e presencia de algun official reyal. E jassia per reyal privilegis generals de regne de Valencie les dites coses o algunes daquelles sien legudes es puxen fer empero com alguns hi vullen e assagen duptar e cavillar suppliquen humilment que sia merce de vos senyor totes e sengles les dites coses donar e atorgar a cascun dels dits officis e mesters ço es axi aquells dells qui ja les han o tenen en tot o en partida com aaquells qui no les han en tot ne en partida. E axi que tots e cascun dells les puxen fer haver e tenir perpetualment sens tota temor de

qualsevol pena. Plau al Senyor Rey pero que en los ajusts que faran no tracten sino de cosas pies e toquant aquelles e de cosas tocants los officis o mesters. Tenore presentes admittimus concedimus et firmamus concedentes vobis dictis justicie juratis et probis hominibus ac universitati et singularibus personis dicte ville presentibus et futuris quod ipsis capitulis et quolibet eorum ac omnibus et singulis in eis contentis et expressatis juxta tamen responsiones eorum utamini et utantur plenarie prout ad utilitatem et comodum vestri et cuiuslibet vestrum ac dicte universitatis et eius singularium vobis et eis videbitur oportunitate. Mandantesque per eandem expresse et de certa sciencia Gubernatori et Bajulo generali dicti Regni Valencie bajulo et justicie dicte ville Algeçire ceterisque universis et singulis officiali et subditis nostris presentibus et futuris ad quos spectet ac dictorum officialibus loca tenentibus pro prima et secunba jussionibus et sub nostre ire et indignacionis incurso penaque mille florenorum auri nostro erario irremissibiliter applicandorum quatenus predicta capitula et quolibet eorum et omnia et singula in eis contenta juxta tamen responsiones predictas firmiter teneant et observent ac teniri et observari faciant vosque et vestrum quolibet ac dictam universitatem et eius singulares inde uti libere permittant quocumque obstaculo quiescente et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliquo racione. Et abdicantes eis et eorum cuilibet ad cautelam potestatem omnimodam contrarium faciendi. In cuius rei testimonium hanc fieri et sigillo nostri pendenti jussimus communiri Datum Valencie nona die

Aprilis anno a nativitate Domini M.CCC. nonagesimo tercio, regnique nostri septimo. Andreas Salvator Rex Johannes.

Bonanatus Egidi mandato domini Regis factum per Berengarium de Cortilles Consiliarium et domini Regi Thesaurarium qui eam vidit.

LXXXIII

Reg. 1902, fol. 231, v.º

Nos Johannes Dei gracia Rex Aragonum etc. Quam su perni dispensacione consiliis adeo vivimus et regnamus ut et alia extricsecca recta nos sollicitet sollicitudo ad ea tamen que ad cultum divinum incrementum caritatisque vinculum promoventur tanto specialius annectimur intendere quanto graciosius inde Altissimo obsequium impur timur hinc est quod cum vos fideles nostri maiorales et probi homines tintureriorum pannorum lane civitatis Valencie bono zelo ut patule perpendi potest et ut inter vos et alios de dicto officio tinturarie dilecciones idemptitas

invalescat ad honorem sancte et individue Trinitatis ac beatissime Marie Virginis gloriose ac Beati Mauri Confratriam seu elemosinam habere peroptatis ex qua caritatis opera proculdubio multiplicia infundentur ob quod quedam capitula pro bono regimine confratrie memorate fuerunt facta et concordata per vos nobisque exhibita quorum tenores sic se habent. Molt alt princep e senyor a la vostra gran e alta magnificencia supplicant demostren los maiorals e prohomens Tintores de drap de lana de la ciutat de Valencia que com senyor en temps passat lo dit offici de Tintores sie estat en poca reputacio e los homens usants de aquell eran fort poch e per ço aquells james no han feta entre si confraria alguna ni almoyna. E ara per Dei gratiam aquell dit offici es molt creegut e es en gran reputaciø e los homens usants de aquell son molts e en gran nombre per la qual raho aquells volrien e desijen fer entre si coniraria o almoyna segons altres officis de la dita ciutat han acostumat e acostumen fer suppliquen per tal molt humilment que placia a la vostra Reyal magestat de otorgar graciosament als dits promens Tintores qui ara son o per temps seran que daqui avant puxen fer entre si ordenar e tenir confraria o almoyna tota vegada que ben vist los sie ab los capitols e ordinacions següents los quals ara entre los dits supplicants per la dita raho son stats feyts e atorgats e concordats. E en aço senyor farets serviy a Deu e als dits supplicants gracia e merce. Nostre senyor Deu tot poderos vos conserve en longa sanitat e vida al seu sant servir amen. En nom de la santa e individua Trinitat Pare e fill et Sant

Esperit, tres persones e un Deu. Aquests son los capitols e ordinacions fets concordantment e fermats entre los prohombres usants del offici de tintoreria de la ciutat de Valencia atorgats e confirmats per lo molt alt senyor en Johan per la gracia de Deu Rey Darago ara regnant los quals son de la tenor seguent. Primerament a honor laor e gloria de nostre senyor Deu Jhesu Christ e de nostra dona sancta Maria mare sua e del beneventurat monsenyer sant Mauri e de tota la Cort celestial fon feta construhida e fermada la loable Confraria e Almoyna appellada del beneventurat monsenyer Sant Mauri qui fon lo primer tintorer qui james fos entre los promens usants del offici de tintoreria de la dita ciutat de la qual confraria e almoyna sien e puxen esser confreres tots los usants del dit offici de tintoreria dementre que aquells sien de bona fama vida e conversacio a coneguda dels dits promens de la dita confraria e almoyna. Item que tots los dessus promens tintorers se puxen ajustar en loch o lochs bons suficients e honests e aqui tenir capitol tots ensemps o una partida daquells cascuns anys una moltes e tantes vegades com mester sera e ben vist los sera e tots ensemps rahonar parlar tractar provehir ordonar e fer ordinacio e ordinacions e statuts de e sobre los feyts negocis regiment e coses axi pertanyents axi al dit offici com a la dita confraria e al bon stament daquells dementre empero que aquelles e aquells sien justes honestes e justs e honests a conexença irevinent hi consentiment e ferma del portants veus de Governador del Regne de Valencie o de son lochtinent

qui hajan a fer e posar los dits conexença consentiment e ferma de les dites ordinacions fahedores pertanyents a la dita confraria e offici pus sien legudes e honestes desembargadament liberalment e francha sens tot salari o alguna altra satisfeccio e sens res pendre haver o demanar tota vegada e saivament de la fe e lealtat del dit senyor Rey e a profit de la dita Confraria e del dit offici e de la cosa publica. Item que los dessus dits confreres de la dita Confraria ajustats en capitol tots ensemps o la major partida de aquells dins XV dies ans de la festa del dit Sant Mauri cascun any aquell dia que ben vist lo sera puxen elegir quatre dels promens del dit offici de tintorers pero que sien dels confreres de la dita confraria en majorals de la dita confraria qui tinguen e reeben en si los privilegis cartes diners e altres bens del dit offici e Confraria e administren e regesquen per tot aquell any lo dit offici e confraria en totes les coses al dit offici e confrarie necessaries e oportunes. E los dits majorals o los tres o al menys los dos de aquells puixen fer e atorgar aopoques de ço que reebren puxen encara entrevenir en juhi e fora juhi per lo dit offici e confraria hoc encara elegesquen quatre dels dits prohombres del dit offici e confraria en acompanyants ajudadors e conselladors dels dits quatre majorals. E si per ventura aquells o algu de aquells qui seran elets en majorals e acompanyants no volran exceptar lo dit offici de majorals e de acompanyants que aquells aytals axi inobedients de feyt sien gitats de la dita confraria. — Item que los dits prohombres de la dita Confraria o partida daquells cascun any dins VIII dies

ans o apres de la festa de Sant Miquel del mes de Setembre o tota vegada per lo Mostaçaf de la dita ciutat requests ne seran elegesquen e sien tenguts elegir dos prohombres del dit offici de tintoreria en vehedors del dit offici de tintoreria los quals dits dos vehedors sien presentats al dit Mostaçaf per los dits quatre majorals de la dita Confraria e juren en poder del dit Mostaçaf de be e lealment usar del dit offici de veedors. Item que cascun confrare de la dita confraria tota vegada que manat los sera per qualsevol dels dits majorals o dels andadors de la dita confraria de part de aquells sie tengut anar personalment al soterrar dels corses dels dits confreres de la dita Confraria e de lurs muyllers fills filles pare mare germans uncles e altres parents macips macipes esclaus esclaves e encara al soterrar dels corsos de aquells qui morran en casa dels dits confreres si aquells seran persones miserables ço es que no hajan bens de que puxen pagar les funeralles o despeses del dit soterrar a coneguda dels dits majorals e dels acompanyants a aquells hoc encara sien tenguts anar personalment a esposalles novies aniversari e cap dany de tots los dessus nomenats sie tengut encara de devallar e aportar los cossos al dit soterrar dels dessuts nomenats tota vegada que per los majorals o qualsevol de aquells manat los sera e qui contrafara pach per pena cascuna vegada una lliura de cera si donchs no hauria justa escusacio de malaltia o altra perque esser no y pogues e los dits cossos avaliar o portar no pogues a coneguda dels

dits majorals.—Item que cascun confrare de la dita confraria sie tengut anar ab gramalla blava o negre o escura al soterrar de cascun cors dels confrares de la dita confraria e de les muyllers de aquells hoc encara al soterrar dells fills o filles pare mare e germans dels dits confrares qui sien de edat de deu anys ensus.—Item que cascun dels dits confrares de la dita confraria sie tengut dir XXV. parenostres e XXV. avemaries per anima de cascun confrare que passara daquesta present vida en l'altra los quals sien tenguts dir de mentre quel cors del dit confrare sera portat a soterrar e ali faran o diran la missa e altres divinals officis o al menys dins dos dies apres següents.—Item que los dits confrares de la dita Confraria puxen elegir e haver una e moltes vegades tota hora que ben vist los sera dos homens dels confrares de la dita confraria o altres qualsevol per misatges o andadors de la dita Confraria los quals demanen los confrares a capitol als cosors a les novies a les sponsals e a tots altres negocis e coses necesaries e oportunes a la dita confraria e offici les quals misatgers porten vestits sengles mantons blaus e la dita Confraria tenga en lur poder de mentres iran a demanar als cosors e al soterrar e als aniversaris e capdanys.—Item que cascun dels dits dos andados haie per sos treballs e soldada cascun any L. solidos pagados e aquells per la dita confraria la meytat en la dita festa de Sant Mauri e l'altra meytat de Sant Johan de Juny e haien ll sous per cascun cos de con-

frases e II sous per cascun cos de la muller del confrare e II sous de tots los altres cosos los quals seran soterrats ab lo lit gran de la dita confraria e de tots los altres qui sien soterrats ab lo lit xich de la dita confraria e de tots albats que sien soterrats sens lit haien XVIII diners. Och encara per lurs treballs sien franchs e quitis de totes talles en les quals les dits confreres sien tenguts pagar en la dita confraria axi per raho de menyar com per altres qualsevol causa manera o rao. Item que les dits andadors e qualsevol de aquells puxen penyorar qualsevol dels dits confreres de la dita confraria e altres del dit offici per qualsevol quantitats per aquells dits confreres a la dita confraria degudes o devedores tota vegada que per los dits mayorals o per los III. o dos de aquells manat los sera. De mentre empero que no penyoren sino dels bens mobles que dins casa dels dits cofreres attrobaran e no altre. E lo confrare que la dita penyora vedera als dits andados o paraules injurioses les dira puxa esser gitat de la dita confraria e almoyna per los dits prohomens de la dita Almoyna. — Item que tots los dessus dits confreres de la dita confraria o partida daquells sis volran puxen menyar ensemps cascun any una vegada axi en lo dia de mossenyor Sant Mauri com en altre qualsevol dia e en qualsevol loch bo e honest a coneguda dels dits majorals. Axi e pero que pus la maior partida dels dits confreres ço es les dues parts o pus acordaran de menyar e menyaran ensemps que en aytal cas

tots los dits confreres sien tenguts menyar en la dita confraria e si algu o alguns dels dits confreres menyar no y volran sien tenguts pagare part daço que taxat sera que deya pagar cascun confrare de aquells qui hi menyaran si donchs no seran escusats per ausencia malaltia o altra justa causa a coneguda dels dits mayorals com lo dit menyar se fassa no solament per conservacio de pau e tranquilitat mes encara per ajustament e creximent de bona voluntat e amistat e per tolre tots oys e males voluntats que sien entre los dits confreres e per fer amichs aquells qui seran en discordia e brega e per fer als pobres almoyna e caritat. — Item que cascun confrare en lo dia que sera reebut en confrare de la dita confraria pach per entrada dos florins la miytat de continent e laltre mitat dins lo temps del offici dels maiorals qui lavors seran de la dita confraria e que a cascun dels dits confreres axi com sera reebut en confrare sien legits e donats e a entendre los capitols e ordinations de la dita confraria. — Item que tots aquells qui seran requirents ço es qui no seran confreres en lo temps de lur mort volran e requeran esser soterrats per la dita confraria almoyna pagan a la dita confraria a ops de les dites caritats e bones obras de aquella pera pobres V. florins dor comuns darago les quals pagan ans que lo dit requirent sie soterrat o donen penyora als dits maiorals tal que valla be aqueils en altre manera quen pagan los dits maiorals. — Item que les dits confreres de la dita confraria puxen

tenir una caixa per ops de tenir e conservar les scrip-
tures privilegis yoyes diners e altres coses de la dita
confraria e Almoyna. — Item que puxen tenir un lit
gran pera ops de soterrar los dits confreres e altres
coses majors. — Item puxen tenir altre lit menor per
ops de soterrar les coses de aquells qui hauran de
X. entro en XII anys. — Item puxen tenir tres draps
pera ops de soterrar los dits cosos ço es un gran
per a soterrar les confreres e altre miyancer per a
soterrar les pobres e altre per soterrar albats de
braç. Item puxen tenir altre caixa pera ops de tenir
les dits draps. Item quels dits confreres tota vegada
que mester sera puxen fer talles rahonables justes e
convinents entre los dits confreres e de mirar e exi-
gir aquells dels dits confreres e bens lurs axi per
ops de comprar draps de soterrar cosos com per affer
les despenses ques fan per fer honor a vos senyor
en la entrada e a donar per amor de Deu als con-
freres miserables de la dita confraria e per pagar
lo salari dels andados e altres coses necessaries
e oportunes a la dita confraria. Item quels dessus
dits mayorals no puxen metre ni reebre negu en la
dita confraria ni puxen gitar algu de aquella confraria
sino en capitol e si ho faran que no haya valor
alguna. Item quels andados de la dita confraria sien
tenguts anar e demanar generalment tots los dits con-
freres de la dita confraria tota vegada que menat
los sera per los dits mayorals o qualsevol de aquells
si mester sera per fer venir aquells als cosos e

soterrar adniversaris capdanys e a fer honor a les novies e sposales. E per tenir capitol e altres necessitats de la dita confraria e offici e si contrafara que pagan una lliura de cera per cascun de aquells que no demanaran pero si diran que han demenat tots los dits confreres que daço sien creeguts los dits andados per lur sacrament. Item quels dits confreres tota vegada que ben vist los sera puxen constiuir sindich o sindichs ais fets e negocis de la dita confraria e offici necessaries o oportunes. E aquells revocar si mester sera e altres constituir e ordenar. Item que tota vegada que brega alguna baralla nafres scandells perills oys e males voluntats se sdevendran o seran suscidades o mogudes entre alguns dels dessus dits confreres de la dita confraria encontinent los dessus dits majorals apres que aço sabran sens alguna requesta sots pena de una lliura de cera per cascun sien tenguts anar a cascu dels dits confreres a qui les dits bregues oys e males voluntats esdevenguts seran e aquelles pregar e amonestar que facen pau entre si axi com sera rahonable treballant en tal forma e manera en los dits fets que aquells ab lur bon tractament porten a vertedera pau e concordia si fer se pora rahonablement. E que en fer les dites coses los dits majorals puxen demanar e aemprar algunes dels promens confreres de la dita confraria quils ajuden a fer fer la dita pau. E si per aventura aquells entre los quals sera la dita discordia o brega o qualsevol de aquells la dita pau o almenys treua fer no volran o

desrahonablement fer recusaran per los dits majorals e altres per ells a les dites coses reebuts en aytal cas feta relacio per los dits majorals en capitol als dits confreres aquell o aquells axi inobedients desrahonablement decontinent sien gitats de la dita confraria. E aquells dits promens qui per los dits majorals aemprats seran en ajudadors a fer la dita pau aço fer no volran cascun de aquells axi inobedients pach per pena dues lliures de cera. Item quels dits majorals sien tenguts donar secretament per amor de Deu dels bens de la dita confraria a tots aquells confreres de la dita confraria qui vendran a menys e no hauran de que puxen sustentar lur vida a coneguda dels dels dits majorals e que en aytal cas los dits majorals no sien tenguts ni puxen esser forçats dir ni nomenar a qui ne han donat per amor de Deu en la dessus dita forma tro al dia de la reddicio del compte que retran a la dita confraria. Item quels dits majorals puxen manar a qualsevol dels dits confreres de la dita confraria que vetlen de nit e acompanyen de dia als confreres malats qui sien de la dita confraria e no haien parents o amychs quils vetlen els acompanyen. E si aquell qui lo dit manament fet sera aço fer no volra pach per pena un solido del qual sie logat un hom en loch daquell a fer les dites coses. Item que tota vegada que en la dita confraria haja cors algu a soterrar los dits majorals puxen manar a qualsevol dels dits confreres ques visten los caperons e axi acapullats acompanyen lo cors a coneguda del dits majorals. E si aquel qui

aytal manament haura haut aço fer no volra pach per pena un solidó. Item que los dessus dits majorals qui per temps seran sien tenguts e obligats recomptar collir plegar e haver ab acabament dins lo temps de lur offici totes e qualsevol quantitats o deutes deguts e devedors a la dita Almoyna en altra manera en continent passat lo dit lur temps aquells dits majorals sien tenguts pagar del lur propri a la dita confraria los dits deutes que plegats no hauran si donchs no sera atrobat que los deutors qui deuran los dits deutes no havien res de que ho poguessen pagar tota altra scusacio remoguda e foregitada. Item que los dits majorals qui ara son o per temps seran sens alguna requesta sien tenguts de retre e donar compte e raho de lur administracio als majorals novels dins XV. dies apres la festa de Sant Mauri en altra manera passats los dits XV. dies sien encorreguts en pena de esser gitats de la dita confraria e de restituir ço que hauran retengut dels bens de la dita confraria en los quals comptes sien presents cascun any los quatre accompanyants dels dits majorals. Item que no puxe esser reebut novellament confrare algu en la dita confraria que sie concubinari ço es que haja amiga. E si per ventura dels dits confreres qui seran ja reebuts en la dita confraria alguns seran atrobats tenir amiga publicament o seran atrobats esser molt viciosos de altres mals o enormes viciis en aytal cas los dessus dits majorals amonesten aquells aytals concubinaris e viciosos que realment e de fet jaquesquen la dita amiga es partesquen del dit peccat e dels dits viciis e si fer no u volran

o no curaran que aquells aytals sien gitats de la dita confraria o almoyna per los dits confreres de la dita confraria feta a ells relacio de la dita monicio la qual municio los dits majorals hajan a fer per tres vegades a superabundant cautela. Item que totes e qualsevol penes desus imposades si comeses seran sien del comu de la dita confraria e aquellas puxen levar los dits majorals hoc encara puxen jaquir aquelles lo dits majorals ab voler e sabuda dels quatre lurs acompayants. Quia eciam fuit nobis pro parte vestri humiliter supplicatum ut preinserta capitula et omnia et singula in eis contenta de nostri solita clemencia vobis majoralibus et probis hominibus et aliis singularibus dicte Elemosine seu confratrie presentibus et futuris confirmare perpetuo dignaremur. Nos supplicacioni huiusmodi ob honorem omnipotentis domini nostri Jhesu Christi et gloriose beate Marie virginis eius matris et beati Maurici annuentes benigne et ut ex hiis omnium conditori valeat famulari et eo ulterius quia prefata capitula nil aliud nisi caritativa opera continent tenore presentis salva fidelitate naturalitate et superioritate nobis et sucesoribus nostris preinserta capitula et omnia et singula in eis contenta concedimus laudamus approbamus et confirmamus perpetuo et autoritatis nostre presidio roboramus prout in ipsis melius et largius continetur. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori ac Bajulo Generali Regni Valencie iusticiis et probis hominibus civitatis Valencie ceterisque officialibus nostris presentis et futuris et ipsorum officialium

locatenentis pro prima et secunda jussionibus quatuor omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta proprio inviolabiliter vobis dictis majoralibus et probis hominibus ac singularibus dicte Elemosine supra dicte dedistis nobis gracieose sexaginta florinos auri de Aragonia quos de nostri voluntate fideli consiliario ei thesaurario nostro Juliano Garrius integre persolvistis. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendentem munitam. Datum Valencie duodecima die Madii anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo nonagesimo tercio, regni nostri septimo. Andreas Salvatoris.

Dominus Rex presente Nicolao Moratons locumtenentis Thesaurarii mandavit michi Francisco Fonolleda.

LXXXIV

Reg. 1902, fol. 237 v.º

Nos Johannes Dei gracia Rex Aragonum etc. Cum inter cetera opera meritoria quibus genus humanum per Dei gratiam sustentatur et quibus augenter presencia minuuntur peccata jungimur singulis et a demonibus separamur refulgeat elemosina caritatis sociá et amica. Et ob hoc fideles nostri probi homines universitas et singulares ville de Castellhabil Regni Valencie qui ut percepimus confratrias seu elemosinas infrascriptas ex predecessorum nostrum illustrium concessionibus habeatis et eis usi fuistis et bono ac caritativo modo utebamini licet per Petrum Regem Castelle nostrum publicum inimicum vigente guerra inter nos et ipsum dicta privilegia seu concessiones una cum quibusdam aliis et eciam ipsa villa que bis per eum fuit terribileter devastata igni fuerunt suppositam et combusta opera meritoria supradicta continuare cupientes ut predicta melius et utilius

a Domino consequi valeatis ob reverenciam et honorem Omnipotentis Domini nostri Jhesu Christi ac sancte et individue Trinitatis beatissimeque virginis Marie ac beati Guillermi confessoris gloriosi quedam inter vos ordinaveritis et concordaveritis nobisque presentaveritis capitula huiusmodi seriey. — A la gran magnificencia e excellent senyoria de vos molt alt e molt poderos senyor don Johan per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorques de Cerdanya e de Corcega e Comte de Barchinona e de Rossello e de Cerdanya la universitat prohomens e singulars de la vila vostra de Castellhabib de Regne de Valencie ab aquella humil deguda e subjecta reverencia ques pertany offeren los capitols dejus scrits supplican que aquells graciosament e benigne admetra provehir e atorgar a la dita vostra senyoria placie considerat lo bon proposit daquells e tendran ho a gran gracia e merce. Primerament que com los singulars de la dita universitat en temps passat per reverencia de la santa Trinitat de la humil verge madona Santa Maria e de tota la cort celestial haguessen e tenguessen algunes honestes e caritatives confraries ço es de la dita verge Madona Santa Maria de Sant Guillem e daltres les gracies privilegis e concessions de les quals e capitols daquellas per antiquitat del temps passat, e per lo cremament robament preso e destruccio que per lo Rey don Pedro de Castella fou feyt per dues veus en la dita vila en temps de la guerra la qual injustament e mala feya contra lo molt alt senyor Rey

en P. dalta recordacio pare de vos senyor son stats cremats romputs e perduts per la qual raho los dits singulars de la dita vila confreres de la dita Confraria ignorantment e grossera continuant lo us antich de les dites confraries a bona fe e bona intencio e proposit havien usat e seguit les dites confrariés segons los antichs lurs precessors haurien feyt suppliquen per ço la dita universitat consell singulars e confreres de les dites Confraries que sie merce de vos senyor a superabundant cautela remetre perdonar absoldre e deffinir los dits singulars confreres de qualsevol de les dites confraries de tota accio questio petccio e demanda civil e criminal que per vos senyor o fisch vostre pogues esser feta contra los dits confreres e bens lurs per raho e causa de les dites Confraries per qualsevol causa o raho de tot lo temps passat tro al present dia de vuy. Item com en la dita vila a present segons lo poble que hi es haja prou de dues confraries solament ço es la una de la dita verge Madona Santa Maria e laltra del beneventurat senyer sant Guillem renunciades e lexades totes les altres confraries de la dita vila per tal la dita universitat prohomens singulars confreres de les dites confraries suppliquen ut supra que de nou los sien féyts atorgats graciosament per vos senyor los privilegis libertats capitols e ordinacions següents. Primerament que cascun any cascuna de les dites confraries de Madona Santa Maria e del beneventurat senyer sant Guillem e los confreres daquelles per tots temps cascun any puxen

convenir e ajustarse quantes vegades los plaura en les esgleyes de Madona Santa Maria los confreres daquella e en la esgleya de Sant Guillem los confreres daquella o en altre loch honest per elegir majordomens o majorals de cascuna de les dites Confraries a la ordinacio manament e voluntat de les quals majordomens los confreres de les dites confraries e de cascuna daquelles haien a estar e a obeyr hoc e per parlar tratar los fets o negocis de cascun de les dites confraries daquelles segons que a aquells sera ben vist tots temps servada e guardada la feeltat de vos senyor. Item quels dits majordomens o majorals o altres confreres de cascuna de les dites confraries puxen acullir e reebre tots aquells homens e dones de la dita vila e termes daquella los quals volran entrar o esser en cascuna de les dites Confraries tro en nombre de cent cinquanta homens e cent cinquanta dones en cascuna confraria de mentre empero que sien de bona fama vida e conversacio a coneguda dels dits majordomens e confreres de les dites confraries e aquells qui no seran de bona fama e vida quels dits majorals ab consell de alguns prohoms de les dites confraries los puxen foregitar de les dites Confraries. E que aytal hom ho dona novel·lament entrant en cascuna de les dites Confraries sie tengut pagar cinch solidos per entrada. Axi meteix sien tenguts pagar axi los qui ja eren de les dites confraries solament com los qui daci avant hi entraran e seran reebuts en cascun capitol que cascuna de les dites Confraries tendran per cascun confrare hom o

dona XII diners e mes si mester sera aconeguda dels dits majorals e confreres de cascuna de les dites confraries. E que los dits majorals puxen reebre sagrament dels dits confreres de cascuna de les dites confraries de tenir e observar los capitols e ordinacions presents e altres dejus scrites de les dites confraries. Item que quant algu dels dits confreres e confrresses de cascuna de les dites Confraries sera mort o passat daquesta present vida en laltra los confreres de les dites Confraries sien tenguts anar e entrevenir a la sepultura de aytal confrare o confrassa. E cascun dels dits confreres e confrresses puxen e sien tenguts portar ciris de cera de aquella color ques volran e los dits confreres e majorals de cascuna de les dites Confraries elegeran e permetran. E sis esdevendra cas que alcu dels dits confreres e confrresses de cascuna de les dites confraries morra o passara daquesta present vida en laltra fora la dita vila dins lo terme daquella en aquest cas los dits confreres ab lur despesa e messio sien tenguts anar al mas o loch on lo dit confrare o confrassa sera mort e portar lo cors daquella a la dita vila per soterrar aquell. E en lo dia que qualsevol dels dits confreres de cascuna de les dites Confraries seran soterrats los dits confreres e confrresses sien tenguts de dir cascun per anima de aytal deffunt confrare e confrassa cinquanta pater nostres e cinquanta avemaries hoc encara per anima de cascun confrare mort en lo dia de la sepultura daquell o en lendema daquella sien celebrades dues

misses de requiem a despesa del comu de cascuna de les dites confraries cascuna confraria per anima del confrare e confrasesa de sa Confraria axi morra e soterrara segons dit es en axi que tots e sengles confreres e confraseses sien tenguts de esser e entrevenir a la sepultura de cascu dels confreres morts cascu de sa Confraria en la forma dessus dita sots pena de una liura de cera per lo dit confrare deffellint a la dita sepultura pagadora als majordomens cascu de sa Confraria. E si pagar no volra lo dit confrare deffellint a la dita sepultura los dits majordomens puxen aquell o aquells inobedients fer penyorar per la dita pena per los andadors e missatges de cascuna de les dites confraries la qual pena exigida sie convertida en pies causes e necessitats de la Confraria de cascu dels dits confreres si donchs justa scusacio de ausencia o altra no hauran a coneguda dels dits majordomens. E que cascu de les dites confraries majordomens e confreres daquelles o alguna partida daquelles puxen elegir e haver un andador o missatge cascu en sa Confraria per convocar e appellar los confreres daquelles e fer lurs manaments e negocis de les dites confraries justs e honests e mudar aquells cascu any o en aquella manera que als dits majorals e confreres de les dites confraries parra esser fahedor a voluntat e aleccio daquells o de partida de aquells.-- Item que cascu dels dits confreres e confraseses en la entrada de cascuna de les dites confraries sien tenguts pagar cascu a sa Confraria e majorals daquela per entrada

de les dites confraries cinch solidos e altres cinch en la fi de cascu dels dits confreres convertidors en piadoses causes necessaries a cascuna de les dites confraries. E que cascuna de les dites confraries puxe tenir libres dels actes e negocis de les dites confraries e caxas per conservar los dits libres privilegis gracies e altres licites scriptures e les peccunies o diners e totes altres coses de les dites confraries hoc encara haver e tenir lits per portar a soterrar los cossos e draps daur de seda de lana de li e altres per metre e posar demunt los dits cossors a la ecclesiastica sepultura e funerales dels deffunts confreres e altres qui seran soterrats per aquells segons als confreres de les dites confraries plaura e sera vist fahedor.— Item que quan la muller pare o mare fills o macips que seran de qualsevol de les confraries de cascuna de les dites confraries morra que cascu dels confreres de cascuna de les dites confraries ab sa Confraria sien tenguts soterrar aytal deffunt o deffunta. E si alguna persona de la dita vila e terme daquella qui no sera de les dites confraries en sa derrera malaltia de paraula o en son testament se lexera a aqualsevol de les dites confraries o apres mort de qualsevol persones qui no seran confreres daquelles los parents e amichs de aytal mort lo volran o requerran per caritat esser mes en qualsevol de les dites confraries los major domens e confreres de qualsevol de les dites confraries a voluntat de partida de sos confreres puxen reebre e soterrar aytal deffunt e sien dites les ora-

cions subvencions e funeralies segons que als altres confreres son tenguts fer. E axi que aytals deffunts axi soterrats en la forma dessus dita o los marmessors successors o parents daquells requirents les dites sepultures sien tenguts pagar e donar a la dita Confraria que aquell soterrera deu solidos convertidors en causes pies e altres honestes necessitats de les dites confraries segons es dit dessus. — Item quels prohomenes confreres de cascuna de les dites confraries puxen fer pietança e menyar ensemps una vegada lany en aquell idonou loch on mils los parra ço es la dita Confraria de Madona Santa Maria en lo digmenge abans la festa de la comemoracio de Tots Sants e la Confraria del dit senyer Sant Guillem en lo dia de la festa daquell. E per aquesta raho los majorals de cascuna de les dites confraries puxen tatxar los dits confreres ço que ben vist los sera a coneguda de alguns dels dits confreres per aquells elegidor exhigir e levar ço que sera tatxat de cascu dels dits confreres. E que en lendemà quels confreres de cascuna de les dites confraries hauran feta la dita pietança cascuna de les dites confraries e confreres daquelles hajan e facen fer e celebrar cascuna Confraria en sa esgleya un aniversari per la prosperitat del molt alt senyor Rey e per les animes de sos predecessors e dels confreres de les dites confraries. — Item quels majorals de cascuna de les dites confraries elets cascu any per cascuna de les dites confraries e elegidors hajan a tenir e regir lur offici un any

seguent apres que seran elets e en la fi del any
quels dits majorals veylls ab e de consell de altres
prohomens de les dites confraries ne elegesquen altres.
E que los majorals vells hagen a retre compte e
raho de lur administracio en poder dels majorals no-
vells. E que los dits majorals novells hagen alegrir
e metre los dits andador o andadors misatges de les
dites confraries cascuns en sa Confraria segons ja
dit es dessus. — Item que los dits majorals ab deu
o XII. prohombres confrarés cascuns de qualsevol de
les dites confraries puxen fer e ordonar capitol o
capitols o ordinacions licites congruas e expedients e
profitoses a cascuna de les dites confraries. E dels
 presents capitols e ordinacions remoure aquells que
ben vist los sera ab consentiment autoritat e ferma
del portant veus de Governador en Regne de Valencia
o lochtinent seu sens quels dits Governador o lochtin-
nent no prenguen alguna cosa o puxen pendre o
haver per lo consentiment autoritat e ferma sua. E
si lo dit Governador o lochtinent seu no volran fer-
mar o dar sa autoritat als dits capitols e ordinacions
que sien encorreguts en pena de doents morabatins
dor als confrarés del senyor Rey applicadors. — Item
quels confrarés de cascuna de les dites confraries tan-
tes vegades com los plaura e ben vist los sera en
aquells lochs que pus honestament vijares los sera se
puxen aplegar per parlar tractar concordar e firmar
licitament e honesta dels feyts e negocis de cascuna
de les dites confraries e encara puxen fer e consti-

tuir sindich un o molts per demanar e deffendre cascuna de les dites confraries e drets lurs e revocar aquells si e segons que a cascuna de les dites confraries mils parra esser fahedor la feeltat del senyor Rey tots temps salva e conservada. — Item que tota vegada e quant que quant qualsevol confrare e confratessa de qualsevol de les dites confraries haura mester adjutori per a ops de vallar aquell o aquella estant malalt o mort quels dits majorals puxen fer manament a quatre prohomens de qualsevol Confraria que vagen a vatlar al dit malalt o mort e aquell qui anar no y volra que pach per pena una liura de cera convertidora en los dits ciris. E com les dites ordinations e capitols dessus inserts sien estats feyts e concordats a honor e laor de la santa Trinitat de la Verge nostra dona Santa Maria Sent Guillem e de tota la Cort celestial de la Reyal Magestat e de tota la cosa publica honor e utilitat encara bon stament e millorament dels singulars de la dita vila de Castellfabib sie merce de vos senyor per la vostra acostumada clemencia aquells benignament atorgar fermar e provehir. — *Supplicaveritisque nobis humiliter ut preinserta capitula et unumquodque eorum et omnia et singula in ipsis et eorum quolibet contenta de nostri solita clemencia vobis universitati et probis hominibus et aliis singularibus dictarum elemosinarum seu confratriarum et unaquaque earum presentibus et futuris confirmare perpetuo dignaremur Nos supplicacioni huiusmodi ob honorem omnipotentis Domini nostris Jhesu*

Christi et gloriose beate Marie virginis eius matris et beati Guillermi confessoris annuentes benigne et ut ex hiis omnium conditori valeat famulari. In eo ulterius et prefata capitula nil aliud nisi caritativa opera continent. Tenore presentis salva fidelitate et naturalitate nobis et successoribus nostris preinserta capitula et omnia et singula in eis contenta concedimus laudamus approbamus et confirmamus perpetuo et auctoritatis nostre presidio roboramus prout in ipsius melius et largius continentur. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori ac Bajulo Generali Regni Valencie ceterisque officialibus nostris presentibus et futuris dicti Castri et ipsorum officialium locatenentibus pro prima et secunda jussionibus quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta perpetuo inviolabiliter vobis dictis majoralibus et probis hominibus et singularibus dictarum elemosinarum teneant et observent tenerique et observari faciant et non contraveniant seu aliquem contravenire permittant aliqua racione. Et est certum quod racione concessionis elemosinarum supradictarum dedistis nobis graciose sexaginta florenos auri de Aragonia quos de nostri voluntate fidei consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius integre persolvistis. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. — Datum Valencie duodecima die Madii anno a nativitate Domini M.CCC. nonagesimo tercio regnique nostri septimo. Andreas Salvatoris.

• Dominus Rex presente Nicolao Moratoni locumtenente Thesaurarii mandavit michi Franciscus Fonolleda.

LXXXV

Registro 1905, fol. 62.

Nos Johannes Dei gracia Rex Aragonum etc. Cum inter cetera opera meritoria quibus genus humanum per Dei gratiam sustentatur quibus siquidem augmentur presencia minuerit peccata jugimur angelis et a demonibus separamur refulgeat elemosina caritatis socia et amica. Et ob hoc vos fideles nostri probi homines universitas et singulares loci de Adamuç Regni Valencie qui ut percepimus confratrias seu elemosinas infrascriptas ex predecessorum nostrorum illustrium concessionibus habebatis et usi fuistis bono ac caritativo modo et utebamini licet per Petrum Regem Castelle quem nostrum publicum inimicum vigente guerra inter

illustrissimum dominum Petrum parentum nostrum memorie recolende et ipsum dicta privilegia seu concessiones una cum quibusdam aliis et eciam ipsa villa que bis per eum fuit terribiliter devastata igni fuerint supposita et combusta opera meritoria supradicta continuare cupientes ut predicta melius et utilius a Domino consequi valeatis ob reverenciam et honorem Omnipotentis Domini nostri Jhesu Christi ac sante et individue Trinitatis beatissimeque virginis Marie ac beati Petri apostuli gloriosi quedam inter vos ordinaveritis et concordaveritis vobisque presentaveritis capitula hujusmodi seriei. — A la gran magnificencia e excellent senyoria de vos molt alt e molt poderos senyor Don Johan per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorques de Sardenya e de Corçague e Comte de Barchinona e de Rossello e de Cerdanya la universitat prohomens e singulars de la vila vostra de Ademuç de Regne de Valencia ab aquella humil deguda e subjecta reverencia ques pertany offeren los capitols deius scrits supplican que aquells graciosament e benigne admetre provehir e atorgar a la dita vostra senyoria placia considerat lo bon proposit daquells e tendranho a gran gracia e merce. Primerament que com los singulars de la dita universitat en temps passat per reverencia de la Sancta Trinitat e de la humil Verge Madona Santa Maria e de tota la cort celestial haguessen e tenguessen alcunes honestes e caritatives confraries ço es de la dita Verge Madona Sancta Maria e del benaventurat

apostol Sant Pere e daltres les gracies privilegis e concessions dels quals e capitols daquells per anti-
quitat del temps passat e per lo cremament robament
preso e destruccio que per lo Rey Don Pedro de
Castella fon fet per dues veus de la dita vila en
temps de la guerra la qual injustament e mala fahia
contra lo molt alt senyor Rey en Pere dalta recor-
dacio pare de vos senyor son stats cremats romputs
e perduts per la qual raho los dits singulars de la
dita vila confreres de les dites confraries ignorant-
ment e grossera continuant lo us antich de les dites
confraries a bona fe e vera intencio e proposit hau-
rien usat e seguit les dites confraries segons los
amichs lurs precessors haurien feyt suppliquen per ço
la dita universitat consell singulars e confreres de les
dites confraries que sie merce de vos senyor a supe-
rabundant cautela remetre perdonar absolve e diffinir
los dits singulars confreres de qnalsevol de les dites
confraries de tota accio questio peticio o demanda
civil o criminal que per vos senyor o fisch vostre
pogues esser feta contra los dits confreres e bens
lurs per raho o causa de les dites confraries per
qualsevol causa manera o raho de tot lo temps pas-
sat tro al present dia de vuy. Item com en la
dita vila a present segons lo poble que y es haje
prou de dues confraries solament ço es la una de la
dita Verge Madona Sancta Maria e laltra del bena-
venturat Sant Pere Apostol renunciades e lexades
totes les altres confraries de la dita vila per tal la

dita universitat promens singulars confreres de les dites confraries supliquen ut supra que de nou los sien feyts e atorgats graciosament per vos senyor los privilegis libertats capitals e ordinacions següents. — Primerament que cascun any cascuna de les dites confraries de Madona Santa Maria e del benaventurat senyor sant Pere Apostol e los confreres daquelles per tots temps e cascun any puxen convenir e justarse quantes vegades los plaura en les esgleyes de Madona Santa Maria los confreres daquela. E en la esgleya de Sant Pere Apostol los confreres daquela o en altre loch onest per elegir majordomens o majorals de cascuna de les dites confraries a la ordinacio manament e voluntat dels quals majordomens los confreres de les dites confraries e de cascuna daquelles hajan a estar e obeyr hoc e per parlar ordenar e tractar los fets o negocis de cascuna de les dites confraries e confreres daquelles segons que aquells sera ben vist tots temps servada e guardada la feultat de vos senyor. — Item quels dits majordomens o majorals o altres confreres de cascuna de les dites confraries puxen acuyllir e reebre tots aquells homens e dones de la dita vila e termens daquela los quals volran entrar e esser en cascuna de les dites confraries tro en nombre de cent cinquanta homens e cent cinquanta dones en cascuna confraria de mentre empero que sien de bona fama vida e conversacio a coneguda dels dits majordomens e confreres de les dites con-

fraries e aquells qui no seran de bona fama e vida
quels dits mayorals ab consell de alguns prohomen
de les dites confraries los puxen foregitar de les
dites confraries. E que aytal hom o dona novella
ment entrant en cascuna de les dites confraries sia
tengut pagar cinch solidos per entrada e axi mateix
sien tenguts pagar axi los qui ja eren de les dites
confraries solament com los qui daci avant hi entra
ran e seran reebuts en cascun capitol que cascuna
de les dites confraries tendran per cascun confrare
hom o dona XII diners e mes si mester sera a
coneguda dels dits mayorals e confreres de cascuna
de les dites confraries. E que los dits majorals puxen
reebre sagraments dels dits confreres de cascuna de
les dites confraries de tenir e observar los capitols
e ordinacions presents e altres dejus scrites de les
dites confraries. — Item que quant algu dels dits con
freres e confrresses de cascuna de les dites confrar
ies sera mort o passat daquesta present vida en
laltra los confreres de les dites confraries sien ten
guts anar e entrevenir a la sepultura de aytal con
frare o confrressa. E cascun dels dits confreres e
confrresses puxen e sien tenguts portar ciris de
cera daquella color ques volran e los dits confreres
e majorals de cascuna de les dites confraries ele
giran e permetran. E sis esdevendra cas que algu dels
dits confreres e confrresses de cascuna de les dites
confraries morra o passara daquesta present vida en
laltra fora la dita vila dins lo terme daquella en

aquest cas los dits confreres ab lur despesa o messio sien tenguts anar al mas o loch on lo dit confrara o confrarressa sera mort e portar lo cors daquell a la dita vila per soterrar aquell. E en lo dia que qualsevol dels dits confreres de cascuna de les dites confraries seran soterrats los dits confreres e confrarresses sien tenguts de dir cascu per anima de aytal defunt confrare o confrarressa cinquanta pater nostres e cinquanta ave maries hoc encara per anima de cascun confrara mort en lo dia de la sepultura de aquell o en lendema daquella sien celebrades dues misses de requiem a despesa del comu de cascuna de les dites confraries cascuna Confraria per anima del confrara o confrarressa de sa Confraria axi morta e soterrada segons dit es. En axi que tots e sengles confreres e confrarresses sien tenguts de esser e intervenir a la sepultura de cascun dels confreres morts cascun de sa confraria en la forma dessus dita sots pena de una liura de cera per lo dit confrara deffellint a la dita sepultura pagadora als majordomens cascu de sa Confraria. E si pagar no volra lo dit confrara deffellint a la dita sepultura los dits majordomens puxen aquell o aquells inobedients fer penyorar per la dita pena per los andadors o missatgers de cascuna de les dites confraries la qual pena exigida sie convertida en pies causes e necessitats de la Confraria de cascun dels dits confreres si donchs justa excusacio de ausencia o altra no hauran a coneguda dels dits majordomens. E que cascun de les

dites confraries majordomens e confrares daquells o alguna partida daquells puxen elegir e haver un andedor o missatge cascu en sa Confraria per convocar e appellar los confrares daquelles e fer lurs manaments e negocis dels dits confrares justs e honests e mudar aquells cascu any o en aquella manera que als dits majordomens e confrares de les dites confraries parra esser fahedor a voluntat e eleccio daquells o partida daquelles. — Item que cascu dels dits confrares e confrresses en la entrada de cascuna de les dites confraries sien tenguts pagar cascu a sa Confraria e majorals daquela per entrada de les dites confraries cinch solidos e altres cinch en la fi de cascu dels dits confrares convertidors en piadoses coses necessaries a cascuna de les dites confraries. E que cascuna de les dites confraries puxe tenir libres dels actes e negocis de les dites confraries e caxes per conservar los dits libres privilegis gracies e altres licites scriptures e les pecunies e diners e ciris e altres coses de les dites confraries hoc encara haver e tenir lits per portar a soterrar los cossos e draps daur de seda de lana de li e altres per metre e posar damunt los dits cossos a la ecclesiastica sepultura e funeralies dels defunts confrares e altres qui seran soterrats per aquells segons als confrares de cascuna de les dites confrarias plaura e sera vist fahedor. — Item que quant la muller pare o mare fills o masips que seran de qualsevol dels confrares de cascuna de les dites

confraries morra que cascu dels confreres de cascuna de les dites confraries ab sa Confraria sien tenguts soterrar aytals deffunts e defuncta. E si alguna persona de la dita vila e terme daquella qui no sera de les dites confraries en sa darrera malaltia de paraula o en son testament se lexara a qualsevol de les dites confraries o apres mort de qualsevol persones qui no seran confreres daquelles los parents e amichs de aytal mort lo volran o requerran per caritat esser mes en qualsevol de les dites confraries los majordomens e confreres de qualsevol de les dites confraries a voluntat [de partida de sos confreres puxen reebre e soterrar aytat deffunt e sien dites les oracions e subvencions e funeralies segons que als altres confreres son tenguts fer en axi que aytals deffunts axi soterrats en la forma dessus dita o los marmesors successors o parents daquells requirents les dites sepultures sien tenguts pagar e donar a la dita Confraria que aquell soterrara deu solidos convertidors en causes pies e altres honestes necessitats de les dites confraries segons dit es dessus. — Item quels prohomens confreres de cascuna de les dites confraries puxen fer pietança e menjar ensemps una vegada lany en aquell pus idoneu loch on mils los parra ço es la dita Confraria de nostra dona Santa Maria en lo digmenja abans la festa de la commemoracio de Tots Sants e la Confraria del dit senyor Sant Pere en lo dia de la festa daquell. E per aquesta raho los majorals de cascuna de les dites

confraries puxen tatxar los dits confreres ço que ben vist los sera a coneguda de alguns dels dits confreres per aquells elegidor exhigir e levar ço que sera tatxat de cascu dels dits confreres. E que en lenda quels confreres de cascuna de les dites confraries hauran feta la dita pietança cascuna de les dites confraries e confreres daquelles hagen e façen fer e celebrar cascuna Confraria en sa esgleya un aniversari per la prosperitat del molt alt senyor Rey e per les animes de sos predecessors e dels confreres de les dites confraries. — Item quels majorals de cascuna de les dites confraries elets cascun any per cascuna de les dites confraries elegidors hagen a tenir o regir lur offici un any seguent appres que seran elets e en la fi del any quels dits majorals vells ab e de consell de alguns prohomens de les dites confraries ne elegesquen altres. E que los majorals vells hagen a retre compte e raho de lur administracio en poder dels majorals novells. E que los dits majorals novells hagen elegir e metre los dits andador e andadors e missatgers de les dites confraries cascun en sa Confraria segons ja dit es dessus. — Item que los dits majorals ab X o XII prohomens confreres cascuns de qualsevol de les dites confraries puxen fer e ordonar capitol o capitols eo ordinacions licits congruus expedients e profitoses a cascuna de les dites confraries. E dels presents capitols e ordinacions remoure aquells que ben vist los sera ab consentiment auctoritat e ferma del

portant veus de Governador en Regne de Valencia o lochtinent seu sens quels dits Governador e lochtinent non prengues alguna cosa o puxen pendre o haver per lo consentiment auctoritat e ferma sua. E si lo dit Governador o lochtinent seu no volran fer-mar o dar sa auctoritat als dits capitols e ordinacions que sien encorreguts en pena de doens moravetinos dor als coffres dels Senyor Rey applicadors. — Item quels confreres de cascuna de les dites confraries tantes vegades com los plaura o ben vist los sera en aquells lochs que pus honestament vijares los sera se puxen aplegar per parlar tractar concordar e fer-mar licitament e honesta dels fets e negocis de cascunes de les dites confraries. E encara puxen fer e constituir sindichs un o molts per demanar e deffendre cascuna de les dites confrarie e drets lurs e revocar aquells si e segons que a cascuna de les dites confraries mils parra esser fahedor la feeltat del dit senyor Rey tots temps salva e conservada. — Item que tota vegada e quant que quant qualsevol confrare e confrassa de qualsevol de les dites confraries haura mester adjutori per a obs de vetlar a aquell o aquella estant malalt o mort quels dits majors puxen fer manament a quatra prohomens de qualsevol Confraria que vagen a vetlar al dit malalt o mort e aquell qui anar no y volra que pach per pena una liura de cera convertidora en los dits ciris. E com les ordinacions e capitols dessus inserts sien stats feyts e concordats a honor e laor de la Santa

Tri nitat de la Verge nostra dona Santa Maria Sant Pere Apostol e de tota la Cort celestial de la Reyat Magestat de tota la cosa publica honor e utilitat e encara bon stament e millorament dels singulars de la dita vila de Ademuç sie merce de vos senyor per la vostra acostumada clemencia aquells benignament atorgar fermar e provehir. — Supplicaveritis nobis humiliter ut preinserta capitula et unumquodque eorum et omnia et singula in ipsis et eorum quolibet contenta de nostri solita clemencia vobis universitati et probis hominibus et aliis singularibus dictarum elemosinarum seu confratriarum et utriusque earum presentibus et futuris confirmare perpetuo dignaremur Nos supplicacioni huiusmodi ob honorem omnipotentis Domini nostri Jhesu Christi et gloriose beate Marie virginis eius matris et beati Petri Apostoli. Annuentes benigne et ut ex hiis omnium Conditore valeat famulari in eo ulterius quia prefata capitula nil aliud nisi caritativa opera continent tenore presentis salva fidelitate et naturalitate nobis et successoribus nostris preinserta capitula et omnia et singula in eis contenta concedimus laudamus approbamus et confirmamus perpetuo et auctoritatis nostre presidio roboramus prout in ipsis melius et largius continentur. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori ac Bajulo Generali Regni Valencie ceterisque officialibus nostris presentibus et futuris dicte ville de Ademuç et ipsorum officialium locatenentibus pro prima et secunda jussionibus quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum

quolibet contenta perpetuo inviolabiliter vobis dictis majoralibus et probis hominibus et singularibus dictarum elemosinarum teneant et observent tenerique et observari faciant et non contraveniant seu aliquem contravenire permittant aliqua racione. Et est certum quod racione concessionis elemosinarum supradictarum dedistis nobis graciose triginta florenos auri de Aragonia quos de nostri voluntate fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius integre persolvistis. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. — Datum Valencie vice-sima die Madii anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo nonagesimo tercio regnique nostri septimo. Andreas Salvator.

Dominus Rex presente Nicolao Moratoni locumtenente Thesaurarii mandavit mihi Franciscus Fonolleda.

LXXXVI

Registro 1905, fol. 99.

Nos Johannes [Dei gracia Rex] Aragonum etc. Cum inter cetera opera meritoria quibus genus humanum per Dei gratiam sustentatur quibus siquidem augmentur presentia minuuntur peccunia jugitur angelis et a demonibus separatam refulgeat elemosina caritatis socia et amica. Et ob hoc vos fideles nostri probi homines universitatis et singulares ville de Onda Regni Valencie qui ut precepimus confratrias seu elemosinas infrascriptas ex concessione Magistri de Montesia tempore quo merum et mixtum imperium dicte ville posidebat habebatis et usi fuistis bono et caritativo modo et utebamini opera meritoria supradicta continuare cupientes ut predicta melius et utilius a domino consequi valeatis ob reverenciam et honorem corporis Domini nostri Jhesu Cristi ac beati Anthoni confessoris quedam inter vos ordinaveritis

et concordaveritis nobisque presentaveritis capitula hujusmodi seriei. — A la gran magnificencia e excellent senyoria de vos molt alt e molt poderos senyor Don Johan per la gracia de Deu Rey Darago de Valencia de Mallorques de Serdenya e de Corsega e Comte de Barchinona de Rossello e de Cerdanya la universitat prohomens e singulars de la vila de Onda del Regne de Valencia ab aquella humil deguda e subjecta reverencia ques pertany offeren los capitols deius scrits supplican que aquells graciosament e benigne admetre provehir e atorgar a la dita vostra senyoria placia considerat lo bon proposit daquells e tendranho a gran gracia e merce. Primerament que con los singulars de la dita universitat en temps passat per reverencia de la Sancta Trinitat e de tota la cort celestial haguessen e tenguessen algunes honestes e caritatives confraries ço es una del cors precios de Jhesu Christ e altra del benaventurat monsenyer sent Anthoni les gracies privilegis e concessions de les quals e capitols de aquells en temps passat foren atorgats e atorgades per lo Maestra de Montesa en lo temps que posehia lo mer e mix imperi de la dita vila de Onda las quals per la vostra gran excellencia novellament son estats reemuts e quitats. Supliquen per ço la dita universitat conseyll singulars e confreres de les dites confraries que sia merce de vos senyor a superabundant cautela remetre perdonar absoldre diffinir los dits singulars e confreres de qualsevol de les dites confraries de tota

accio questio peticio e demanda civil e criminal que per vos senyor o fisch vostre pogues esser feta contra los dits confreres e bens lurs per raho e causa de les dites confraries per qualsevol causa manera o raho de tot lo temps passat tro al present dia de vuy. — Item com en la dita vila a present segons lo poble qui y es haia prou de dues confraries solament ço es la una del dit cors precios de Jhesu Crist e laltra del dit monsenyer Sent Anthoni per tal la dita universitat prohombres singulars confreres de les dites confraries suppliquen ut supra que de nou los sien fets e atorgats graciosament per vos senyor los privilegis libertats capitols e ordinacions següents. — Primerament que cascun any cascuna de les dites confraries del cors precios de Jhesu Crist e de monsenyer sent Anthoni e los confreres daquelles par tots temps e per cascun any puxen convenir e ajustarse quantes vegades los plaura o en altre loch onest per elegir majordomens e majorals de cascuna de les dites confraries a la ordinacio manament e volentat dels quals majordomens e majorals los confreres de les dites confraries o de cascuna daquellas haien a estar e obeyr hoc e per parlar ordonar e tractar los fets e negocis de cascuna de les dites confraries e confreres daquelles segons que aquells sera ben vist tots temps servada e gordada la faeltat de vos senyor. — Item que los dits majorals ab X o XII prohombres confreres cascun de qualsevol de les dites confraries puxen fer e

ordonar capitol o capitols e ordinations licits congruus expedients e profitosos a cascuna de les dites confraries. E dels presents capitols e ordinations sues remoure aquells que ben vist lus sera ab consentiment auctoritat e ferma del justicia de la dita vila o lochtinent seu sens quels dits justicia o lochtinent no prengues alcuna cosa o puxen pendre o haver per lo consentiment auctoritat e ferma sua. E si lo dit justicia o lochtinent seu no volran fermar o darse auctoritat als dits capitols e ordinations que sien encorraguts en pena de CC. morabatins dor als coffres del senyor Rey applicadors. — Item quels dits majordomens e majorals e altres confreres de cascuna de les dites confraries puxen acullyr e reebre tots aquells homens e dones de la dita vila o termes daquella los quals volran entrar e esser en cascuna de les dites confraries tro en nombre de quatrezens en cascuna de les dites confraries dementra empero que sien de bona fama vida e conversacio a conaguda dels dits majordomens e confreres de les dites confraries e aquells qui no seran de bona fama e vida quels dits majorals ab conseyll de alguns prohomens de les dites confraries los puxen foragitar de les dites confraries e que aytal hom o dona novellament entrant en cascuna de les dites confraries sia tengut pagar per entrada segons ordinacio e capitol faador per los dits majorals e confreres e axi mateix per la fi. E que los dits majorals puxen reebre sagrament dels dits confreres de cascuna de les dites

confraries de tenir e observar los capitols e ordinations presens e altres dejus scrits de les dites confraries e encara los ordonadors daçi avant per los dits majorals e confreres en la manera demont dita.

— Item que quant algun dels dits confreres o confrasses de cascuna de les dites confraries sera mort e passat daquesta present vida en laltra los confreres de les dites confraries sien tenguts anar e entrevenir a la sepultura de aytal confrare o confrassa. E cascun dells dits confreres e confrasses puxen e sien tenguts portar ciris de cera daquella color ques volran e los dits confreres e majorals de cascuna de les dites confraries elegiran e permetran. E sis esdevendra cars que algu dels dits confreres e confrasses de cascuna de les dites confraries morra e passara daquesta present vida en laltra fora de la dita vila dins lo terma daquella en aquest cars los dits confreres ab lur despesa e messio sien tenguts anar al mas e loch on lo dit confrare o confrassa sera mort e portar lo cors daquell a la dita vila per soterrar aquell. E en lo dia que qualsevol dels dits confreres de cascuna de les dites confraries seran soterrats los dits confreres e confrasses sien tenguts de dar cascun per anima de aytal deffunt confrare o confrassa los paternostres e les ave maries los quals per los mayorals e confreres seran ordonats e manats dir hoc encara per anima de cascun confrare mort en lo dia de la sepultura de aquell en lendema daquella sien selebrades dues misses de Requiem a

despesa del comu de cascuna de les dites confraries cascun confraria per anima del confrare e confaressa de sa confraria axi morta e soterrada segons dit es. En axi que tots e sengles confrares e confraesses sien tenguts de esser e entervenir a la sepultura de cascun dels confrares morts cascun de sa Confraria en la forma dessus dita sots pena una lliura de cera per lo dit confrare defallit a la dita sepultura pagadora als majordomens cascun de sa Cònfraria. E si pagar no volra lo dit confrare deffellint a la dita sepultura los dits majordomens puxen aquell o aquells inobedients fer penyorar per la dita pena per los andadors e missatgers de cascuna de les dites confraries e vendre les penyores de fet sens dies e hores la qual pena exigida sia convertida en pies causes e necessarias de la Confraria de cascun dells dits confrares si donchs justa excusacio de absencia o altra no hauran a conaguda dels dits majordomens. E que cascuna de les dites confraries majordomens e confrares daquells o alguna partida daquelles puxen elegir e haver un andador o missatge cascun en sa confraria per convocar ab sa campaneta e appellar los confrares daquelles a fer lus manaments a negocis de les dites confraries justs e honests e mudar aquells cascun any o en aquella manera que als dits majordomens e confrares de les dites confraries parra esser fahador a volentat e aleccio daquells o partida daquells. — Item que cascuna de les dites confraries puxa tenir libres dels actes e negocis de les dites

confraries e caxes per conservar los dits libres privilegis gracies e altres licites scriptures e les peccunies e diners e ciris e altres coses de les dites confraries hoc encara haver e tenir lanties creus e lits per portar e soterrar los cossos e draps daur de seda de lana de li e altres per metre e posar demont los dits cossors a la ecclesiastica sepultura e funeralies dels deffunts confrares e altres qui seran soterrats per aquells segons als confrares de cascuna de les dites confraries plaura e sera vist fahador. — Item que quant la muller pare e mare fills e filles que seran de qualsevol dels confrares de cascuna de les dites confraries morra que cascun dels confrares de cascuna de les dites confraries ab sa Confraria sien tenguts soterrar aytals deffunts e deffuncta. E si alguna persona de la dita vila e terma daquella qui no sera de les dites confraries en sa derrera malaltia de paraula o en son testament se lexera a qualsevol de les dites confraries o apres mort de qualsevol de les dites confraries o apres mort de qualsevol persones qui no seran confrares daquells los parents e amichs de aytal mort lo volran e requerran per caritat esser mes en qualsevol de les dites confraries los majordomens e confrares de qualsevol de les dites confraries ab volentat de partida de sos confrares puxen reebre e soterrar aytal deffunt e sien dites les dites oracions e subvencions e funeralies segons que alscons confrares son tenguts fer en axi que aytals deffunts axi sotarrats en la forma dessus dita e los marmessos

successors e parens daquells requirens les dites sepul-
tures sien tenguts donar e pagar a la dita Confraria
que aquell soterrera so que sera ordenat per los dits
majorals e confreres segons que dessus convertidors
en causes pies e altres honestes necessitats de les
dites confraries segons dit es dessus. — Item quels
prohomens confreres de cascuna de les dites confrar-
ries puxen fer pietança e menjar ensemps una vegada
lanny en aquell pus ydoneu loch e temps on mils
los parra. E per aquesta raho los majorals de cas-
cuna de les dites confraries puxen taxar los dits
confreres so que ben vist lus sera a conaguda de
alguns dels dits confreres per aquells elegidors exigir
e levar ço que sera taxat de cascu dels dits con-
freres per los dits andadors e fer vendre sens dies
e ores a messio dels mals pagadors. E que en len-
dema quels confreres de cascuna de les dites con-
fraries e confreres e confrresses daquells haien e
fassen fer celebrar cascuna confraria en sa esgleya o
capella un aniversari per la prosperitat del molt alt
senyor Rey e per les animes de sos predecessors
e dels confreres de les dites confraries. — Item
quels majorals de cascuna de les dites confraries
elets cascun any per cascuna de les dites confraries
elegidors haien a tenir e regir lur offici un any
seguent apres que seran elets e en la fin del any
quels dits majorals vells ab e de conseyll de alguns
prohomens de les dites confraries ne alegesquen
altres e que los majorals veylls haien a retre compte

e raho de lur administracio en poder dells majorals novells. E que los dits majorals novells haien alegrir e metre los dits andador e andadors e missatgers de les dites confraries cascuns en sa Confraria segons ja dit es dessus. — Item quels confreres de cascuna de les dites confraries tantes vegades com los plaura e ben vist lus sera en aqnells lochs que pus honestament viyares lus sera se puxan aplegar per parlar tractar e concordar e finir llicitament e honesta dels fets e negocis de cascuna de les dites confraries. E encara puxen fer e constituir sindichs un e molts per demanar e deffendre cascuna de les dites confraries e drets lurs e revocar aquells si e segons que a cascuna de les dites confraries mils parra esser fahador la faeltat del dit senyor Rey tots temps salva e conservada. — Item que cascun dels dits confreres puxa fer lexa o lexes en son testament o derrera voluntat a sa bona conaguda a qualsevol de les dites confraries sens reprehensio alguna confermant ara novellament totes e qualsevol lexes ça enrera fetes a les dites confraries e qualsevol daquelles. — Item que tota vegada e quant que quant qualsevol confrare o confrassa de qualsevol de les dites confraries haura mester adjutori per a ops de vetlar a aquell o a aquella estant malalt o mort quels dits majorals puxen fer manament a III. prohomens mes o menys segons ben vist los sera de qualsevol confraria que vagen a vetlar al dit malalt o mort e aquell qui anar no y volra que pach per

pena una lliura de cera convertidora en los dits ciris. E con les ordinations e capitols dessus inserts sien estats fets e concordats a honor e laor de la sancta Trinitat de la Verge nostra dona sancta Maria sent Pere Apostol e de tota la Cort celestial de la Reyal Magestat de tota la cosa publica honor utilitat e encara bon estament e millorament dels singulars de la dita vila de Onda sia merce de vos senyor per la vostra acostumada clemencia aquells benignament atorgar e fermar e provehir. — *Supplicaveritis nobis humiliter ut preinserta Capitula et unumquodque eorum et omnia et singula in ipsis et eorum quolibet contenta de nostri solita clemencia vobis universitati et probis hominibus et aliis singularibus dictorum elemosinarum seu confratriarum et utriusque earum presentis et futuris confirmare perpetuo dignaremur. Nos supplicacioni huiusmodi ad honorem omnipotentis corporis Domini nostri Jhesu Cristi et Beati Anthoni confesoris annuentes benigne et ut ex hiis omnium Conditori valeat famulari in eo ulterius quia prefata Capitula nil aliud nisi caritativa opera continetur tenore presentis salva fidelitate et naturalitate nobis et successoribus nostris preinserta capitula et unumquodque ipsorum et omnia et singula in eis contenta laudamus approbamus concedimus et firmamus perpetuo et auctoritatis nostre presidio roboramus prout in ipsis melius et largius continentur. Mandantes exprese et de certa sciencia Gubernatori ac Bajulo Generali Regni Valencie ceterisque officia-*

libus nostris presentis et futuris dicte ville de Unda et ipsorum officialium locatenentibus pro prima et secunda jussionibus quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta perpetuo inviolabiliter vobis dictis majoralibus et probis hominibus et singularibus dictarum elemosinarum teneant et observent tenerique et observari faciant et non contraveniant seu aliquem contravenire permittant aliqua ratione. Et etiam certum quod ratione concessionis elemosinarum supradictarum dedistis nobis gratiose XXX. florenos auri de Aragonia quos de nostra voluntate fideli consiliario et Thesaurario nostro Juliano Garrius integre persolvistis. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Valencie secunda die Junii anno a nativitate Domini M.^oCCC.^oXCIII.^o regnique nostri septimo. Andreas Salvator.

Dominus Rex presente Nicholao Moratonis qui eam vidit mandavit michi. Bonanato Gidii.

LXXXVII

Reg. 1905, fol. 126.

Nos Johannes etc. Visis et diligenter recognitis ac inspectis infrascriptis capitulis pro parte vestri fidelium nostrorum juratorum et comunitates piscatorum albufarie Valencie reverentes oblatis capitula ipsa velut ad utilitatem jurium et regaliarum nostrarum et bonum publicum dicte comunitatis et eius singularium tendenti benigne suscepimus et eis certas responsiones fecimus ut in fine cuiuslibet continetur quorum capitulorum et responsionum tenoris sunt tales. Molt alt e molt excellent senyor a la vostra gran excellencia humilment supliquèn los jurats e Comu dels pescadors de la vostra albufera de Valencia que com per los molts alts senyors Reys predecessors vostres e vos senyor estant Duch sien estats atorgats al dit comu diverses privilegis franqueses libertats e gracies segons que per aquells pot clarament apparer per tal senyor

supliquen e clamen merce a vos senyor los dits jurats e comu dels pescadors quels dits privilegis franquees libertats e gracies los vullats confirmats jassia vos senyor estant Duch los haiats confirmats com aço senyor tendran los dits supplicants a gran gracia e merce. Plau al Senyor Rey confirmar els conferma a present los privilegis franquees libertats e gracies segons mils ne han usat. — Item Senyor com als jurats dels dits pescadors per conservacio de les regalies e affers del sobredit Comu convinga fort soven aiustar lo dit Comu axi per ordenar les pesqueres e coses a aquelles necessaries com per la venda del cany de la Gola tancar e obrir aquella o altres coses necessaries e profitoses al dit Comu per ço que les regalies sien aumentades axi mateix per fer compartiment entre los del dit Comu de les quantitats que han a pagar per les dites coses dons o serveys de senyor o salaris de missatgers o altres carrechs del dit Comu segons que entre ells antigament es estat acostumat e usat. E jassia per los dits us e costum antichs los del dit comu haien acostumat e dejen esser en lo loch on los es assignat per los dits jurats o missatge llur aquells o partida daquells moltes vegades cessen venen al dit loch la qual cosa torna e poria tornar en gran dan e disminucio de les dites regalies com si cascuns sen estrahen de venir e aiustarse per les dites raons les pesqueres no poran esser ordenades e per consegüent les regalies peririen e nos arrendarien ab

molt tant com fan havent bona [ordinacio e endreça en les dites pesqueres la qual cosa senyor per vostra merce devets squivar per tal senyor suppliquen humilment los dits jurats e comu que per vos senyor sia declarat e manat que tots los pescadors del dit Comu qui appellats seran per part dels dits jurats sien tenguts aiustarse en lo loch que per aquells dits jurats los sera assignat tota vegada quen seran requests e per lo dit arrendador o missatge llur hi seran appellats aixi per ordinacio de les dites pesqueres com per fer compartiments o taxes de les quantitats que han o hauran a pagar per do de senyor messions de comu per missatgeries o altres coses tocants carrech o preu del dit Comu. E a hoyr compte e raho dels dits jurats o altres qui haien o hauran administrat per lo dit Comu algunes quantitats de moneda com axi sia estat acostumat en temps passat hoc encara hi sien e haien a esser aquells pescadors axi de Cullera Çuequa e Catarroja com de Valencia qui appellats assignats o nomenats hi seran per tal com paguen e contribueixen ab ells e es cosa raonable e justa que sapien ço que paguen en ques converteix e per ço que per llur ausencia los affers del dit comu no sien retardats ne les pesqueres no haien a cessar. En altra manera quels jurats del dit Comu en lo dia e loch assignat puxen fer e ordonar ab aquells qui en lo dit loch seran aquelles coses que porien fer si tots hi fossen presents la ausencia dels convocats e appellats en alguna manera no kontras-

tant. Plau al senyor Rey que puxen aiustar e fer les coses en lo present capitol contengudes segons es supplicat pero que en les ordinacions fahedores sien tota vegada lo batle e quinter o lo dit batle per ço que no puxa esser fet res que sia contra les regalies o en preiudici de aquelles. — Item senyor com los jurats del dit Comu de Pescadors haien jurisdiccio e poder de conexas e determenar de una paraula totes e sengles questions que sien entre los pescadors axi de la mar com de la albufera e entre aquells e companyes lurs e altres qualsevol per espres tocants la pesquera de la mar o albufera peix exarcies o altres coses daquelles o servints en aquelles e a vegades se esdevinguen que alguns per no saber altres per inquietar recorren al Governador Justicia civil o de Treents solidos de la ciutat e aquells no sabents llurs privilegis inibexen als dits jurats que nos entrameten de les dites questions e per aquesta rao convinga a ells haver destrichs per anar davant los dits oficials per mostrar llurs privilegis hoc encara senyor sen segueixen dans e messions al dit comu qui han per força a fer fe de les lurs privilegis e los scrivans de les corts demanen los salaris de les scriptures dels translatats que han a dar dels dits lurs privilegis la qual cosa torna en gran dan e disminucio de les regalies com anant aixi perden temps que pescarien e farien profit a les dites regalies e a ells mateix per ço senyor humilment supliquen que sia merce de vos senyor manar a tots e sengles oficials sots certes e

grans penes pecuniaries dels dits pescadors de la mar e albufera que en res que toque los affers peix e pescants en aquelles o coses servints en aquelles nos entrameten per alcuna manera o rao com la dita conexença pertanga als dits jurats pero si del juhi dels dits jurats alcu ses sintia agreujat per privilegi pot e deu recorrer al batle de la dita albufera qui en lo dit fet li faça justicia espaxada axi mateix senyor que aquells qui a altres officials si no als dits jurats e batle en son cas recorreran sien enco-rreguts en certa pene. E aço senyor sera conserva-cio de lur jurisdiccio e gran profit de les vostres regalies. Plau al senyor Rey segons es supplicat manant als officials sots pena de mil florins dor e als qui recorreran a ells o a alguns dells sots pena de cent florins dor que les coses supplicades tenguen e observen e contra aquelles no vinguen sots les penes imposades ans los dits jurats e batle en son cas coneguen e conexer puxen de les dites coses e no altres.— Item senyor com alcunes vegades se sie esdevengut que alguns regints lo guardatge de la vostra devesa fan questio e penyoren alguns pes-cadors qui prenen vergues de mata de murta o altres per fer costeres a les nanses ab que prenen peix o rames per tancar les boques de les dites nanses o altres coses necessaries a pendre peix per ço com dien quel privilegi no diu que puxen pendre dels rams e fulles dels arbres o lenya de la dita devesa sino per calfar cuynar e exugar roba e daço senyor

sen seguescha gran dan a les regalies com del peix que prenen en la mar paguen lo dotze e del peix que prenen en lalbufera paguen lo quint e com maior avinentesa los es donada de pescar mes se milloren les regalies per tal senyor suppliquen que sia merce vostra manar al guardia qui ara es e per temps sera e lochtinents de aquell que ço quels pescadors axi de la albufera com de fora hauran obs de la dita devesa per a llurs pesqueres los leix pendre e dallo nols faça questio o embarch pus es cosa de ques segueix profit a les regalies. Plau al senyor Rey pero sin prenen per altres usos que paguen la pena que y es establida. — Item senyor com moltes vegades sesdevinga que en los aiusts del comu dels dits pescadors se esdevenen bregues axi de dit com de fet per la multitud de les gents que aqui son aiustades per la qual cosa se poden leument esdevenir nafres o morts qui serien occassio de despoblacio de la dita Albufera e perdua de les regalies de aquella per ço senyor supliquen humilment los dits jurats e comu dels dits pescadors que sia merce de vos senyor provèhir e ordonar que daqui avant per los batle e quinter e alguns promens del dit comu sien elets cascun any vint e cinch bons homens consellers ço es deu de broginers deu de bacedors e cinch de la mar appellats de fora qui en los affers del dit comu entrevinguen com hi seran per los dits jurats appellats per affers del ordenament de les pesqueres o altres coses al dit comu necesaries

segons als dits jurats ben vist sera e que ço que los dits jurats ab aquells o maior partida daquells present los dits batle e quinter sera concordat e ordonat sia valit e ferm axi com si per tots los del dit comu era atorgat e ordonat. Plau al senyor Rey pero que cascuna vegada hi haien a esser lo batle e quinter o lo dit batle per ço que no sie fet res en preiudici de les regalies. — Item senyor com los dits pescadors haien acostumat de tant temps ença que memoria de homens no es en contrari que prenen sal de les vostres salines per asalar lo peix que prenen ço es en les salines a rao de sis solidos huyt diners lo cafiç e en la conca a rao de set solidos e un diner lo cafiç e aço per tal com de cascun cafiç se deu deduir tant com costaria de port fins a la ciutat si la y portaven la qual sal donaven bona neta e rebedora e lo preu de aquella paguen con haien acabat de fer venda de la anguila salada. E los saliners qui arrendan les salines no vullen donar aquella als dits preus allegants que ab altres capitals arrenden ells les dites salines hoc encara donen fort leja sal molt terrosa hoc e a vegades neulada que amarga les quals coses son en gran e irreparable dan de les regalies e dels dits pescadors com de la sal terrosa nos puixa axi be salar lo peix com ab sal pura de que a vegades se pert lo peix hoc encara que si entra en fama lo peix de no sostenir port per mala sal o esser amarch per sal neulada seria cosa quels mercaders nol volrien comprar

per navegar per ço senyor supliquen que sia merce de vos senyor manar sots certes penes als saliners qui ara son e per temps seran que dona bona sal neta e saborosa e al for quels pescadors la deven reebre segons dit es per ço que les regalies sien ben conservades. Plau al senyor Rey manant als saliners o arrendadors de les salines sots pena de mil florins dor que als dits pescadors donen bona sal e al for ques ven en Valencia deduit lo port de les salines fins a Valencia o la hon la pendran vol empero lo dit senyor Rey que de les ordinacions fahedores per los dits jurats no puxa esser usat fins per lo advocat de la senyora Reyna de la qual es interes sien vistes lo qual es a present mossen Ramon Tolsa. — Quam obrem ad supplicacionem humilem pro parte vestri dictorum juratorum et comunitatis dictorum piscatorum propterea nobis factam tenore presentis capitula ipsa et quodlibet eorum juxta tamen responsiones per nos eis factas et in fine cujuslibet eorum descriptas laudamus approbamus ratificamus et firmamus ac ubique valere volumus et tenere concedentes vobis dicti juratis et comunitati predictorum piscatorum et ejus singularibus presentibus et futuris quod capitulis ipsis et quolibet eorum juxta tamen responsiones predictas utamini et uti possitis licite et inpune penas in eis appositas a cotrafacientibus exigendo. Et sic mandamus expresse et de certa sciencia pro prima et secunda jussionibus et sub nostre ire et indignacionis incursu ac pena mille florenorum auri nostro

Erario irremisibiliter applicandorum privacionèqne officium Gubernatori et Baiulo Generali Regni Valencie justiciis baiulis ceterisque officialibus et subditis nostris presentibus et futuris ad quos spectent eorumque locatenentibus quatenus capitula ipsa et quolibet eorum juxta responsiones predictas firmiter teneant et observent ac teneri et observari faciant vosque inde uti libere permittant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione abdicantes eis et eorum cuilibet ad cautelam faciendi contrarium omnimodam potestatem. In cuius rei testimonium hanc fieri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri. Datum Valencie X.^o die Junii anno a natiuitate Domini M.CCC. XC.^o tertio regnique nostri septimo. Andreas Salvator.

Bonanatus Egidii mandato domini Regis facta per Berengarium de Cortilles consiliarium et domine Regine Thesaurarium vidit hanc Thesaurarius domine Regine. Bonanatus ça Plana.

LXXXVIII

Registro 1906, fol. 192 v.º

Nos Johannes Dei gracia Rex Aragonum etc. Attendentes quod licet tam per concessa per nos vobis fidelibus nostris probis hominibus fusteriis Civitatis Barchinone cum capitulis insertis in carta nostro sigillo pendenti munita huiusmodi seriei. — Nos Johannes Dei gracia Rex Aragonum etc. Dum condicionem humane fragilitatis attendimus et qualiter omni creature in die stricti iudicii retribuetur pro merita intenta consideracione pensamus horam mortis unuquisque quantum ex alto nobis permittitur prevenire debemus ut eterni clemencia iudicis apud quem exceptio vel provocacio locum sibi non vendicant ommissio rigore iudicis dignetur nostri de sue gracia plenitudine misereri verum cum devota oracionum et elemosinarum sufragia inter alia meritoria opera animarum prosint multipliciter ad salutem. Et pro parte vestri fidelium

nostrorum fusteriorum civitatis Barchinone quedam nobis fuerit oblata peticio in hunc modum. — Molt alt e molt excellent senyor a la vostra gran senyoria humilment suppliquen los prohomens fusters de la ciutat de Barchinona que com ells senyor a honor e reverencia de nostre Senyor Den e de la Verge madona Santa Maria e de monsenyor sent Johan Degollaci en lo qual han singular devocio e en satisfaccio e esmena de lurs peccats e deffalliments si a la vostra senyoria plaura haien ordonats alguns capitols sots la forma seguent. — En nom de nostre Senyor Jhesu Christ e de la Verge Maria mare sua los prohomens fusters de la ciutat de Barchinona fan Confraria sots invocacio de monsenyor Sent Johan Degolaci. E offeren si mateys e prometen e fan vot e promissio de fer almoynes de tota lur vida e de tots lurs succehidors en lur offici qui en aço astrenerse volran a honor e en reverencia de nostre Senyor Deu e de madona Santa Maria e del dit monsenyor sent Johan Degollaci e de tota la cort celestial. — I. Primerament que tots aquells qui volran esser en la dita Confraria qui sien del dit offici si metan en escrit ab ço que donar volran en la entrada a la demunt dita Confraria e Almoyna e ques distribuesca al servey de les lantes e ciris e de les altres cosas piadosas. E que placia a qualsevol persona del dit offici qui en la dita Confraria volra esser e entrar que en la sua entrada do e pach a la dita Confraria al menys IIII solidos e aço per tal que

pus copiosament les coses piadoses de la dita Confraria o Almoyna se puixan cumplir. E que sia feta una caixa ab tres panys en la qual sien meses los dits diners e altres qui a la dita Confraria o Almoyna vendran segons que dessus e dejus es largament contengut e quels dos administradors tenguen duas claus dels dits panys e la una clau romanent tenguen los dos levadors de la dita Confraria o Almoyna. — II. Item que tots aquells qui seran en la dita Confraria donen tots digmenges un diner qui sia mes en la dita caixa de la dita Confraria o Almoyna o pach de mig en mig any ço que pujara per cumplir les coses piadosas e en aço no haia faylla per res per tal com negu no deu trancar vot ne promissio que feta haia de be a fer. — Item que la administracio de la dita Confraria o Almoyna sia comanada per los dits prohomens fusters o per la maior partida de aquelles a IIII prohomens del dit offici la qual administracio dur un any ço es a saber II administradors e II qui levan la dita Almoyna. — III. Item que tots aquells a qui sera comanat de levar los diners e administrar la dita Confraria o Almoyna que aquells diners dejen meter al servey de la dita Confraria o Almoyna e en lantees e en altres coses piadoses deius scrites. E si per ventura ni havia alcu qui en aço rahonablement no pogues entendre axi que hagues excusa justa que en aquell cas sen substituís altre un altre qui ho fes per ell ab consell de IIII o de VI prohomens dels an-

tichs del dit offici. — IIII. Item que aquells qui levaran los diners de la dita Confraria o Almoyna deguen dir als prohomens del offici o a la maior partida daquells si ni ha negu qui no vulla pagar e aço per tal quels dits prohomens requests aquells o aquell qui no volran pagar puxen aquells o aquell fer forçar per la Cort del veguer o batle de Barchinona per manera que tothom pach. — V. Item que tot dexeble de fusters qui en la dita Confraria o Almoyna sera que començara star per si mateix do e haia a dar a la dita Confraria o Almoyna IIII solidos qui sien convertits en les coses piadoses de la dita Confraria o Almoyna e a pagar e a donar los dits IIII solidos sia tengut per tal que nostre senyor Deu lo endreç en tot be. — VI. Item que com se esdevença que alcu daquells que en la dita Confraria o Almoyna seran scrits pas daquesta vida o muller o infant o dexeble daquells que tots de la dita Confraria o Almoyna no hi sien si donch justa escusacio no havien que no hi poguessen esser e que encontinent hi sien que lo cors se deja soterrar. — VII. Item que si algu o alguna de la dita Confraria o Almoyna qui sia cap de casa defalliran a la dita sepultura que pach cascun qui hi falra a la dita Confraria o Almoyna si donchs just empatxament no havia XII diners. — VIII. Item que tots aquells qui seran scrits en la dita Confraria o Almoyna dejen dir a cascun cors de la dita Almoyna XXX patre nostres e XXX saluts de Madona santa Maria per anima del defunt e si algu o alguns dells no

ho volien o no ho podien fer do cascun dells qui los dits patrenostres e avemaries no dira II diners per amor de Deu e per anima del defunct e aço sia en carrech de lur anima si no ho fan. — IX. Item que a cascun cors que sera de la dita Confraria o Almoyna sien dites X misses lendemata que sera soterrat e aço per la sua anima e que sien dites la on elegira la sua sepultura dels diners de la dita Confraria o Almoyna si dons embarch no hi havia que en aquell dia nos pogues fer. E si nos podia fer aquell dia fesse lo primer seguent que fer se pogues. — X. Item que a cascun cors qui morra de la dita Confraria o Almoyna sia donat a menjar a V pobres per amor de Deu en memoria de les V plagues que Jhesu Christ soferi e per la anima del defunct per lo qual menjar sia donat a cascun pobre VI diners. — XI. Item que si negu qui sia de la dita Confraria o Almoyna venia a fretura axi que no pogues provehir en sos necessaris que tan be en sanitat com en malaltia sia provehit a ell de la dita Confraria o Almoyna a coneguda dels prohomens qui aquell any tindran la dita Confraria o Almoyna e en cas que passas daquesta vida e no li bastava lo seu a fer la sepultura que en aquell cas los prohomens qui en aquell any tendran la dita Confraria o Almoyna li deguen fer la dita sepultura dels diners de la dita Confraria o Almoyna segons lur bona coneguda. — XII. Item que cascun dels dits confreres se tengua per tengut de fer lexa en son testament a la dita

Confraria o Almoyna segons que Deu li metre en son enteniment e en aço no haia exoblit. — XIII. Item que si alcu qui sera de la dita Confraria sera en qualsque partides fora de la ciutat e nostre Senyor Deu fahia ses volentats dell que tots de la dita Confraria sien tenguts de dir les dites oracions per la sua anima e que li sien dites les misses en la sua parroquia empero que jaquescha manat en sa casa com partira de la dita ciutat que donen a la dita Confraria o Almoyna axi com faria si ell hi era present. — XIII. Item que si alcu del dit offici qui sera de la dita Confraria volra anar en viatge e partira ab comiat dels dits prohombres administradors de la dita Confraria o Almoyna e satisfara a la dita Confraria o Almoyna en tot ço que y degues fins lo dia que partira de la ciutat e apres se esdevendra que sera pres per moros o per altres enemichs o per gents estranyes que en aytal cas dels bens de la dita Confraria o Almoyna puscha esser ajudat e acorregut a aquell qui pres sera. Encara prestar apres la reemço a aquell de la dita Confraria o Almoyna a obs de sos necessaris a coneguda dels dits prohombres qui llavors culliran e administraran la dita Confraria o Almoyna e daltres antichs prohombres del dit offici qui daço a fer aien esser demanats per los dits IIII prohombres. — XV. Item que si algu de la dita Confraria o Almoyna moura baralla ab altre o haura contesa que aquells qui tendran o administraran la dita Confraria o Almoyna strictament

tracten de fer pau entre ells qui hauran lo contrast e aço per maior mal a cessar e que si de grat no volien fer pau per la dita rao puxen suplicar e requerir los oficials reyals que a ells façen fer la dita pau hoc encara ab homenatges si rahonablement hi seran obs o mester. — XVI. Item que tota vegada que algun fuster de la dita Confraria o Almoyna passara daquesta vida que los altres fusters cessen de obrar de fora los obradors en tro que lo cors daquell sia soterrat com aço sia de bona e antigua costuma e sia stat observat en lo dit offici que molts del dit offici qui no han amichs no sien be acompanyats ne provehits en lurs sepultures. — XVII. Item que negun fuster no deja sostraure ne metre en neguna obra que altre fuster haia començada dobrar o de fer si donchs no u feya ab voluntat daquell qui la haura començada e en cas que aço faes que haia star a coneguda dels administradors de la dita Confraria o Almoyna ab IIII dels pus antichs prohombres del offici e que haia a fer ço que ells ne consellaran ne volran e en cas que fer no ho volgues de grat quen puxa esser forçat per lo ordinari de la dita ciutat. — XVIII. Item que a la fi de cascun any lo dia de la festa de Sent Johan Degolaci tots los prohombres se haien aiustar e ordonar IIII prohombres per administrar la dita Confraria o Almoyna del any seguent e los qui administraran que reeben compte dels IIII qui hauran administrat lany passat. — XIX. Item que com molts fadrins o ma-

cips qui se affermen e estan ab lurs maestres per aprendre lur offici e en aquell e en tots altres serveys e manaments leguts e honests servir deien e puixen se afermen ab altre que negu maestre doffici de fusteria nol gos sostenir en son alberch ne ensenyar son offici sens volentat daquell ab qui primerament se seran afermats fins quel temps a que ab ells se seran afermats sia passat e qui contrafara que pach per ban cada vegada X solidos e que puixa esser forçat en aço per lo ordinari dels quals X solidos haia la meytat lo dit ordinari e laltre meytat la dita Confraria o Almoyna. Empero es intencio tota vegada dels dits prohomens fusters que si en los damunt dits capitols volien res mudar o esmenar o declarar o interpretar que aço pusquen fer tota vegada ques volran a coneguda de VI o de VIII prohomens antichs del dit offici en lo nombre dels quals sien tota vegada los dits IIII. prohomens elets qui administraran aquell any la dita Confraria o Almoyna e aço sens perjudici de jurisdiccio del senyor Rey que contra aquella no entenen res a fer ne ordonar en neguna manera mas solament aço entenen afer per saluts de les animes e no en altre manera. Que placia a vos senyor los dits capitols als dits fusters loar e confermar e aquells per vostres oficials tenir e observar com concernen coses piadoses e profitoses a lurs animes e tendranho senyor a gracia e merce. Nostre senyor Deu vos mantengua per molts anys en la sua gracia e us do victoria de vostres enemichs amen. Nosque

dictam supplicacionem et contenta in eadem in nostro consilio recognosci fecerimus et in eadem multa salubria contineri noscantur. Ideo dictis supplicacionibus inclinati benigne tenore presentis carte nostre vobis dictis fusteriis et officio dicte fusterie licenciam et plenum posse faciendi dictam Confratriam concedimus atque damus necnon dictam supplicacionem et contenta in eadem laudamus approbamus et nostre confirmacionis presidio roboramus. Mandantes per eandem Gubernatori Cathalonie Vicario et Baiulo Barchinone ceterisque officialibus et subditis nostris presentibus et futuris vel dictorum officialium locatenentibus sub pena mille florenorum auri nostro Erario absque spe venit applicandorum quatenus dicti supplicacione et capitulis in eadem contentis uti permittant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostro sigillo pendenti roboratam. Datum in Monasterio de Valldonçella X die Aprilis anno a natiuitate domini MCCCLXXX octavo regnique nostri secundo Franciscus Çacosta. Quia etiam ex bona consuetudine in similibus observata crediderimus nostreque fuerit intencionis tribuisse administratoribus Confratrie ipsius jam electis et qui nunc sunt et decetero eligendis plenariam potestatem regendi et negocia ipsius Confratrie omniaque et singula faciendi gerendi et exequendi per quem inter confratres ipsius Confratrie cessarent scandala extingerentur rixe et hodia et vigeret pax et concordia ut ab eo qui eam

dilexit et nobis reliquit vestrum mereretur collegium protegi et salubriter gubernari. Tamen precepto humili expositione pro vestri parte noviter facta nobis quod aliqui ex vobis qui quamquam confratrum fungantur nomine revera tamen sunt perversi e ac maligni pervertentes beatum fundamentum dicte Confratrie et propositum ad quod ipsius ordo Confratrie et capitulorum predictorum eos invitat et cogit in pluribus ad perversu quecumque eis per dictos administratores et probos homines injunguntur tam ad reddendum eorum debitum quam ad bonnm sectandum propositum ordinatum conceperunt (?) temerarie et ad rixas motas sedandas inter eos nullatenus obsecundant viam pacis abiciunt amant jurgia cunctos tenebant aliosque inficiunt sic quod sani per eorum coherenciam putrefiunt et per consecuens ubi obedienciam contempnitur pax exulat et discordia facit domum. Ideo supplicato nobis humiliter ut ad conservacionem vestri officii tranquillique status vestri et dicte Confratrie pro inde de condecienti remedio dignaremur. Nos gerentes zelum et devocionem ad Confratriam eandem quem pacis et amica in perseverancia ipsius vestri officii et status ut rebellio et inobedienciam perversorum veruntamen statum pacificum non perturbet sed ad laudem Divini nominis sub nostre deffensionis clipeo possitis feliciter gubernari malignis et adversantibus extirpatis nostre super hoc presentis serie intencionis propositum declaramus volentes ordinantes ac vobis etiam concedentes plenariam potestatem ultra jam concessam cui

derogare in aliquo per concessionem huiusmodi non intendimus quod si aliqui ex confratribus vestris pro rixa vel odio in quibus sint vel pro tempore fuerint cum aliis dicte Confratrie ad pacem treügam vel aliam per dictos administratores et probos homines ordinatam seu ordinandam concordiam venire seu super aliis negociis dicte Confratrie seu ex ea emergente quem juxta dicta capitula vel eorum mentem facere seu servare teneantur aut ubi non tenerentur bonum statum dicte Confratrie concernant eorum animum flectere seu eis parere renuerint cum inde moniti rogati vel interpellati fuerint per administratores et probos homines ad regimen dicte Confratrie ut permittitur electos juxta formam vel mentem dictorum capitulorum. Et ex predictis vel eorum aliquo dictis administratoribus et probis hominibus visum fuerit ad eorum liberam cognicionem bonum statum seu tranquillum ipsius Confratrie malignitate duricia pertinacia vel inobediencia aliquorum confratrum eiusdem Confratrie perturbari inquietari vel vexari incontinenti ipso facto si alia ipsi administratores et probi homines cum officialibus nostris per viam capcionis vel aliis modis prout eis licitum et juxta dicta capitula pro predictorum malignancium rebellione vel contumacia non videbitur fore procedendum possint dicti administratores eorum propria auctoritate licencia nostra vel cuiuscumque alterius petita minime vel obtenta ipsorum et quemlibet eorum ad in perpetuum vel ad tempus eicere a Confratria ipsa et consorcio et colle-

gio ac comunione eiusdem et ipsos delere et radere seu deleri radi seu cancellari facere ab omni scriptura in qua intitulati seu scripti sint vel fuerint in libris vel codicibus aut memorialibus ac capitulis Confratrie prefate et privare et privatos decernere omnibus graciis prerogativis beneficiis comodis et privilegiis per nos dicte Confratrie concessis et decetero per nos et successores nostros vel quoscumque alios concedendis. Quodquid in predictis possint procedere et ea exequi et complere absque omni scriptura et cognicione sola eorum libera voluntate atque nutu absque aliqua appellacione provocacione et recursu quem ad vitandum damnúm et dispendium dicte Confratrie ad nos vel alios officiales nostros haberi noluimus ullo modo Nos enim de dictorum administratorum eorumque successorum probitate et zelo plenarie confidentes quicquid per eos in et super predictis dependentibus et conexis ex eis eaque seu eorum aliquid tangente seu potentibus tangere quovismodo actum fuerit decisum cognitum et exemcioni mandatum nunc ut ex tunc et econverso laudamus approbamus ratificamus et nostre confirmacionis patrocinio roboramus. Mandantes per hanc eandem Gubernatori nostro generali eiusque vicesgerenti Vicario que et Baiulo Barchinone et consiliariis civitatis eiusdem ceterisque officialibus et subditis nostris presentis et futuris quatenus presentem declaracionem concessionem et licenciam nostram huiusmodi et omnia alia et singula supradicta teneant firmiter et observent et

non contrafaciant vel veniant aliqua racione. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri iussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Dertuse quintadecima die Decembris anno a nativitate Domini M.CCC.XC. tercio regnique nostri septimo. P. Oltzina.

Dominus Rex mandavit michi Bernardo de Jonquerio,

LXXXIX

Reg. 1909, fol. 101, v.º

Nos Johannes Dei gratia Rex Aragonum etc. Dum condicionem humane fragilitatis attendimus et qualiter omni creature in die stricti iudicii retribuetur pro meritis intenta consideracione pensamus sic oram mortis unusquisque quantum ex alto nobis permittuntur prevenire debemus ut eterni clemenciam iudicio apud quem exceptio vel provocacio locum sibi non

vendicat omnisso rigore iudicii dignetur nostri de sue gratie plenitudine misereri verum cum devota orationum et elemosinarum suffragia inter alia meritoria opera animarum prosint multipliciter et salutem et pro parte nostri fidelium nostrorum textorum pannorum in civitatis Barchinone quedam fuerit nobis oblata capitula tenoris sequentis. En nom de Deu e de madona Santa Maria sia. Ordonaren los promens texidors de drap de la Confraria a honor de Deu e de madona Sancta Maria de la Merce e aço sots invocacio de madona Sancta Maria. Primerament ordonaren que tothom e tota dona que entrara en la damunt dita Confraria que haja a pagar per entrada cinch solidos. — Item apres ordonaren los damunt dits promens que tot confrare o confrasesa que pach tots dissaptes un diner e aço a mantenir en luminaria una lantea que crem continuament a madona Sancta Maria de la Merce e altres obres piadoses que a ells sera be vist faedor. — Item ordonaren los damunt dits promens que si alcun confrare o confrasesa haura accident de malaltia que de malaltia que Deu ha hia tramesa que los promens que seran ordonats aministrar la dita Confraria si requests ne seran ni lo pacient sera pobre de amichs o del aver del mon que li hagen ajudar o socorrer de la dita Confraria tro que sia guarit o soterrat axi mateix a visitarlo e vetlar de nit si mester hi sera. — Item si algun confrare o confrasesa sera passat daquesta vida que tots los confrares hagen a fer

honor e acompanyar lo cors fins que sie soterrat e hagen a dir trenta paternostres e trenta avemaries e aço per la anima del defunt o defunta e qui contrafara pach mija liura de cera o el valent convertissen en la caixa. — Item que sien elegits quatre promens aquells a qui als confreres sera vist faedor los quals aministren o tenguen la caixa de la Confraria pero que y haja duas tancadures e los dits administradors no tinguen la una clau ni laltra ans sie comanada la una a un promen laltra a un altre per ço que nos puxa obrir menys de cinch o sis promens e aquells sien mudats cascun any axi los aministradors com los clavaris. — Item que si alcuna discordia ni mal volença havia un confrare ab altre que los aministradors dejen amonestar e corregir aquells e tornar en sana pau e concordia e si per aventura algun ni haura que sia rebel e no volra star a corregiment ans volran star en lur malicia que aquell qualsevulla sia que sia gitat de la Confraria e ras del libre. — Item si alcu o alcuna volra esser en la Confraria que li sien legits los capitols e ordonacions e si li sera vijares que deja tenir e complir aquells e que haja a prometre e posar la ma sobre laltar de madona Sancta Maria e jurar per nostre Senyor Deus e los seus sants quatre evangelis ab les mans lurs corporalment tocats de tenir e complir e observar aquells aytant com en ell sera si excusacio justa no havia e aço en carrech de lur anima. — Item que los dits confreres e confrresses per raho de la dita

Confraria e per tractar fer e acabar los negocis e fets de la dita Confraria se puxen aplegar cascunan y en per tots temps una vegada e moltes lla on se volran. — Item que puxen acaptar tots dissaptes com axi sia acostumat per a mantanir la dita luminaria de la dita lantea e altres coses necessaries utils e expedients a la dita Confraria en tal manera que la dita Confraria haja bona perfeccio e bon acabament en tots sos affers e en totes ses necessitats. — Item que la dita Confraria haja quatre brandons ab senyal del dit offici qui servesquen en per tot temps con lo cors precios de Jhesuchrist ira per conbregar confrare o confrassa e con confrare o confrassa hi haura morts e aquells quatre brandons tinguen e regesquen quatre promens aquells los quals la dita Confraria o los promens de aquella elegiran. — Nosque visis et examinatis omnibus predictis reputemus ea fore proficua et accepta volentes ideo et cupientes dictorum bonorum operum esse participes et ad vestri supplicationem super hec nobis factam. Tenore presentis omnia et singula desuper contenta laudamus aprobamus et nostre confirmationis presidio roboramus. Mandantes per eandem vicario subvicario bajulo subbajulo ac mustaçafir civitatis Barchinone ceterisque officialibus et subditis nostris presentibus et futuris vel dictorum officialium locatenentibus sub pena mille florenorum auri nostro erario absque spe venie aplicandorum quatenus in predictis vos in aliquo non perturbent imo uti permittant in presentem nostram

confirmacionem teneant firmiter et observent et observari inviolabiliter faciant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendentem munitam. Data Barchinone prima die Augusti anno a nativitate Domini M.CCCXC quarto regnique nostri octavo. — Petrus Oltzina. — Rex Johannes.

Dominus Rex mandavit michi Bernardo de Jonquerio. Nicholaus Moratoni locumtenens Thesaurarii habuit eam pro visa. Idem. p.

XC

Reg. 1909, fol. 111 v.º

Nos Johannes etc. Dum condicionem humana fragilitatis attendimus et qualiter omni creature in die stricti judicii retribuetur pro meritis intenta consideratione pensamus sit horam mortis unusquisque quantum

ex alto nobis permittitur pervenire debemus ut eterni clemencia iudicio apud quem exceptio vel provocacio locum sibi non vindicat omisso rigore iudicii dignetur nostri de sue gratie plenitudine misereri. Quo circa cum devotorum orationum et elemosinarum suffragia inter alia meritoria opera animarum prosint multipliciter ad salutem et pro parte vestri fidelium nostrorum proborum hominum mancipiorum de ripparia et agricultorum civitatis Ilerde quadam fuerit nobis oblata peticio in hunc modum. Molt alt e molt excellent princep e poderos senyor a la vostra gran senyoria humilment exposen los prohomens macips de ribera e lauradors de la ciutat de Leyda. Que ells senyor per salut de les lurs animes han ordenats alguns capitols del tenor seguent. En nom de nostre Senyor Jhesucrist e de la Verge nostra dona Sancta Maria los prohomens macips de ribera e lauradors de la ciutat de Leyda ofieren si mateys e prometen e fan vot e promissio de fer Almoyna e Confraria de tota lur vida e dels lurs a honor e a reverencia de nostre Senyor Deus e de madona Sancta Maria e de tota la cort celestial e preguen humilment que sie lur advocat lo benaurat Sent March evangelista e prometen de tenir de tota lur vida et dels lurs I. prevere qui celebre a digmenges e festes en la capella de Sent March per ells construïda e edificada en la esgleya de Sent Lorenç de la ciutat de Leyda e una lanta qui crem continuament e quaranta ciris o brandons a honor de Deu e de la Verge nostra

dona Sancta Maria e de Sent March e prometen de la dita Confraria e Almoyna altres coses piadoses les quals meten en escrits axi con devall se segueix a tots aquells qui plaura que y sien e quels placia que tot ho complesquen e u observen si donchs necessitat no havien per la qual fossen excusats que no u poguessen fer e quels placia que y hajan devocio. Primerament que tots aquells qui volran esser en la dita Almoyna e Confraria se meten en escrit e que al començament de la entrada cascun haja a donar tres solidos e apres sa mort V solidos al servey del prevere de la lanta e dels brandons e de les altres coses piadoses. — Item que tots confreres e confrasses qui seran en la dita Almoyna e Confraria donen tots digmenges un diner que sie mes en la dita Almoyna per complir les coses piadoses. — Item que tots aquells a qui sera comanat de levar lo dit diner quel deja levar be e leyalment e si per ventura ni havia algu que no u volgues fer o no u pogues fer que hagues excusa justa que en aquell cas los majorals de la dita Confraria ni poguesen elegir altres. — Item que tots aquells qui levaran los dits diners deigen dir als prohomens o als majorals de la dita Confraria si ni ha algun que nol vulla pagar per tal com sen haura retre compte. Item que com se esdevenga que alcun confrare e confrassa de la dita Almoyna e Confraria faça matrimoni de si mateix o de fill o filla o daltres qui ab aquell stiguen que tots los confreres e confra-

resses sien tenguts de anar e fer honor anant e vinent de la Esgleya e sin hi havia alcun o alguna qui no y anas que sie tengut de pagar una lliura de cera o per aquella XII diners jaquesos a la dita Almoyna e Confraria. — Item que si alcun confrare o confraressa passave daquesta vida que tots los confreres e confraressas sien tenguts de anar ab lo cor a la Esgleya e tornar a casa del mort sots lo dit ban e que cascu dels dits confreres e confraresses haja a dir per anima del deffunt o defunta deu pater nostres e deu avemaries e aço sie en carrech de lur anima que placia a aquells qui iran a la sepultura que encontinent hi sien con lo cos se deiga portar a la Esgleya sots lo ban demunt dit. — Item que si alcun confrare o confraressa de la dita Almoyna e Confraria venia a fretura que li sie dat de la Almoyna daquella Confraria a coneguda dels promens o majorals qui aquell any tendran la dita Almoyna e en cas que passas daquesta vida e no li bastas ço del seu a fer la sepultura que en aquell cas los prohomens e los majorals qui aquell any tindran la dita Almoyna li dejen fer la dita sepultura segons lur bona conexença de la dita Almoyna. — Item que cascun se tenga per tengut de fer lexa en son testament a la dita Almoyna segons que Deus li metra en son cor e aço no meta negu en oblit. — Item que tots los confreres e confraressas de la dita Almoyna sien cascun any lo die de Sent March en la Esgleya de Sent Lorenç a la missa e al sermo per

fer honor al benavuyrat Sent March sots lo ban dessus dit. — Item que lo die de Sent March se dejen mudar los quatre prohomens o majorals qui en lany seguent administren la dita Confraria e Almoyna. — Item que los quatre prohomens o majorals de la dita Almoyna e Confraria o altres qui levaran la dita Almoyna e les lexes e altres drets coses e bens de la dita Almoyna e Confraria complésquen totes les obres damunt dites e reten compte tots anys duço que hauran reebut e despes be e leyalment als prohomens e majorals qui vendran apres ells. — Item que si alcun confrare e confrassa de la dita Almoyna sera en qualque part fora la ciutat e morra que tots los confrares e confrassas de la dita Almoyna e Confraria sien tenguts de dir les dites oracions per la sua anima empero que com partira de la dita ciutat jasque manat al seu alberch que la almoyna sie donada continuament axi com si ell hi era present. — Item que si alcu o alcuna qui sera de la dita Confraria moura baralla o sera contes ab altre que los majorals de la dita Confraria tracten de pau e concordia entre aquells qui hauran lo contrast per esquivar major mal e si per aventura hi havia algun confrare o confrassa que no volgues estar a comendament dels dits majorals que sie privat de la dita Confraria. — Item que si alcun confrare o confrassa de la dita Confraria morra e non soterrara aquell dia que morra el volran soterrar lendema quen hajan fer a saber lo vespre e si no u fahien assaber lo vespre que nos

puga soterrar en lendema fins apres dinar. — Item que tots los confreres e confrassas de la dita Confraria se hajan ajustar en la dita Esgleya de Sent Lorenç o en altre loch honest per tractar concordar e ordonar totes coses qui fossen profitoses o necessaries a la dita Almoyna e Confraria tota vegada que los prohomens e majorals de la dita Confraria los ne requiren apellat a aço alcun official reyal regent o exercent jurisdiccio en la dita ciutat. — Item que los majorals de la dita Confraria puxen fer forçar per los officials reyls de la dita ciutat los confreres e confrassas de la dita Confraria e altres persones qui fossen tengudes a la dita Almoyna o Confraria de pagar ço que deguessen o fossen tenguts a la dita Confraria e Almoyna. — Item que tota vegada que los dits confreres e confrassas se vullen puxen mellorar adobar e mudar en be los dits capitols e altres de nou fer e ordonar substancia daquets no mudada perque suppliquen humilment a vos senyor que aço vullats confermar e que siats personer en tots los bens ques faran per la dita Confraria nostre Senyor Deus senyor vos do longa vida e bona ab creximent de honor e victoria de vostres enemichs amen. — Propterea vivis et examinatis omnibus predictis reputantes ea fore proficua et accepta et volentes et cupientes dictorum bonorum operum esse participes dicta supplicacioni inclinati benigne. Tenore presentis predicta omnia et singula desuper contenta laudamus approbamus et nostre con-

firmacionis presidio roboramus. Mandantes per eandem vicario subvicario et curie Ilerde ceterisque officialibus et subditis nostris presentibus et futuris et dictorum officialium locatenentium sub pena mille florenorum auri nostro erario absque spe venie applicandorum quatenus in predictio vos in alquo non perturbent imo eis uti permittant et presentem nostram confirmationem teneant firmiter et observent et observari inviolabiliter faciant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cuius rei testimonium presentem vobis fieri iussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Barchinone XVIII die Septembris anno a nativitate Domini M.CCCXC quarto regnique nostri octavo. — Rex Johannes. — Dominus Rex ad supplicationem Episcopi Ilerdensis mandavit mihi Bernardo de Jonquerio.

XCI

Reg. 1910, fol. 39.

Nos Johannes Dei gratia Rex Aragonum etc. Volentes ut expedit artem notarie tamquam inter alias mundi artes notabilem et insignem ac humano statui summe utilem et necessariam et omnia que inter contrahentes in scriptis aguntur in eum fideliter conservantem spetialibus privilegiis et libertatibus conferre et eam exercentes a quacumque calupnia et vexacione iniqua deffendere et tueri ad humilem supplicationem pro parte vestri fidelium nostrorum notariorum publicorum civitatis Barchinone super hoc nobis factam. Tenore presentis carte nostre seu privilegii cunctis temporibus duraturi per nos et omnes heredes et successores nostros vobis universis et singulis notariis publicis dicte civitatis Barchinone presentibus et futuris nec non vobis volentibus ac inde nobis humiliter supplicantibus universis et sin-

gulis scriptoribus nostris et successorum nostrorum in dicta civitate domiciliatis nostramque ac dictorum successorum nostrorum curiam ordinarie sequentibus qui nunc sunt et pro tempore fuerint concedimus licentiam ac facultatem plenariam elargimur quod quandocumque et quocienscumque volueritis et vobis necessarium seu expediens videbitur nostri vel successorum nostrorum ac quorumvis officialium licentia non petita alias nec obtenta possitis vos una cum ipsis nostris scriptoribus et sine ipsis in quocumque loco dicte civitatis Barchinone volueritis licite congregare et vestrum ac eorum singulos quilibet ex vobis ad congregacionem hujusmodi evocare seu evocari facere et inter vos ad eos tam simul quam divisim de quibusvis actibus seu negociis predictam artem notarie et ejus bonum statum et regimen ac vos et eos singulosque vestrum et eorum ratione dicte artis tangentibus tractare et super hiis quarumque ordinationes et capitula onesta et licita ordinare et facere mediantibus juramentis et penis pecuniariis per vestrum et eorum quemlibet tam simul quam divisim ut vobis videbitur observanda et pro ministrandis expensis ad obtentum hujus privilegii et alias ad predicta omnia vel eorum singula necessariis talliam et tallias ac contribuciones inter vos et eos vel inter vos tamen indicere et ordinare indictasque et ordinatas exigere et levare et exigi et levari per officiales nostros ad quos spectet seu per quosvis alios volueritis facere compotum et rationem ab exactoribus

levatoribus et distributoribus earundem per vos seu a vobis deputatos petere et audire ac difinire reliqua rationum recipere et alia omnia et singula plene et libere circa premissa et eorum singula exercere que ad bonum statum et conversationem dicte artis vobis et dictis nostris scriptoribus ac majori parti vestri et eorum tam simul quam divisim opportuna seu necessaria videbuntur. Et ulterius predictam artem notarie ac vos dictos notarios publicos Barchinone in quibus per Dei gratiam ipsa ars notarie hucusque floruit tam propter scientiam et praticam quam propter personarum gravitatem et onestam conversacionem quam etiam alias dictosque nostros scriptores prefatos nostris jugiter serviciis insistentes ampliori gratia prosequenter cum ut experientia que mater est rerum omnium et magistra clare docuit in aperto nonnulli dicte artis et vestri ac dictorum scriptorum nostrorum emuli Dei timore posposito vos dictos notarios et dictos etiam scriptores nostros aut vestrum et eorum aliquos seu vestros ac suos substitutos aut juratos quam quam innocentes de falsi crimine tam judicialiter quam extrajudicialiter difamare accusare et denunciare non dubitent ad hujusmodi falsi difamacionis accusacionis et denuncionis viciũ facilius prelabentes ex quo sciunt se ad penam aliquam propterea non teneri quia sicut notarios cui tamquam persone publice fides tanta comittitur in ejus delinquens arte seu officio dignus est et merito judicio ulcionis sic et illum qui fidem et famam tam aucten-

tice persone per falsam et temerariam difamacionem nititur denigrare dignum conspicimus pena debita et legali vobis dictis notariis inde nobis humiliter supplicantibus ejusdem privilegii serie statuimus et dicimus et perpetuo ordinamus legem inde incomutabilem et paccionatam condentes quod vi decetero quodcumque et quocienscumque aliquis cujusvis dignitatis legis condicionis aut sexus existat in dicta civitate vel extra ipsam civitatem Barchinone aliquem seu aliquos vestrum aut dictorum scriptorum nostrorum vel vestri aut eorum substitutum aut juratum vel substitutos seu juratos accusaverit vel denunciaverit dicens vos vel eos in vestri aut eorum officio deliquisse antequam per nos vel successores nostros aut nostrum seu eorum Governatorem Generalem vel Governatorem Cathalonie Vicarium Barchinone aut quemcumque alium officialem judicem vel commissarium ordinarium delegatum aut subdelegatum quantacumque a nobis vel nostris successoribus potestate suffultum ad ipsam accusationem vel denunciacionem quomodolibet admittatur pene se subijciat talionis cum caucione idonea quam prius prestare teneatur et habeat quod si in accusatione seu denunciacione predictis suam non plene probando intencionem subcubuerit penam quam injuste accusato vel denunciato infligi pro viribus procurabat ipse accusator seu denunciator incurrat quod quod ad sumptus dampna et interesse per accusatum seu denunciatum hujusmodi occasione sustenta prefatus accusator seu denunciator succubens eidem

accusato seu denunciato resarcienda plenarie nichilominus teneatur nec minus pro injuria irrogata pro inde satisfactionem de injuriato debitam faciat et emendat. Ulterius cum aliqui accsu ducti temerario vos aut dictos nostros scriptores vel vestros aut eorum substitutos seu juratos difamare in vestri et eorum officio contra veritatem pluries non formident asserentes tam judicialiter quam extra vos aut ipsos falsa instrumenta testamenta aut alias scripturas publicas confecisse vel ipsa instrumenta testamenta aut scripturas alias redarguentes de falso seu eis tanquam non veris contradicentes volumus et modo quo supra statuimus edicimus et ordinamus quod si aliqui vos vel dictos nostros scriptores aut vestros seu eorum substitutos vel juratos aut aliquem vestrum seu eorum in iudicio vel extra iudicium tali modo difamaverint aut vestris et eorum instrumentis testamentis aut aliis publicis et autentis scripturis contradixerint redarguentes ipsas de falso aut eisdem tanquam non veris contradicentes seu ea fore falsa aut contra veritatem confecta asserentes vel allegantes nisi per eos aserta plene probaverint pro diffamacione et injuria hujusmodi fiat sublata figura iudicii et diffugiis ac dilacionibus quibuscumque injuriato seu injuriatis de bonis diffamancium et injurancium plena satisfactio et emenda et ultra hoc injuriatores seu difamatores puniantur rigide pena debita et legali. Preterea quare parum prodesset vobis et dictis nostris scriptoribus jam dictum talionis privilegium si posset ex officio vel

sine partis instancia contra vos et eos procedi rationibus preexpressis eodem modo statuimus provide-
mus et edicimus ac imperpetuum ordinamus quod
ammodo per nos vel successores nostros aut Gubernatorem Generalem in omnibus regnis et terris nostris
seu per Gubernatorem Cathalonie aut Vicarium Bar-
chine seu per quosvis alios officiales iudices inquisi-
tores aut comissarios ordinarios delegatos vel subde-
legatos presentes et futuros ad quos hoc spectet seu
possit quomodolibet spectare directe vel indirecte aut
alias non possit seu debeat fieri aprisia inquisicio
seu processus alius pro crimine falsi contra vos dictos
notarios aut dictos nostros scriptores presentes et
futuros aut aliquem vestrum seu eorum aut contra
substitutos seu juratos vestros et ipsorum quinyo
aprisia inquisicio seu processus alius pro crimine
falsi contra vos dictos notarios aut dictos nostros
scriptores vel vestros aut eorum substitutos vel juratos
seu aliquem ac aliquos vestrum et ipsorum per nos
vel successores aut officiales nostros ordinarios vel
delegatos aut subdelegatos ad quos spectet vel spec-
tare possit solum fiant et fieri possint ad instanciam
et accusationem seu denunciacionem partis private
cujus intersit dicentis et affirmantis vos dictos nota-
rios aut dictos nostros scriptores vel vestros aut
eorum substitutos seu juratos vel aliquem seu aliquos
vestrum vel eorum in dicto notarie officio deliquisse
que pars privata se habere super hoc interesse pre-
tendens accusans seu denuncians in accusatione seu

denunciacione quam fecerit se ut prescribitur nominare et scribere habeat et aliter vel alio modo apri- sia inquisicio seu processus jamdicti non possint aut debeant fieri ullo modo. Et ubi forsitan premissorum vel alicujus eorum contrarium fieret quacumque causa necessitate vel modo illud nunc pro tunc revocamus et viribus penitus vacuumus nullumque et irritum decernimus penitus et inane. Mandantes per eandem expresse et de certa scientia Gubernatori nostro Generali necnon Gubernatori Cathalonie Vicario Bar- chinone et Vallensis qui nunc sunt et pro tempore fuerint vel eorum locatenentibus ceterisque officialibus judicibus et commissariis nostris presentibus et futuris ad quos spectet quatenus concessionem licentiam statuta ordinationes et provisiones hujusmodi ac alia omnia et singula in presenti privilegio contenta vobis dictis notariis presentibus et futuris et dictis nostris scriptoribus qui nunc sunt et pro tempore fuerint vestrisque et eorum juratis ac substitutis firmiter teneant et observent ac teneri et observari faciant vosque et eos inde uti libere sinant et non contra- veniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione seu causa. Quicumque autem ausu dicens temerario contra premissa vel eorum aliqua faceret vel venire presumpserit iram et indignacionem nostram ac penam mille florenorum auri nostro erario irre- missibiliter applicandorum se noverit absque aliquo remedio incursum dampno et injuria illatis primitus et plenarie restitutis. In cujus rei testimonium hanc

fieri et sigillo magestatis nostre inpendenti jussimus comuniri. Datum Barchinone VI die Madii anno a nativitate Domini M.CCC.XC quinto regnique nostri nono. — Petrus Oltzina. Signum ✠ Johannis Dei gratia Rex Aragonum etc. = Testes sunt: = Frater Berengarius Marchi Magister ordinis militie beate Marie de Muntesia. = Raymundus Episcopus Barchinone. = Jaufridus Vicecomes de Ruppebertino. = Aymericus de Scintillis et Hugo de Angularia milites camerlengi Sig ✠ num mei Bonanati Egidii predicti domini Regis scriptoris qui de ejus mandato hoc scribi feci et clausi.

XCI

Reg. 2191, fol. 143, v.º

CONFRATRIE CONVERSORUM CIVITATIS VALENCIE

Nos Martinus etc. Cum inter alia meritoria opera quibus per infinitam Dei clementiam sustentamur et delentur pecamina que ex nostri fragilitate prenimia fragilique inobediencia ac delicto originario sive culpa

primi parentis continue et multipliciter per nos omnes christicolas omittuntur refulgeant elemosine caritatis socie et amice cum ex eis Deus Omnipotens penas auferat et misericorditer minuat quas meremur. Et propterea vos fideles nostri conversi ad fidem Christi vicinum civitatis Valencie cupientes elemosinam atque confratriam inter nos inhire juxta scripture sacre elogium quem dileccionem et caritatem habere inter vos et caritatis opera facere vos edocet super nova ordinacione ipsius vestre Elemosine sive Confratrie ac ipsarum conservacione nostro presentaveritis conspectui reverenter quedam per vos facta et inita supplicacionem et capitula huiusmodi seriei. — Sobre la manera e condicions de la Confratria dels conversos de la ciutat de Valencia apellada de sant Christhofol son ordenats los capitols següents: — Primerament que puxen tenir lit ciris e draps honrrats ab que puxen portar lo cors de aquells qui moran los quals seran de la dita Confraria o Almosna segons que fan altres almoynes de la dita ciutat. — Item que quant alcu o alcuna de la dita Confraria o Almoyna morra o fill o filla de aquells que tots de la dita Confraria o Almoyna sien tenguts de anar e acompanyar lo dit cors o albat si en la ciutat seran que en cas que y fallesquen pus que demanats hi seran per lo andador de la dita Confraria o Almoyna pach per pena cascun de aquells que no y seran una liura de cera a obs de la dita Almoya. — Item que si algun o alcuns de la dita Almoyna seran malalts e

los maiorals qui ara son e per temps seran conexe-
ran que facen a vetlar que aquells puxen elegir dos
o tres de la dita Confraria o Almoyna o aytants
com a ell plaura per fer costehir e tenir aquells
aprop fins que sien guarits o passats desta vida. E
en cas que alcun de aquells qui seran elegits per los
dits maiorals fallira o sera desobedient en fer les
dites coses en lo present capitol declarades pach
una liura de cera per obs de la dita Almoyna. —
Item que tota persona que requerra la dita Confraria
e volrra esser en aquella deia requerre e demanar
aquella en capitol en altre manera no sia reebut
per ço que si en lo dit capitol sera tengut o conegut
per sufficient e que sia de bona fama vida e con-
dicio aquell sia reebut en la dita Almoyna aquell
aytal empero pagant per entrada sua per sustentar
les messions de la sobredita Almoyna X solidos. E
axi mateix que si en cas que alcun o alcuna requerra
la dita Almoyna o Confraria ans que no hi fos
reebut e los dits maiorals conexien quel deguessen
reebre que tots de la Confraria sien tenguts de fer
honor a aquell o aquella que la dita Almoyna haura
requesta a la sua sepultura pagant empero aquell o
aquella que axi morran L solidos de entrada per
supportar les messions e carrechs de la dita Almoyna.
— Item que si alcu o alcuna en sanitat no haura
requesta la dita Almoyna que volgues entrar o
esser en aquella e en apres en la sua fi se lexara
en la dita Confraria si los maiorals conexeran que

aquell o aquella sien estats de bona fama vida e condicio que aquells aytals puxen esser reebuts per los dits maiorals de la dita Confraria aquells aytals paguen L solidos per tal com no han ajudat a sustentat la Confraria axi de ordinacions com de pecunia los quals L solidos son per obs de messions de la dita Almoyna. — Item que los de la Almoyna puxen tenir quatre vegadas lany capitol per ordenar e regonexer ço que necessari sia a la dita Almoyna e per bon regiment de aquella ço es en aquell monestir o casa de homens de religion de la ciutat de Valencia lo qual per los majorals sera elegida les quals quatre vegades sien departides en aquesta manera ço es que lo primer capitol se tingue per tot lo mes Doctubre e lo segon capitol per tot lo mes de Giner e lo terç per tot lo mes Dabril e lo quart per tot lo mes de Juliol en lo qual mes es la festa del benaventurat sent Christofol. E que en cascu dels dits capitols paguen e sien tenguts pagar cascu de la dita Confraria o Almoyna XII diners en continent alli mateix sens negun entervall per sustentacio de la Almoyna dessus dita e messions daquella.— Item que tots aquells o aquelles que seran de la dita Almoyna sien tenguts anar a la sepultura de aquells qui seran de la dita Almoyna e dir per lur anima cinquanta vegades lo pater nostre e ave Maria quant iran a la sepultura o al menys los dejen dir dins spay de VIII dies apres siguents o fer dir una missa de requiem o dues vegades los set salms peneten-

cials ab la latdania. — Item que los de la Almoyna puxen esser en nombre de homens tro en doents o de dones tro en cent e que puxen tenir andador o andadors per aplegarse tota hora que necessari sia e que puxen ordenar e fer totes aquelles bones ordinacions e provisions que necessaries sien per tenir en peus e stament honorable la dita Confraria. — Item que los confreres de la dita Confraria ço es los homens sien tenguts anar a acompanyar fills o filles macips o macipes e altres servens dels dits confreres sens ciris si demanats hi seran e aço sots pena de I liura de cera a obs de les messions de la dita Almoyna o Confraria. — Item quels confreres o confrereses de la dita Confraria puxen portar en la ma un ciri de mija liura quant iran soterrar los cosors de la dita Confraria e quels ciris sien a color vermell ab senyal de sent Cristofol o altre qualsevol senyal o sens senyal. — Item que tot confrare quant ira o acompanyar a alcun cors a soterrar e portara lo dit ciri vermell en la sua ma sie tengut portar gramalla blava e capero blau o gramalla o capero negres e qui contrafara pach per pena una liura de cera a obs de la dita Confraria. — Item que tot confrare o confrasesa si notificat li sera per lo andador de manament dels majorals sien tenguts anar a fer honor a sposalles e a la missa quant iran oyr la benediccio del fill o de la filla de confrare o confrasesa e encara de misatge o servent o altre que stiga en casa lur e si en casa de confrare o con-

frasesa se faran les dites sposalles e exiran a missa per oyr la benediccio e qui contrafara pach per pena mija liura de cera aplicadora a obs de la dita Almoyna si justa occupacio no ha a coneguda dels majorals. — Item que alcun hom no sia reebut en la Confraria si no haura muller e sia stadant en la ciutat de Valencia per ço que a servir aquella Confraria puxe esser trobat e la dita Confraria sia millor servida e mantenguda. Açò declarat que si alguns dels dits confreres mudara son domicili fora de la dita ciutat ipso facto no sia haud per confrare ans sia foragitat de la dita Confraria. — Item que cascun any en la ecclesia de sent Chrisphtophol se faça aniversari per anima dels confreres o confrereses lendema de sent Cristofol al qual aniversari sien tots los confreres ab lurs gramalles e caperons blaus o negres e les confrereses devotament tots ab lurs ciris sots pena de una liura de cera applicadora a la dita Confraria segons que dessus. — Item que los majorals de la dita Confraria sien quatre e dels quals sia un elet reebedor de la peccunia e bens pertanyens a la dita Confraria e distribüydor ab consell e volentat dels altres tres companyons seus per ço que per moltes mans no passen los dits peccunia e bens ni sen hajen a fer moltes comptes. E lo qual reebedor sia tengut de retre compte en presencia empero dels altres companyons seus. — Item que la eleccio dels dits majorals en la dita manera se faça lendema de la dita festa del dit

sent Christofol ço es en lo dit dia del aniversari e encontinent fet aquell aniversari. — Item que la dita eleccio dels dits quatre majorals en la forma damunt dita se faga per los majorals quila donchs son e per los qui seran stats en laltre any passat appellats e ab ells ajustats per compte VI dies daquells confreres los quals sera ben vist appelladors als majorals qui ladonchs seran e que tots los altres sen hagen a tenir per pagats car persomidor es que lla on tants cabran elegiran aquells qui pus profitosos sien a la dita Confraria empero ques guarden los dits elegidors que no y meten alcun que sie stat majoral dins tres anys ni aytanpoch alcun qui sia entrat novellament en la Confraria si donchs no haura al menys dos anys passats qui sera confrare e si ho fan que aytal eleccio no valla ans ne hagen a elegir altre e que alcun daço nos tinga per agreviat car del treball tots ne donen sentir e alcun no pot be regir tro sap la manera de la cosa que ha a regir. — Item que los majorals encontinent que sien elets hagen asi elegir VIII de la Confraria per conselles axi que quant alcun dupte los vendra o alcuna cosa hauran a fer duptosa fazen ab aquells conselles e ab lur consell o de la major partida ço que tendran per be e tots los altres sen hagen a tenir per contents e que daquets VIII conselles sien los quatre majorals predecessors lurs car tots deven presumir que no faran ni ordenaran o faran fer sino ço que justament se deu fer segons ordinacio de la dita Confraria e seria

gran affany si tota vegada haurien ajustar capitol o parlament ab tots. — Item que alcun majoral no sia franch de alcunes coses ans en tot e per tot haja a pagar e contribuir axi com los altres car lo treball cascun lo deu portar reverentment per caritat e sens remuneracio alguna sino de Deu en altre manera no seria merce. — Item que los majorals qui seran stats dins XV dies al menys apres que sera finida lur administracio apres que altres seran elegits hajen haver retut compte a aquells quis succehiran e retut ço que tendran de la dita Confraria ab acabament en altra manera que passats aquells XV dies sense capitol e altres paraules que nols haja hom a dir se tinguen per foragitats de la dita Confraria e per nengun temps no y sien reebuts ço es aquell o aquells qui culpa hauran del dit retiment de compte e se ocuparan la peccunia e bens de la dita Confraria e que sien tenguts los dits majorals de recaptar ans del dit retiment de compte tot ço que sera tengut dins lany de la lur administracio. — Item que los majorals qui seran novellament elegits ab gran diligencia passats los dits XV dies de forçar en totes aquelles maneres justes que puxen ni trobaran los dits altres majorals que seran stats predecessors lurs ço es aquell o aquells qui seran culpables es retendran la peccunia e bens de la dita Confraria e per vigor daço seran foragitats de aquella de retre lo dit compte e de restituir ço que tinguen per ço car en altrè manera per aquesta raho preterir ço

que Deu no vulla. — Item que si algun confrare o confrarissa ha algun mal vici e no serveix be la Confraria segons se pertany hoc encara si alguna baralla rancor o mala volentat haura entre ells que los majorals los corregesquen secretament els façen fer pau amichs e bensvolents. E si per secreta correccio nos volen castigar e no volien fer la dita pau e amistat quels sia dit publicament per ço que hajen vergonya e confussio e sien pus inclinats a corregirse e castigar e de fer la dita pau e amistat si enpero per aquestes coses algun nos volia corregir ni castigar ni fer la dita pau e amistat per obra ab tot acabament que sia gitat de la Confraria e en capitol e per nengun temps hi puxa esser reebut. — Item que algun confrare en capitol no gos parlar ni levarse en peus per parlar sens licencia dels majorals e fins primerament li sia dit per aquells majorals e si ho fara pach per pena mija liura de cera applicadora a la dita Confraria sens tota merce que no lin puxa esser feta per ço que callament necessari sia entre aquells e los uns puxen entendre los altres sense murmuracio. — Item que tots los confrares e confrarisses sien obedients a coses justes e honestes als majorals e si algun ni haura que sia desobedient a les dites coses justes e honestes majorment en fer e complir les bones ordinacions de la dita Confraria e en aytal desobediencia sera atrobat per tres vegades pus que li sia notificat per los majorals o per lo andador feta

relacio en capitol sia gitat de la Confraria e per ningun temps no y sia tornat. — Item que a cascun confrare e confrasesa com entrara novellament en la dita Confraria sien legits tots los capitols e ordinations de la dita Confraria per ço que si vol servir aquella e portar los carrechs sia reebut e si li sia dat lo ciri en altre manera no sie reebut. — Item que en cascun dels dits quatre capitols sien legits clarament e distinta los capitols e ordinations de la dita Confraria per ço que tots ho sapien e no puxen allegar ignorancia al menys aquells qui son sustancials. — Item que en portar cascun cors sia servada aytal manera ço es qui començ hom al primer segons son scrits e quen prenga hom deu quel porten a la sepultura e que aytals per res no sentraguen si donchs justa scusacio no hauran a coneguda dels majorals e qui contrafara pach una liura de cera a obs de la dita Confraria. E per semblant forma altra vegada altres que axi successivament fins que tots ne sien passats e puys que tornen al cap primer. E axi en per tots temps sia observat dels albatz qui son portats ab lo lit xich ne prengã hom VI. En aço empero no sien enteses los majorals en lany tan solament que seran majorals com ells hajen anar primer e guiar los altres. — Item que los majorals en cascun cors o albat e encara a tota altra professo vagen primers e apres los accapullats e puys los altres ordenadament de dos en dos ab lurs ciris encesos e al tornar del

çors los acapullats vagen darres. — Item que aquells qui portaran algun cors non porten los ciris encesos per ço que no destruen los cobetors empero quels porten en les mans. — Item que als andadors e missagers de la dita Confraria qui ara e per temps seran sia feta honor axi com a qualsevol altre confrare. — Item quels confrares puxen en capitol metre e afegir en la dita Confraria qualsevol capitols e ordinacions que a la dita Confraria sien necessaris e als dits confrares plaura e sera ben vist e aquells remoure tantes quantes vegades se volran. — Et fuerint nostro culmini per vos conversos sive ad fidem Dei reversos predictos humiliter supplicatum ut preinserta supplicatione et capitula et in eis contenta pro illis omnibus qui erunt de jamdicta Elemosina et Confratria laudare approbare et confirmare pro augmento et conservatione ipsarum de nostri benignitate solita dignemur. Nos inherentes vestigis predecesorum nostrorum predictorum illustrium que talibus liberali animo anuerunt et alias res pectu et interventa piorum operum predictorum quorum particeps esse volumus et obtamus vestris in hac parte supplicationibus ob reverenciam et honorem Domini nostri Jhesu Christi et beatissime virginis Marie matris eius et beati Christophori necnon pro augmento et longeva conservatione Elemosine et Confratrie supradicte favorabiliter inclinati Tenore presentis jamdicta preinserta capitula ac omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus

approbamus ratificamus auctorizamus et huius nostre confirmationis presidio roboramus. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro Generali eiusque vices gerentibus in Regno Valencie Nec non justiciis juratis et probis hominibus dicte civitatis Valencie et aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictarum officialium locatenentibus presentibus et futuris sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis supplicatione et capitulis et eorum quolibet expressata presenteque nostram confirmationem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et non contraveniant si de nostri confidunt gracia et amore. In cuius rei testimonium hanc fieri et sigillo nostro pendentis iussimus comuniri. Datum Cesarauguste vicesima die mensis Januarii anno a nativitate Domini M.^oCCC.^oXC nono regnique nostri quarto. Matias Vicecancellarius.

Dominus Rex mandavit michi Berengario¹ Sarta.

XCIH

Reg. 2195, fol. 47.

Nos Martinus etc. Visa quadam carta illustris Marie Regine Aragonum carissime conjugis ac Locumtenentis nostri Generalis tunc absentis sigillo locumtenentie ipsius appendicio comunita hujusmodi seriey. Nos Maria Dei gratia Regina Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice Comitissaque Barchinone Rossilionis et Ceritanie Locumtenens Generalis serenissimi domini Martini eadem gratia Regis regnorum et Comitis comitatuum predictorum viri et domini nostri carissimi absentis. Quoniam sicut olim filii prophetarum concilio Elizei de loco angusto et sterili adfluenta Jordanis utique descenderunt et ubi hedificarent spaciosius apcioresque sibi facerent mansiones sic vos fideles nostri neophiti seu conversi civitatis Barchinone quasi de turri in Syloa hoc est de cecitate judaica in complana fidei orthodoxe et in ejus opulenta requie advenistis ut ibi hedificetis speciosius et utilius ad salutem dum sacro babtistali lavacro emun-

dati deposita in aquis regeneratuus moribundi sceleris
vetustate in novam anime innocenciam et vite infan-
ciam exusti ob quod agnita vere fidei tanta luce
desiderando nunc elemosinariis et caritativis modo
piis et aliis sanctis operibus ducere dies vestros que-
dam super felici prosscucione bonorum operum subs-
criptorum exhibuistis nobis reverenter capitula conti-
nencie subsequentes. En nom de Deu sia e de la
sua beneyta Mare e de la santa Trinitat per ço com
Confraria engenra gran amistat e moltes obres pia-
doses sen seguexen e moltes almoynes sen fan qui
nos farian alguns feels christians axi conversos com
de natura davall scrits ab auctoritat e decret de la
molt alta senyora dona Maria per la gracia de Deu
Regina e Lochtinent General del molt alt e molt
excellent Princep e Senyor lo senyor Rey en Marti
per la gracia de Deu Rey Darago etc. instituexen
que sia entre ells Confraria que sia appellada Confra-
ria de la Santa Trinitat e per aquesta raho han
ordenats los capitols següents. Primerament que cas-
cun any en la festa de la Santa Trinitat qui es
al VIII dia de Cinquagesma e en la festa de Sant
Nicholau qui es lo VI jorn de Deembre tots los
confreres se dejen ajustar en la casa de la Santa
Trinitat de Barchinona e aqui tots concordants o la
major partida daquells qui hi seran ans que loffic
dels majordomens passats expir dejen elegir dos
majordomens dels dits confreres e que la eleccio dels
novells majordomens se haje a fer en la casa de la

Sancta Trinitat e que aquells qui seran elegits en majorsdomens que hajan nom de majorsdomens qui mantengan la dita Confraria e destribuesquen les almoynes de jus scrites. E qui no y sera si donchs just empatxament no haura a coneguda dels dits majorsdomens qui lavors seran pach cascuna vegada als dits majordomens o hun dells sis diners qui sien meses en la caixa de la dita Confraria — II. Item que en continent quels dits majorsdomens seran elegits dejen jurar en poder dels dits dos majorsdomens de la dita Confraria qui lavors exiran presents los dits confreres que ells be e leyalment usaran de la dita majordomia tota amor oy favor foragitada. — III. Item que si nengun confrare marit o muller fill o filla dels dits confreres mor que tots los dits confreres hajan anar e fer honor al cors o albat e que per alguna raho daço nos pusquen escusar si donchs los dits majorsdomens nols tenien per scusats que hajan a pagar cascuna vegada que y falliran als majorsdomens o I dells sis diners los quals vagen en la caixa de la Confraria pero quels majorsdomens ho façen saber als dits confreres o a lurs cases per ço que alcu ignorancia no puscha probablement allegar e que sobre aço sien creguts los dits majordomens. — IV. Item quels dits majordomens de present que elets seran hajan elegir dos dels confreres qui sien andadors e hajan exequir los manaments dels dits majordomens axi en denunciar als confreres e en demanar o requerirlos que paguen ço que deven a la Confra-

ria com encara altres coses fer que los dits majorsdomens ordenaran pertanyents al ofici de majordomia e que los dits andadors sien mudats cascuna vegada que los majorsdomens se mudaran e que cascun dels dits andadors per sos treballs hajen dels bens de la caixa quinze solidos. — V. Item que com los dits confreres sien ajustats a algun cors o albat que tots qui sien requests per los majorsdomens o per aquells a qui ells ho diran hajen aportar lo cors o albat e fer tots altres exercicis ordonats e que no se pusquen escusar si donchs scusa justa no havien que los majorsdomens los tinguessen per scusats e sino que hajen a pagar als dits majorsdomens sis diners los quals hajen anar en la dita caixa. — VI. Item ordonen que cascun any lo dia de la festa de Sancta Trinitat e la festa de Sant Nicholau dessus dites tots los confreres se dejen ajustar en la esgleya de la Sancta Trinitat e aqui dejen hojr missa solemniat e sermo e que lendema de Sant Nicholau se dejen en la dita Esgleya ajustar e hojr una missa solemniat deffunctorum ab representacio de l muniment e de drapdor e que hi sia feta absolucio e aqui tots los confreres preguen Deu per les animes dels confreres morts e vius e que a cascun dells capellans sien donats de la caixa per caritat dotze diners per tal que Deus perdo als morts e conserve los vius en salut de anima e cors e daço negu nos puxa escusar de no esserhi sots la dita pena de sis diners e quels dits preveres dejen haver lo dit muniment de fust e

lo drap dor e dos ciris qui cremen lo un al un cap del moniment e laltre al altre cap e fassen lo dit moniment devant laltar on absolven tots los confreres finats e que tot confrare deje dir al menys XIII patrenostres e XIII avemaries per les animes dels defunts. — VII. Item que tot hom qui volra entrar axi christians novells com de natura com altres daqui avant en la dita Confraria deja prometre e jurar de mantenir aquests capitols e que la Confraria sia tenguda de fer als dits confreres les coses dejus scrites axi almoynes de diners de la caixa com altres coses a que deuen servir los diners que cascun confrare dona a la Confraria. — VIII. Item ordenen que cascun confrare a honor de Deu e de la Sancta Trinitat deja pagar als majorsdomens o I dells per entrada XII diners e cascun disapte I diner o IV diners cascun mes e com cascun confrare se morra deja jaquir a la dita Confraria deu solidos sils ha ni son poder hi sera bastant a honor de Deu e per complir les almoynes quis han a fer segons davall se conte e qui nols pagara que sie tengut pagar sis diners cascuna vegada que pagar no volra los dits un diner per setmana o IV diners per mes. — IX. Item que per ço com daquiavant la Confraria Deu volent se crexera axi de almoynes com de lexes com de penes dels diners de la caixa se hajen a donar sis lliures cascun any a aquell prevere qui sera elet per los confreres a tenir la casa de la Sancta Trinitat encondret pero que quant que Deus

vulla que la casa de la Sancta Trinitat haje alguna renda bastant a les dites sis lliures llavors les dites sis lliures romanguen a la dita Confraria e que llavors los dits ciris qui deven cremar a la absolucio sien dels diners de la Confraria comprats que cremen en la Capella de la Sancta Trinitat al levar del precors cors de Jhesuchrist los quals sien de pes de XII lliures. E axi matex dels diners de la dita Confraria se hajan a fer les caritats e almoynes quis seguexen. Primerament que si alcun confrare ve a menys o sera catiu o malalt o sera pres quels dits dos majorsdomens ensemps ab VI promens de la Confraria sobredita elegidors per los dits dos majorsdomens socorreguen a lur bon arbitre segons la condicio e necessitat daquell qui mester ho haura o la malaltia o requerra o la raho per que sera pres o catiu e si algun confrare se aprohismava a la mort e no havia quil vetlas quels dits dos majorsdomens dejen elegir cascun dia IIII bons homens joves de la dita Confraria quil vetlen de nit e de dia e que aquells IIII so partesquen a lur bon arbitre tro que sia millorat per ço que Deu haja merce dells e si lo dit confrare de la dita malaltia morria e no havia de que li pogues esser feta la sepultura que dels diners de la caxa li sia feta e com no u hagues en la dita caxa que cascun confrare hi degues donar dos diners o mes per amor de Deu ab que li fessen la dita sepultura declarant empero que si aytal confrare moria que fos estat provehit de les almoynes

axi com dit es que tot ço que li fos trobat o li fos degut sia satisfet a la dita Confraria en ço que bastret hi haura e si guarra lo dit malalt que haja sguart a la dita Confraria si Deu li dona de que e que aquesta almoyna deu esser feta consciencia a cascun confrare qui haja de que puxa fer que faça lexa a la dita Confraria con sera a la mort per ço com es obra de gran caritat e de misericordia. — X. Item ordenen que los dits majorsdomens per si o per altre que hi do bon recapte degen fer cascun dels confreres tantost que sapien aquell esser malalt ques confes e reebe lo precios cors de Jhesuchrist e face tot orde de bon christia en altre manera que freturaria e de fet seria privat de tots los beneficis de la Confraria continguts en aquests capitols e en tota altra manera. — XI. Item ordenen que en la hora que negun dels confreres caura en malaltia de que li es de necessitat de combregar que los majorsdomens hagen a elegir dotze dels confreres qui porten dotze brandons blanchs de miga lliura o una lliura a coneguda dels majorsdomens acompanyan lo cors precios de Jhesuchrist. — XII. Item ordenen que si negu dels confreres han brega baralla o contrast per qualque rao axi entre ells com ab altres persones quels dits majordoms a honor de Deu dejan tractar e procurar que pau sie feta entre ells e aço sia carrech de lur anima e si pau no y volien fer que lavors dejen dir al veguer quels deja pendre e tenir presos tro que sen sia seguida pau per ço que major

dan no sen puxa seguir. — XIII. Item quels majorsdomens daquiavant dejan tenir I libre en que scriuen tot ço quis metra en la dita caixa axi per la caritat ordenada fer cascun disapte com per tot ço que reebbran daquiavant per los dits bans e daço que cascu dara com entrara en la dita Confraria e de lexes e axi matex tot ço que despendran o pagaran per raho de almoynes o per altra raho e que de sis en sis mesos reten bon compte als majorsdomens novells apres un mes que sian fora de la majordomia e que aço hajen a jurar en temps de lur eleccio. — XIV. Item que alcun tafurer alcavot o tinent amiga publicament jurador leig de Deu e de sos sants dissolut publicament en son viure o en qualsevol manera hom de mala o avol vida e per aytal haud o reputat ne sie acollit en la dita Confraria ans si per qualche cas semblant hom hi ere acollit o apres que hi fos acollit era es demostrava hom vicios en les dites coses o alguna dellas que sia de tot en tot de la dita Confraria foragitat e que sobre aço sia la pura conexença irrevocable dels dits dos majorsdomens e sis prohomens per ells elegidors de la dita Confraria. — XV. Item supliquen a la Senyora Reyna que placia a la sua altesa que per ço com seria defcil cosa e demissio que cascuna vegada que cascun confrare fos caygut en los bans demundits de sis diners se hagues apenyorar ab saig que deja donar licencia als majorsdomens e per ells als dits andadors poder e auctoritat de

penyorar tots aquells qui cauran en los dits bans o penas e que als penyorats no sie admesa ferma de dret ni dats deu dies a les penyores ni sobre aço puxquen haver recos al veguer o sotsveguer de Barchinona o altre official del Senyor Rey ans los dits majordomens pusquen fer vendre les dites penyores per ço quels diran esser degüt a la dita Confraria per aquell qui sera penyorat. Supplicando nobis humiliter ut cum scriptum nempe sit. Ecce quam bonum et quam jocundum habitare fratres in unum eadem capitula quibus unite identitatis officium et alia salubria opera adanientur aprobare confirmare de benignitate Regia dignaremur. Nos admissa hujusmodi supplicacione benigne videntes quod nil nisi tantum salubre utile atque pium in preinsertis capitulis continetur supradicta capitula et unum quodque ipsorum de omnia et singula in eis contenta ad honorem Dei et beatissime Trinitatis sub cujus nomine et vexillo premissa fieri disponuntur. Tenore presentis ut possimus fieri tanti boni et caritativi operis compotes et consortes de certa scientia laudamus ratificamus auctorizamus et hujus nostre confirmacionis presidio roboramus ac etiam de novo concedimus tam pro illis qui nunc estis quam pro aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta vestra Confraria seu Elemosina in futurum. Mandantes expresse et de certa scientia Gubernatori Generali ejusque vices gerentibus in Cathalonia Vicario Bajulo consiliariis et probis hominibus dicte civitatis ac

aliis universis et singulis officialibus et subditis regiis ad quos spectet et dictorum officialium locatentium presentibus et futuris sub obtentu gratie regie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta presentemque nostram confirmationem sive novam concessionem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non faciant aut venire aliqua ratione. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus sigillo locumtenentie nostre appendicio comunitam. Datum Barchinone IV die Aprilis anno a nativitate Domini M.CCC.XC. septimo regnique dicti domini Regis secundo. — Bernardus Michaelis. Tenore presentis ad humilem supplicationem pro parte vestri yconomorum ac confratrum dicte Confratrie Sancte Trinitatis propterea vobis factam preinsertam cartam et omnia et singula in ea contenta laudamus aprobamus et nostre confirmationis presidio roboramus et nichilominus tantorum bonorum operum participes esse volentes vobis dictis yconomis et confratribus presentibus et aliis omnibus et singulis qui in futurum erunt yconomi et confratres predicte Confratrie de novo concedimus cum presenti quod ultra illa duo festa sive dies expressatis in capitulis preinsertis possitis de cetero absque alicujus pena incursa vos congregare quolibet anno in festo Sancti Laurentii quod est decima die mensis Augusti et in festo beate Eulalie virginis quod est duodecima mensis Febroarii sic quod inclusis dictis duobus festis sive diebus

superius expressatis possitis tamen dictis quatuor festis sive diebus anno quolibet vos ut predicatur congregare in dicta ecclesia Sancte Trinitatis tam pro contentis in supra insertis capitulis quam pro contractando de aliis omnibus et singulis que sunt seu esse videantur ad honorem et gloriam Sancte Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti ac gloriosissime Virginis Marie Dei genitricis et totius curie celestis que etiam honesta utilia et necessaria videantur operi dicte ecclesie ac etiam paramentis et aliis ornamentis ejusdem ad conservacionem totalem jam dicte Confratrie et confratrum ipsius. Concedimus etiam vobis jam dictis yconimis presentibus et aliis qui pro tempore fuerint yconomi sive regitores prelibate Confratrie quod cum sex confratribus dicte Confratrie per vos seu eos eligendis possitis semel et pluries ac tociens quociens vobis eis videbitur celebrari facere missas aniversaria nec non facere seu erogari elemosinas et alia pia opera et meritoria atque acaptivia facere et procurare que vobis opportuna fieri videantur et inde tractare et ordinare ac ordinationes quascumque supra premissis necessarias seu oportunas facere constituendo et ordinando pro inde quibusvis presbiteris et aliis etiam personis qui seu que circa predicta vaccaverint seu missas et aniversaria celebraverint ac alias servicium fecerint seu laboraverint in eisdem illa salaria logia sive prebendas et alias pensiones quas et que vobis eis videbitur ad vestri et eorum cognicionem. Concedimus denuo

vobis jam dictis yconomis sive regitoribus dicte Confratrie presentibus et futuris quod quavis bona sive penas vigore carte preinserte impositas et imponendas per vos et eos imposterum nostre nove concessionis vjrtute exhigantur seu exhigi ac executari per vos et ipsos seu dicte Confratrie nuncios a quibuscumque videlicet qui dictas penas sive banna incurrerint seu inciderint in eisdem ac inde ipsos pignorari et executari possitis atque possunt prout poteratis ante ex tenore ultimi ex preinsertis capitulis vobis et eis permittitur et in eo plenius est contentum. Mandantes cum eadem expresse et de certa scientia Gubernatori nostro Generali ejusque vicesgerenti in Cathalonia Vicario Bajulo Consiliariis et probis hominibus dicte civitatis ac aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentium presentibus et futuris sub obtentu nostre gratie et mercedis quatenus omnia et singula in preinserta carta contenta presentemque nostram confirmacionem et novam concessionem firmiter teneant et observent et faciant per quoscumque inviolabiliter observari et non contrafaciant aut veniant aliqua ratione. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Barchinone tricesima die Julii anno a nativitate Domini millesimo CCCC regnique nostri quinto. = Matias Vicecancellarius. = R. de Cumbis mandato regis facta per Vicecancellarium.

XCIV

Reg. 2195, fol. 114.

Nos Martinus Dei gratia. Ad hoc summi dispensatione consilii obtinuimus principaliter dignitatem et imperii suscepimus diadema uter si ad alia ex... debita sollicitudo nos provocat ad ea tantum que ad incrementum catholice fidei promoventur tanto specialius intendimus quanto gracias inde impartitur obsequium Christo a quo fides exordium sumpsit et per quem régale gratie recognoscimus unccionem. Animadvertentes igitur diligenter in Villa Turricelle de Montegrino ad honorem et laudem beate Marie Virginis gloriose Confratriam statutam ac pro parte propositorum et confratrum ejusdem nobis oblata fuisse quedam capitula inde ordinata et facta que sunt hujusmodi seriey. Primerament stablim e ordonam que nenguna persona no sia presa per comfrare ne per comfressa en la dita Comfraria sino esta en lo dit

loch de Torroella de Mongri. — Item stablim e ordonam quel ajustament daquesta Comfraria per tots temps se faça en lo dia de Sant Pere catera en lo qual dia tots los comfreres e comfraresses de la dita Comfraria tota scusacio foregitada si donchs no haura justa raho degen esser en lo dit ajustament en la Capella de Santa Maria de la Mar per tractar e ordenar los profits de la dita Comfraria. — Item stablim e ordenam quel ajustament dequesta Comfraria per tots temps se faça altre vegada lo dia de Saut Pere Sent Feliu en lo qual dia tots los comfreres e comfraresses de la dita Comfraria dejen esser al dit ajustament tota scusacio remoguda si donchs no havien justa raho ço es assaber en la esgleya de Sent Genis de Torrella. — Item stablim e ordonam que cascu dels dits comfreres e comfraresses de la dita Comfraria en cascu dia dels dits ajustaments de Sent Pere catera e de Sent Pere Sent Feliu pac e sia tengut de pagar XII diners per profits e necessitats de la dita Comfreria. — Item stablim e ordonam que lo dit dia de Sant Pere catera cascu any sien elegits per la universitat dels dits comfreres II o III pabordres qui ordonen a profit de la dita Comfraria e dels comfreres daquella reben de cascu comfrare los diners e lexes a la dita Comfraria fetes e totes rendes e esdeveniments los quals a la dita Comfraria pervendran e pertanyaran e hagen poder de reebra en cort e fora cort e fer apoques e fines e totes altres coses que nos fer porien si presents hi erem. —

Item stablim e ordonam que los dits pabordres per los dits comfreres ordonats en lo cap del any en lo dit dia de Sen Pera cathera reten compte als comfreres de la dita Comfraria o qui ells volran e retut compte per los dits pabordres ço qui sobrara sie pres e conservat per los pabordres sdevenidors e posat en la caixa de la dita Comfraria entro que y sien comprades rendes perpetuals de les quals se pusque fer benifet perpetual per les animes dels dits comfreres e de tots los benfaytors de la dita Comfraria. — Item stablim e ordonam que quant alcun confrare de la dita Comfraria morra en lo dit loch de Torroella tots los comfreres e comfraresses del dit loch tota escusacio remoguda si donchs no sera justa raho hajen acompanyar lo cors del confrare e comfraressa mort ab lums enseses entro que sie soterrat sia portat a la sgleya e mes en lo vas per mans dels dits comfreres, — Item establím e ordonam que cascun confrare e comfraressa lo dia de la mort del dit confrare o comfraressa pach e sie tengut de pagar tres diners als pabordres qui llavors seran dels quals diners los dits pabordres fassen cantar misses encontinent com fer se pora per anima del dit mort e dels dits comfreres e benfaytors de la dita Comfraria. — Item stablim e ordonam que cascun confrare e comfraressa de la dita Comfraria sie tengut de esser a la missa de la sepultura del dit confrare o comfraressa mort e si per ventura sen tornava apres lo divinal offici fet lo dia seguent cascun

comfrare e comfraressa sie tengut de esser a la esgleya e offerir a la missa e offici que per lo dit mort se fera. — Item stablim que a cascun comfrare e comfraresa sie tengut de dir V vegades la oracio del pater noster e VII vegades la oracio de la Ave Maria de mentre que lo cors del dit comfrare o comfraressa mort trigara assoterrar per anima del dit mort e en remissio de sos peccats. — Item stablim e ordonam quels pabordres de la dita Comfraria comfreres e comfraresses sots la manera damunt dita reben sacrament daquell o daquella qui en la dita Comfraria entrera que be e complidament observara les coses ordonades per la dita Comfraria e paguen encontinent de llur entrada XII diners als dits pabordres. — Item stablim e ordonam que si alcuna questio o discordia o contrast la qual cosa Deu no vulla venia entre dos comfreres de la dita Comfraria tota malicia lexada e tota via de plet passada hajen e dejen star a dita summaria dels pabordres de la dita Comfraria qui llavors seran o de dos altres de la dita Comfraria e que y pusquen dir de dret o de amigable composicio e si alcun dels dits contrestants la dita summaria determinacio dels dits pabordres o altres dos de la dita Comfraria seguir no volia sia gitat de la dita Comfreria en lo primer ajustament quis faria dels dits comfreres axí que daquiavant en negun cas no fos reebut en la dita Comfreria. — Item stablim e ordonam que en cascun ajustament dels dits comfreres faedor en los dits dias de Sant Pere Catera e

de Sant P. et Sent Feliu en la dita Capella de Santa Maria de la Mar e a la esgleya de Sent Genis axi com damunt se conte los pabordres de la dita Comfreria facen dir missa sollempnialment en la qual cascun comfrare e comfraressa offira al prevera qui cantara al meys una malla e lo dia de Sent P. e Sent Feliu facen absolre e fer absolucio en lo cementiri de la esgleya de Sent Genis per totès les animes dels confreres qui en lo dit cementiri jaen. — Item stablim e ordonam que cascun comfrare e comfraressa de la dita Comfreria hagen a lexar en son testament per mellorar la dita Comfraria axi com li plaura e no y pusque lexar meys de V solidos e si no feye testament en tot cas apres sa mort se hagen a pagar los dits V solidos. — Item stablim e ordonam que les ordinations e stabliments ordonats per los dits confreres pusquen per aquells esser mellorades o adobades on pusquen crexer e minvar o mes avant ordenar axi com a èlles a profit de la dita comfreria sera vist fahedor present empero e assistent lo procurador o un dels batlles de la dita vila qui lavors sera. — Item stablim e ordonam que les damunt dites ordinations e stabliments e tots altres fahedors e ordonadors per los dits confreres se alesquen cascun any en lo dit dia de Sant P. cathera en lajustament dels dits confreres apres que la missa sera dita e sien lests los noms dels confreres. Quequidem capitula iisdem prepositi et confreres per nos laudari et approbari humiliter postularunt prospicientes quod ex

capitulis ipsis bono zelo statutis ut patule potest propendi funditus augebitur cultus divinus et inter ipsos confratres dileccionis idemptitas invalescet ac in melius auctore domino reformabitur status eorum tenore hujusmodi capitula ipsa et usum hactenus observatum ac omnia et singula in eis contenta laudamus approbamus et confirmamus eidemque impendimus auctoritatem nostre regie dignitatis. Mandantes per hanc eandem firmiter et expresse inclito Martino Regi Sicilie carissimo primogenito ac in regnis et terris nostris post nos generali Dei proprio successori nec non Gubernatori Cathalonie Generali Vicario Gerunde Procuratori et bajulis ville Turricelle ceterisque universis et singulis officialibus nostris presentibus et futuris ac locatenentibus eorundem quatenus presentem ratam habeant atque firmam tenerique et observari faciant inviolabiliter per quoscumque et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo pendentem munitam. Datum Barchinone secunda die Augusti anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo regnique nostri quinto. = Matias Vicecancellarius. = Dominus Rex mandavit Guillermo Poncii.

XCV

Reg. 2195, fol. 102.

In Dei eterni nomine pateat universis. Quod Nos Martinus Dei gratia Rex Aragonum etc. Ad honorem laudem et gloriam Omnipotentis Dei et beatissime ac gloriosissime Marie Virginis matris sue et beati Michaelis Dei Arcangeli cujus festum in maxima reverencia et honore excolitur in ecclesia parrochiali Sancti Stephani de Madramanya Gerundensis diocesis anno quolibet in mense Septembris per vos fideles nostros probos homines et singulares dicte parrochie Sancti Stephani de Madramanya et alios Christi fideles ob magne pieque devocionis costanciam ac intine affectionis ardore quem erga eundem beatum Michaellem habuistis etiam et habetis. Considerantes quòd devotarum oracionum et elemosinarum suffragia inter alia meritoria opera ad salutem prosunt multipliciter animarum volentesque imo affectui vestri dictorum hominum qui ut vobis melius orandi et elemosinas erogandi pro salute animarum vestrarum Confratria facere intenditis materia et locus

abilior tribuatur ut inde valeamus vestrorum bonorum operum participes fieri omnem quem possumus locum dare visis et recognitis ac plenarie intellectis capitulis super direccione conservacione ac felici regimine dicte Confratrie confectis et nobis pro vestri parte reverenter oblati continencie subsequentis. En nom de nostre Senyor Deus e de la humil gloriosa Verge Madona Santa Maria e a honor lahor e gloria de tota la cort celestial e en reverencia del glorios Angel Arcangel mossent Sant Miguel encare a profit de les animes dels morts e dels vius sie feta aquesta ordinacio de alcuna Confraria qui sia feta en lesgleya e parroquia de Madramanya en laltar de mossen Sent Miquel e aço per fer aqui alcun preveril o benifet en lo quel pusque star prevera qui sia en tots los divinals officis axi be de nit com de die la ordinacio e capitols son ordonats en aquesta manera: Primerament que tots confreres qui entren en aquesta Confraria sien tenguts de jurar e fer sagrament de seguir aquests capitols devall scrits. Primo que tots los confreres sien tenguts de esser a la sepultura de cascun confrare axi ben a portar lo cors del alberch o loch dins la parroquia a la esgleya e de esser a la missa e al soterrar. — Item que tots los confreres de la dita Confraria sien tenguts de dir o fer dir dues misses dins spay de XXX dies per lo confrare o confreresa qui passat sera desta vida. — Item que tots los confreres sien tenguts de venir al XXX dia o aquell qui seria ordonat e manat per los

pebordres a la esgleya per fer lo trente daquell qui sera passat desta vida. — Item que cascun confrare sie tengut de tenir un lum mentra la missa mayor e la absolucio se fara lo die del trente. — Item que cascun confrare hage a mostrar e denunciar als pebordres o fer fe com haje dites o fetes dir les misses dins lo temps ordonat. — Item que si per aventura de un alberch havia mes de una persona en la Comfraria que en aquell cas no fos tengut de venir ni al cors ni al trente sino una persona ço es lo senyor o la dona del dit alberch e en cas que la un fos malalt que laltre hi hagues venir e si en dos que fossen scusats. — Item que tots confrares o un de cascun alberch sien tenguts de venir lo die de la invencio de mossent sent Steva qui es en lo mes dagost per fer lo ajust e aqui esser a tota la missa e absolucio comuna e offerir e tener lum en les mans axi com demunt es dit. — Item que tots confrares paguen tots anys lo die del dit ajust dotze diners als pebordres e los dits diners sien posats per los dits pebordres en taula de cambi assegurada o en loch ben segur per tal que dels dits diners se pugua comprar renda perpetual per fer lo damunt dit benifet en lo dit altar de mossen Sent Miquel, — Item que tots aqnells confrares qui al dia del dit ajust no poran esser a la esgleya hagen a trametre los dits dotze diners als pebordres per fer axi com damunt es dit. — Item que com sera comprada tanta renta ques puxa fer lo dit benifet ques façe no

pusque esser menor de quinze lliures e que lo dit benifet assignar e en aquell presentar puguen los pebordres ab consell dels altres confreres a un clergue o scola qui no hagues altre benifet que si clergue o scola lo havia ques hagues ordonar a prevere dins lany despuys que li sera assignat sots pena del benifet a perdre si donchs ab consell o ab licencia dels pebordres e dels altres confreres no ho fahia. — Item que si al clergue o scola obtinent lo dit benifet despuys li venia altre benifet que ell preses que encontinent los dits pebordres poguessen dar o assignar lo dit benifet a altre clergue o scola e fos tengut de esser confrare de la dita Confraria e fos tengut de cantar tres dies la setmana en lo dit altar ab ses hosties vin e candeles propries e de esser a totes hores e divinal offici e de fer continua residencia en la dita esgleya e si per ventura lo dit clergue o scola no volia fer axí com damunt es dit que de continent passats dos meses que al servey o residencia hauria cessada los dits pebordres lo poguessen assignar a un altre clerga o scola qui lo dit servey faes sens tota requesta que no u haguessen a fer al dit clerga o scola si donchs no era en cas de preso o de malaltia. — Item que si per aventura los confreres qui seran daltres lochs o daltres parroquies pres de Madremanya per spay de una leuga o daltres del dit loch qui ja fossen en la Confraria se mudaven per star ab tot lur domicili fora los dits lochs o

parroquias que tantost fossen solts e franchs del dit sacrament e no romanguessen confreres si donchs gracia no demanen a la dita Confraria o pabordres de romandre en la Confraria e que si gracia demanen e romanen confreres que al menys cascun any fassen en lo dit loch lo dia del dit ajust e fer fe com haguessen fet o fet fer lo servey per los confreres qui dins lany serian passats desta vida en la forma damunt. — Item que si alcun confrare morria o soterrat seria fora los dits lochs e parroquies que no sien tenguts los confreres de anar lla on mort sera al soterrar mas que sien tenguts de fer lo trente en la esgleya de Madremanya. — Item que si alcun o alguns dels dits confreres morran dins los dits lochs e parroquies lurs e seran soterrats aqui que lo dia del trente tots los confreres sien lla hon soterrat o soterrats en la forma que damunt. — Item que tots los confreres de la dita Confraria sien tenguts de venir lo dia de la dita invencio de Sent Steva a la esgleya per fer lo dit ajust e puyes apres la missa e absolucio parlen e tracten sobre profit de la dita Confraria en guisa e manera que nostre Ssnyor Deus ne sia pagat e puyes que menjen tots en comu e tenguen silenci aytant com menjaran e lo prevere de qui sera lo benifet sia tengút de legir mentre menjaran axi com es acostumat en altres Confraries. — Item que tot confrare pach per son menjar quatre diners los quals prenen los pebordres e que ells sien tenguts de donar a $\frac{1}{4}$ menjar be e

soficientment segons que los dits quatre diners per cascun bastaran e si per ventura los confreres eran malalts o havien altres affers perque no y puguessen esser que no res menys per aço ells haguessen a pagar los dits dotze diners e los quatre per lo menjar. — Item que cascun confrere pach lo primer any solament que y sia entrat tres diners a obs de tamayes e altres aynes per la dita Confraria salves les coses damunt dites. — Item que tot aço damunt dit e devall scrit sia tan be entes de confreres com de confreresas. — Item que tota vegada los dits pabordres ab consell dels altres confreres o major partida puguen e hajen poder de tolre e remoure limitar e absolra dels dits capitols sacraments ordinations damunt fetes segons que a ells sera vist fahedor. — Item que tots anys los dits pebordres reten compte als dits confreres o a la major partida o en aquells que la dita major part elegiran lo dia de la dita invencio de Sent Esteva e los confreres elegesquen altres pebordres o aquells mateys qui hajen poder de levar exhigir e demanar en juhi e fora juhi tots deutes lexes e altres bens e drets a la dita Confraria pertanyents e fer fi e fins absolucions e apocas e tot altre poder en les dites coses e Confraria necessaries e oportunes e aço se seguesca tots anys dany en any en lo dit dia. — Item que los dits pebordres sien tenguts de tornar en taula de cambi assegurada o en altre loch segur totes lexes deutes o altres bens que leven per la Confraria e que

servequen e vajan per aquella manera que damunt es dit dels dotze diners. — Item que alcun confrare ni confrassa no gos amenar ne deja infants ne altres persones lo dia de la dita invencio per menjar ne com menjaran si donchs no eran en la dita Confraria o no eran infants qui memassen e aço per tal car la paga dels IIII diners es tan poca que no y cal amenar null hom al despendre. — Item que lo dit clergue o scola con sie prevere sie tengut de fer la absolucio comuna per tots los confrares defunts bona e ben bastant en endos los cimitteris de la dita esgleya axi com ja es acostumat de les altres absolucions en temps de Cuaresma si donchs lo sagrista o lo domer per lur alt devocio o per lur setmane no ho volien fer e sie tengut de cantar lo dia del ajust e del trente si donchs lo sacrista o domer per lur alt o devocio no volien cantar al dit altar de Sent Miquel. — Item que cascu pebordre sie tengut sots lo dit sagrament con per los altres pebordes e confrares en falla dequells sien requests de tornar tot ço que teuga de la dita Confraria axi bens diners com les altres coses aynes e tots altres bens qui a la dita Confraria pertanguen dins X dies llavòrs primers vinents sots lo sagrament que fet han. — Item que lo clergue o scola qui lo dit benifet haura sie tengut de seguir lo sacrista de la dita esgleya a comenegar tot confrare o confrassa de la dita Confraria dins la parroquia. Tenore presentis carte nostre seu privilegii cunctis temporibus valituri

Confratriam predictam et omnia et singula capitula supra inserta et in eis et quolibet eorum contenta tanquam religionem honestam tangencia et ad salutem tendencia animarum laudamus aprobamus ratificamus ac nostre confirmacionis presidio roboramus. Mandantes per hanc eandem illustrissimo principi Martino Dei gratia Regi Sicilie ac ducatum Athenarum et Neopatrie Duci primogenito nostro precaro et post dies nostros felici Deo propicio sucesori necnon Gubernatori Cathalonie Vicario Subvicario et Bajulo civitatis Gerunde ceterisque universis et singulis officialibus nostris et subditis dictorum officialium locatenentium presentibus et futuris et aliis ad quos spectet quatenus omnibus et singulis contentis in capitulis ante dictis et unoquoque eorum vos et confratres qui pro tempore fuerint Confratrie predicte libere uti permittant omni contradiccione cessante vosque super eis inquietent nullatenus seu molestant. Quinimo hujusmodi concesionem et confirmacionem teneant firmiter et observent et faciant ab aliis inviolabiliter et perpetuo observari. Quicumque autem ductus presumptione in provid contra predicta vel aliquod predictorum venire presumpserit iram et indignacionem nostram ac penam mille florenorum auri nostro irremissibiliter aplicandorum erario vice qualibet se noverit absque remedio aliquo incursum. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus sigillo majestatis nostre in pendentem munitam. Datum Barchinone XV

die Novembris anno a nativitate Domini M.CCCC.
regnique nostri quinto. = Matias Vicecancellarius.
Signum ✠ Martini Dei gratia Regis Aragonum etc.=
Testes sunt: = Reverendus in Christo patet dominus
P. Cardinalis Cathanie. = Johannes Episcopus Bar-
chinone. = Rogerius de Montecateno. = Berenga-
rius de Crudillis et Olfus de Proxida milites Camer-
lengi. Sig ✠ num Guillermi Poncii secretarii se-
renissimi domini Regis Aragonum supradicti qui
mandato ejusdem hec scribi fecit et clausit cum
rassis in lineis XVI sots XVII confreres et XXXI
drets. = Dominus Rex mandavit mihi Guillermo
Poncii.

XCVI

Reg. 2195, fol. 160.

Nos Martinus Dei gratia Rex Aragonum etc. Exhibitis et ostensis nobis in forma autentica preconizacione et ordinacione tenoris sequentis. Ara ojats queus fa saber lo batle del Senyor Rey a tots cominalment les ordinacions devall escrites les quals mana servir per ordinacio feta de voluntat e consentiment dels honrats consols de la vila de Perpenya a requesta dels sobreposats dels perayres e dels tixidors axi com se segueixen: Primerament es ordonat que negun tixidor ni altra persona no gos entretenir negun drap de lana sia drap enter o scapolo ço es asseber metre ne tixer los fils de lana per les ores del drap que en lo mig e si era trobat lo contrari del dit drap qui axi seria entretist serien fets tres troços aguals axi que si farien dos taylls de lonch de la un cap e laltre per pena daquell de

qui seria lo drap e el tixedor quil hauria tist o fet tixer pagara de pena cinquanta solidos e dels dits dos taylls quis faran del dit drap se faran publicament la un tayll a la plaça del Puig e laltra tayll a la plaça dels richshomens devant la perayria currabable ab trompeta en cascun dels dits lochs nomenan la persona daqui sera lo dit drap el texidor quil haura feyt o fet texir. Es entes empero que si alcun drap faia entretixer de la una part per causa de necessitat e axi quant se acursaria la una ora mes que laltra e no per frau que aytal drap se pusca entretixer de la una part tan solament. — Item es ordonat que negun tixedor ni altre persona no gos triar ni ordir en negun drap estams pus prim filats a les mostres e a les vores del drap que al mig ni al terç del drap mas que sia igualment ordit e dutxat per tal manera que no sia frau sia cadis o mesclat o drap fort o saya sots pena de deu solidos en aquell de qui sera lo drap e altres X solidos en aquell tixedor o altre persona qui haura ordit lo dit drap. — Item es ordonat que negu tixedor ni altra persona no gos fer ni fer fer drap mesclat sia drap entir o scapolo que sia de menor pinte de dotze e que no haja buyt entre abdos parts mes de vint fils e si es pus alt de dotze quel pinte ne vaja buyt mes de cinquanta fils entre amdos parts sots pena de fer del drap tres trossos de travers eguals e el texidor quil hauria test pagaria vint solidos de ban — Item es ordonat que negun tixedor ni altra

persona no gos fer ni fer fer negun drap de lana sia entir o scapolo qui no sia aytal al mig o al terç o per tot com a les mostres o a les ores ço es a saber que la esteylla sia agualment feta e cuda e qui contrafara ni aytal pinte tendra sia tixedor o parayre o tota altra persona pagara de ban vint solidos el drap sera tayllat per tres trossos de lonch de la un cap al altra la un tayll a la Plaça del Puig e l'altra tall a la Plaça dels Richs homens davant la Parayria corrable el tixedor qui aytal drap fara o ferlo fara estara al dampnatge quel drap haura el pinte sie trencat per tres trosos e aquell qui faria la stela dins o de fora pagara de ban vint solidos. — Item es ordonat que cascu pusca fer scapolons de diverses lanes senes listo al cap. — Item es ordonat que tots aquells qui fan o faran daci avant lisses o esteles per tixer draps de lana sien tenguts de carbonar e de donar aspasi e fer senyal a cascuna ligadura en tots los pintes que faran per tal manera que clarament e sens comtar los fils pusca hom veure e conexer cascuna ligadura per si el pinte de quantes ligadures es sots pena de vint solidos per cascuna lissa e per cascuna steylla.— Item es ordonat que negun tixedor no gos tixer drap de lana en negun pinte sino ab lisses e esteles les quals sien tarçonades e senyalades a cascuna ligadura axi com damunt es dit sots pena de cinch solidos. — Item es ordonat que tots los tixedors les lisses e les steles que vuy han de qualque pinte sien qui no sien cortonades per

la forma demunt dita hajan e sien tenguts dins XV dies prop vinents a cortonar o senyalar en cascuna ligadura ab lissaro ab senyal de foch o ab tinta axi com demunt es dit sots pena de cinch solidos per cascuna lisa e per cascuna estella. — Item es ordonat que daci avant per tots temps qualsque sien o seran sobre posats dels parayres e dels tixedors o dos dells ço es assaber un sobreposat dels parayres e un sobreposat dels tixedors hajan e sien tenguts una vegada la sepmana senyalar ab cera tots los draps cruus de lana que trobaran o seran en poder de tixedors o demborradors o daltres persones en telers o fora talers e mes pusquen fer aço aytantes vegades com a ells sera vist faedor. Encara sien tenguts de veer los dits draps e conixer de la leyaltat o desleyaltat daquells aytant com poran segons les ordinacions fetes o faedores è totes altres fraus que trobassen fetes per tixedors o per altres. — Item es ordonat quels dits sobreposats de parayres e dels tixedors cascan any en lentrada de lur offici hajan a jurar en poder del batle de servir e complir be e leyalment aquestes e les altres ordinacions fetes e faedores sobre aquestes coses. — Item es ordonat que tot tixedor haja e sia tengut de fer en cascan drap sia enter o scapolo lo qual tixira en lo cap primer ab coto blanch lo nom de Perpenya per aquesta manera PPni. sots pena de X solidos. — Item es ordonat que tots los draps que seran tests dins la vila de Perpenya quant seran aparellats e

quant se segellaran ab lo segell del plom ordonat per la cort de Montso se dejen segellar aqui mateix e al cap derrer ab altre segell de plom lo qual es ordonat per segellar solament los draps quis tixen dins la vila de Perpenya lo qual segell ha de la una part la ymage de Sent Johan Batiste e de la altra part lo nom de Perpenya. — Item es ordonat que aquells que son o per temps seran guardes dels camps dels tiradors ço es saber cascun en lo camp oui comenat li es o sera o aquell o aquells qui per los sobreposats dels parayres a aço seran elegits degen e sien tenguts de jurar en poder del batle de veer e regonexer be e leyalment tots los draps qui aquis tiraran o sexugaran o per altra rao hi seran. E aquells que trobaran segons lur semblant en suspita que no sien aytals com deven que nols lexen trer del tirador ni de lur poder entro que sien vists e regoneguts per los dits sobreposats dels parayres e dels tixidors axi com dit es. — Item es ordonat que si alcun drap qui no sia test dins la vila de Perpenya era trobat dins la vila de Perpenya per tenyer o per adobar o per altra raho ab lo senyal o ab lo segell de Perpenya contrafet o a la un daquells que del dit drap sia lavada una cana daquell cap on sera lo senyal o segell contrafet la qual una cana sia perduda adaquell daqui sera lo drap per pena sua de la qual haja la cort del Senyor Rey la meytat e entre los sobreposats dels parayres e dels tixedors el denunciador l'altra meytat. — Item es ordonat que negun

tenyeure ni parayre ni altre persona no gos tixer ni apparellar negun drap strany lo qual no sia test dins la vila de Perpenya que fos trobat ab lo senyal o segell damunt dits de la vila de Perpenya sots pena de vint solidos. Supplicato nec minus nobis pro parte vestri suprapositorum officii textorie dicte ville Perpiniani ut predictas ordinacionem et preconitzacionem que ut continetur superius fuerunt per tunc bajulum dicte ville registrare dignaremur pro majori earum validacione confirmare et laudare nostreque auctoritatis presidio roborare. Tenore presentis vestris dictorum suprapositorum supplicationibus annuentes attento ut predicatur dictas preconitzacionem et ordinacionem factas seu editas fuisse per dictum bajulum de voluntate et consensu consulum dicte ville ipsas et omnia et singula in eis contenta confirmamus laudamus et approbamus eisdemque nostram interponimus auctoritatem pariter et decretum. In cujus rei testimonium hanc fieri jussimus nostri sigillo pendentis munimine roboratam. Data Barchinone VIII die Januarii anno a nativitate Domini M.CCCC. primo regnique nostri sexto. Matias Vicecancellarius. = Berengarius de Busquet mandato Regis facta per Vicecancellarium.

XCVII

Reg. 2198, fol. 183 v.º

Nos Martinus Dei gratia Rex Aragonum etc. Visis et diligenter recognitus ac mature discursis et examinatis infrascriptis capitulis pro parte officii pellipariorum civitatis Barchinone nobis reverenter oblatis volentes dare locum piis operibus et eorum participes fieri. Tenore presentis capitula ipsa que sunt hujusmodi seriei. En nom de nostre Senyor Deu Jhesu-christ los prohomens pecillers de la ciutat de Barchinona offeren si mateys e fan vot e promissio de fer almoyna de tota lur vida e de lurs successors en lur offici qui a aço se volran obligar e sots-metre a honor e reverencia de nostre Senyor Deu e de Madona Santa Maria e de tota la cort celestial e preguen humilmenf lur advocat monsenyor Sant Barthomeu Apostol a honor del qual ells han feta fer capella e hedificat altar en la esgleya del Monas-

tir de Sant Agusti de Barchinona que per la prosperitat de lurs corsos e salvacio de lurs animes bulla esser devant nostre Senyor Deu principal intercessor e prometen tenir de tota lur vida lantes e ciris qui cremen en la dita capella a honor de nostre Senyor Deu e de Madona Sancta Maria e del dit glorios Apostol monsenyor Sant Barthomeu e no solament faran almoyna ans encara altres obres piadoses les quals a tots aquells del offici qui semblant vot e promissio fer volran meten en escrit exhortantlos de part de nostre Senyor Deu que ho serven e ho complesquen si donchs no havien tal necessitat que rahonablement ne fossen excusats. I. Primerament que tots aquells del dit offici qui volran esser en la dita Almoyna si meten en escrit e prometen ço quels plaura donar a la dita Almoyna per servey de les dites lantes e ciris e altres coses piadoses dejus escrites e que cascun mestre e, altre, qualsevol persona del dit offici qui en la dita Almoyna volra esser o entrar do e pach a la dita Almoyna en sa entrada al menys cinch solidos dels quals e altres bens de la dita Almoyna se puxen cumplir les coses dejus escrites. — II. Item que tots aquells qui seran en la dita Almoyna hajen a donar tots disaptes un diner a la dita Almoyna e en aço algu, no faça falla car trencaria son vot e peccaria greument. — III. Item que la administracio de la Almoyna sia comandada per los dits prohomens pellicers o per la major part daquells o tres prohomens del dit offici

qui sien apellats clavaris de la Almoyna la qual administracio haja a durar per un any e no mes avant.

III. Item que aquells tres prohomens clavaris a qui sera comanada la administracio de la dita Almoyna leven los diners e altres bens daquella e facen daquells lo servey de les dites lantes ciris e altres coses piadoses dejus escrites. E si per ventura algun o alguns dels dits tres prohomens clavaris cren axi empatxats que en aço bonament entendre no poguessen en aquell cas per aytal justa escusa tals empatxats poguessen de e ab consell pero de quatre o sis prohomens antichs del dit offici substituir a fer les dites coses altre o altres del dit offici en loch lur.

—V. Item que si algun del dit offici no voira pagar ço a que seria tengut que los dits tres prohomens clavaris fossen tenguts aço dir e denunciar als prohomens antichs del dit offici per ço que si provehis degudament. — VI. Item que tot dexeble de pellicer qui sera en la dita Almoyna do e haja a donar a aquella con se lavara çusturer sis solidos convertidors en les coses piadoses de la dita Almoyna per tal que nostre Senyor Deu lendres mils en son offici el cresca en tot be. — VII. Item com se esdevendra que algun de la dita Almoyna o muller infant o dexeble daquell sera passat desta vida que tots los de la dita Almoyna hagen a esser a la sepultura si donchs algun o alguns no havien justa escusa a coneguda dels dits tres prohomens clavaris e si algun o alguns de la dita Almoyna sens justa escusa falliran

a la dita sepultura hagen a pagar per cascun a la dita Almoyna mija lliura de cera. — VIII. Item que per los dits tres prohombres clavaris sia elet un hom del dit offici qui haja special carrech que tota vegada que algun de la dita Almoyna o muller infant o dexible daquell sera passat desta vida vaja e notifich aço a cascun de la dita Almoyna per ço que tots puxen esser a la sepultura del diffunt e faça encara ajustar los prohombres del dit offici qui seran en la dita Almoyna per complir les coses piadoses daquella tota vegada que sia request per los dits tres prohombres e per lo treball de les dites coses los dits tres prohombres clavaris donen a aquell dels bens de la dita Almoyna aquella pensio o paga quels parra rahonablé. — IX. Item que tots aquells del dit offici qui seran scrits en la dita Almoyna sien tenguts dir en la sepultura de cascun cors de la dita Almoyna per anima del deffunt trenta vegades la oracio del pater noster e altres trenta la salutacio de la Verge Maria e aquell qui no u volra o no u porra fer do per amor de Deu per anima del deffunt dos diners e aço sia a carrech de la anima de cascun. — X. Item que los dits tres prohombres clavaris facen per anima de cascun de la dita Almoyna qui sera passat desta vida celebrar deu misses lendema que sera soterrat en aquella esgleya on haura elegida sa sepultura e absolve sobre lo vas segon es acostumat e mes avant donen a cinch pobres en memoria de les cinch plagues de Jhesuchrist ço es a cascun per provisio daquell dia

set diners per anima del defunt e si per algun embarch nos podia fer aquell dia facen ho fer lo primer que fer se puxe e paguen dels diners de la dita Almoyna tot so que y sia necessari. — XI. Item que si algun de la dita Almoyna venia a fretura axí que nos pogues provehir en ses necessitats que per los dits tres prohomens clavaris qui aquell any regirien la dita Almoyna a lur coneguda li sia socorregut e ajudat e encas que passas desta vida e lo seu no li bastava a fer la sepultura li facen aquella a lur bona coneguda dels diners de la dita Almoyna.— XII. Item que placia a cascun que sia de la dita Almoyna ques tinga per dit con fara testament fer lexa a la dita Almoyna segons que nostre Senyor li administrara perque la dita Almoyna sia pus bastant a complir totes les obres piadoses dessus e dejus ordenades. — XIII. Item que cascun any en la vigilia o en lo dia abans de la festa del dit glorios apostol monsenyor Sant Barthomeu per los dits prohomens clavaris qui lavaran e administraran la dita Almoyna sia fet un solemne aniversari en la dita esgleya de Sant Agusti per anima dels deffunts de la dita Almoyna e de tots altres feels defunts e tots los de la dita Almoyna sien tenguts esser al dit aniversari e per fer aquell ajustarse devotament en la dita esgleya segons que notificat lus sera per part de dits clavaris e mes avant que cascun de la dita Almoyna sia tengut aquel dia donar a la dita Almoyna o als dits clavaris per ella quatre diners. E si algun o alguns no

seran presents en lo dit aniversari paguen per cas-
cun sis diners a la dita Almoyna si donchs just
empatxament no havien a coneguda dels dits clavaris.
XIII. Item que tots los de la dita Almoyna se
puxen licitament ajustar tota vegada que als dits
tres prohomens clavaris sera vist fahedor per afers
de la dita Almoyna en aquell loch quels dits clavaris
ordonaran e tractar e concordar solament dels dits
afers de la Almoyna e no daltres. — XV. Item que
dels bens de la dita Almoyna sien fets fer e com-
prats per los dits clavaris com abans fer se puxe
dos draps bells a coneguda dels dits clavaris ab
senyal del offic e la un sia gran e laltre poch e lo
gran servesca als corsos els poch a albats. — XVI.
Item que si algun de la dita Almoyna passara desta
vida fora la ciutat de Barchinona que los clavaris
tantost con sabran la sua mort façen aquella notificar
a tots los de la dita Almoyna qui sien tenguts dirlos
oracions e fer lo be per la sua anima que digueren
e faheren si fos mort en Barchinona e ells fossen
apellats a la sua sepultura. E mes avant los dits
clavaris fassin dir les deu misses en la sua parroquia
o en aquella esgleya on lo dit defunt haura son vas
e donen la provisio dels cinch pobres per anima sua
axi com si era mort en la dita ciutat empero cascun
de la dita Almoyna con partira de Barchinona si te
casa provehesca e faça quen lo seu alberch sia
donada o pagada continuament la dita Almoyna e ço
que deja pagar a aquella segons los capitols presents

axi com si ell hi era present e si aço no fahia los dits clavaris no fossen tenguts a fer res de les coses contengudes en lo present capitol. — XVII. Item que si algun de la dita Almoyna ira en algun viatge e partira ab comiat dels dits clavaris e pagara a la dita Almoyna tot ço que y deja fins al dia que partira. E mes si te casa provehira que son alberch se pach continuament a la dita Almoyna ço que si pagara si ell fos present e apres sesdevendra es seguira cas que sera pres per moros o altres gents estranyes o enamichs en aytal cas los dits clavaris segons bona coneguda lur e de cinch o sis prohomens de la dita li puxe socorrer e ajudar o prestar dels bens de la dita Almoyna per exir de catiu o supportar ses necessitats. — XVIII. Item que si algun de la dita Almoyna sera tant malalt que sia perillos de mort los dits clavaris ordenen quel dit malalt sia vetlat per dos o tres persones de la dita Almoyna les quals acompanyen e servesquen lo dit malalt per una nit e facen los dits clavaris mudar cascuna nit les dltes persones per ço que ab menys afany se puxen sustenir e aço continuen e façen fer los dits clavaris tant e tan longament fins que lo malalt sia passat desta vida o haja pres tal millorament que versemblantment sia fora de perill de mort. E que algun de ia dita Almoyna qui daço sia request per los dits clavaris si donchs a lur coneguda no havfa just impediment no se puxa escusar ans a aço sia tengut en carrech de sa anima e

ultra aço cascun recusant o no volent aço complir haja a pagar a la dita Almoyna sis diners. Es empero entes que sil malalt haura parents o amichs quil vullen vetlar e servir e no volian que altres nagen treball en tal cas los dits clavaris nos curen de ferlo vetlar ne servir sino con los dit parents e amichs ne fossen hujats e u requerissen. — XIX. Item que si algun de la dita Almoyna haura bando brega o baralla ab altre qui sia o no sia de la dita Almoyna los dits clavaris secretament o per aquella millor manera quels parra tracten fer pau entre aquells bandolejants o barallants e recorregue per aço tan be als oficials del Senyor Rey com als consellers de la ciutat com a altres qui valer e ajudar hi puxen e facen per manera que entre ells haja pau ab tota seguretat necessaria e expedient. — XX. Item que tota vegada que algun pellicer de la dita Almoyna passara desta vida tots los altres pecillers cessen de tenir les robes en les perxes de lurs taules e encara lurs obradors uberts tro que lo cors daquell sia soterrat. — XXI. Item que tot custurer qui de nou emparara o tindra obrador sia tengut pagar per son novell començament deu solidos a la dita Almoyna per tal que Deus li do bon comensament e millorament.—XXII. Item que algun mestra o custurer de la dita Almoyna no gos vetlar per fer fahena dins la dita ciutat de Barchinona a disapte nit ne les vespres de Nadal ne les quatre festes de Madona Santa Maria ne del glorios apostol Sent Barthomeu si donchs no avia a fer robes cuytades

del Senyor Rey o de la Senyora Reyna o del Senyor Rey de Sicilia son primogenit o de lurs infants e qui contrafara haja a pagar per cascuna vegada a la dita Almoyna cinch solidos. — XXIII. Item ordenen los dits prohomens que tot pellicer tan be mestra com custurer qui sia de la dita Almoyna haja estar a correccio e ordinacio dels dits prohomens clavaris en totes coses licites e honestes que toquen la dita Almoyna e si algun fara lo contrari haja a pagar cascuna vegada a la dita Almoyna cinch solidos.—XXIII. Item que los dits clavaris hajen poder de haver reebre e demenar totes lexes diners e altres bens qui sien deguts o pertanguen a la dita Almoyna per qualsevol titol causa o raho e de fer e fermar apoca e fins e encara sils parra fahedor de fer avinences e compromeses ab e sens penes e de comparar en juy e de fer e complir totes altres coses que per bona administracio de la dita Almoyna lus parran utils e profitoses e complesquen e sien tenguts complir totes les coses dessus ordonades e reten tots anys bon compte e leyal daço que reebut e despes hauran a aquells que seran eletos en clavaris la qual eleccio se haja a fer cascun any lo dia del dit glorios apostol sent Barthomeu. E les presents ordinacions fan los dits prohomens pellicers a bon e san enteniment sens tot perjudici de la jurisdiccio del Senyor Rey al qual humilment supliquen que sia sa merce aquelles fermar approvar e atorgar per reverencia de Deu

e del dit glorios apostol Sent Barthomeu e volen los dits prohomen e ordenen quel dit senyor Rey e la Senyora Reyna e lo Senyor Rey de Cicilia lur primogenit e tots lurs infants sien acullits en totes misses oracions e altres obres piadoses de la dita Almoyna. Velut honesta et debita et divinum servitium concernentia laudamus approbamus auctorizamus concedimus et firmamus volentes et dictis probis hominibus officii pellipariorum dicte civitatis Barchinone concedentes expresse quod dictis capitulis et unoquoque eorum ac omnibus et singulis in eis et quolibet eorum contentis et expressatis utantur et uti possint libere et licite cum voluerint juxta eorum continenciam et seriem quocumque obstaculo quiescente. Nos enim per eandem injungimus Gubernatori Cathalonie Vicario et Bajulo Barchinone ceterisque universis et singulis officialibus iudicibus et comissariis nostris ordinariis delegatis et subdelegatis presentibus et futuris ad quos spectet eorumque locatenentibus sub nostre ire et indignacionis incursu ac pena mille florenorum auri nostro erario irremissibiliter applicandorum quatenus omnia et singula capitula supradicta firmiter teneant et observent dictosque probos homines et alios dicti officii pellipariorum Barchinone presentes et futuros inde uti libere sinant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione seu causa. Decernentes irritum et inane si quid et quicquid a quocumque quavis auctoritate

scienter vel ignoranter in premissorum vel alicujus eorum contrarium modo quolibet contigerit attemptari. In cujus rei testimonium hanc fieri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri. Datum Barchinone tercia die Febroarii anno a nativitate Domini millesimo quadringentessimo primo regnique nostri sexto. = Dalmacius vidit.

Dominus Rex mandavit mihi Guillermo Poncii vidit eam Thesaurarius domini Regis qui dixit eam fore expeditam. Salvator de Podio.

XCVIII

Reg. 2196, fol. 84, v.º

Nos Martinus Dei gracia Rex Aragonum etc. Quia frequens oracio et elemosinarum largicio viciorum impugnationes extinguunt et infructuosa debilitas anime nullo melius ordine quam elemosinarum largicione curatur. Quia eciam premissis respectibus pro parte vestri Bernardi Rogue bacallarii in legibus canonici sancti Johannis Babtiste ville Perpiniani et Jacobi Coll sartoris eiusdem ville procuratorum cuiusdam Confratrie facte in Monasterio beate Marie de Carmelo ville predicte sub invocacione seu nomine Concepcionis beate Marie Virginis gloriose fuerunt nobis oblata pro additamento Confratrie jam dicte capitula que secuntur. — En nom de nostre Senyor Deus Jhesu Christ e de la gloriosa benaventurada Verge Maria mara sua a honor e reverencia de la qual es stada fundada e ordonada la Confraria de la

sancta Concepcio de la dita Verge Santa Maria en lo monastir e covent dels frares del munt del Carme de la vila de Perpenya. Nos Berenguer Rogue batxaller en leys Canonge de la sgleya collegiada de sant Johan Babtista de la dita vila de Perpenya e en Jacme Coll sastre de la dita vila procuradors lany present de la dita Confraria. Attenents e considerants per lo molt alt excellent e poderos princep e senyor en Marti per la gracia de Deu Rey Darago la dita Confraria esser loada aprovada e auctorizada ab carta sua en pendent segell segellada dada en Saragoça a IIII dies de Març del any de la nativitat de nostre Senyor M.CCC.XC.IX. Considerants encara per nosaltres de e ab consell del honrat e religios frare P. Bas Prior del dit covent e dels honorables Narnau Porta Regent la Procuracio Rey al dels comdats de Rossello e de Cerdanya de micer Guillem Verdera doctor en leys den P. Tallant ortola de Perpenya den Francesch Tragura donzell e del religios frare P. Joli del dit monastir confreres e consellers de la dita Confraria esser diligentment vists e regoneguts e examinats tots los capitols fets en temps passat en la dita Confraria fins lo dia present en los quals a les dessus dites persones e a nos dits procuradors apparria per utilitat dels confreres e augmentacio de la dita Confraria esserhi algunes coses necessariament mudadores declaradores reformadores e de nou ordonadores per ço nos dits procuradors de e ab consell de les dites honorables

persones havem fets en la diia Confraria los capitols e ordinacions següents: — Primerament com en lo primer capitol de la dita Confraria sia contengut que tot hom e tota dona per mera liberalitat puxe entrar e exir en la dita Confraria e alguns dupten si lo confrare o confrarella qui per lur grat o en altra manera fossen exits o exida de la dita Confraria una vegada poria o deurian esser reebuts altre vegada. Declaran axi com per caritat es rahonable que sia legut a tota persona entrar e exir e tornar e retornar en la dita Confraria aytantes vegades quantes se volra com vullam e ordonem que axi per francha libertat tot se faça e no per força ni per necessitat. — Item per utilitat de la dita Confraria moderant lo capitol que diu que cascun confrare haia a pagar tots anys VIII diners com nos parega excessiu declaram e ordonam que solament pach cascun confrare e confrarella tots anys en la festa de la dita Concepcio de la Verge Maria dos diners e si en la dita festa nols pagara que sia tengut pagar aquells dins lany. — Item moderant lo capitol que diu quels frares del dit convent cascun any lendum de la festa de la dita Concepcio haien e sien tenguts dir missa sollemna per los confreres morts ordonam e de nou stablim quels dits frares la dita missa digan e sien tenguts dir cascun any lo dia de santa Eularia Merita passat sia dia de digmenge solemnement ab nota per les animes de tots los confreres e confreresses morts. E dita la dita missa

facen e sien tenguts fer professo general per la clauſtria del dit convent tocant la squella del dit convent continuament fins la dita professo sia feta e finada complidament. — Item lo capitol qui conte que tot frare lech del dit orde sia tengut dir per cascun confrare e confrarella mil patrenostres e mil avemaries e cascun confrare e confrarella seglar de patrenostres e de avemaries moderant ordonam que solament los frares lechs del dit orde haien e sien tenguts de dir per cascun confrare e confrarella qui daquesta vida passara C patrenostres e cent avemaries e cascun confrare e confrarella seglar haien dir solament uns set salms penitencials si aquells sab dir e si nols sab dir diga e sia tengut dir L patrenostres e L avemaries. E si lo dit confrare o confrarella dir no volra o dir no pora los dits set salms penitencials si aquells sabra dir e si nols sabra dir e dir no volra o dir no pora los dits L patrenostres e L avemaries aquell aytal confrare o confrarella do e sia tengut de dar per cascun confrare e confrarella qui passara daquesta vida I diner a I infant qui sapia dir los set salms lo qual infant diga una vegada los set salms per aquell confrare o confrarella mort per lo qual li seria dat lo diner. — Item com per capitol fet primer en la dita Confraria les peccunies a la dita Confraria provenidores se haien a distribuir solament en ornaments aquell ampliant ordonam que si algun confrare o confrarella sera malalt quels procuradors lo haien a visitar al

menys una vegada en sa malaltia e saber e informar-se si ha fretura e si sera pobre e si troben que sie pobre o haja fretura quels dits procuradors dels diners de la dita Confreria ajuden e socorren a aytal confrare o confrassa a lur coneguda e quant sera passat o passada daquesta vida del diners de la dita Confraria puxen los dits procuradors pagar aquell qui fara la publicacio de la mort daquell confrare o confrassa segons devall es ordonat. — Item moderan lo capitol qui diu que si lo confrare o confrassa de la dita Concepcio qui morra no sera sebollit en lo dit convent que lendema de la sepultura sien tenguts anar e offerir en lo dit convent ordonan que si algun confrare o confrassa de la dita Concepcio qui no elegesca sepultura en lo dit convent era abans confrare de la Confreria de Sent Francesch que de la santa Concepcio que lavors no sien tenguts de venir e offerir al dit convent dels frares del Carme si donchs no era sebullit en lorde dels frares menors de Perpenya e si en lo dit orde dels frares menors era sebullit volem e ordonam quel dit capitol sia servat. E si en lo dit orde dels frares menors no era sebullit ordonam quel terç dia de la sepultura del confrare o confrassa mort sien tenguts de venir e offerir al dit convent del Carme e als dits frares sien per la anima del dit confrare e confrassa mort tenguts dir missa solemna o baxa segons los sera demenada e axi mateix absolucio. — Item ordonam que tots los confreres o confrasses haien

e sien tenguts venir e esser lo dia de la santa Concepcio en lo convent dels dits frares e aqui oyr la missa e les vespres si donchs no havien legitima excusacio. E axi mateix hi haien a esser lo dia de Santa Eulalia en la missa que els frares del dit convent cantaran per los confreres morts e en la professo que faran per los dits confreres si donchs excusacio legitima no havien. — Item que cascun confrere o confrayssa lo jorn de la dita santa Concepcio port e sia tengut de portar I ciri blanch a honor e reverencia de la puritat e virginitat de la humil Verge nostra dona santa Maria fahent la professo e quant lo sant Evangeli se dira en la missa maior e quant iran a offerir e quant lo sanctus se dira en la dita missa fins quel frare qui dira la dita missa haia reebut lo sagrat cors precios de Jhesu Christ. E aço mateix haien a fer lo jorn de Santa Eulalia en la missa e professo ques sera feta e cantada per los confreres morts. — Item que cascun any lo jorn de madona Santa Eulalia dita la missa e feta la professo per los dits confreres morts tots los confreres e confraysses se haien ajustar dins lo capitol del dit convent per hoyr los capitols e ordinacions de la dita Confreria per ço que cascu sapia que deu fer ni a que es tengut los quals Capitols e ordinacions se haien a legir e publicar lo dit dia cascun any en lo dit Capitol als dits confreres e confraysses per lo dit Prior del dit convent o altre frare del dit convent per lo dit Prior elegidor los quals capitols

e ordinacions lests als dits confreres e confraresses per lo dit Prior o altre frare per ell deputat vajesen totes les confraresses e anades que sen sien los dits confreres ensemps ab lo dit Prior e II o III frares altres del dit convent elegesquen dos bons homens confreres en procuradors e regidors de la dita Confraria per lany sdevenidor e VI bons homens en confreres dels quals sien los procuradors del any qui sera passat quant los dos procuradors e tres consellers seran elegits novellament. — Item que cascun any feta la eleccio dels dits procuradors e consellers e aquella publicada los dits procuradors e consellers novellament elegits elegesquen una bona persona qui tenga la squella de la dita Confraria e ab aquella manifest e publich la mort de cascun confrare per la vila de Perpenya ço es en III o en IIII lochs de cascuna de les IIII parroquies de la dita vila la qual persona los dits procuradors e consellers o la maior partida puxen revocar mudar e variar cascun any una vegada e moltes segons los parra esser faedor. E la dita persona qui la dita publicacio e denunciacio del dit confrare mort fara ab la dita squella haja dels bens del dit confrare mort el hereter e bens tinents del dit confrare mort li haia e sia tengut de donar XII diners barchinonenses de moneda corrent per son treball de fer la dita manifestacio o publicacio. E si era pobre tant quels XII diners no pogues haver dels dits seus bens quels procuradors de la dita Confraria li haien e sien

tenguts de donar dels diners de la caixa de la dita Confraria VIII diners de la dita moneda. -- Item quels dits procuradors puxen tenir una caixa dins lo dit convent o en altre loch en la qual meten e puxen metre les peccunies e reebudes e altres coses provinents e faents e pertanyents de la e a la dita Concepcio en la cual caixa haja III clavatures de les quals tenga la una lo Prior del dit convent e los procuradors les dues restants ço es cascun una per ço que les peccunies e altres coses en aquella meses e posades sien mils guardades. — Item que puxen tenir e parar taula cascun any dins lo dit convent per ço que puxen reebre aquells e aquelles qui entrar volran en la dita Confraria. E axi mateix puixen reebre totes monedes provenients a la dita Confraria per qualsevol raho o causa. — Item per metre en execucio o en orde la denunciacio o manifestacio de la mort de cascun confrare o confrarressa ordonam que decontinent notificada la mort dalgun confrare o confrarressa als dits procuradors de la dita Confraria o a hu dells los dits procuradors haien denunciar aquella mort e al loch de la sepultura de aquell al Prior del dit convent o a son lochinent e a aquell qui tindra lasquella de la dita Confraria per ço quel dit Prior puxa complir e fer complir ço que per los capitols de la dita Confreria es obligat e fer tengut el hom qui tindra lasquella de la dita Confreria puxa fer la publicacio e denunciacio de la mort daquell confrare per la dita vila

per ço quels confreres e confrasses de la dita Concepcio sien certificats de la mort e sepultura e a aquell puxen pagar e dir o fer dir la oracio a que son tenguts. — Item que cascun confrere e confrassa sia si esser hi pot en la sepultura de cascun confrere mort e confrassa morta e aximateix en la novena e en lo cap del any e aquell dia port si fer ho pot gramalla e capero de drap blau o de bruneta o almenys de altre color que sia scura e honesta. E axi mateix la haja a portar lo dia de Santa Eulalia en la missa e professo ques diu es canta per los confreres morts per los frares del dit convent. — Item que si algun confrere o confrassa mor fora la vila de Perpenya que sabuda la mort daquell per los dits procuradors los dits procuradors facen e puixen fer ajustar los dits confreres e confrasses en algun cert loch e ajustats vaiensen a la sgleya del dit convent e a qui hojr e fer dir missa sollemna o baxa segons als dits procuradors sera vist fahedor per los frares del dit convent per la anima del dit confrere mort la qual missa lo dit Prior e frares del dit convent per la anima del dit confrere mort la qual missa lo dit Prior e frares del dit convent haien dir e celebrar e fer absolucio per la anima daquell confrere o confrassa segons per los dits procuradors los sera demenada. — Item que si algu o alguns dels dits confreres o confrasses havien discensio malvolença o contrast quels procuradors encontinent com ells ho sapien els sia denunciat o nottifiat o

la I. dells ensemps ab lo Prior del dit convent e Lector regent daquell o altre frare dels antichs del dit convent en cas què el dit lector no poguessen haver hajen amonestar una vegada dos o tres de fer pau e haver concordia entre ells. E si fer no ho volran amonestats que sien dos o tres vegades quels dits prior o lector ab los dits procuradors o la I dells haien e sien tenguts e puxen els sia legut foragitar e repellar del tot aquell o aquells de la dita Confraria e de gracies premis e beneficis de aquella. — Item si algun hom o fembra de la dita Confraria sera trobat o trobada en mala vida e dampnada quels procuradors que son o seran de la dita Confraria o la I dells ab lo Prior o Lector del Carme de Perpenya haien secretament amonestar una vegada o II aquell o aquells ques abstenguen es tollen de la dita vida dampnada e si fer no ho volran amonestats que sien dues vegades quels dits Prior o lector ab los dits procuradors o la I dells haien e sien tenguts e puxen foragitar e repellar del tot aquell o aquells de la dita Confraria e de gracies premis e beneficis daquela e quel Prior o son lochtinent se guarden que algun hom o alguna fembra de vida dampnada e desonesta o que fossen diffamats aquell per res no reeben ni admeten en la dita Confraria. — Et quia in capitulis preinsertis multa salubria continentur per que a gentibus Confratria ipsa uberiori devocione coletur preinserta capitula et omnia et singula in eis contenta concedimus appro-

bamus laudamus et huius nostre confirmationis presidio roboramus. Mandantes per presentem cartam nostram illustri Regi Martino Dei gracia Regi Sicilie Neopatrie et Athenarum Duci carissimo primogenito et Generali Gubernatori nostro ac post dies nostros in omnibus regnis et terris nostris Deo propicio successori necnon Gubernatori comitatum Rossilionis et Ceritanle Vicario Rossilionis et Vallispiri et Baiuloville Perpiniani jamdicte ceterisque universis et singulis officialibus et subditis nostris et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris quatenus concessionem laudacionem approbacionem et confirmationem nostras huiusmodi teneant firmiter et observent tenerique et observari faciant inviolabiliter per quoscumque et non contraveniant aut aliquem contravenire permittant aliqua racione. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram fieri jussimus nostro sigillo pendenti munitam. Datum Barchinone VIII die febroari anno a nativitate Domini M.CCCC. primo regnique nostri sexto. — Matias Vicecancellarius.

Petrus Margall mandato regio facta per Vicecancellarium.

XCIX

Reg. 2196, fol. 98.

PARROCHIE SANCTE MARIE DE MOLLETO

In Dei eternum nomine. Pateat universis quod nos Martinus Dei gracia Rex Aragonum Valencie Majoricarum Sardinie et Corsice Comesque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Ad honorem laudem gloriam Omnipotentis Dei et beatissime ac gloriosissime Marie virginis matris sue et beati Sabastiani martiris cuius festum in maxima reverencia et honore excolitur in ecclessia parochiali Sancti Johannis de Molleto Gerundensis diocesis anno quolibet in mense Januarii per vos fideles nostros probos homines et singulares dicte parrochie Sancti Johannis de Molleto et alios Christi fideles ob magne pieque devocionis constan-

ciam aut intime affectiones ardorem quem erga eundem beatum Sabastianum habuistis eciam et habetis. Considerantes quod devotarum elemosinarum et orationum suffragia inter alia meritoria opera ad salutem prosunt multipliciter animarum volentesque omnino affectum vestri dictorum proborum hominum qui ut vobis melius orandi et elemosinas erogandi pro salute animarum vestrarum Confratriam intenditis facere materia et locus abiliior tribuatur ut inde valeamus vestrorum bonorum operum participes fieri omnem quem possumus locum dare visis et recognitis ac plenarie intellectis super direccione conservacione ac felici regimine dicte Confratrie confectis et nobis pro vestri parte reverenter oblatis continencie subsequenter. — En nom de nostre Senyor Deu Jhesu Christ e de la sua beneyta e gloriosa mara sua madona Santa Maria e de tota la cort celestial los promens de la parroquia de Mollet els altres deius scrits volents viure en amor de Deu e de madona Santa Maria e de la cort celestial e en guarda del glorios martir Sent Sabastia fan la present Confreria e volen e ordenen que en aquella sien fetes tengudes e servades les ordinacions quis seguexen. Primerament que tots comfreres qui entren en aquesta Confreria sien tenguts de jurar e fer sacrament de tenir e servir los capitols devall scrits. — Primo que tota persona qui volra esser e entrar en la dita Comfresia que faça scriure son nom en lo libre comun de la dita Confressia. — Item que cascun pach en la sua en-

trada a ops e profit de la sua Confressia ço es per arreus de taula als pabordres daquela vint diners.— Item que cascu confrare e confreressa sia tengut pagar cascu any lo dia de Sant Sabastia als dits pabordres per cantar misses e fer altres coses de la dita Confressia dotze diners. — Item que cascu confrare e confreressa lo dia de mossen sant Sabastia pach cascu any per manjar als dits pabordres quatre diners. — Item que cascu confrare e confreressa lo dia de sant Sabastia venga e haie a venir personalmente e si no ho podia ben fer que y trameta altra persona en la sgleya de Mollet e aqui stiga tro que la missa de Sant Sabastia sia dita. — Item que tot confrare e confreressa haie a tenir lum en sa ma aytant com la dita missa trigara a dir e la absolucio. — Item que tot confrare e confreressa dita deie e sie tengut menjar lo dia de mossen Sent Sabastia ab tots los altres confreres en lo loch qui y es diputat. — Item que la missa quis dira lo dia de sent Sabastia se haie a cantar en laltar de sent Sabastia e invocacio sua. — Item que si algun confrare o confreressa mor que tots los confreres e confreresses haien a fer dir una missa deffunctorum per anima daquell qui sera mort e aço dins trenta dies apres que ho sapien. — Item que tot confrare e confreressa que faça dir la dita missa o misses haie haver albara del prevere que dites les haura e aquell albara haia als pabordres lo dit dia de Sant Sabastia. — Item que tot confrare e confreressa sie

tengut de pagar lo dit dia tot ço que deja a la dita Comfressia per temps passat entro en aquell dia e aquell qui aço no fara que no sie reebut en lo nombre e consorcia dels confreres tro que haia pagat tot ço que y deura. — Item que quant algun confrare o comfressa muyre de qualque loch sie o parroquie sie que tots los confreres qui sien en aquella parroquia o loch on lo mort sera sien a la sepultura del mort e ayden a portar lo cors e y offiren e que cascu port lum en sa ma. — Item que si algun confrare mor en algun loch una leuga en gir Mollet deça lo riu de Teer que tots los confreres haien anar en aquell loch per fer trentenari per anima daquell o daquella qui sera mort e aqui sia dita missa deffunctorum solemnial. — Item que en lo dit trentenari se haie a dir solemnial per anima daquell confrare qui sera mort e fer absolucio en lo cimitiri per anima daquell e que cascu prech Deu per anima del dit confrare. — Item que cascu confrare haie a tenir lum en sa ma tant com la dita missa se dira en lo dit trentenari e la dita absolucio se fara. — Item que lo dit dia de Sent Sebastia sia dita una missa deffunctorum per los confreres qui passats seran desta vida per tal que tots los confreres sien en la missa e que cascu prech Deus per aquell e dita la missa que sie feta absolucio general. — Item que los procuradors o pabordres de la dita Comfressia sien tenguts de menar e ajustar los bens de la dita Comfressia e aquells

scojar en una covinent caxa o escriny qui sia comprada dels bens de la dita Confressia. — Item que algun stant en malaltia no puxa esser admes en la dita Confressia. — Item quels dits pabordres puxen donar convertir e assignar los bens rendes drèts de aquella Confressia si bastants seran en e a ops dun beniffet instituidor en laltar de Sent Sabastia situat en lesgleya de Mollet per animes daquells comfreres qui seran morts declarat empero quel dit beniffet o beniffets haien los dits pabordres assignar a comfrare si ni haura quil vulla pendre e si no ni haura a fill de comfrare o de comfressa ni es sufficient qui hagues edat de pendre encontinent sens mija ordens per esser prevere. — Item quel dit beniffet o beniffets puxen los dits pabordres assignar per manera de jus patronat e per aquella via que mils se puxe fer e puxen presentar aquell a qui lo dit beniffet sera assignat al Bisbe de Gerona. — Item que los comfreres de la dita Confressia lo dit dia de la festa de sent Sebastia puxen elegir dos pabordres e procuradors de la dita Confressia e tractar e parlar sobre profit de aquella en guisa e manera que nostre Senyor Deus ne sia pagat e que tota vegada los pabordres ab consell dels altres comfreres e seus ells puxen elegir cascun any lo dit dia altres dos pabordres los quals pabordres tots e sengles damunt dits haien poder de tolre e remoure limitar e absolve dels dits capitols sacraments e ordinacions damunt dites segons que a ells sera vist fahedor. — Item

quels dits pabordres haien a demanar e haver tot ço qui sia degut a la dita Comfressia axi en juhi com fora juhi e fer fins absolucions e apoques e totes altres coses en aquesta Comfressia necessaries e oportunes e aço haien a ffer dins lany en que seran pabordres. En altre manera e dins lany damunt dit los dits pabordres no u haurien haut que ho paguen de ço del lur propri o haien a mostrar a hull tot enantament que fet hauran per los dits deutes que fet hauran per los dits deutes o lexes a demanar. — Item quel benifet deie valer XVIII lliures e XVIII solidos e lo dit prevere qui lo dit benifet tindra haia tots dicmenges haia a cantar missa matinera de madona Sancta Maria ab comemoracio de Sant Sperit e de mossen Sent Sabastia e que haia cantar e celebrar al altar de Sent Sabastia. — Item que sie tengut cantar tres dies la setmana missa deffunctorum per anima deis comfreres qui seran passats desta vida. — Item quel dit prevere haie star personalmente a Mollet en lalberch de la Comfressia e quel deie tenir condret e que no y mete logater e en aquell faça continua residencia e sia a tots divinals officis e que no faça perjudici al sagrista ne diaque del dit loch e ques haie a fer vestiment sacerdotal. — Tenore presentis carte nostre seu privilegii cunctis temporibus valituri Confratriam predictam et omnia et singula capitula super inserta et in eis quolibet eorum contenta tamquem religionem

honestam tangencia et ad salutem tendencia animarum laudamus approbamus ratificamus ac nostre confirmationis presidio roboramus. Mandantes per hanc eandem illustrissimo Principi Martino Dei gracia Regi Sicilie et ducatum Athenarum et Neopatrie Duci Primogenito nostro precaro postque dies nostros felici Deo propicio successori necnon Governatori Cathalonie Vicario et subvicario et Baiulo civitatis Gerunde ceterisque universis et singulis officialibus nostris et subditis dictorumque officialium locatenentibus presentibus et futuris et aliis ad quos spectet quatenus omnibus et singulis contentis in capitulis antedictis et unoquoque eorum vos et confratres qui pro tempore fuerint Confratrie predictae libere uti permittant omni contradiccione cessante vosque super eis inquietent nulla seu molestant quinimo huiusmodi concessionem et confirmationem teneant firmiter et observent ac faciant ab aliis inviolabiliter et perpetuo observari. Quicumque autem dictus presumptione improvida contra predicta vel aliquod predictorum venire presumserit iram et indignacionem nostram ac penam mille florenorum auri nostro irremissibiliter aplicandorum erario pro vice qualibet se moverit absque remedio aliquo incursum. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus sigillo maiestatis nostre impendenti munitam. Datum Barchinone die vicesima sexta Febroari anno a nativitate Do-

mini millesimo quadringentesimo primo regnique nostri sexto. Matias Vicecancellarius.

Signum Martini Dei gracia Regis Aragonum Valencie Maioricarum Sardinie et Corsice Comitis Barchinone Rossilionis et Ceritanie.

Testes sunt Johannes Episcopus Barchinone Rogerius de Monchateno et Reverendus Petrus Cardinalis Cathanie Jacobus de Prades Berengarius de Cruilles milites Camerlengi.

C

Reg. 2196, fol. 103 r.º

SPASERIORUM ET LANCERIORUM CIVITATIS BARCHIXONE

Nos Martinus etc. Quia sicut olim filii prophetarum consilio Elizei de loco angusto et sterili ad fluenta Jordanis utique decenderunt ut ibi hedificarent spaciosius ad salutem abcioresque sibi facerent mansiones ita vos fideles nostri spaserii et lancerii civitatis Barchinone ad complana vestre secure consciencie de hac valle plorucionis et miserie in qua fere nos omnis nubes caliginosa innoluit nutu Altissimi ut credimus descendistis et volendo maturius vestre salutí prospicere ne tunc in vobis velle incipiat dum operandiabilitas substrahetur obtulistis nobis reverenter capitula que secuntur. — En nom de nostre senyor Jhesu Christ e de la Verge nostra

dona Santa Maria e de la verge Santa Eulalia cors sant de Barchinona los promens spasers e lancers de la Ciutat offeren si mateys e prometen e fan vot e promissio de fer aimoyna de tota lur vida e dels llurs a honor e en reverencia de nostro senyor Deus e de la gloriosa benenuyrada madona Santa Maria e de tota la beneyta Cort celestial e pregan humilment ab aquella humil reverencia que poden ne deven que sia lur advocat lo benenuyrat apostol mossen Paul e prometen de la dita almoyna fer altres coses piadoses les quals meten en scrit axi com devall se seguex e tots aquells dels dits officis qui plaura que y sien e quels placia que reverencia de Jhesu Christ e de la benenuyrada madona Santa Maria e del dit beneyt apostol mossen sant Paul que tot ho observen e complesquen. Si donchs necessitat no haviam per la qual fossen scusats que no u poguessen fer e quels placia que y haien devocio axi com lurs prædecessors le y agueren e le y comensaren haver. — Primerament que en tots aquells o aquellas qui volran esser en la dita Confraria o Almoyna se meten en scrit e que hagen e degen pagar en reverencia de Jhesu Christ e del benenuyrat mossen Sant Paul e aço per la dita entrada que fara lo dit confrare o confrassa en la dita Confraria quatre solidos Barchinonenses los quals quatre solidos lo dit confrare o confrassa hagen a dar als almoyners quis elevors seran de la dita Confraria e aquells los dit almoyners hagen a metre dins la caxa

qui sera de la dita Confraria en servey de les coses pies fahedores a utilitat de les animes feels defuncts e en special dels confreres e confraressas de la dita Confraria. — Item que en cas que algu dels dits officis de spaser o de lançer no y volgues entrar are que tota vegada que venir hi volra la dita Confraria sia tengut de reebre aquell. Empero que los confreres de la dita Confraria no sien tenguts de servirlo fins que sie dins la Confraria. — Item que si algun volra entrar en la dita Confraria que y deya entrar a coneguda dels clavaris qui salavors seran en aquell any ab quatre promens dels officis. — Item que tots confreres e confraressas qui seran en la dita Almoyna o Confraria donen e sien tenguts de donar tots disaptes I diner lo qual sie mes en la Almoyna per complir les coses pies e en aço no fassen falla per res. — Item que cascun confrere hage e dege venir en la yigilia de la conversacio del benenuyrat apostol mossen Sant Paul en lo dit monestir o sgleya e aço per fer aniversari general per les animes feels deffunctes e en special per les animes dels confreres e confraresses de la dita Confraria qui seran passades daquest setgla e aço sots pena de una quarta de cera o lo preu de aquella. — Item que cascun confrere e confraressa cascun any hage e sia tengut o tenguda de donar e pagar als almoynes qui seran de la dita Confraria VI diners barchinoneses e aço en lo dia de la conversacio de^l benenuyrat apostol mossen sant Paul e altres sis

diners en lo dia del beneyt martiri del dit benenuyrat apostol lo qual un solido los dits almoyners qui salavores seran haian e sien tenguts meter aquell en la caixa de la dita Confraria. — Item que tots aquells a qui sera comenat de levar los dits diners quells degen metre e convertir sens tota triga al servey de la Almoyna e de la lanta o lantes e ciri ho ciris qui cremaran denant lo benenuyrat apostol mossen sant Paul. E si per ventura ni havia algun que no y volgues fer o no u podia fer pero que hagues justa scusa que en aquell cas que hage altre qui o fes per ell ab consell dalcuns antichs dels officis. — Item que tots aquells qui levaran los dits diners degen dir als promens de lur corter si ni ha algun qui no vulla pagar per tal com sen aura a retra compte. — Item que com se sdevendra que alcun confrare o confrassa de la dita Almoyna o Confraria pas desta vida que tots los confrares hi sien e les dones aquelles qui anar hi poran e aquells e aquelles qui justa scusa hauran e no y poran anar que sien tenguts e obligats de dir per anima del dit deffunt o deffunta e aço en reverencia de Jhesu Christ per X vegades la oracio del pater nostre e per X vegades la oracio de la Ave Maria e si no ho fahien que sien tenguts e obligats de dar per anima del dit deffunt o deffunta un diner e aço sia en carroch de lur anima si no ho fan. E que placia aquells e aquellas qui hiran a la dita sepultura que encontinent hi sian com lo cors se dege soterrar. — Item

que com lo confrare o confrassa sera passat daquesta setgla e los almoyners qui seran hagen e sien tenguts e obligats en per tots temps dels diners qui seran en la dita caixa de la dita Confraria o Almoyna a fer celebrar en lo dit monestir o sgleya del dit benenuyrat apostol e no en altre sgleya ho monestir cinch misses les quals se selebren a honor e reverencia daquelles beneytes V plagues les quals nostre Senyor pres en satisfaccio de nostres peccats en lo arbre de la santa vera creu e per anima del dit deffunt o deffunta qui sera de la dita Confraria e per totes altres animes christianes deffunctes e aço en lo terç dia de la sua sepultura. — Item que tots aquells e aquellas qui hiran al dit cors degen dir a cascun cors qui sera de la dita Confraria per X vegades la oracio del pater noster e per X vegades la oracio de la ave Maria per anima del dit deffunt o deffunta e si ni havia algun qui no ho volgues fer o no lo podia fer que en aquell cas do un diner per la sua anima e aço sia en carrech de lur anima si no ho fan. — Item que si algun confrare o confrassa venia a fretura que li sia dada de la almoyna daquella Confraria a coneguda dels promens que aquell tindran la dita Almoyna. E en cas que passas desta vida e no li bastava ço del seu per fer la sepultura sua que en aquell cas los dits promens qui tindran la dita Almoyna en aquell any degen fer la sua sepultura segons lur bona con-

guda dels dines qui seran en la dita Almoyna. Empero en aquests capitols no sien entesos ne empresos negun confrare ne confrayessa quis abates per deutes ans entenen los confreres de certa ciencia que aytals confreres o confrayessas nos pusquen nes degen alegrar de res de la almoyna si donchs no ho fahien per lur sepultura tan solament en cas que morissen dins la ciutat la qual sepultura sia feta a coneguda dels promens qui tindran en aquell any la dita Almoyna. — Item que placia a cascun confrare e a cascuna confrayessa de fer lexa en son testament a la dita Almoyna segons que Deu li metra en son bon cor e aço no meta en oblit per tal que de la dita Almoyna se puscha fer be per anima dels deffuncts e en special per los confreres e confrayessas de la dita Almoyna. — Item que los honrats e religiosos Prior e convent del dit monestir qui ara son ho per temps seran hajan e sien tenguts per ço com son de la dita Confraria ab aquella solemnitat que mils poran en reverencia de Jhesu Christ e en remuneració e satisfaccio dels peccats dels confreres o confrayessas per XII vegades lany ço es en cascun divendres qui sera derrer en cascun mes del any o en aquell jorn que mils los sera vist fahedor de la dita setmana darrera fer un perpetual aniversari ab cors present en la dita sgleya e fer absolucio general sobre los vases de les animes feels deffuncts cascuna vegada quens fara lo dit aniversari. E aço sens alguna satisfaccio o remune-

racio que no pusquen haver ne demanar lo dit convent ni altra en nom lur a les almoynes de la dita Confraria ni a algun confrare ne confraressa daquela.— Item que tots los dits confrares e confraressas sien tenguts en cascuna festa del benenuyrat apos tol mossen Sant Paul anar a la sgleya per oyr lofici lo qual se fara a honor e a reverencia del benenuyrat apostol e aço sots pena de una quarta de cera o lo preu daquela. — Item que en cascun cors de confrare o confraressa qui finira sos dies dins la dita Ciutat haien esser e entrevenir en cascuna sepultura dels dits confrares e confraresses quatre monges del dit monestir ensemps ab lo dit religios Prior si sera en la Ciutat si no ab son loctinent fins a la sgleya on lo dit confrare o confraressa jaura. — Item que en cas que lo dit confrare o confraressa se vulla jaquir al dit monestir del benenuyrat apostol que selavores lo dit religios Prior ensemps ab tota la professo del dit monastir hagen e sien tenguts anar lla on lo cors sera e fer la solemnitat de la professo axi com es acostumat e mils si mils poran. — Item que los dits honrats e religioses Prior e convent del dit monastir donen e atorguen de certa sciencia ara per lavors e lavors per ara licencia e plen poder que los dits almoyners qui ara son o per temps seran que pusquen e degen sens algun contrast que nois pusque esser fet per lo dit Prior e Convent ni per alguna altra persona fer o fer fer dins la claustra del dit

monastir carner o carners vas o vasos en los quals pusquen o degen metre o fer metra los cossos dels dits confreres o confræssas qui jaura volran en lo dit monastir. — Item que lonrat sacrista qui ara es o per temps sera haja e sie tengut e obligat de tocar o fer tocar en lo vespre que lo dit aniversari se deura fer tres vegades los senys e squelles qui son en lo dit monastir o sgleya per lo qual treball de tocar los dits senys e per donar luminaria segons que si pertanyera los dits almoyners sien tenguts de donar cada any al dit sacrista per raho dels dits aniversaris e luminaria un flori dor valent XI solidos barchinonenses. — Item que en lo dia de la conversio del benenuyrat apostol mossen Sant Paul se muden los quatre promens qui en aquell any hauran tenguda e regida la dita Almoyna. — Item que tots aquells qui levaran la dita almoyna e totes lexes qui en la dita Almoyna se faran cascun any complesquen totes les obres demunt dites e aquellas qui seran necessaries per la dita Almoyna e reten compte tots anys de ço que hauran reebut e despes be e lealment aquells que vendran apres dells. — Item que si algun confrare ho confræssa de la dita Almoyna sera en qualque part fora la Ciutat e moria que tots los dits confreres e confræssas sien tenguts e obligats en continent com sapien que lo dit confrare o confræssa sera passat o passada desta vida de dir les dites oracions per anima del dit defunct e defuncta e que li sien dites les mises en

la dita sgleya axi propiament com si finave sos dies dins la dita ciutat. Empero que com lo dit confrare o confratessa partira de la dita ciutat jaquescha manat al seu alberch que la almoyna sia dada per ell continuament axi com si ell hi era present. — Item quels dits quatre promens qui seran almoyners de la dita Almoyna no degen ne puxen fer alcunes messions ne comensar obres comunes exceptat que pusquen fer almoynes a pobres que sien de la dita Almoyna o Confraria axi com es provehir pobres e cobrir morts quin agen necessari e aço pusquen fer a tota lur bona coneguda. — Item que si algun confrare o confratessa de la dita Confraria moura baralla o haura contesa ab algun de la dita Confraria que los dits quatre prohombres qui tindran la dita almoyna o los dos daquells tracten e tractar sien teriguts de fer bona pau e concordia entre aquells qui hauran lo contrast e aço per squivar maior mal. — Item que si algun confrare o confratessa de la dita Confraria morra e nos soterrara en aquell jorn que passara desta vida aquell vullen soterrar lo sendema e que e u agen a fer a seber lo vespre als dits confrares e confratesses. E si no ho fahien a seber que no pusque esser soterrat fins lendema apres menjar. — Item que si algun se metra en la dita que sie ja en altra confraria e en la dita Confraria hon seria primer morra algun confrare e daquesta dels dits spasers e lancers altre e ques soterrassen ab duys en una hora que aquell qui en aquest cas sera sia

tengut e obligat de tenir lo primer vot si donchs no podie esser en les dites dues sepultures. — Item que si en la Confraria dels dits spasers e lances se metra alcun confrare o confraressa que ja fos en altra confraria e que moris que los dits confrares e confraressas de la dita Confraria sien de anar al cors si demanats hi seran e de dir les dites oracions e les dites misses. Mas empero si aquells de la Confraria hon sera primer volran aportar lur drap e que aporten lo cors que los dits confrares e confraressas de la present Confraria no y puxen ne y degen fer nèguna questio mas que vagen al cors axi com demunt es dit. — Item que los confrares e confraressas qui no seran a cascun cors qui morra de la dita Confraria que paguen e sien tenguts de pagar per cascuna vegada que hi falliran si donchs no era per cas de malaltia o que fos absent de la dita ciutat mige liura de cera o lo preu daquella la qual mige liura los dits promens qui seran de la dita Almoyna sien tenguts de metra aquella en la caixa de la dita Almoyna. — Item que en cas que alcun confrare e confraressa no volgues pagar o fos caygüt o cayguda en ban que salavors los dits clavaris puxen haver un saig per penyorar aquells e aço ab messio llur. — Item que si algun confrare e confraressa qui sia en la dita Confraria quis lex quant se passara desta vida a negun ordre e que prengua labit e no vulla portar lo drap del mort de la dita Confraria al menys entro mig cors que si lo dit

drap no volra portar que los dits confreres ne confrassas no sien tenguts de anar al cors mas empero que sien tenguts de dir les dites oracions e de fer dir les dites misses. — Item que los dits confreres se pusquen ajustar tota vegada ques volran e en aquell loch o lochs que ells elegiran ells sera be vist faedor e aço per exercir tots los bons negocis e actes qui seran necessaris en la dita Confraria. Empero que sien tenguts los dits confreres de ajustarse en lo dit monestir del benenuyrat apostol mossen Sant Paul dues vegades ço es en lo dia de la santa conversacio del dit benenuyrat apostol e l'altra vegada lo santdema de Sant Pere del mes de Juny e aço per fer honor e reverencia al dit benenuyrat apostol e si necessari sera per fer exercir los bons actes de la dita Confraria. — Item es intencio dels dits confreres o confrassas de la present Confraria que si havia alcun capitol qui fos duptos o scur que aquell o aquells pusquen adobar millorar e declarar en tot be e aço pusquen fer sens negun contrast. — *Supplicaveritis nobis humiliter ut dicta capitula ex quibus inter vos unice indemnitate officium et alia salubria opera adaugentur concedere approbareque et confirmare de benignitate regia dignaremur. Nos admissa dicta supplicacione benigne videntes quod nil nisi sanctum salubre utile atque justum in preinsertis capitulis continetur eadem et unumquodque ipsorum atque omnia et singula in eis contenta ad honorem*

Dei et gloriosissime Virginis matris eius necnon beati Pauli apostoli concedimus laudamus approbamus et huiusmodi nostre confirmationis presidio roboramus et mandamus Gubernatori nostro generali expresse necnon eius vices gerenti in Cathalonia Vicario et Baiulo ac consiliariis et probos hominibus dicte civitatis et aliis presentibus et futuris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus sub pena mille florenorum auri quatenus concessionem laudacionem approbacionem et confirmationem nostram huiusmodi et omnia et singula que in hac et in dictis et unoquoque eorundem continentur teneant et observent et faciant inviolabiliter per quos expediat observari nosque eis et unoquoque eorundem liberaliter semant (?) uti et contra non faciant aut veniant quavis causa auferentes eisdem et ipsorum singulis potestatem et jurisdictionem omnimodam contrarium faciendi. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus sigillo nostro pendenti munitam. Datum in monasterio Vallisdoncelle octava die Madii anno a nativitate Domini M.CCCC. primo regnique nostri sexto. — Matias Vicecancellarius.

Antonius de Fonte mandato domini Regis facta per nobilem Rogerium de Montecateno militem, Consiliarium et ca. Thesaurarius qui istam tenuit dixit quod placebat sibi quod expediretur. — Idem.

CI

Reg. 2196, fol. 112 v.º

Nos Martinus Dei gracia etc. Coram nostri regia celsitudine reverenter oblatis pro parte officii fabrorum civitatis Barchinone scriptis quibusdam capitulis huiusmodi seriei. — Molt alt e molt excellent princep e senyor. A la vostra molt alta Reyal Maiestat humilment supliquen Salvador Ermengol Guerau de Casesnoves Bonanat Clotes Bernat Ubach P. de Masnou calderer e Pere Ruppit ferres de la ciutat de Barchinona que com lo senyor Rey en P. de bona memoria pare vostre ab carta sua haie atorgats al dit officl de ferres certs capitols e ordinacions de les quals han usat e usen e ara senyor a laor e gloria de nostre senyor Deu e per utilitat e conservacio del dit officl los dits ferres haien ymaginats e concordats entre si los capitols devall scrits esser aiustats als primers que

placia senyor a la vostra gran excellencia e merce atorgar fermar e loarlos aquells los quals son del tenor seguent. — Primerament senyor que los levadors dels diners quis cullen en lo dit offici haien a retre compte quescun any dels dits diners a Sent Johan de Juny e aço per tal quel dit offici totstemps stigue en bona concordia. — Item que tot hom e tota dona que deia res a la Almoyna per ban o per pretesch o per qualsevol altra raho sie forçat de pagar tots anys si empero los promens qui administraran aquell any conexeran que ho puxe pagar. — Item que per cascuna vegada quel offici citara o fara citar los confreres per qualsevol raho haien a venir en lo loch e en la hora que assignada lus sera e si no ho fan que haien a pagar X diners si justa scusa no han e aquella haien allegar dintre IIII jorns primer vinents denant los levadors dels [diners e si no ho fan que haien a pagar los dits X diners. — Item que tot prevere que sie confrere lur sie acullit en les misses dels aniversaris e daquells ço es dels diners quis en daran haie sa part axi com l altre prevere. — Item senyor que tots los bans se haien a dar per scrit ço es aquells qui seran pagats e a pagar cascun any e aço per tal que tots anys se fara la execucio e ab aço se sabra les fornals si pagaran totes e aquelles qui no hauran pagat que axi matex sien forçades de pagar e aço per tal que lo sant sagrament sia observat en lo dit offici axi com de bons christians se pertany. — Item que sia

pensionat un hom qui haura carrech en ajustar lo dit offici per alguns parlaments que hauran a fer. — Item que com sien molts fadrins o macips quis afermen e stan ab lurs maestres per apendre lur offici e puys se afermen ab altre que negun mestre de offici de ferreria ne calderer no li gos dar a guanyar ne ensenyar son offici sens volentat daquell ab qui primerament se seran affermats fins quel temps que ab ells se seran afermats sie passat. E qui contrafara que pach per ban quiscuna vegada LX solidos e que puxa esser forçat per ço quel ordinari dels quals LX solidos haie la meytat lo dit ordinari e laltra meytat la dita Comfresia o Almoyna dels dits ferres. — Item que negun ferrer no deie sostraure ne metres en alguna obra que altre ferre haie començada de obrar o de fer si donchs aquell que la hauria començada no la volia o no la podia acabar o altra iusta e rahonable causa nos entervenia e en cas que contrafaes que haia a estar a conexença dels aministradors de la dita Comfreria o Almoyna ab quatre dels pus antics promens del dit offici e que haie a fer ço que ells ne consellaran ne volran e en cas que fer no ho volgues de grat que puxe esser forçat per lo ordinari de la dita Ciutat. E aço per tal quel offici stigue en paciffica pau e qui contrafara en les dites coses que pach per cascuna vegada LX solidos dels quals haie la meytat lo veguer de Barchinona e laltre meytat la Almoyna del dit offici. — Item que sis sdeven-dra cas que pare mare o sogre o sogra daquells

qui seran en la dita Confraria o Almoyna scrits passaran desta vida estants o habitants en casa daquells qui seran en la dita Confraria que tots de la dita Confraria sien a lur sepultura si donchs justa excusacio no havien que no y poguessen eser e que y haïen a esser encontinent com lo cors se deje soterrar sots lo ban de X diners guayadors a la dita Confraria per cascun qui en les dites coses contrafrara — Item que tot ferrer e calderer confrare haie e sie tengut de coïra la festa de mossen Sent Aloy be e diligentment de totes fahenes temporals e qui contrafara que sie caygut quescuna vegada en ban de X solidos guayadors ia meytat a la dita Confraria o Almoyna e laltra meytat al ordinari qui daço fara execucio. — Item que per los presents capitols no sie fet perjudici a algu a la damunt dita carta o capitols per lo dit senyor Rey en Pere de bona memoria ai dit offici atorgada segons dit es ans la dita carta e les coses en aquella contengudes stiguen en sa força e valor los presents capitols en res no contrastants. — *Ad predictorum fabrorum supplicacionem perhumilem pro inde nobis factam jam dicta preinserta capitula et omnia in ea contenta que vidimus et plenarie intelleximus laudamus approbamus ratificamus et confirmamus atque dicto fabrorum officio Barchinone concedimus serie cum presenti. Mandantes cum eadem Generali Gubernatori necnon Gubernatori Cathalonie Vicario et Baiulo Barchinone ceterisque universis et singulis officialibus nostris presentibus et futuris ac locatenenti-*

bus eorundem quatenus permittentes dictos fabros et successores suos premissis capitulis uti libere et omni obstaculo quiescente concessionem nostram huiusmodi ac alia omnia et singula supradicta rata grata et firma habeant teneantque eisdem irrefragabiliter et observent et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cuius rei testimonium presentem cartam fieri et sigillo nostro appendicio iussimus comuniri. Datum Barchinone XXIII die Madii anno a nativitate Domini millesimo CCCC.^o primo regni- que nostri sexto. Matias Vicecancellarius.

Franciscus Pelliceri mandato regio facta per Vicecancellarium. — Sala.

CII

Reg. 2196, fol. 154.

Nos Martinus etc. Cum inter alia meritoria opera quibus per infinitam clemenciam sustentemur et deleantur peccamina que ex nostri fragilitate pro nimia fragilique inobediencia ac delicto originario sive culpa primi parentis continuo et multipliciter per vos et omnes christicolos committuntur refulgeant elemossine caritatis socie et amice cum ex eis Deus omnipotens penas auferat et misericorditer minuat quas meremur. Ea propter pro parte vestri fidelium nostrorum consulum blanqueriorum civitatis Barchinone cupientium elemosinam atque confrariam continuare juxta Scripture Sacre eloquium quem dilectionem et caritatem inter nos facere nos edocet super nova ordinatione ipsius vestre Elemosine sive Confrarie ac ipsarum conservacione nostro presentata fuerunt conspectui reverenter quedam capitula per vos facta et

inita huiusmodi seriey. — En nom de nostre Senyor Deus e de la humil gloriosa Verge madona Sancta Maria e a honor e gloria de tota la cort celestial e en reverencia del glorios Sent Agosti e a salvacio de les animes dels morts e dels vius sia feta aquesta ordinacio de confratria en la esgleya del glorios sent Agusti de la ciutat de Barchinona en laltar seu e aço per fer aqui los divinals officis. Primo que tots comfreres qui entren en aquesta Confraria sien tenguts jurar e fer sagrament de tenir e observar los capitols devall scrits. Es assaber que tot comfrere sie tengut esser en la sgleya de Sent Agusti per lo dia de la sua festa sots ban de una lliura de cera. — Item per ço com es acostumada cosa despuys quel monestir de Sent Agosti es en Barchinona que los blanques fan pietança lo dit die de Sent Agosti a tots los frares daquell monastir que cascun any que la dita pietança se fara per los dits blanquers tot blanquer qui us del offici de blanqueria e qui en la dita pietança sera haja a pagar son escot. E tots aquells blanquers e jovens qui facen per ells mateys qui en la dita pietança no seran o no y volran esser que aquells haien a pagar mig escot segons lo estament en que sera sots ban de V solidos la meytat gonyadora a la Cort e laltra meytat a la caixa de la Confraria e encara haien a pagar ço que seran taxats de pagar. — Item que lendema de la dita festa de Sent Agosti cascun any se faça en la dita esgleya per anima dels defuncts e que Deus vulle

conservar los vius un solempne aniversari e que tots aquells als quals los consols del dit offici diran que sien al dit aniversari hi hagen esser sots lo dit ban de cinch solidos. — Item que tot confrare sie tengut eser pus li sia notificat per aquells qui ordonats hi seran a la sepultura de cascun confrare qui sera passat desta vida e ajud a portar lo cors daquell si ordonat hi sera per los dits consols de la casa entro sus al loch de la sepultura e esser en aquella sepultura fins quel dit cors sie soterrat sots ban de una lliura de cera per cascu e per cascuna vegada que no seran al dit cors e sots ban de mige lliure de cera per cascu e per cascuna vegada que no seran a albat la qual cera sia de la caixa de la dita Confraria. — Item que tot confrare sie tengut dir aquell dia que algun confrare soterraran cinch pater nostres e set ave maries per anime daquell confrare que soterrat hauran. — Item que cascun confrare sie tengut dins X dies apres que algun confrare sera soterrat primer vinents donar als consols del dit offici sis diners dels quals los dits consols haien affer dir dins la sgleya de Sent Augusti per anima daquell confrare les XXXIII mises de Sent Amador dins XXX dies apres quel cors sera soterrat. — Item que cascun confrare sie tengut donar e pagar de entrada com se fara scriure en la dita Confraria quatre solidos barchinoneses los quals sien meses en la caixa de la dita Confraria. E ultra aço haze a pagar cascun any en lo dia de la festa de la Ascensio

de nostre Senyor un solido metador en la dita caixa. — Item que sia merce del senyor Rey atorgar e donar licencia a tots los del dit offici dels dits blanques que tota vegada que sera necessari per fets del dit offici o per la Confraria e no per als se puxen ajustar e aplegar sens encorriment dalcuna pena presents empero lo veguer e sotsveguer o lo batle o altre official real de Barchinona e no en altra manera. E que tots aquells qui usaran del dit offici axi com son blanques albadines pergamines e aludes com notificat los sera per los dits consols o per altre en nom lur sien tenguts venir e esser al dit consell sots ban de deu solidos per cascu e per cascuna vegada dels quals haje la cort la meytat e laltra meytat la caixa de la dita Confraria. Et fuerit nostro culmini pro parte vestri consulum predictorum humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta laudare approbare et confirmare de nostri benignitate solita dignaremur. Nos inherentes vestigiis predecessorum nostrorum illustrium qui talibus liberali animo annuerunt et alia respectu et interventu piorum operum predictorum quorum participes esse volumus et obtamus vestris in hac parte supplicationibus ob reverencia domini nostri Jhesu Christi et beate virginis Marie matris sue ac beati Augustini nec non pro augmento et longinqua conservacione Elemosine et Confratrie predictae favorabiliter inclinati tenore presentis jamdicta preinserta capitula et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa scien-

cia laudamus approbamus ratificamus auctorizamus et huius nostre confirmationis presidio roboramus. Mandantes expresse et de certa sciencia Gubernatori nostro Generali eiusque vices gerenti in Cathalonie vicario baiulo subvicario subbajulo Barchinone aliisque universis et singulis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris vel dictorum officialium locatenentibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet narrata et contenta presentemque nostram confirmationem firmiter teneant et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gracia et amore. In cuius rei testimonium presentem fieri et nostro sigillo pendentis iussimus comuniri.—Data Sugurbii XVIII die Octobris anno a nativitate Domini M.CCCC primo regnique nostri sexto. Matias Vicecancellarius.

Berengarius Sarta mandato regio facta per R. Thesaurarium qui eam vidit.

CIII

Reg. 2200, fol. 68 v.º

In nomine Dei eterni. Cunctis et singulis pateat evidenter quod nos Martinus etc. Quoniam ut pro parte venerabilis religiosi et dilecti nostri fratris Vincencii Magistri in Sacra Pagina Abbatis monasterii Populeti ordinis cisterciensis Tarrachonensis diocesis Elemosinarii nostri Maioris cuius est prioratus beate Marie de Nazareto eiusdem ordinis civitatis Barchinone extitit nobis humiliter demonstratum homines de officio ollariorum rajoleriorum et gerrariorum civitatis eiusdem divino cultui et eorum refrigerio animarum locum dare cupientes confratrie durabilis unitatem sub invocacione beati Ypoliti gloriosissimi martiris ad cuius honorem capella et altare in ipso Prioratu por ante dictos jam constructe extitit habere

cupiunt et affectant. Quia etiam homines ante dicti huiusmodi affectum laudabilem meritorum absque nostris concessionem et confirmationem auctoritate pariter et decerto deducere nequente ad effectum cum huiusmodi pii operis velimus totaliter effici participes et consortes ad humilem supplicacionem pro parte dicti Abbatis propterea nobis factam. Tenore presentis nobis inde suppliciter oblata capitula huiusmodi seriei. — Molt excellent princep e poderos senyor. A la vostra gran clemencia humilment supliquen los prohomens dels officis de olers rajolers o gerres de la ciutat de Barchinona que sobre la confraria o almoyna per los dits promens ordonada e instituida vos placia atorgar e confermar los capitols següents. — En nom de nostre Senyor Deu Jhesu Christ los promens damunt dits de la dita ciutat offeren si mateix e prometen e fan vot e promissio de fer almoynes de tota lur vida e dels lurs succehidors en lur offici qui a aço strenyer se volran a honor e reverencia de nostre senyor Deus e de madona Santa Maria e de tota la Cort celestial e en special de lur advocat lo beneyt senyor Sant Ypolit a honor del qual ells han hedifficat altar en la sglesia de madona Sancta Maria de Natzaret de Barcelona e prometen de tenir de tota lur vida lantees e ciris qui cremen a honor de Deu e de Madona Sancta Maria e del beneyt monsenyor Sant Ypolit e no solament faran almoyna hoc encara altres coses piadoses les quals meten en scrit axi com davall se segueix a tots

aquells del offici e quels placia que tot ho observen e ho complesquen si necessitat no havien que no u pusquessen fer tal que rahanablement fossen escusats. — Primerament que tots aquells qui volran esser en la dita Almoyna se meten en scrit ab ço quels plaura de donar a la damunt dita Almoyna al servey de les lantees e ciris e de les coses piadoses en la entrada e que placia a cascu maestre en los dits officis e altra qualsevulla persona dels dits officis qui en la dita Almoyna volra esser o entrar que en la sua entrada do e pach a la dita Almoyna cinch solidos. E aço per tal que pus copiosament les coses piadoses de la dita Almoyna e altres piadoses coses pusquen haver mellor efficacia e començament e pusquen esser mils complides. — Item que tots aquells qui seran en la dita Almoyna donen tots dissaptes I diner qui sia mes en la dita Almoyna per complir les coses piadoses e aço no fassen falla per res com alcu no deja trencar vot ne promissio que feta haje de be a fer. — Item que la administracio de la dita Almoyna sia comanada per los dits promens o per la maior partida daquells a quatre promens dels dits officis la qual administracio dur un any. — Item que tots aquells a qui sera comanat de levar los dits diners e administrar la dita Almoyna que aquells diners dejen metre al servey de la dita Almoyna e a lantees e altres coses piadoses deius scrites. E si per aventura ni havia qui aço no pogues rahanablement entendre axi que hagues scusa justa que en aquell cas en

loch seu subtituis altre qui ho fahes per ell ab consell de quatre o sis dels antichs dels officis dessus dits. — Item que aquells qui levaran los diners de la Almoyna dejen dir als promens dels dits officis si ni ha alcu qui no vulla pagar e aço per tal que los dits promens hi proveesquen per manera que tothom pach. — Item que placia a tot dexeble dels damunt dits officis qui en la damunt dita Almoyna sera que com se levava mestre do a la dita Almoyna sis solidos que sien convertits en les coses piadoses de la dita Almoyna e a pagar e donar los dits sis solidos cascun mestre reebut regonega si esser tengut per tal que nostro Senyor Deus lo endreç mils el cresca en tot be. — Item que com se esdevença alcu daquells qui en la dita Almoyna seran scrits passar desta vida o muller infant o dexeble daquells que tots los de la dita Almoyna hi sien si donchs justa scusacio no havien que no y poguessen esser e quels placia que encontinent hi sien que lo cors se deja soterrar. — Item que si alcu o alguns de la dita Almoyna defalliran a la dita sepultura que pach cascu que hi fallira si donchs just empatxament no havien un solido sis diners los quals sien de la dita Almoyna. — Item que si es albat o missatge un solido. — Item que un hom o dos sien elets per los prohoms dels dits officis los quals hajen a denunciar a tots los confreres tota vegada ques esdevendra alcu morir de la dita Almoyna o muller o infant o dexeble de la dita Almoyna per ço que tots pusquen esser a

la sepultura del deffunt. E encara sien tenguts de fer justar tots los prohomens dels dits officis per raho de les coses piadoses de la dita Almoyna tota vegada que sien requests per part daquells quatre prohomens qui administraran la dita Almoyna o per los daquells. — Item que tots aquells qui seran en la dita Almoyna scrits dejen dir per anima de cascun cors de la dita Almoyna trenta pater nostres e trenta salves de madona Santa Maria per la sua anima e si cascu no u volra fer o no u podia fer do dos diners per amor de Deu per anima del deffunt. E aço sia en carrech de la lur anima si no u fan. — Item que per anima de cascu cors qui sera de la dita Almoyna sien dites deu misses lendema que sera soterrat e que sien dites lla on elegira la sua sepultura dels diners de la dita Almoyna si donchs embarchs no y havia que en aquell dia nos pogues fer e si nos podia fer en aquell dia ques faça en lo primer següent que fer se pogues. — Item que per anima de cascun cors qui morra de la dita Almoyna lo jorn de la sua sepultura sia donat a menjar a cinch pobres per amor de Deu en memoria de les cinch plagues que Jhesu Christ soferi o per lo menjar sia dat a cascu pobre cinch diners. — Item que si alcu venia a menys o ha fretura qui sia de la dita Almoyna axi que nos pogues provehir en ses necessitats que lí sia donat de la dita Almoyna a coneguda dels promens qui aquell any tendran la dita Almoyna. E encas que passas desta vida e no li bastava lo seu a fer la

sepultura que en aquell cas los prohoms qui aquell any tindran la dita Almoyna li dejen fer fer la sepultura dels diners de la dita Almoyna segons lur bona conexença. — Item que cascu se tinga per tengut e haja fer lexa en son testament a la dita Almoyna segons que Deus li metra en son enteniment e en aço no meta algun oblit. — Item que cascu any la vigilia e lo dia avans de la festa de monsenyor Sant Ypolit per los promens qui levaran e administraran la dita Almoyna sia fet aniversari de la dita Almoyna en la dita sgleya de madona Santa Maria de Natzaret per animes dels confreres e de tots altres feels defuncts e que tots los de la dita Almoyna se tenguen per tenguts de esser presents al dit aniversari e per aquella fer ajustament devotament en loch a aço destinat be e ordenadament segons que notificat los sera per part daquells qui administraran la dita Almoyna. E que cascu de la dita Almoyna se tenga per tengut de donar a la dita Almoyna en lo dia del dit aniversari quatre diners per tal que lo dit aniversari e les coses piadoses de la dita Almoyna se pusquen complir pus copiosament. E si alcu o alguns de la dita Almoyna hi defallien que pach cascu daquells qui hi fallira si donchs just empatxament no havien dotze diners los quals sien de la dita Almoyna. — Item ordenen e volen los dits promens que dintre la Capella de monsenyor Sant Ypolit en la dita esgleya de Natzaret hedifficada sia feta dels diners de la

dita Almoyna una gran volta e pregona ab una cadireta qui pusque obrir en la qual volta pusque esser mesa tota la ossa daquells de la dita Almoyna qui lla elegiran lur sepultura. — Item que prop de la dita capella haja cinch o sis vasos o loses en les quals haja senyals aquells quels promens elegiran segons lofici de cascuns en los quals vasos pusquen esser soterrats tots aquells de la dita almoyna qui lla elegiran lur sepultura e com sen hi soterrara un que la ossa de la altre qui primer hi sera soterrat sia mesa dins la dita volta. — Item que dels diners de la dita Almoyna sien comprats e fets fer dos draps bells ab senyals del dit offici la un dels quals serve que a cossos grans e laltra a albat. — Item que si alcu qui sera de la dita Almoyna sera en qualsque partides fora la ciutat e nostre senyor Deus feya a ses voluntats dell que tots los de la dita Almoyna sien tenguts de dir les dites oracions per la sua anima e que li sien dites les misses en la sua parroquia e que sia donat a menjar als pobres axi com si finava en la ciutat de Barchinona. Empero que com partira de la dita Ciutat que jaquesca manat al seu alberch que la almoyna damunt dita sia donada en son alberch continuament e que si don de fet axi com si ell hi era present. — Item que si alcu del dit offici o de la dita Almoyna volra anar en viatge e partira ab comiat dels dits promens administradors de la dita Almoyna e satisfara a la dita Almoyna en tot ço que y degues fins al dia

que partira. E apres se esdevendra que sera pres per moros o per alguns enemichs o gens estranyes que en aytal cas dels bens de la dita Almoyna pusque esser ajudat e socorregut a aquell qui pres seria e encara prestarli dels diners de la dita Almoyna o a obs de sos necessaris a coneguda dels dits promens qui lavors colliran e administraran a la dita Almoyna e daltres antichs promens dels dits officis qui en aço a fer hajan esser demanats per los dits quatre promens. — Item que si alcu de la dita Almoyna sera malalt e sera en perill de mort que en aquest cas los dits quatre promens administradors de la dita Almoyna ordonen que al dit malalt vagen vetlar dues o tres persones de la dita Almoyna honestes les quals sien sollicites a vetlar e servir lo dit malalt per una nit e cascuna nit los dits promens hajan mudar les dites pèrsones a vetlar e pensar los dits malalts per ço que ab menor affany se pusque sostenir e aço continuen fins que lo malalt sia passat desta vida o haja presa via de mellorament e que en aço algu de la dita Almoyna no deja contrastar ne escusarsen en carrech de sa anima. Es emperontes que si lo dit malalt haura amichs quil vullen vetlar e pensar e no voldran que altres najen treball que en aquest cas los dits promens no hi hajan negu ordonar a fer vetlar aquell ne servir. — Item que si algu de la dita Almoyna moura baralla ab altre o havia neguna contesa que aquells qui tendran o administraran la dita Almoyna secretament tracten

de fer pau entre aquells qui hauran lo contrast e aço per major mal a cessar e que per la dita raho suppliquen als officials reals que per grat o per força los fessen fer pau hoc encara ab homenatge si rahonablement hi sera necessari. — Item que tota vegada que algu dels dits officis de la dita Almoyna passara daquesta vida que los altres dels dits officis cessen de tenir les robes de lur offici en lurs obradors entro que lo cors daquell sia soterrat com axi de bona e antiga costuma sia stat observat en lo dit offici ates que molts del dit offici qui no han amichs no serien be acompanyats ne provehits en lur sepultura. — Item que tots aquells qui levaran la dita almoyna e les lexes que a la dita Almoyna se fan cascun any complesquen totes les obres dessus dites e reten compte ^ttots anys de ço que hauran reebut e despes be e lealment a aquells qui vendran apres dells administrar la dita Almoyna. Empero es intencio tota vegada dels dits promens gerrers ollers e rajolers que si en los damunt dits capitols havia alguna cosa que fos duptosa o scura que aço sia declarat e interpretat a coneguda de deu promens antichs dels dits officis en lo nombre dels quals sien tota vegada los dits quatre promens elets que administran aquell any la dita Almoyna. E totes aquestes coses fan e ordenen los dessus dits sens perjudici de la jurisdiccio del dit senyor Rey com contra aquella no entenen res a fer e per salut de lurs animes e no en altra manera. — Item volen e consenten tots

los dits promens e confreres que lo dia de la festa del benanuyrat Sent Ypolit sia per ells e per lurs companyes be e honradament tota la dita festa axi e per aquella manera que lo beneyt digmenge es tolt e tengut o si sera trobat algun dels dits confreres o companya lur que contrafara que sia caygut en pena de cinch solidos barchinoneses los quals los dits quatre administradors reeben e meten en la dita caixa. — Item que en totes misses e altres obres piadoses ques faran de la dita Almoyna sien acullits lo senyor Rey la senyora Reyna e tots lurs infants. — Et omnia in eis contenta laudamus aprobamus ratificamus auctorizamus et huiusmodi nostre confirmacionis presidio roboramus. Mandantes per hanc eandem Gubernatori Cathalonie necnon Vicario et Bajulo ac consiliariis juratisque probis hominibus civitatis jamdicte ac ceteris universis et singulis officialibus nostris et subditis ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet expressata presentemque nostram concessionem seu confirmacionem teneat et observent ac observari faciant inviolabiliter per quoscumque et non contraveniant seu aliquem contravenire permitant aliqua racione si de nostris confidunt gracia et amore quinimo in hiis quem utilitatem et conservacionem dicte Confratrie seu Elemosine concreverint prestant auxilium consilium et favorem si quando et quociens inde fuerint requisiti. In cuis rei testimo-

nium presentem fieri jussimus nostre sigillo majestatis munitam. Datum Valencie prima die Decembris anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo secundo regnique nostri septimo. Dalmacius vidit.

Signum Martini Dei gracia Regis Aragonum Valencie Maioricarum etc.

Testes sunt. — Hugo Episcopus Valencie. — Petrus Cardinalis Cathanie. — Alfonsus Dux Gandie. Othus de Montecatheno et Berengarius Arnaldi de Cervillione milites Camerlengi.

Sig ✠ num Raymundi de Cumbis Prothonotarii dicti domini Regis qui de mandato ipsius hec scribi fecit et clausit carrigitur tamen in linea XXIII tots los promens.

Dominus Rex mandavit mihi Raimundo de Cumbis.

CIV

Reg. 2200, fol. 71 v.º

Nos Martinus etc. Quia vos fideles nostri proceres officii dels ligadors de bales et quidam alii cives vicinique et habitatores civitatis Valencie desiderando nunc piis elemosinis aliisque caritativis modis ducere dies vestros quedam super felici prosecutione bonorum operum premissorum exhibuistis nobis reverenter capitula continencie subsequentis. — Molt excellent principe poderos senyor. A la vostra gran senyoria humilment supplican exposen los promens del officii de ligadors de bales de la vostra ciutat de Valencie que com los dits promens del dit officii a honor e reverencia de nostre senyor Deu Jhesu Christ e dela verge gloriosa Madona Santa Maria mare sua haguessen a vos senyor supplicat quels otorgassets alguns capitols entre los dits promens del dit officii

ordonats e concordats en obra divina e meritoria fundats los quals per vos senyor a supplicacio dels dits promens del dit offici de ligadors son stats atorgats ab carta vostra de pergami ab lo segell de la vostra magestat en cera vermella emprentat segellada en veta de seda groga e vermella pendent munida data en Valencia a XXIII de Maig any de la nativitat de nostre Senyor M.CCCC. e dos ciosa per Nanthoni Çafont scriva vostre. E senyor apres ordinacio e ferma dels dits capitols per vos senyor als dits promens e offici de ligadors atorgats e afermats la divinal gracia influent en aquells la Confraria per aquells dits promens ligadors ordenada sia en augmentacio en tant que la major part dels confraries de aquella son ya de altres arts e officis hoc encara Deu volent sespera esser en gran augmentacio de moltes bones honestes e notables persones si aquella es ornada de les libertats e gracies per los predecessors de vos senyor a les altres confraries de la dita vostra ciutat de Valencia atorgades. Per tal senyor los dits promens del dit offici de ligadors ab alguns altres ciutadans e vehins de la dita vostra ciutat de Valencia cobeian e desijan entre si tan excellent obra dur a perfeccio sens lesio de vostres regalies suppliquen a vos senyor que hauts per revocats los capitols per vos ab la dita vostra carta reyal als dits promens del dit offici de ligadors de bales atorgats e fermats placia vostra senyoria ab carta vostra atorgar e donar als dits supplicants

licencia que pusquen fer e ordenar entre si les coses en los capitols deius declarades ordenades e contingudes les quals coses par a aquells que sien profitoses a bon regiment e ordinacio de la dita Confraria los quals capitols son segons ques seguexen. — Primerament que puxen fer confraria entre si la qual sia apellada e nomenada la Confraria de Santa Maria de Betlem en la qual Confraria puxen tenir lit e lits ciri e ciris drap e draps honrats ab que pusquen portar a soterrar lo corssos de aquells qui morran los quals seran de la dita Confraria o en aquella en lur derrera voluntat se lexaran segons fan altres confreres de la dita ciutat. — Item que en los dits draps qui seran fets per a la dita Confraria e per a obs de portar damunt lo cos del confrare qui sera portat a soterrar o de aquells que la dita Confraria soterrara pusquen los dits confreres fer la ymage o figura de la Verge Maria ab la representacio de la Nativitat de Jhesu Christ e los dits drap o draps puxen esser lavorats e senyalats ab senyal de esteles e de la ymage de la Verge nostra dona Maria ab la representacio de la Nativitat de Jhesu en les bidaures si als dits confreres ben vist sera.— Item que cascun any e perpetualment en la dita Confraria per los confreres de aquella e per la maior part de aquells sien elets e fets maiorals en la dita Confraria quatre homens confreres de la dita Confraria los quals sien homens honests e de bona fama e condicio a coneguda dels dits confreres la qual

eleccio de maiorals se haia a fer cascun any lo digmenge ans de la festa de la nativitat de nostre Senyor Deu Jhesu Christ. — Item quels maiorals de la dita Confraria e los confreres de aquella puxen portar sengles ciris enceses en la ma ço es los maiorals de pes de una liura de cera con accompanyaran lo cors del confrare e confrassa a soterrar los quals ciris sien tots blanchs ab senyal de stela. — Item que quant algu o alguna de la dita Confraria morra o fill o filla de aquells que tots los confreres de la dita Confraria sien tenguts de anar accompanyar lo cos o albat de aquell aytal morint si empero en la ciutat de Valencia seran. E en cas que hic fallesquen los dits confreres pus demanats hic sien per lo andador o andadors de la dita Confraria pach cascun de aquells qui no hic sera una liura de cera la qual cera se convertesqua en uses e obs de la dita Confraria. Axi empero quels confreres de la dita Confraria quant accompanyaran los dits cosos a soterrar no porten los dits ciris si donchs aquells no seran confreres os lexaran os metran con confreres en la dita Confraria en los dits cases puxen e deien portar los dits ciris enceses en les mans. — Item quels confreres de la dita Confraria sien tenguts esser als sepulcres de les mullers dels confreres ab ciris enceses en les mans segons son tenguts esser a qualsevol confrare de la dita Confraria. E si hic fallira los dits confreres pus demanats hic sien per los andados pach cascun de aquells

qui no hic sera una liura de cera la qual se convertesca en fets de la dita Confraria. — Item que si algun confrare morra e la muller li sobrevira que aytal dona romanga de la dita Confraria si esserne volra ne per mort del marit no sia privada de la dita Confraria. Empero haia a fer segons una altra de les de la dita Confraria quan als quatre capitols ço es que haia a pagar cascun any quatre solidos si empero aytal dona apparra a la dita Confraria esser sufficient. — Item que si algu o alguns de la dita Confraria seran malalts e los majorals de la dita Confraria conexeran que faç en acosteir e vetlar que aquelles dits maiorals puxen elegir dos o tres de la dita Confraria o aytals com los dits mayorals conexeran que necessaris hic sien per fer costehir pensar e vetlar aquells maialts fins que sien guarits o passats daquesta present vida e en cas que algun de aquells qui seran elets per los dits mayorals falliran o seran desobedients a fer les dites coses en lo present capitol declarades que pac una liura de cera la qual se convertesca en fets e uses de la dita Confraria. — Item que si los dits malalt o malalts confrares de la dita Confraria seran posats en tal necessitat que no hauran bonament de ques puxen provehir o costehir en la dita lur malaltia que en lo dit cas los majorals de la dita Confraria facen a aquells lurs obs dels bens de la dita Confraria a lur bona coneguda axi empero que si aquell o aquells axi malalts guarran de la dita malaltia que sien ten-

guts satisfer a la dita Confraria ço que sera estat bestret e pagat per obs e necessitat de lur malaltia. E si morran e hic romandran bens que de lurs bens sia pagat e satisfet a la dita Confraria ço qui a obs e necessitats de lur malaltia sera estat bestret e pagat per los dits maiorals. — Item quels maiorals de la dita Confraria presents e esdevenidors puxen fer e construhir capella e capelles en lo monestir del benaventurat martir Sent Vicent construhit fora los murs de la dita ciutat o en qualsevol altre monestir de la dita ciutat o esgleya parroquial o altre qualsevol ecclesia dins la dita ciutat e aquelles obtinguda primerament daguen real licencia de amortitzar dotar e fer cantar misses per anima dels confreres e confrresses e benefytos de la dita Confraria. E que en les dites capella e capelles puxen tenir lantia e lanties ciri e ciris ab senyal de la representacio de la nativitat de nostre Senyor Deu Jhesu Christ e de esteles qui es senyal de la dita Confraria. — Item quels dits maiorals de la dita Confraria presents e esdevenidors puxen fer tatxa e taxas en los confreres de la dita Confraria e fer pagar a aquells ço quils taxaran per a obs de fer draps notables per portar damunt los cosos dels confreres de la dita Confraria com los portaran a soterrar e per a obs de ciris lanties oli e altres coses qui per aço son necessaries en confraries — Item que tota persona que requerra la dita Confraria e volra esser en aquella deia requerre e demanar aquella en

capitol e en altre manera no y sia reebut per ço que en lo dit capitol sera tengut e conegut per sufficient e que sia de bona fama vida e condicio que aquell sia reebut en la dita Confraria aquell aytal pagant per entrada per a obs de la dita Confraria e per supportar les messions e carrechs de aquella X solidos de la dita moneda. — Item que si algu o alguna requerra la dita Confraria en vida o en sa derrera volentat e morra ans que no sera reebut en confrare. E los dits maiorals conexeran quel deien reebre que en tal cas los confrares sien tenguts esser e sien a fer honor a aquell o a aquella axí com a confrare ab lurs ciris enceses en les mans segons son tenguts fer als altres confrares de la dita Confraria. Empero aquella aytal persona requerint morint do e sia tenguda donar L solidos per entrada a la dita Confraria per supportar les messions e carrechs de aquella. — Item quels confrares de la dita Confraria puxen tenir IIII vegades cascun any capitol per ordonar e regonexer ço qui necessari sia a la dita Confraria per bon e honest regiment profit e utilitat daquella ço es en lo dit monastir del benaventurat martir Sent Vicent de la dita ciutat o en qualsevol altre monestir de la dita ciutat lo qual per los maiorals de la dita Confraria sera elet les quals IIII vegades sien departides en aquesta manera ço es que lo primer capitol se tinga lo primer digmenge ans de la festa de la Nunciacio de la Verge Maria qui es en ^{el} lo mes de Març. Item

lo segon capitol se tinga lo segon digmenge del mes de Juliol. Item lo III capitol se tinga lo dia de la festa del benaventurat arcangel Sent Miquel qui es en lo mes de Setembre. Item lo IIII capitol se se tinga lo digmenge ans de la festa de la Nativitat de nostre Senyor. — Item que en cascun dels dits IIII capitols paguen los confreres e confrasses e sien tenguts pagar cascun de aquells en cascun dels dits capitols l solidó encontinent sens algun entrevall de temps los quals se convertesquen en sustentacio de la dita Confraria e messions e carrechs de aquella. — Item que cascun any en lo dia de la dita festa de Apparici o lo primer digmenge apres la dita festa de Apparici los confreres de la dita Confraria puxen tots ensemps menjar e fer pietança en lo dit monastir del benaventurat martir Sent Vicent o en aquells monestirs ordes e lochs religiosos de la ciutat de Valencia on als majorals de la dita Confraria plaura e aquells dits lochs cascun any cuidar a lur bona discrecio e volentat e en aquells fer pietança e pietançes en honor de Deu e de la Verge Maria patrona de la dita Confraria. — Item quels confreres de la dita Confraria cascun any e perpetualment lendema de la festa de Apparici en lo dit monastir del benaventurat martir Sent Vicent o en aquell monastir o loch religios on als maiorals de la dita Confraria plaura e ben vist sera puxen fer e façen un aniversari per anima dels confreres de la dita Confraria e dels benefyos de aquella e de tots

feels defunts en lo qual aniversari sien tots los confreres e confrresses de la dita Confraria ab los ciris. E lo confrare e confrressa qui no y sera que pach una liura de cera la qual se convertesca en fets e uses de la dita Confraria si donchs just empediment no haura haver a coneguda dels maiorals de la dita Confraria. — Item que cascun any los maiorals de la dita Confraria qui ara son o per temps seran en lo dit monastir del benaventurat martir Sent Vicent o en altre qualsevol loch licit e honest elegidor per los dits maiorals una vegada e moltes e tantes quantes los dits maiorals conexeran que sie necessari per tractar rahunar parlar e finir ensemps e per fer ordinacions honestes licites e rahunables a la dita Confraria se puschen ajustar e congregar. — Item que tots aquells e aquelles que seran de la dita Confraria sien tenguts anar a la sepultura de cascun daquells qui seran de la dita Confraria e dir per anima de aquells L vegades lo pater nostre e altres L vegades lave Maria quant iran a la sepultura o al soterrar del cos o al tot menys los deien dir dins spay de VIII jorns apres següents o fer dir una missa de requiem o dues vegades los VII salms penitencials ab la letenia per anima de aquells. — Item que si aquells o aquelles qui seran de la dita Confraria hauran filla a maridar e venran a menys o seran posats en tal necessitat que aquella bonament segons lur stament e condició no poran maridar o en matrimoni collocar que en lo dit cas los maiorals de la dita Confraria

puxen a⁷ aquell confrare o confraressa subvenir e ajudar per la obs de maridar aquella filla quel dit confrare e confraressa haura si e segons la condicio de aquells maridar no la poran e aço sia a conciencia e esguard dels maiorals qui ara son o per temps seran de la dita Confraria. — Item que si aquell o aquella qui sera de la dita Confraria o fill o filla de confrare o de confraressa seran catius en poder de infels o de altres enemichs quels dits maiorals de la dita Confraria qui ara son o per temps seran puxen donar aquells en ajuda de lur matrimoni rescat tant com los dits maiorals conexeran que segons lur condicio o estament mereix a lur bona coneguda. — Item que tot confrare e confraressa si notificat li sera per lo andador de la dita Confraria de manament dels maiorals sia tengut anar a fer honor a esposalles e a la missa nupcial ques dira a aquell fill o filla de confrare e confraressa encara que missatge o serventa qui estara o exira de casa del dit confrare o confraressa en les dites sponsalles se faran o exiran a missa en casa o de casa dels dits confrare o confraressa e qui contrafara pach miga liura de cera a obs de la dita Confraria si donchs aquell qui no y sera justa excusacio uo haura a coneguda dels dits maiorals. — Item que algun hom no sia reebut en confrare en la dita Confraria si no haura muller e sera estadant en la dita ciutat de Valencia o si donchs lo dit hom no haura hauda muller pus sia estadant en la dita ciutat a coneguda

dels maiorals de la dita Confraria per ço que aquell puxa esser trobat per los andados de aquella per demanarlo a fer honor en aquella. E si per ventura algu dels confreres mudara son domicili fora la dita ciutat ipso facto no sia haud per confrare ans sia foragitat de la dita Confraria. En aço empero nos entenguen aquells qui sera fora la dita ciutat per viatge pus son propi domicili o cap maior hauran dins la dita ciutat. — Item quels confreres de la dita puxen tenir caxa e caxes per a conservar e escuiar los draps joyes aparellaments e los privilegis e capitols de la dita Confraria e les pecunies qui seran donades lexades e aiustades per los confreres de la dita Confraria en la dita Confraria. — Item quels confreres de la dita Confraria puxen esser en nombre tro en doents e les dones tro en doentes ultra les mullers dels confreres. — Item quels maiorals de la dita Confraria puxen fer e facen dos andados per demanar los confreres e confresses de la dita Confraria. Axi a les sepultures dels confreres com als capitols e altres ajusts fahedors per los dits confreres e per exercir los fets e actes de la dita Confraria los quals andados com hiran demanar los confreres per los fets e actes de la dita Confraria sien e vaien vestits ab mantos blanchs e ab bastons blanchs en les mans e per diferencia dels andados de les altres Confraries los dits andados porten en los dits mantos en dret dels pits alt quasi en dret del muscle a la part esquerra per senyal una stela vermella e los

dits bastons sien semblantment senyalats ab senya de stela o steles vermelles. — Item que en la dita Confraria per a obs de portar los ciris davant lo cos del confrare o confrassa pusquen tenir banch o banchs on vaien e stiguen los dits ciris e que pusquen tenir homens que porten los dits banchs davant los cosos dels confrares e per portar lo lit e lits caxa e caxes de la dita Confraria per a obs de las sepultures dels confrares e confrasses de la dita Confraria. — Item quels confrares com iran acompanyar lo cos a soterrar del confrare de la dita Confraria sien tenguts anar vestits ab gramallas e capirons negres o blaves scures e qui contrafara pach una liura de cera la qual servescha es convertescha en fets de la dita Confraria. -- Item que si algun confrare o confrassa haura algun mal vici o no serveix be la dita Confraria segons se pertany hoc encara sera en brega en oy o en mala voluntat ab algun altre confrare de la dita Confraria o entre alguns dels dits confrares haura alguna contencio brega o mala voluntat quels maiorals de la dita Confraria qui ara son o per temps seran los correguesquen o puxen corregir secretament els façen fer pau e amichs e benvolents e si per secreta correccio nos volen castigar o no volen fer pau que sien corregits publicament per ço quen haien vergonya e sien mils inclinats a correccio de ço qui seran castigats e si per ventura aquells nos corregiran os staran de ço qui seran castigats o no volran fer

pau o esser amichs que aquells qui seran inobedients a fer les dites coses dels quals seran corregits sien ab tot acabament gitats e lançats de la dita Confraria en capitol e per negun temps no y sia reebut. — Item que als confreres de la dita Confraria sera ben vist pusquen fer creu e creus dargent ab ornaments de notables pedres e altres coses per a obs e servitut de la dita Confraria e de les sepultures dels confreres e per a servitut e honor de obres divines e meritories e aquelles dites creu e creus pusquen fer o fer fer de aquell pes o tro en aquella valor o preu que als maiorals e confreres de la dita Confraria sera ben vist. — Item quels maiorals de la dita Confraria qui ara son o per temps seran puxen fer e ordonar totes aquelles provisions e ordinacions licites e honestes que sien necessaries a la dita Confraria a bo e rahonable regiment e estament de aquella a lur bona coneguda discrecio e volentat. — *Supplicando nobis humiliter ut eadem capitula ex quibus unice indempnitate officium et alia salubria opera adaugentur approbare ratificare-que eciam confirmare de benignitate regia dignaremur. Nos vobis admissa huiusmodi supplicacione benigne attendentes quod nil nissi salubre utile atque pium in preinsertis capitulis continetur. Tenore presentis memorata capitula èt unumquodque ipsorum ac omnia et singula in eis contenta ad honorem Dei et beatissime Marie virginis matris eius Regine celestis porte Paradissi animarum custodie salutis portus et*

authore firme spei omnium in sepparancium peccatorum sub cuius nomine et vexillo premissa fieri disponunt laudamus approbamus ratificamus auctorizamus et perpetuo huiusmodi confirmacionis presidio roboramus. Mandantes de certa sciencia et expresse illustri Martino Dei gracia Regi Sicilie Duci Athenarum et Neopatrie Primogenito nostro carissimo et post dies nostros in regnis et terris nostris felici Deo propicio successori necnon Gubernatori Regni iusticiis juratis et probis hominibus dicte civitatis Valencie et aliis universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris pro prima et secunda jussionibus sub obtentu nostre graciae et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet expressata presentemque nostram confirmacionem fuerint perpetuo teneant et observent et observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non faciant aut veniant si de nostris confidunt gracia et amore. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus sigillo magestatis nostre appendicio comunitam. Data Valencie XXV die Aprilis anno a nativitate Domini M.CCCC.III.º regnique nostri nono. Dalmacius vidit.

Signum Martini Dei gracia Regis Aragonum etc.

Testes sunt Petrus Fonolletto Vicecomes Insule et de Caneto. — Georgius de Caramany. — Petrus

Cardinalis Cathanie. — Otho de Montecatheno Camerlengi. — Petrus Parto de la Casta milites.

Signum Anthonii de Fonte scriptoris dicti domini Regis qui de ipsius mandato hec scribi fecit et clausit cum rasis et correctis in lineis II promissorum exhibuistis nobis reverenter XXX lliures obtenguda primerament daquen Reyal licencia de amortizar e dotar LXI nombre tro en doents ultra les LXXVIII supplicando nobis humiliter ut eadem capitula ex quibus. Et in eadem vero.

Dominus Rex mandavit michi Anthonio de Fonte.

CV

Reg. 2200, fol. 193

Nos Martinus Dei gracia Rex Aragonum etc. Cum serenissimus dominus Rex Petrus memorie celebris pater noster de ingentem devotionem quam habeat ad beatam virginem Mariam et ad beatum Michaellem Archangelum pie motus concessionem cum eius carta fecerit sub hac forma. — Nos Petrus Dei gracia Rex Aragonum Valencie Maiorice Sardinie et Corsice Comesque Barchinoni Rossilioni et Ceritanie. Supplicationibus fidelium nostrorum illis precipue que divinum obsequium et salutem respiciunt animarum libenter annuimus et quantum comode possumus opem et operam tribuimus efficacem. Hinc est quod cum nos fideles nostri flaqueri civitatis Barchinone volentes dare operam divino cultui et vestrarum refrigerio animarum super institutione cuiusdam confratrie et elemosine

perpetue ordinaveritis et nobis humili supplicacione interposita exhibueritis certa capitula tenoris sequentis.

— En nom de nostre Senyor Ihesu Christ e de la Verge nostra dona Santa Maria e de la Verge Santa Eulalia los prohomens fleques e flequeres de la ciutat de Barchinona offeren si mateys e prometen e fan vot e promessio de fer almoyna de tota lur vida e dels lurs a honor e reverencia de nostre Senyor Deus e de madonà Santa Maria e de tota la cort celestial. E pregunen humilment que sia lur advocat lo benenuyrat angel e archangel Sent Miquel e prometen de tota lur vida e dels lurs una lantea qui crem a honor de Deu e de la Verge nostra dona Santa Maria e de sent Miquel e prometen de la dita almoyna fer altres coses piadoses les quals meten en escrit axi com devall se segueix a tots aquells del offici a qui plaura quen sien e quels placia que tot ho observen e ho complesquen si donchs necessitat no havien per la qual fossen scusats que no u poguessen fer e quels placie que y hagen devocio axi com lurs predecessors la y hagueren e la y començaren haver. Primerament que tots aquells qui volran esser en la dita Almoyna o Confraria se meten en escrit ab ço quels plaura de dar en la entrada al servey de la lanta e de les coses piadoses. — Item que tots confreres e confrasses qui seran en la dita Almoyna o Confraria donen tots disaptes I diner qui sia mes en la almoyna per complir les coses piadoses e en aço no façen falla per res. — Item

que tots aquells a qui sera comanat de levar los dits diners quels degen metre al servey de la dita Almoyna e de la dita lantea e si per aventura ni havia alcu que no y volgues fer o no u podia fer que hagues excusa justa que en aquell cas quen haia altre qui u fes per ell ab consell dalcuns antichs del offici. — Item que tots aquells qui levaran los dits diners degen dir als promens de lur quarter si ni ha algu que no u vulla pagar per tal com sen haura a retre compte. — Item que com sesdevenga que algun confrare o confrayssa de la dita Almoyna o Confraria pas desta vida que tots los homens hi sien e les dones aquelles qui anar hi poran e aquells e aquelles qui justa excusa hauran que no y poran anar que sien tenguts dir per anima del deffunct o deffuncta deu vegades la oracio del pater noster e X vegades la ave Maria e si deffallien que donen II diners per anima del deffunct o defuncta e aço sia en carrech de lur anima e que placia a aquells qui iran a la sepultura que encontinent hi sien com lo cors se deia soterrar. — Item que tots aquells e aquelles que iran al dit cors degen dir a cascun cors de la dita Almoyna X patre nostres e X ave Maries per la sua anima e si ni havia algun que no u volgues fer o no u podia fer que en aquell cas do I diner per la sua anima e aço sia en carrech de lur anima si no u fan. — Item que a cascun cors qui sera de la dita Almoyna sien dites V misses lendema que sia soterrat per la sua anima e sien dites alli

on ell elegira la sua sepultura dels diners de la dita Almoyna si dochs embarch no hi havia que nos pogues fer aquell dia e si u havia ques fes lo dia seguent. — Item que per cascun qui morra de la dita Almoyna sia dat per salut de la anima del defunt a menjar o per aquell menjar V diners a V pobres per amor de Deu en memoria de les V plagues que Jhesu Crist sofri. — Item que si algun confrare de la dita Confraria venia a fretura que li sia dat de la almoyna daquella Confraria a coneguda dels promens qui aquell any tendran la dita almoyna. E en cas que passas desta vida e no li bastava ço del seu affer la sepultura que en aquell cas los prohomens qui aquell any tindran la dita Almoyna li degen fer la sepultura segons lur bona conexença de la dita Almoyna. Empero en aquest capitol no son enteses algun flequer ne flequera quins abates ço es que no se alegren de res de la Almoyna e donchs no u fahien per lur sepultura a coneguda dels prohomens. — Item que cascu se tenga per tengut de de fer lexa en son testament a la dita Almoyna segons que Deus li metra en son cor e aço no meta algu en oblit. — Item que tots aquells de la dita Almoyna sien lo dia de Sent Miquel en aquella esglesia on per ells sera acordat a la missa e al sermo per fer honor al beneuyrat mossen Sent Miquel. — Item que lo die de Sent Miquel se muden los quatre prohomens qui aquell any hauran tenguda lalmoyna. — Item que tots aquells qui levaran la dita Almoyna e les altres

lexes qui en la dita Almoyna se faran cascun any complesquen totes les obres damunt dites e reten compte tots anys de ço que hauran reebut e despes be e leyalment a aquells qui vendran apres dells. — Item que si algun qui sera de la dita Almoyna sera en qualque part fora de la ciutat e moria que tots sien tenguts de dir les dites oracions per la sua anima e que li sien dites les misses a la sua parroquia e sia dat a menjar als pobres axi com si finave en la ciutat empero que com partira de la ciutat jaquesca manat al seu alberch que la almoyna sia dada continuament per ell axi com si ell hi era present. — Item quels dits quatre prohomens qualsque sien almoyners de la dita Almoyna no degan fer algunes messions ne començar obres comunes exceptat que pusquen fer almoynes a pobres qui sien de la Almoyna axi com a provehir pobres e malalts e a cobrir morts qui venguessen a necessari e aço puguen fer a lur bona coneguda. — Item que si algun qui sera de la dita Confraria moura baralla o haura contesa ab altre que aquells qui tendran la dita Almoyna tracten de fer pau entre aquells qui hauran lo contrast per esquivar maior mal. — Item que si algun confrare de la dita Confraria morra e nos soterrara aquell dia que morra quel vullen soterrar lendema que u hagen affer saber lo vespre e si no hu fahien saber lo vespre que nos puga soterrar en lendema en tro apres menjar. — Item que si algun se metra en la dita Confraria que sia

ja en altra confraria e de la Confraria que sera primer morra algun confrare e daquesta dels fleques altre e ques soterrassen abdos en una hora que aquell qui en aquest cas sera en dues confraries sie tengut del primer vot si donchs no pot esser a abdues les sepultures empero es entencio tota vegada stada e es dels damunt dits prohomens e dones que si y havia algun capitol qui fos duptos ho escur son apparellats de adobar e mellorar e declarar en be.— Item que tota vegada que vullen algunes coses mellorar o mudar en be en los capitols damunt dits que ho puxen fer. E supliquen humilment al molt alt e poderos senyor lo senyor Rey que aço vulla confermar e que sia personer en tots los bens que faran per la dita Confraria. — Igitur visis et recognitis preinsertis capitulis que et in eis contenta et rationabilia et ad divinum obsequium tendencia reputamus ipsa omnia et singula huius scripti serie laudamus approbamus et in omnibus et per omnia nostre confirmacionis patrocinio roboramus. Mandantes per hanc eandem universis et singulis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris quatenus huiusmodi nostram confirmacionem et approbacionem firmam habeant et observent et in his que predicte Confratrie seu Elemosine utilitatem et observacionem concernant prestant auxilium consilium et favorem si et prout quando et quociens a procuratoribus seu administratoribus ipsius Elemosine fuerint requisiti. In cuius rei testimonium hanc fieri iussimus nostro sigillo

appendicio comunitam. Data Barchinone XXIII die junii anno a nativitate Domini millesimo CCC sexagesimo octavo regnique nostri tricesimo tercio P. Cancellarius. — Et posset revocari in dubium an fornerii dicte civitatis possent in memorata concessione intelligi seu venire attente quod similiter in ea fit mencio de flequeriis. Nos ad huiusmodi dubium sumevendum provisione nostra huius declaramus dictos fornerios ex quo jugiter pinsut ex pasta quam ex pūgiis recipiunt panes vendibiles in preinserta concessione comprehendendi sicque posse uti omnibus et singulis in eius serie possitis et expressis prout possunt flequerii singuli prelibati. Ceterum quia apud dictam benedictam virginem Mariam et memoratum beatum Archangelum eadem paterna devocione pulsamur volentes dictam confratriam decenti crescere numero personarum. Tenore presentis concedimus maioralibus dicte Confratrie tam presentibus quam futuris quod possint licite et impune illas personas de aliis artibus seu officiis ultra fornerios et flequerios predictos usque ad numerum XXXIII in confratres dicte Confratrie recipere computatis tamen in eisdem quatordecim personis quas jam ultra memoratos fornerios et flequerios in Confratria huiusmodi receperunt quequidem triginta quatuor persone uti queant licite et gaudere una cum aliis de dicta Confratria omnibus et singulis gratiis libertatibus et aliis superius expressatis volentes et eciam concedentes quod quocienscumque contingerit aliquem ex pro predictis triginta quatuor personis

decedere seu a dicta Confratria obserdicie vite repelli
maiores dicte Confratrie valeant eo tunc alium in
repulsi vel decessi locum admittere libere et secure.
Mandantes per presentem universis et singulis officia-
libus et subditis nostris et aliis presentibus et futuris
ad quos spectet sub obtentu nostre gracie et merce-
dis quatenus declaracionem et concessionem nostram
huius et cetera precontenta teneant firmiter et obser-
vent et contra non faciant aut veniant quamvis causa.
In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus
nostro sigillo appendicio comunitam. Data Barchi-
none XVIII die Marcii anno a nativitate Domini
millessimo CCCC.^o quinto regnique nostri decimo.
Rex Martinus.

Dominus Rex mandavit mihi Anthonio de Fon-
tibus.

CVI

Reg. 2202, fol. 48 v.º

Nos Martinus etc. Reclimus qualiter dudum moti operibus pietatis súper infrascriptis licenciam et plenariam facultatem contulimus vobis fidelibus nostris consulibus et probis hominibus officii blanqueriorum civitatis Barchinone cum carta nostra huiusmodi seriei. Nos Martinus Dei gratia Rex Aragonum etc. Cum inter alia meritoria opera quibus per infinitam Die clemenciam sustentemur et deleantur pecamina quem ex nostri fragilitate prenimia fragilique inobediencia ac dilecto originiaro sive culpa primi parentis continue et multipliciter per nos et omnes christicolas comituntur refulgeant elemosine caritatis socie et amice cum ex eis Deus omnipotens penas auferat et misericorditer muniat quas meremur ea propter pro parte vestri fidelium nostrorum consulum blanqueriorum civitatis Bar-

chinone cupientes elemosinam vtque confratriam continuare iuxta scripture sacre eloquium que dileccionem et caritatem inter nos facere nos edocet super nova ordinacione ipsius vestre elemosine sive confratrie ac ipsarum conservacione nostro presentata fuerunt conspectui reverenter quedam capitula per vos facta et inita hujusmodi seriei. — En nom de nostre Senyor Deus e de la humil gloriosa Verge Madona Santa Maria e a honor e gloria de tota la cort celestial e en reverencia del glorios Sant Agusti e a salvacio de les animes dels morts e dels vius sia feta aquesta ordinacio de confraria en la esgleya del glorios Sant Agusti de la ciutat de Barchinona en laltar seu e aço per fer aqui los divinals officis. — Primo que tots confreres qui entren en aquesta confraria sien tenguts jurar e fer sacrament de tenir e observar los capitols devall scrits es assaber que tot confrere sia tengut esser en la esgleya de Sant Agusti per lo dia de la sua festa sots ban de una libra de cera. — Item per ço com es acostumada cosa despuys quel Monastir de Sant Agusti es en Barchinona que los blanquers fan pietança lo dit dia de Sant Agusti a tots los frares daquell Monastir que cascun any que la dita pietança se fara per los dits blanquers tot blanquer qui us del offici de blanqueria e qui en la dita pietança sera haja a pagar son escot e tots aquells blanquers e jovens qui facen per ells mateys qui en la dita pietança no seran o no y volran esser que aquells hajen a pagar mig escot segons lo sta-

ment en que sera sots ban de cinch solidos la meytat gonyadora a la cort e laltra meytat a la caixa de la Confraria e encara hajan a pagar ço que seran tatzats de pagar. — Item que lendema de la dita festa de Sant Agusti cascun any se faça en la dita esgleya per anima dels defunts e que Deus vulla conservar los vius un solempne aniversari e que tots aquells als quals los consols del dit offici diran que sien al dit aniversari hi hajan a esser sots lo dit ban de cinch solidos. — Item que tot confrare sia tengut esser pus li sia notificat per aquells qui ordonats hi seran a la sepultura de cascun confrare qui sera passat desta vida e ajud a portar lo cors daquell si ordonat hi sera per los dits consols de la casa entro sus al loch de la sepultura e esser en aquella sepultura fins quel dit cors sia soterrat sots ban de una liura de cera per cascu e per cascuna vegada que no seran al dit cors e sots ban de mige liure de cera per cascu e per cascuna vegada que no seran al dit cors e sots ban de mige liure de cera per cascu e per cascuna vegada que no seran a albat la qual cera sia de la caixa de la dita Confraria. — Item que tot confrare sia tengut dir aquell dia que algun confrare soterraran cinch paternostres e set avèmaries per anima daquell confrare que soterrat hauran. — Item que cascun confrare sie tengut dins deu dies apres que algun confrare sera soterrat primer vinents donar als consols del dit offici sis diners dels quals los dits consols hajan a fer dir dins la

sgleya de Sent Agusti per anima daquell confrare les XXX misses de Sent Amador dins XXX dies apres quel cors sera soterrat. — Item que cascun confrare sia tengut donar e pagar de entrada com se fara scriure en la dita Confraria quatre solidos barchinonenses los quals sien meses en la dita caixa de la dita Confraria e ultra aço haja a pagar cascun any en lo dia de la festa de la Ascensio de nostre Senyor un solido metedor en la dita caixa. — Item que sia merce del senyor Rey atorgar e donar licencia a tots los del dit offici dels dits blanquers que tota vegada que sera necessari per fets del dit offici o per la Confraria e no per als se puxen ajustar e aplegar sens encorrimet dalguna pena present empero lo veguer o sotsveguer o lo batle o sotsbatle e altre official royal de Barchinona e no en altra manera e que tots aquells qui usaran del dit offici axi com son blanquers albadiners pergaminers aluders com notificat los sera per los dits consols o per altre en nom lur sien tenguts venir a esser al dit consell sots ban de X solidos per cascu e per cascuna vegada dels quals haja la cort la meytat e laltra meytat la caixa de la dita Confraria.— Et fuit nostro culmini pro parte vestri consulum predictorum humiliter supplicatum ut preinserta capitula et in eis contenta laudare approbare et confirmare de nostri benignitate solita dignaremur. Nos inherentes vestigiis predecessorum nostrorum illustrium qui talibus liberali animo annuerunt et alias respectu et interventu piorum operum

predictorum quorum participes esse volumus et obtamus vestris in hac parte supplicationibus ob reverentiam domini nostri Jhesuchristi et beate Virginis Marie matris sue ac beati augustini necnon pro augmento et conservacione elemosine et Confratrie predictae favorabiliter inclinati. Tenore presentis jamdicta preinserta capitula et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa scientia laudamus approbamus rattificamus auctorizamus et hujus nostre confirmacionis presidio roboramus. Mandantes expresse et de certa scientia Gubernatori nostro generali ejusque vicesgerenti in Cathalonia Vicario Bajulo Subvicario Subbajulo Barchinone aliisque universis ei singulis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris vel dictorum officialium locatenentibus sub obtentu nostre gratie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet narrata et contenta presentemque nostram confirmacionem firmiter teneant et observent et observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostris confidunt gratia et amore. In cujus rei testimonium presentem fieri et nostro sigillo pendenti jussimus comuniri. Datum Sugurbii XVIII die Octobris anno a nativitate Domini M.CCCC. primo regnique nostri sexto. Matias Vicecancellarius. — Nunc autem fuit pro vestri parte nobis humiliter supplicatum ut cum circa bonum regimen et exercicium prosperum contentorum superius sint vobis admodum necessaria contenta in quibusdam capitulis per vos

coram nobis propositis et oblatis hujusmodi seriei. — Item quels dits consols e prohomens hajen e puxen elegir cascun any axi com hauran elegits los dits consols aqui mateix e de continent dos clavaris los quals hajen carréch de appelar los dits confreres als cossos e als albats a soterrar e de fer dir les misses de Sant Amador e de demenar e reebre tots los drets de la dita Confraria e de appellar en les coses permeses segons lo dit privilegi tots aquells confreres qui appelladors seran e que totes e sengles coses demunt specificades e altres qui sien executives del dit privilegi hajen a fer los dits clavaris per ordinacio dels dits consols com ells les dites coses personalment fer no puguen com sien ocupats e hajen assats affer en les conexenses del dit offici e en ordonar e disposar les coses necessaries en aquell.— Item com en I dels dits capitols se contenga que tot blanquer qui no sera a consell pach de ban per cascuna vegada X solidos e aquesta pena segons experiencia ha mostrat sia massa e insoportable e fort dampnosa als confreres del dit offici qui quaix tots dies cahen en aquella axi per oblit com per altres maneres assats excusables e pagar los dits X solidos per cascuna vegada que contrafan torn en gran dan del dit offici que la dita pena sia modificada e tornada a cinch solidos tan solament cascuna vegada compertidos segons dessus. — Item que tot confrere e confrassa haja e sia tengut de anar acompanyar lo cors del defunt vullés sie cors o albat

tro a la fossa e tots ensemps retornar a casa del defunt sots la pena e ban en lo dit privilegi contengut. Dignaremur ipsa et contenta in eis nos de solita clemencia indulgere. Nos itaque vestro pie et caritativo proposito condescendentes ut decet omnia et singula supradicta laudamus et approbamus ipsaque vobis concedimus et plenarie indulgemus. Mandantes expresse et de certa scientia Gubernatori nostro Generali ejusque vices gerenti in Cathalonia Vicario Bajulo Subvicario Subbajulo Barchinone aliisque universis officialibus et subditis nostris presentibus et futuris vel dictorum officialium locatenentibus sub obtentu nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet narrata et contenta presentemque nostram confirmationem firmiter teneant et observent et observari faciant inviolabiliter per quoscumque et contra non veniant si de nostri confidunt gratia et amore. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostri sigilli pendentis munimine roboratam. Datum Barchinone XXIII die Junii anno a nativitate Domini MCCCCV regnique nostri decimo. Sperendeu. = Berengarius de Busquet mandato regio facta per Thesaurarium.

CVII

Reg. 2202, fol. 92

Nos Martinus Dei gracia Rex Aragonum etc. Quem vos fideles nostri probi homines officiorum cerdonie de patiners et !cuyracers civitatis Barchinone affectantes augmentare et in debito ordine ponere et statuere confratriam quam dudum una cum diversis capitulis et ordinacionibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesucristi et gloriosissime virginis Marie matris ejus ac beati Marchi evangeliste vobis concessimus cum carta nostro sigillo pendenti munita data Barchinone XXII die julii anno a nativitate Domini MCCCXCVII.º ac etiam cupientes hujusmodi pio et caritativo operi ad salutem animarum vestrarum dare operam cum effectu presentastis nostro regio culmini reverenter quedam per nos facta inita et firmata capitula hujusmodi seriei. — Molt excellent princep e

victorios senyor. A la vostra reyal clemencia ab aquella major humilitat e subjeccio que poden suppliquen los prohomens del offici dels çabaters tapiners cuyraters de la ciutat de Barchinona que com vos Senyor per vostra acostumada benignitat de continent vengut de la prosperada conquesta del regne de Sicilia a honor e reverencia de nostre Senyor Deu e de la gloriosa Verge Madona Santa Maria e del benauyrat monsenyor sent March atorgassets confraria ab certs capitols al dit offici segons appar largament ab carta ab vostre segell pendent segellada. Dada en Barchinona a XXII dies de Juliol del any MCCCXCVII. E ara novellament per augmentar lalmoyna de la dita Confraria e per ço que les coses piadoses de aquella se puixen mils fer e complir e ab millor regla e ordinacio axi com es necessari e per conseguint la dita Almoyna e Confraria posada en orda de perfeccio sia pus plasent a nostre Senyor Deu segons los dits prohomens desigen abilitants ajustants e ampliats algunes coses a la dita Confraria e capitols a ells segons dit es atorgats an fets e formats los capitols davall scrits. Placia donchs senyor molt poderos a vostra reyal clemencia per ço que siats participant en tant meritoria obra segons es de bona costuma de vostra gran senyoria de confirmar e de nou otorgar los dits capitols los quals son de la tenor seguent. — Primerament que tots aquells qui per gracia de Deu volran esser en la dita Confraria se meten en scrit en un libre segons

es acostumat en semblants coses e que haja a pagar de entrada X solidos a servey de les lanties e de les obres piadoses de la dita Confraria. — Item que tots aquells qui seran en la dita Confraria hajen a donar tots dissaptes un diner qui sia mes en lalmoyna per complir les dites obres piadoses e per mils sustentar los carrechs de la dita Confraria e en aço no facen falla per res. — Item que los levadors de la dita Confraria hajen a fer la posada de ço que reebut hauran de XV en XV jorns una vegada la qual no pusquen fer sens que no y haja algu dels administradors de la dita Confraria e aço per tal com los dits administradors nan a retre compte. — Item com se sdevendra que algu de aquells qui en la dita Confraria seran scrìts pas desta vida tots los confreres de aquella hagen esser al cos a soterrar e si algu de aquells hi fallira sien tenguts de pagar X diners per cascuna vegada si donchs justa excusacio no havien los quals X diners paguen per relevament del vot e del segrament a que son tenguts e los quals se convertesquen en les obres piadoses de la dita Confraria. — Item que tots los confreres de la dita Confraria sien tenguts de venir fins a la porta del dit deffunt o deffunta lo jorn quel soterraran per tal que los administradors de la dita Confraria pusquen elegir e ordonar aquells quels sera vist faedor per portar lo cos e per fer totes aquelles coses qui sien necessaries a ops de la sepultura del dit deffunt e si no u volien fer que sien tenguts de

pagar V diners barchinonenses per cascuna vegada que contrafaran si donchs justa scusacio no hauran los quals se hajan a convertir en les obres piadoses de la dita Confraria. — Item que tots aquells qui en la dita Confraria seran scrits degen dir a cascun cos XXX pater nostres e XXX saluts de la Verge madona Santa Maria per lanima del dit deffunt e si no u volen fer o no u poden fer que en aquell dia hajan a dar dos diners per amor de Deu per anima del dit deffunt e aço sia en carrech de la lur anima e consciencia si no u fan. — Item que cascun cos qui sera de la dita Confraria sien dites X misses lendema que sera soterrat per la sua anima e sien dites o celebrades lla on elegira la sua sepultura ço es dels diners de la dita Confraria si donchs embarch no y havia que en aquell dia nos pogues fer. — Item que per cascun cos qui morra de la dita Confreria ço es per anima del deffunt sia dat a menjar a cinch pobres per amor de Deu en memoria de les cinch pagues que Jesuchrist soferi o per lo menjar sia dat a cascun pobre cinch diners barchinonenses. — Item que si algun confrare venia a fretura ço que Deus no vulla que li sia donat de la dita Confraria a coneguda dels administradors qui lavors administraran e en cas que passas desta vida e ço del seu no li bastava per fer la sepultura que los dits administradors li hajan fer la sepultura a lur bona coneguda ço es dels diners de la dita Confraria. — Item si algun confrare morra fora la ciutat

de Barchinona que tots los confreres sien tenguts de dir les oracions per la sua anima faentli dir les misses acustumades en la parroquia don ell sera parroquia e axi matex sia dat a menjar de casa sua que iasque manat que la dita almoyna sia dada a la Confraria axi com si ell hi era present. — Item que cascu se tinga per tengut de fer lexa en son derrer testament a la Confraria segons que Deu li administrara e aço no meta en oblit si la salut e be avenir de la sua anima desija. — Item que tots los confreres e benefactors de la Confraria sien tenguts de anar cascu any a les vespres de Sent March a la Seu de Barchinona e lendema a la missa e al sermo per fer honor al benauyrat monsenyor sent March e aço sia en carrech de lur anima. Ordonants e statuints que als dits administradors no sien tenguts de donar al frare qui lo sermo fara aquell dia sino X solidos barchinonenses. — Item que tots los confreres e benefectors de la dita Confraria fet lo dit offici sien tenguts anarsen al capitol per oyr los capitols e los perdons e totes les altres ordinacions que per lo dit offici se han a fer e que cascu confrare e benefector qui les dites coses no fara ne observara sia tengut de pagar X diners qui servesquen a les obres piadoses de la dita Confraria si donchs juxta excusacio no han per que no u poguessen fer. — Item que tots los confreres que en lo dit capitol seran ajustats sien tenguts ladonchs elegir quatre promens ço es de cascu quarter o partida de

la dita Confraria una qui ensemps ab los quatre administradors del any prop passat sien tenguts elegir e ordenar alli matex quatre administradors del any següent e que los administradors qui elegits seran sien tenguts aço pendre e regir e que no y puxen contredir a honor e reverencia de Jhesuchrist e de la beneyta Verge Maria e del benaventurat Sant March sots pena del vot e del sagrament que fet han. — Item que los dits administradors qui elegits seran ensemps ab los quatre administradors del any prop passat sien tenguts haver e exeguir tots deutes qui del any prop passat seran deguts per qualsevulla rao e que no y puguen fer alguna gracia per ço que mils se puxa dar compliment a les obres piadoses de la dita Confraria. — Item que los dits administradors qui seran stats del any passat sien tenguts ensemps ab los administradors qui elegits seran ladoncs per laltre any vinent hajan anar lo sentdema de Sent March cascun any a la Seu per fer los aniversaris generals per anima dels defuncts de la dita Confraria. — Item que los dits administradors hajan a retre compte en poder de aquells qui vendran apres dells de tot ço que hauran reebut e despes be e leyalment del temps que regit e administrat hauran. — Item que los administradors dels diners de la dita Confraria no puxen pledejar ni bestraure ni donar coses ni a balls ni a altres messions desordonades sino tant solament a provehir pobres que sien venguts a menys e a cobrir cossos e per a totes altres

obres piadoses de la dita Confraria. — Item que algu dels administradors de la dita Confraria no puxa reebre algu o alguna en la Confraria sens que tots quatre no y sien presents e consintents. — Item si algu de la Confraria movia contrast ni baralla ab altres de la dita Confraria pus no sia prejudicial al senyor Rey que los administradors daquella puguen tractar e concordar Deus ajudant entre aquells pau e bona concordia per major mal a cessar e per ço car pus son de una Confraria deuen esser de una cosa e axi com a frares e germans e entre ells nos deuen seguir dissensions ni malvolences e si ho fan sien tantost Deus mijançant benignament pascificades axi com se pertany. — Item si alguna dona muller de qualque confrare de la dita Confraria passava de aquesta vida que tots los confreres ensemps ab los administradors sien tenguts de anar soterrar lo cors de la dita defuncta per vigor del vot e del sagrament a que son tenguts e obligats e si no u fan sien tenguts de pagar X diners e aço per relevament del vot e del sagrament e ques convertesquen en les obres piadoses de la dita Confraria. — Item que tota dona vidua qui sia stada muller de confrare puxa esser confraressa de la dita Confraria stant vidua sens marit e pagant lo diner a la Confraria e que sia tenguda de anar soterrar tots los cossos dels confreres e de les confraresses e de dir les oracions e fer altres coses a que los altres confreres e confraresses son strets e tenguts. — Item que totes

les dones confrresses complint ço a que damunt son tengudes a complir se puxen alegrar de la almoyna de la dita Confraria en la forma e manera que los altres confreres se poden es deuen alegrar. — Item si alguna de les dites dones stant confrressa prenia marit que encontinent sia privada de tots beneficis de la almoyna de la dita Confraria axi que no sia hauda per confrressa daqui avant ne los confreres li sien tenguts de fer alguna honor a la sua sepultura ne altres coses o almoynes per vigor del vot e del sagrament que fet han si doncs no era muller de çabater e que a son marit plagues ella esser confrressa. — Item que totes aquelles dones vidues qui volian esser en la Confraria se hajan a metre en scrit e que hajan a pagar de entrada segons lur facultat e condicio a çoneguda dels administradors tot ço que a ells sera vist fahedor a servir de les lanties e de les obres piadoses. — Item que tot costurer qui sia o vulla esser benefaytor de la Confraria se haje metre en scrit en lo libre de la Confreria axi com los altres e que hajan apagar dentrada V solidos. — Item que tot costurer benefeytor haje a pagar tots dissaptes I diner quis convertesca axi com dels altres en les obres piadoses de la dita Confraria. — Item si per ventura algu o alguns dels confreres e benefeytors de la dita Confraria per pobresa o per altra rao ells no podien pagar a la dita Confraria tots dissaptes lo diner damunt dit que ells que hajan a denunciar als administradors de la Confraria

pregantlos que y vullan provehir axi com a ells plaura e Deus lus administrara. — Item si algun custurer benefeytor era malalt e detengut per malaltia e havie mester betladors que los administradors puxen elegir aquells de la Confraria que a ells plaura e sia vist fahedor e aquells aytals elegits hi hajan anar per vetlar lo dit malalt e en aço no gossen contredir los dits benefeytors e si u fan que sien tenguts de pagar II solidos quis convertesquen en salari de I altre benefeytor qui haze a vetlar en loch daquell. — Item si algun custurer benefeytor detengut per malaltia no havia de ques provehis que aquell aytal sia provehit dels diners de la dita Confraria a coneguda dels dits administradors de aquella. — Item si alcun confrare o benefeytor costurer sera posat en malaltia e haura a combregar que y hajan anar los ciris de la Confraria los quals hajan a portar mestres e costurers e de tots aquells de la dita Confraria que los dits administradors elegiran hajan anar al dit combregar e sino ho volran fer que sien tenguts pagar V diners per cascuna vegada convertidors en les obres piadoses de la dita Confraria si donchs justa scusacio no havien. — Item si algun costurer benefeytor passara daquesta vida que tots aquells del corter o de la partida on morra hajan anar a soterrar lo cos daquell ensemps ab los III administradors de la dita Confraria e ab tots los custurers benefaytors de la dita Confraria e aquells que no u faran sien tenguts de pagar X diners quis convertesquen en les obres pia-

doses de aquella. — Item que tot costurer benfaytor haje a dir XV pater nostres e XV avemaries per anima de cascun custurer benfeytor que passara de aquesta vida e que haja donar I diner per amor de Deu per anima del dit defunt e aço sia en carrech de la lur anima si no ho fan. — Item que los administradors de la dita Confraria hajan a fer dir per anima de cascun custurer benfeytor qui passara de aquesta vida deu misses en la parroquia en que elegira la sua sepultura les quals hajan a fer dir lenda que lo benfeytor sera soterrat si donchs embarch no y havia que no u poguessen fer en aquell dia. — Item si algun custurer benfeytor se exia del senyor ab que es acostumat de trobar donant lo diner de la dita Almoyna quel dit costurer ho haja a denunciar als levadors de la Confraria per ço quels puxen mils e pus tost trobar en altra manera si no u feya que nos hagues alegrar de la almoyna de la dita Confraria si doncs no dona lo diner que ha acostumat.— Item si alcun albat fill de alcun confrare e benfeytor passava de aquesta vida que tots aquells del corter o partida on lo dit albat morra axi maîtres com costurers sien tenguts de anar soterrar aquell albat e que aquells que no y iran sien tenguts pagar V diners quis convertesquen en les obres piadoses de la dita Confraria. — Item si algun confrare o benfeytor de la dita Confraria cahia o encorria algun dels dits bans que aquells aytals dins spay de IIII dies se hajan a escusar davant los dits administradors si

justes escusacions hauran en altra manera daqui avant no serien scoltats ans hajan a donar e pagar les penes en que sien encayguts per complir les dites obres piadoses. — Item que algun çabater o patiner costurers o missatgers de aquells no gossen fer fahena lo dissapte a vespre pus quel seny del ladre haje tocat pus quel seny del ladre haje tocat ne lo dicmenge apres seguent ne axi matex lo vespre ne los dies de Nadal ne de les IIII festes del any de la Verge Maria ne los confrares ne les confrresses lo vespre ne lo jorn de Sent March. E si ho fan que cascun de aquells sien cayguts en bant solidos los quals sien guanyats la meytat al Senyor Rey laltre meytat a la dita Confraria per complir les obres piadoses de aquella. — Item si algun confrare no volia pagar lo diner a la Confraria ne anar als cossos ne servir la Confraria segons que deuen es acostumat de fer que los administradors de lur propia auctoritat e sens requesta daltre persona sis volran pusquen aquell raure o dampnar del libre on sera scrit e privat de tot be honor e profit de la dita Confraria en tal manera que nos puxa alegrar de res de la dita Almoyna e Confraria. — Item que com sien molts fedrins o macips quis afferman e estan ab llurs maestros per appendre llur offici e puy se ferman ab altre que nagun mestre de offici de çabateria ne de tapineria no li gos dar a gonyar ne ensenyar son offici sens voluntat daquell ab qui primerament si seran affermats fins quell

temps que ab ells çe seran affermats sia passat e qui contrafara que pac per ban cascuna vegada LX solidos e que puxa esser forçat per aço per lordinari dels quals LX solidos haja la meytat lo dit ordinari e l'altra meytat la dita Confraria o Almoyna dels dits çabaters. — Item que tot dexeble de çabater o tepiner qui en la dita Almoyna sera que com sera mester do e sia tengut donar a la dita Almoyna o Confraria sis solidos qui sien convertits en les coses piadoses de la dita Almoyna per tal que nostre Senyor Deu lo endres mils el cresca en tot be. Empero es intenció tota vegada dels dits prohombres çabaters que si en los damunt dits capitols havia alguna cosa que fos duptosa o scura que aço sia declarat e interpretat a coneguda de X promens antichs del dit offici en lo nombre dels quals sien tota vegada los dits IIII promens elets qui administraran aquell any la dita Almoyna e aço sens perjudici de la jurisdiccio e regalies del Senyor Rey com contra aquella o aquellas no antenen res affer ne ordonar en neguna manera mas solament aço antenen affer per salut de llurs animas e no en altra manera. Nobis humiliter supplicantes ut preinserta capitula et omnia et singula in eis contenta tam pro vobis qui nunc estis quam pro aliis omnibus qui erunt de jandicta vestra elemosina et confratria in futurum laudare approbare et confirmare seu de novo concedere de nostri solita clemencia dignaremur vestris hujusmodi

suplicationibus tam ob laudem et gloriam Summi Creatoris et tocius curie celestis quam respectu hujusmodi pie et caritativi operis cujus participes esse volumus et obtamus benignius inclinati. Tenore presentis visis et ad plenum recognitis in nostri consistorio capitnlis preinsertis capitula ipsa juxta sui seriem pleniorum et omnia et singula in eisdem et quolibet ipsorum contenta et specificata de certa scientia laudamus approbamus ratificamus auctorizamus et hujusmodi nostre confirmationis presidio roboramus ac etiam de novo concedimus tam pro illis qui nunc estis quam pro aliis omnibus et singulis qui erunt de dicta vestri Confratria et Elemosina in futurum. Mandantes per hanc eandem de certa scientia et expresse illustri magnifico principi Martino Regi Sicilie et Duci Atenarum et Neopatrie primogenito nostro carissimo ac post dies nostros ut felices et longevos in omnibus regnis et terris nostris Deo propicio felici successori sub nostre paterne benedictionis obtentu Gubernatorique Cathalonie Principatus nec non vicario et sub vicario ac consiliariis et probis hominibus dicte civitatis Barchinone ceterisque universis et singulis officialibus et subditis nostris et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris sub amissione nostre gracie et mercedis quatenus omnia et singula in preinserta capitula et quolibet eorundem contenta et designata et alias hujusmodi nostram confirmationem ac novam conces-

sionem teneant firmiter et observent tenerique et observari inviolabiliter faciant per quoscumque et contra non veniant nec aliquem contravenire permittant quavis causa. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro sigillo impendenti munitam.

Datum in domo de Valldaura septima die Septembris anno a nativitate Domini MCCCCV. regnique nostri decimo.

Rex Martinus. — Dominus Rex mandavit mihi Johanni de Tudela.

CVIII

Reg. 2285, fol. 65

Nos Martinus etc. Ad humilem supplicationem vestri prioris et majordomorum Confratrie beati Michaelis Archangeli loci Daltura propterea nobis factam operi caritativo hujusmodi locum dare volentes tenore presentis carte nostre perpetuo valiture vobis priori et majordomus predictis concedimus licenciam et facultatem plenariam elargimur quod non obstantibus foris regni Valentie aut privilegiis statutis vel ordinationibus quibuscumque prohibentibus bona de realenco posse vendi transferri alienari sive concedi clericis religiosis ac sanctis possitis et valeatis vos et vestris in hiis succesores impune una vice vel pluribus emere seu quovis alio titulo adquirere quecumque censualia rentalia et perpetualia cum laudimis et faticis et omni alio directo dominio ac pleno emphiteotico et percep-

cionis jure vel sive laudimiis et faticis tantum cum omni alio jure emphiteotico aut cum jure nude percpcionis vel quosvis alios redditus vel prebendas vel jura sive illa in totum vel in partem vos vel illi emeritis in perpetuum perpetuaia sive cum honore gratie in et super quibuscumque locis honoribus hospicii alcareis campis et vineis aut quibuscumque possessionibus aliis quarumcumque singularium personarum Regni Valentie prout vobis et vestris in hiis successoribus fuerint bene visum dum tamen ea super quibus onerabuntur vel assignabuntur spetialiter censuella ipsa aut prebende seu jura vel redditus que vigore presentis concessionis emetis sub nostro alodario et directo dominio minime teneantur et precia ipsorum censualium aut prebendarum vel jurium sive reddituum summam trecentarum librarum regalium Valentie aliquialiter non excedant. Quequidem censualia redditus et prebendas et jura postquam per vos empta vel adquisita fuerant valeatis et liceat vobis aut vestris in hiis sucesoribus ad vestri libitum cuiuscumque beneficio ecclesiastico per vos aut fpos successores instituendo in altari majori ecclesie dicti loci sive rectori ac benefficiato ejusdem benefficii quemcumque fuerit pro tempore libere assignare. Nos enim hujusmodi censualia redditus ac prebendas et jura postquam fuerint per vos empta et etiam tociens quociens illa si vigore gracie redempta seu quitata fuerint quocienscumque ipsa emeritis vigore presentis nunc pro tunc amortizamus et amortizata esse decer-

nimus cum presenti ex nostre regie plenitudine potestatis per presentem vero concessionem non intendimus neque volumus prefata loca alcareas hospitia campos aut vineas honores vel alias possessiones quascumque censualia seu redditus vel prebendas aut jura per vos ut prefertur emenda eximere ab oneribus regalibus et vicinalibus imo illis subjaceant juxta forum Valentie sicut ante. Et si forsitan ipse rector seu benefficiatus aut aliusquavis quibus censualia seu prebendas aut jura vel redditus assignanda duxeritis vel administratores illorum contradixerint aut renuerint solvere vel recursum habuerint pro contribucione ad quam ipsa censualia seu redditus aut prebende vel jura seu possessiones tenentur ad judicem ecclesiasticum forum nostrum quomodolibet declinando eo ipso quod tenterint dicta bona et redditus sint nobis et fisco nostro totaliter adquisita quia sub hac condicione et non alias concessionem hanc vobis ducimus faciendam. Volumus etiam quod dictus rector aut benefficiatus seu alii quicumque possessores ipsorum censualium prebendarum et jurium sive reddituum pro nostri prosperitate et regie domus nostre in missis et aliis orationibus intercedant ad dominum nostrum Jhesu-christum qualiter die necnon quolibet mense facere unum anniversarium pro nostre persone prosperitate quamdiu in humanis agemus et post nostrum obitum quolibet anno die qua decesserimus unum anniversarium imperpetuum facere pro remissione peccatorum nostrorum. Mandamus itaque illustri Martino Regi

Sicilie primogenito nostro precaro necnon Gubernatori Regni Valentie ceterisque universis et singulis officialibus nostris presentibus et futuris et aliis etiam ad quos spectet de certa scientia et consulte quatenus licentiam et concessionem nostras huiusmodi teneant firmiter et observent et contra eas non veniant seu aliquem contravenire permittant ulla ratione vel causa. Mandamus etiam pro prima et secunda jussionibus cuicumque notario seu notariis civitatis et regni predictorum quatenus foro vel foris predictis seu penis in eis adjectis nequaquam obstantibus de empcione seu empcionibus ac donationibus et assignacionibus predictorum instrumenta publica conficiant cum et quando inde fuerint requisiti necnon et ipsi notario de empcionibus et assignacionibus que de redditibus aliisque predictis juribus inde fient expressam penitus intra cartam huiusmodi mencionem spetialem facere teneantur ad eo ut non plusquam indultum existit emi valeat vigore presentis. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostro sigillo impendenti munitam. Datum in monasterio Vallis Jhesuchristi septima die Decembris anno a nativitate Domini MCCCCVII regnique nostri duodecimo. = Signum ✠ Martini Dei gratia Regis Aragonum Valentie Majorice Sardinie et Corsice Comitisque Barchinone Rossilionis et Ceritanie. Rex Martinus. = Testes sunt. = Iohannes Comes Cardone. = Iohannes de Montecatheno. = Gilabertus de Scintillis. = Berengarius Arnaldi de Cervilione. = Petrus Torrelles Ca-

merlengi milites. = Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici. — Sig ☒ num Bernardi Medici dicti domini Regis secretarii qui deipsius mandato hoc scribi feci et clausi.

CIX

Reg. 2207, fol. 91.

Nos Martinus Dei gratia Rex Aragonum etc. Pium et laudabile propositum caritatis per vos probos homines officii barbitunsoris et chirurgie civitatis Barchinone conceptum et in quibusdam capitulis nostre majestati presentatis contentum hujusmodi seriei. — En lo nom de nostrè Senyor e de la Verge madona Santa Maria e de tota la cort celestial dels benauyrats martírs Sent Cosme e Sent Damia a honor e reverencia lur prometen los prohomens barbers e cirurgians de la ciutat de Barchinona offerents si mateixs

de tota lur vida e de aquells qui apres vendran de fer almoyna a honor dels dessus dits Sent Cosme e Sent Damia per ço com son advocats lurs en totes lurs bones obres e per ço que per ells sien illuminats en les obres que faran prometen una lanta qui crem devant laltar lo qual Deus volent entenen a fer en la sgleya de madona Santa Maria del Carme de la ciutat a honor dels benauyrats Sent Cosme e Sent Damia e per ço que les coses promeses mils pusquen attendre e complir prometen a fer Confraria de la qual e mijançant lo qual pusquen fer e complir altres coses piadoses e obres les quals sien plausents a Deu e a la Verge Maria e als dits sants e a tota la cort celestial segons davall per capitols es designat e posat. E tots aquells barbers cirurgians qui cortinas tindran e encara tots altres qui plaura la dita Confraria e en aquella entrar e metre se volran que y sien reebuts e admeses ab condicio que obeesquen e juren los capitols davall scrits de tenir e observar si donchs qualque necessitat no havien per la qual justament fossen scusats e aço degen fer ab devocio. Primerament que sie fet un libre en lo qual tots aquells de la dita art de cirurgia o altres quals se volran qui volran esser en la dita Confraria sien meses en escrit e hagen a dar en la entrada de la dita Confraria un flori a servey de la lanta e del altar dels dits benauyrats sants e de les coses piadoses davall scrites. — II. Item que qui volra exir de la dita Confraria hage a dar e pagar a la dita

Confraria quan sen exira vullés confrare o confrarissa I flori e tot ço que dege a la almoyna dels divendres. — III. Item que tots los confrares de la dita Confraria hagen a dar tots divendres ço es los maestres dels obradors o los navegans dos diners e aquells qui prenen lo terts o part de ses mans un diner. — IIII. Item que a reebre e cullir e levar la dita Almoyna lexes rendes e altres emoluments qui a la dita Confraria vendran sien cascun any elets per los prohoms barbers de la dita art quatre bons homens de la dita art que leven e cullen les dites lexes emoluments de la dita Confraria e que aquells metan e posen en una caixa qui per ells sie comprada ab dos payns e cascun dels dits levadors ne tingue una clau e que tots los regidors e levadors qui cascun any se mudaran hagen a esser barbers en per tots temps. — V. Item que en la capella o retaule damunt dit cortines e drap de cossos e altres coses que en la dita capella seran necessaries los prohoms barbers e cirurgians puxen fer aquell senyal o senyals qui per los prohoms del offici o per la major partida sera vist faedor e que daqui avant per neguna manera no degen esser mudats qui ara seran comensats. — VI. Item que si negun confrare era malalt de present quels dits levadors ho sapien degen anar visitar lo malalt e que aquell degen interrogar ja sia al present diners a la provisió ni ha metges si necessari los ha e si mester navia e quel malalt los ne requeris los dits levadors

sien tenguts de bestraure de la caixa a llur coneixença e si cas era quel confrare guaris allo fos tengut de restituir si donchs no u demanave per amor de Deu e lavors que li fos lexat a honor de Jhesuchrist e si lo dit confrare moria dels seus bens fos pagat e cobrat tot ço e quant los dits levadors bestret hi hauran e que ho tornen en la dita caixa si los bens daquell confrare qui mort sera li basten sino tant com bastassen pagada la sepultura e si era cas que lo malalt volgues combregar los dits levadors ab altres prohomens per ells appellats del offici degen e hagen anar ab certs ciris acompanyar lo cors precios de Jhesuchrist anant e vinent segons en semblants confraries es acostumat. — VII. Item com se esdevengua que algun confrare o confrassa pas desta vida de present sia denunciat a aquells qui aquell any seran levadors e aquells sien tenguts de ferho saber a tots los confreres e confrasses los quals confreres e confrasses degen esser a la sepultura del confrare o confrassa e aquells dits confreres sien tenguts de portar lo cors axí com per los dits levadors seran elegits e qui a la sepultura fallira pach una liura de cera a la dita caixa aplicadora e al servey de aquella per cascuna vegada si donchs per just empatxament no era ço es que jaques al lit malalt o fos fora la ciutat o aquella hora fos apellat per lo senyor Rey o altre official seu o detengut pres o aquella hora hagues esser a sepultura de pare o de mare o germans cosins germans o altres parents o haguessen.

altre just empatxament del cual si era just o no hagen star a arbitre e dit dels dits levadors. E tots aquells qui iran a la sepultura sien tenguts dir per la anima del deffunct XII pater nostres e XII ave maries e aço en carrech de llur anima e si sera cas quel confrare o confraressa qui sera passat desta vida no haura de que posques fer la sepultura o demanaven ajuda dels confreres los dits levadors fossen tenguts de ferli aquella ajuda que per ells fos vista fahedora segons lestat del hom e la dita caxa pora sostenir e que lo seguent dia los dits levadors ab alguns de la dita Confraria degen fer dir V misses e portar offerta axi com es acostumat per anima del deffunct e aquestes misses sien dites en la sgleya damunt dita de madona Sancta Maria del Carme qui per los dits confreres es elegida a fer la festa de Sent Cosma e de Sent Damia e si cas era quel cors del confrare fos soterrat en dissapte o en vigilia daltra gran festa e los amichs volran dir lo dilluns o apres la gran festa les misses lavores los confreres les facen dir lo dimarts o altre dia per ço que no parega que per los amichs del dit deffunct fossen stades celebrades mas per los prohomens barbers e cirurgians confreres e que partesquen de la casa del dit deffunct. — VIII. Item que tot confrare e confraressa si fer ho pora sie tengut a la sua fi de regonexer e fer lexa a la dita Confraria segons son poder e aço segons sa bona consciencia. — XI. Item si algun confrare o confraressa venia

a menys o era pres per serrahins la Confraria fos tenguda de provehir a aquell o a aquells e si era per serrahins pres de ajudarlos a traure e si era perseguit per son art sien tenguts de rahonar-lo en son dret licitament e honesta e no en altra manera.

— X. Item que si los dits confreres o alguns dells partexen per fer algun negoci fora la ciutat de Barchinona deguen lexar manat a llurs alberchs que cascun divenres hagen a dar los dits dos diners axi com si ell mateix hi era e si per ventura en lo dit viatge passaven desta vida e tota via havien pagat en casa sua la Confraria fos tenguda de ferli dir les V misses ab la oferta dessus dita e tots los confreres dir XII pater nostres e XII avemaries e que lavors sa muller o son hereu pach la menys falença del temps quel dit confrare no haura pagat de la dita caixa si los dits levadors e regidors de la dita caixa conexen que fes a fer.

— XI. Item que si negun confrare haura baralla o contesa ab altre confrare o ab qualsevol de la Confraria o de la art los dits levadors sien tenguts ab altres prohoms de la Confraria a tractar e fer forçar aquells de fer pau per tal que mal ni dan no sen seguesquen e en asso posquen fer entrevenir la cort e fes fer totes aquelles coses e forçes que sien legudes de fer e cascun dels dits confreres sien tenguts obeir los dits levadors a fer pau segons los sera dit per aquells e si los dits confreres la dita pau fer no volran los dits levadors puxen fer fer per official rey al inhibicio

de no usar de la dita art dins Barchinona fins que la dita pau feta haguessen e aço sots aquella pena pecuniaria quel official reyal ab consell dels dits levadors ordonara executadora per official reyal quin hagues la meytat e laltre meytat fos de la dita caixa. E lla on algun dels dits confreres sapia laltre confrere haver algun deffalliment o vici tocant loffici de la cirurgia sie tengut de amonestarlo secretament ques vulla corregir car asso es una specie de fraternitat e de gran caritat. — XII. Item que los maestres qui obrador tindran e algun daquells no dejen tenir ni afermar macip gran del offici qui sapia obrar daquell ne fadri aprenadiç fins que be e complidament hage servit al primer senyor e abans quel afferm sapia per bocha del primer senyor ja ell sis te per content de aytal macip o fadri qui solia estar ab ell e aço sots pena de cent solidos barchinonenses la meytat dels quals sien del official del senyor Rey quin fara la execucio e laltre meytat de la dita caixa de la Confraria e aquests hage a pagar lo senyor qui la dita mala obra fara. — XIII. Item que alcun mestre barber no gos afermar fadri aprenediç del art de barber de dos anys avall sots pena de cent solidos la meytat al official del senyor Rey e laltra meytat a la caixa gonyadors. — XIII. Item que tot barber vulles que sia de la Confraria o no sia tengut de fer festa lo dia dels dits Sants Cosme e Damia e que no tinga cortina a la porta sots pena de cent solidos aplicadors per la manera dessus dita.

— XV. Item que negun barber e cirurgia que sie de la dita Confraria no deja pensar negun nafrat o altre accident que altre de la dita Confraria hage pensat primer de tres dies avant fins que aquell qui primer lo haura pensat sie pagat si donchs pobre no era lo pacient e si era cas que no u fes aquell ho hage a pagar deço que ell naura a coneguda dels levadors. — XVI. Item que algun macip o fadri no pusque parar obrador per si si donchs en la dita art no havia stat ab maestres V anys e aço provas ab scriptura autenticha o ab testimonis dignes de fe e com emparara lo dit obrador si volra esser de la dita Confraria hage a pagar a aquella ans quel dit obrador sie parat tres florins e si aquell qui primer haura parat obrador sen anave e altre macip volia tenir lo dit obrador hage a pagar los dits tres florins abans que entre en lo dit obrador en cas que vulla esser de la dita Confraria sots pena de C solidos guanyadors la meytat al dit oficial del senyor Rey e la altra meytat a la dita caixa e los tres florins axi matex fossen de la dita caixa. — XVII. Item tots aquells qui en la dita Confraria seran facen festa lo dia de Sent Cosme e de Sent Damia axi com en lo sant digmenge e que hagen a tenir la una porta tancada e si cas era que la dita festa de Sent Cosme e Sent Damia fos en dissapte o en altre dia dona licencia a aquells qui ferho volran que vagen a pelussar fora de lurs obradors e no en la lur botiga sots pena de C solidos la meytat al

official real e laltre meytat a la caixa e vagen aquell dia a la missa e sermo en aquella sgleya on sera per ells ordonat lo altar e capella dels dits sants sots pena de una lliura de cera aquesta lliura de cera senten solament en aquells qui no seran a la missa si donchs no y son los justs empaxaments ja dits declarat que en lo jorn de la dita festa posat que sie en digmenge o en altre jorn puxan los dits confreres curar nafres e fer totes altres medicines que sien a salut dels cossos e conservacio daquells. — XVIII. Item que en lo dit jorn de la festa de Sent Cosme e Sent Damia a la dita Confraria dege fer pietança en lo monastir en la festa se fara a coneguda dels dits prohomens e lo cendema per lo mati que sien aqui tots los confreres o la major partida per fer aniversari per tots los feels deffunts de la dita Confraria e qui no y sera hage a pagar una lliura de cera a la dita caixa sino havia los justs empaxaments dessus dits. — XIX. Item que si algun confrere era malalt e ensa malaltia havia mester cirurgia en aquell cas los dits levadors fossen tenguts ab altres prohomens de la art a treballarhi o de prestarhi consell segons qual malalt plaura e aço per reverència de Deu e per honor de la Confraria e per caritat a la qual es tengut segons deu. — XX. Item si en la dita Confraria havia algun confrere fisich ell axi matex fos tengut pus que per los dits levadors fos requerit de treballar e prestar consell si al dit malalt plaura e que los dits levadors hi

hajan haver altre fisich si mester hi sera e en cas que lo dit malalt no fos bastant de satisfacerlo sia lo dit fisich remunerat de la caixa de la dita Confraria. — XXI. Item quels dits levadors de les almoynes e altres emoluments de la dita caixa no degen fer negunes messions sens consell de tots los confreres o de la major partida daquells sino en les coses piadoses dessus dites. — XXII. Item que aquells a qui sera comenat de levar los diners e emoluments de la dita caixa aquells degen metre al servey de la dita Confraria e de la lanta e si per ventura hi havia algun qui no ho volgues pagar o no u pogues fer los dits levadors degen ajustar consell o denunciar quant de temps ha que aquell no ha volgut pagar e aço per scusacio dels dits levadors en guisa que si puxa adibir lo remey ques pertany. — XXIII. Item que cascun any sien elets o deputats de novell los dits levadors dels dits emoluments e encara sien aqui IIII o VI prohomens de la art per oir los comptès e altres coses quis pertanguen a la Confraria. — XXIV. Item quels levadors dessus dits hagen a retre compte al cap del any als levadors qui apres dells vendran e per la major part dels confreres elegits hi seran be e leyalment de tot ço que hauran levat e reebut axi matex de tot ço que hauran despes e que tot ho hagen a mostrar per comptes. — XXV. Item axi matex lo dit senyor Rey dona e atorga licencia als dits confreres que per e sobre la dita Confraria puxen fer e fermar capitols e

pactes licits e honests a coneguda del veguer de Barchinona e a profit del dit orde e concordarse ab aquell covent e capitol daquela esgleya o monastir en lo qual ells volran dotar e ordonar la dita Confraria e ara per lavors lo dit senyor en quant son consentiment hi fos necessari ab lo present capitol loa e aprova aquells. — XXVI. Item que en cas que per lo senyor Rey o per sos oficials sera manat al dit offici de fer alscunes messions o despeses axi com per entrada de Rey per novella Regina o per primogenit o per qualque altres rahons que lo dit senyor Rey sos oficials o la ciutat ordonara. E en aquell cas si la caixa de la dita Confraria no bastave a les dites messions los IV levados de la dita Confraria ab consell de VI prohomens antichs poguessen fer talles a compliment de les dites festes o solemnitats segons lur bon judici e bona consciencia a tots aquells qui serian del dit offici de barber o de cirurgia e en cas que algun o alguns no volguessen pagar ço en que serien tatxats los damunt dits prohomens e levadors los ne façan forçar per lo veguer o per altra official reyal. — XXVII. Item que per tots aquells qui levaran la dita Almoyna e les lexes que a la dita Almoyna sesdevendran cascun any complesquen totes les obres dessus dites e retan compte tots anys de ço que hauran reebut e despes be e leyalment a aquells administradors que vendran apres dells. — XXVIII. Item que si en los capitols damunt dits havia alguna cosa

obscura o duptosa en aquest cas los dits prohomens hagen poder de aquells a declarar a coneguda de X prohomens antichs del dit offici en lo nombre dels quals sien tota vegada los dits IIII prohomens que aquell any administraran la dita Almoyna e ab auctoritat del dit veguer e aço empero entenen ara e per tots temps sens perjudici de la jurisdiccio del senyor Rey e sens augmentacio de substancia com contra aquella jurisdiccio no entenen res a fer ne ordonar en neguna manera mas solament aço entenen a fer a laor de nostre Senyor Deus e per salut de les nostres animes e no en altra manera. — XXIX. Item quel dit senyor Rey per sa acostumada clemencia e per sguart de la dita Confraria la qual es cosa piadosa atorga e dona ab la present carta plena licencia e facultat als confreres de la dita Confraria presents e sdevenidors que ells o la major partida dells se pusquen ajustar ara e per avant perpetualment çuscun any una vegada ses volran sens encorrimient de alguna pena tant solament per faenes e coses pies de la dita Confraria e no res menys tractar manejar e concloure confederacio amistat de pau o altres bones obres entre aquells de la dita Confraria si alguns ni hauria entre ells qui haze inimicia hoy rancor malavoluntat dissensio o discordia entrevinent empero en aquesta darrera congregacio o ajust algun official reyal. — XXX. Item que preguen humilment a nostre Senyor que en totes misses ora-

cions dejunis almoynes e altres obres piadoses quis faran de la dita Almoyna sian acullits lo senyor Rey e lo senyor Rey de Sicilia e la senyora Reyna e tots lurs infants a qui Deus do longa vida amen. E encara tots lurs successors Reys Darago. — Ob Dei reverentiam collandantes et ad debitum cupientes effectum deduci ut in elemosinis et aliis piis supra contentis inde fiendis participium habeamus ad vestri ditorum proborum hominum supplicatione propterea nobis factam dictam Confratriam et capitula preinserta ac omnia et singula in eis contenta vobis dictis probis hominibus et vestro officio concedimus laudamus approbamus ratificamus et etiam confirmamus eisque ac omnibus et singulis in eis contentis auctoritatem nostram tenore presencium impartimur. Mandantes harum serie illustri Martino Regi Sicilie ac Athenarum et Neopatrie Ducis primogenito nostro carissimo ac in omnibus regnis et terris nostris Generali Gubernatori nec non Gubernatori Cathalonie Vicario et Bajulo Barchinone aliisque universis et singulis officialibus et subditis nostris et ditorum officialium locatenentibus ad quos spectet presentibus et futuris quatenus predicta omnia et singula vobis et successoribus vestris teneant perpetuo et observent ac faciant inviolabiliter observari et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant ulla ratione vel causa. In cujus rei testimonium presentem

fieri jussimus sigillo nostre majestatis appendicio insignitam.

Datum Barchinone decima die Julii anno a nati-
vitate Domini MCCCC octavo regnique nostri ter-
cio decimo Sperandeu. Signum ✠ Martini Dei gratia
Regis Aragonium etc. = Testes sunt. = Frater An-
tonius Archiepiscopus Callaritanus. = Frater Bernar-
dus Abbas monasterii Sanctarum Crucum. = Petrus
de Fonolletto Vicecomes Insule et Caneti. = Iohannes
de Montecatheno et Petrus Torrelles Camerlengi
milites.

Dominus Rex mandavit mihi Bernardo Medici.

CX

Reg. 2207, fol. 187 v.º

Nos en Marti per la gracia de Deu Rey Darago etc. A gloria rahonablement reputam com los dels officis de nostra senyoria sestudien ab fervent devocio e intencio sana fer entre ells bones ordinacions e aquelles abilitar e nos devem e havem acostumat en tals coses nostra ma larga benignament interposar. On com vosaltres feels promens dels officis de çabaters patiners e cuyraters de la ciutat de Barchinona havents intencio loable hajats aquests anys passats a Nos humilment supplicat e de Nos obtenguts certs capitols per via de addicio a certs capitols de la Confraria a supplicacio dels predecessors en vostres officis constituïda en laor e gloria de nostre Senyor Deus e de la gloriosa mare sua e del beneyt evangeliste Sent March entrels quals capitols enadits e ara derrerament per vos obtenguts es lo capitol seguent. — Item que algun çabater o patiner custu-

ners o missages de aquells no gosen fer faena lo disapte vespre pus que lo seny del ladre haja tocat ne lo dichmenge apres seguent ne axi matex lo vespre ne los dies de Nadal ne de les quatre festes del any de la Verge Maria ne los confreres ne les confrresses lo vespre ne al jorn de sent March e si ho fan que cascun de aquells sien cayguts en bant de vint s solidos los quals sien guanyats la meytat al senyor Rey e l'altra meytat a la dita Confraria per complir les obres piadoses daquella e hajats novellament a nos supplicat que aquest prop insert capitol deguessem de nostra benignitat restrenyer e adobar per salut de les animes de cascun dels dits officis com no sia honesta cosa al feel christia fer faena als vespres de les festes pus es de nits en special al disapte a nit com valega mes guany o profit a la anima per merits de bon christianisme que profit al cors per obres mundanals a les quals se alarguen alguns per cobdicia e volentat desordonada. On nos aquesta vostra supplicacio axi com a rahonable e meritoria benignament reebuda restrenyen de certa scientia e abilitam lo preinsert capitol en lo primer cap tan solament e en la manera seguent: Ço es que algun çabater o patiner custurer o missatges de aquells no gosen fer faena en lo vespre de les festes en lo dit capitol contengudes ne en lo dissapte vespre ab lum sots la pena en lo preinsert capitol contenguda e volem que aquesta nostra addicio e restriccio a profit de les animes sie observada daqui avant e ten-

guda perpetualment e per ço que sobre observacio de la dita restricció algu ignorancia no puxa allegar volem e ordonam ab la present nostra provisio que daqui avant los administradors qui seran de la dita Confraria cada un any al entrament e començament de lur regiment sots pena de X solidos bajen a fer fer crida publica per los lochs acostumats de la dita ciutat de Barchinona de la present restricció e ordinacio per preservar les menestrals de dampnage e reduhir a memoria a aquells lo bon us e manera de bon christianisme empero per la present nostra provisio no volem ne entenem que en alguna manera sia fet perjudici a les altres coses contengudes en lo preinsert capitol ne a les coses en los altres capitols per nos atorgats a vosaltres contengudes per raho e esguart de la dita Confraria ans aquelles totes e sengles romanguen e stiguen en lur força e virtut la present nostra restricció e provisio en alguna manera no contrastant. En testimoni de la qual cosa fem e atorgam la present ab nostre segell en pendent sege llada. Dada en Barchinona a XXII dies de Juliol en lany de la nativitat de nostre Senyor MCCCCIX e del nostre regne XIII. Bonanatus. Petri, regens. — Berengerius de Tresseriis mandato regio facto per Cancellarium Regis.

CXI

Reg. 2591, fol. 122.

Nos Alfonsus Dei gratia Rex Aragonum Sicilie Valencie Maiorice Sardinie et Corsice etc. Tunc precipue regalis dignitas supplicationes suorum fidelium benignite et admittit et eis opem ac operam tribuis efficacem cum per easdem in salutem animarum obsequia divina crescunt et eius vassalli remotis escandalis in pace ponuntur et quiete. Cum itaque vos sartores civitatis Barchinone intendentes incremento cultus divini quasdam ordinaveritis additiones factas quibusdam capitulis Confratrie Beate Marie Magdalene vobis concessis per serenissimum dominum Regem Petrum memorie gloriose cum quadam carta eius sigillo in pendentem munita cuius data fuit Barchinone vicesima die marcii anno a nativitate Domini millesimo trecentesimo septuagesimo tertio. Et ordinave-

ritis etiam quedam capitula bonum statum vestri officii sartorie tangentia que nobis humiliter ostensa et exhibita fuerunt quarum additionem et capitulorum tenores inferius per ordinem sic se habent. E primerament sobre lo primer capitol qui es del tenor seguent. Primerament que tots aquells qui volran esser en la dita Almoyna si meten en scrit ab ço quels plaura de donar a la damunt dita Almoyna al servey de les lantes e ciris e de les coses piadoses en la entrada. E que placia a cascun maestre en lo dit offici e altre qualsevulla persona del dit offici qui en la dita Almoyna volra esser o entrar que en la sua entrada do e pach a la dita Almoyna cinch sous. E aço per tal que pus copiosament les coses piadoses de la dita Almoyna e altres piadoses coses pusquen haver mellor edificacio e començament e pusquen esser complides placia a la vostra senyoria anadir e affegir sobre los cinch sous que cascun confrare ha a donar per sa entrada sis solidos en axi que sien entre tot onze sous per cascuna entrada. — Item sobre lo terç capitol qui es del tenor seguent. Item que la administracio de la dita Almoyna sia comenada per los dits prohomens sartres o per la maior partida daquells a quatre prohomens del dit offici la qual administracio dur hun any placia a vostra senyoria anadir e affegir al dit capitol que celebrat per los dits prohomens sartres general capitol cascun any en la vigilia de Madona Sancta Maria Magdalena Ila hon los sera ben vist fahedor que los quatre proho-

mens mencionats en lo present capitol sien elets cascun any per los dits prohomens sartres o per la maior partida daquells en la dita vigilia los quals sien apellats clavaris e administradors de la dita Almoyna e Confraria als quals sia dat lo regiment e potestat davall scrits ab liberal e general administracio los quals recben guarden e administren la dita Almoyna e Confraria e capella de aquella e totes altres coses e emoluments provenients a aquelles axi mobles com inmoebles e axi en peccunia nombrada com en altra manera e aquelles coses procuren deffenen e rahonen en juhi e fora juhi en aquella manera quels porra esser mes profitable e dur la dita administracio tan solament un any comptador del dia que seran entrats en aquella. E axi mateix los dits prohomens sartres puxan elegir en lo dit dia sis prohomens los quals sien consellers dels dits clavaris e administradors qui en coses dubtoses e no en altres ab los dits clavaris hajen entendre donant a aquells lur consell. — Item sobre lo quart e quint capitols qui son del tenor seguent. Item que tots aquells a qui sera comanat de levar los dits diners e administrar la dita Almoyna que aquells diners degen metre al servey de la dita Almoyna e lantes e altres coses piadoses deius scrites. E si per ventura ni havia algun qui ha aço no pogues rahonablement entendre axi que hagues scusa justa que en aquell cas en loch seu substituis altre que ho fahes en loch seu ab consell de quatre o sis dels antichs del offici. —

Item que aquells qui levaran los diners de la Almoyna degen dir als prohomens del offici si ni ha negun qui no vulla e aço per tal que los dits prohomens provehesquen per manera que tal hom pach placia a la vostra senyoria anadir e affegir que los dits clavaris e administradors puxan fer penyorar e executar aquell o aquells qui no volrien pagar ço qui deurien a la dita Almoyna. E si los dits administradors e clavaris a la fi de llur regiment non havent tot fet executar per complaure a altri o per qualsevulla raho quen haien a pagar daço del llur saltat empero dret a aquells administrados e clavaris qui seran lavors stats que u puxen fer exeqtar e reebre per ço que ells no perdessen ço que pagat haurien per aquells deutors e en aço los ajuden los administrados e clavaris quil succehiran com ne seran requests per aquells. Entes empero que los dits administradors e clavaris passats ans que sien constrets pagar la resta dels deutes damunt dits puxen e haien mostrar a llurs successors que en exigir los dits deutes hagen feta llur diligencia segons la dita ordinacio e lavors los dits novells administradors e clavaris preguen en llur compte los dits deutes exegintlos en la dita forma e en tal cas los administradors e clavaris passats son deliurats de la dita paga. E que no res menys los dits administradors e clavaris per fer fer les dites executions puxen elegir e pendre quals se vulle officials e saigs strets a tenir taula variejant aquells sobre les dites e deius scrites coses los

quals officials o saigs per sola paraula o requesta fahedora per los dits administradors e clavaris o altre en nom llur executen los dits deutes fahents penyores e aquelles vendes a encant publich fins a compliment de la cosa deguda e de missions e despeses sobre les quals deutes missions e despeses daquen fahedors sien creguts los dits administradors e clavaris per llur sola e simple paraula foragitada tota figura de juhi. E les dites execucions sagen affer e complir los dits officials e saigs e cascun dells encontinent com requests ne seran per los dits administradors e clavaris als quals saigs sia constituit per cascuna penyora que faran quatre diners barchinonesos e als altres officials ço que per justicia deien haver los quals se haien a pagar de les dites penyores que fetes hauran ab totes mesions que per lá dita raho se faran. — Item sobre lo sisen capitol qui es del tenor seguent. Item que pacia a tot dexeble de sartre que en la dita Almoyna sera que com se levava costurer do a la dita almoyna sis solidos qui sien convertits en les coses piadoses de la dita Almoyna e pagar e donar los dits sis sous cascun costurer reput si esser tengut per tal que nostre Senyor Deus lendreç en mils el cresque en tot be placia a la vostra senyoria anadir e affegir que cascun sartre habitant en la dita ciutat que son dexeble levava costurer la jornada aquel levava costurer ho haia demanar als dits administradors e clavaris e ells ho haien scriure en lur libre. E que ell

ne altre sartre no do a aquell que sera levat costurer a guanyar de son offici fins haura pagats los dits sis solidos sots pena de deu solidos per cascun e per cascuna vegada adquisidora la meytat a nostre fisch e laltra meytat a la dita Confraria o Almoyna. E quels dits administradors e clavaris en cas quel dexeble de sartres quis volran levar costures no volguessen e recusassen pagar los dits sis solidos puxen fer fer execucio ab los dits oficials e saigs strete a tenir taula en los bens e soldada daquell qui no volra o recusara pagar fins en quantitat dels dits sis solidos. E sien constrets los maestres ab qui estaran mijançant sagrament si algu daquells ha levar costurer e si sera degut res als dits dexebles de llur soldada. E si per ventura los dits dexebles no haien bens en que pogues esser feta execucio nels era res degut de soldada que en aquell cas lo mestre ab qui staran o faran fahena dins la ciutat nols respona de la soldada fins aquells dits sis solidos sien pagats. E si lo mestre contrafahia que ell ho hagues a pagar del seu. E si pagar nol volra que li fos feta execucio per los dits oficials e saigs o per algun dells e sos bens fins a la dita quantitat. Entes empero que los dits oficials ne saigs no executen la dita pena sino aytant com per los dits clavaris ne seran requests axi en tot com en partida. — Item sobre lo VII e VIII capitols qui son del tenor seguent. Item que com se sdevengue que algu de aquells qui en la dita Almoyna seran scrits pas desta vida

o muller o infant o dexeble daquell qui sera pasat desta vida. E daço nos pusque escusar sino per tres cassos ço es asaber que no u sapia o que no sie ser o que no sia en la ciutat que en aquets cas ne sien escusats e no en altre manera sapie que tota vegada que contrafraran trencaran lo vot que fet hauran. — Item que si algu o alguns de la dita Almoyna defallien a la dita sepultura que pach cascun qui hi falra per tot cors quatre diners e per tot albat dos diners los quals sien convertits en la dita Almoyna. E daço nos pusquen escusar sino per los cassos demunt dits. E si per ventura algu dels confreres hi falliran que de present paguen la pena dessus dita e aço per lo vot que fet han a salvar. E aduga la dita pena tantost als administradors de la dita Almoyna. Placia a la vostra senyoria anadir e affegir que tots aquells qui seran de la dita Confraria haien acompanyar aquell o aquells qui seran confreres o confrereses passats daquesta vida pare o mare o muller o infant o dexeble qui menje son pa e son vi fins a la fossa e de la fossa fins a la casa e no sen puxen partir sens licencia dels dits administradors e clavaris o del un dells pero per esquivar perjuri o trencament de vot e los dits bans si marit o muller son de la dita Confraria que a töt cors e albat e altres solemnitats en que haien esser confreres o confrereses si lo marit hi es que la muller no sia obligada esserhi e si la muller hi es que lo marit ne sia escusat e no sia obligat esser en la

dita solemnitat. E no res menys que si algun confrare hi haura qui haie pare e mare e los dits pare e mare staran continuament en la casa del fill confrare damunt dit e lo fill los provehira de tots lurs necessaris e tals pare e mare finaran sos dies en casa del dit fill en aquest cas los dits clavaris e administradors dels bens de la dita Almoyna sien tenguts ferli lo servey que farie a la muller e als fills dels dits confrares. Entes empero que tal muller no sia confrasesa de la dita Confraria e aço per reverencia de Deu e per honor del dit confrare. Entes axi mateix que los dits pare o mare daquells no fossen de altre Confraria car sin eren en aquest cas no li sien tenguts de prestar lo drap dels cors de la dita Confraria per remoure questions e debats qui leugerement se porien seguir entrels confrares. E si lo confrare devia res a la dita Confraria o alguna resta de llur vot e promissio que aquell haia pagar ans que haia lo servey de la Confraria demut dita o ans de la dita servitut sien penyorats posat que no vulguessen la dita honor e servey de la dita Confraria axi que en tots los casos paguen ço que deuen a la Confraria vullés o no se faça lo dit servey. — Item sobre lo noven capitol que es del tenor següent. Item que la dita Almoyna sia un hom del dit offici pagat o pensionat lo qual tota vegada que sesdevenga algu morir de la dita Almoyna o muller o infant o dexeble daquells dega anar e notificaro cascuna de la dita Almoyna per ço que pusquen esser

a la sepultura del deffunt. E encara sia tengut de fer aiustar los prohomens del dit offici per raho de les coses piadoses de la dita Almoyna tota vegada quen sie request per part daquells quatre qui administraran la dita Almoyna o per los dos daquells. Placia a vostra senyoria anadir e affegir quel dit hom o andador qui sera elegit o assignat segons en lo preinsert capitol es contengut haja encara a notificar als dits prohomens que sien en la sepultura de pare e de mare e de qualsevol servidor o companya dels dits confreres e de cascun daquells qui estigua ab ell e qui menje son pa e son vi. E no remenys lo dit andador sia tengut anar a tots los confreres encara per ferlos ajustar per qualsevol actès tocants al honor profit e utilitat de la universitat dels dits confreres o de la Confraria llur per qualsevol causa o raho. E totes les dites coses haie affer lo dit andador tota vegada que per part dels dits clavaris o partida daquells li sera manat. — Item sobre lo onzen capitol qui es del tenor seguent. Item que cascun cors que sera de la dita Almoyna sien dites deu mises lendema que sera soterrat per la sua anima e que sien dites lla hon elegira la sua sepultura dels diners de la dita Almoyna si donchs embarch no y havia que en aquell dia nos pogues fer. E si nos podia fer aquell dia fahesse lo primer seguent que fer se pogues placia a la dita senyoria anadir e affegir quels dits clavaris puxen fer dir les dites deu mises en aquella esglesia on se volran en la ciutat de

Barchinona. — Item sobre lo tretzen capitol qui es del tenor següent. Item que si negun venia a fretura que sia de la dita Almoyna axi que nos pogues provehir en sos necessaris que li sia donat de la dita Almoyna a coneguda dels prohomens qui aquell any tindran la dita Almoyna e en cas que passats desta vida e no li bastara lo seu affer la sepultura que en aquell cas los prohomens qui en aquell any tindran la dita Almoyna li degen fer la sepultura dels diners de la dita administracio segons llur bona conexença. Placia a la vostra senyoria anadir a affegir que quant algun confrare o confrayssa qui per sa necessitat sera estat acorregut dels diners de la dita Confraria o Almoyna apres llur mort hi romanran bens llurs que aquells bens abans de totes coses sia satisfet integrament en tot ço quels sera prestat dels dits diners abans que a lexes o altres ordinacions per aquells fets o fahedors com sia justa cosa e esser satisfet abans a la cosa prestada que a lexes o altres ordinacions voluntaries. E aço sien tenguts executar los officials e saigs qui les altres coses pertanyents a la dita Confraria e Almoyna executar seran demanats o requests per part dels dits clavaris. — Item sobre lo quatorzen capitol qui es del tenor següent. Item que cascun any la vigilia o al dia abans de la festa de Madona Sancta Maria Magdalena per los prohomens qui levaran e administraran la dita Almoyna sia fet aniversari de la dita Almoyna en la dita esglesia de Sancta Maria del Carme per animes dels

deffuncts de la dita Almoyna e de tots faels defunts. E tots de la dita Almoyna se tengan per tenguts de esser presents al dit aniversari e per aquell a fer e ajustarse devotament en loch a aço destinat be e ordonadament segons que notificat los sera per part daquells qui administraran la dita Almoyna e que cascun de la dita Almoyna se tenga per tengut de donar a la dita Almoyna en lo die del dit aniversari quatre diners per tal que lo dit aniversari e les coses piadoses de la dita Almoyna se pusquen cumplir pus copiosament. E si algu o alguns de la dita Almoyna hi fallien que pach cascun daquells qui falran si donchs just empatxament no havien sis diners los quals sien de la dita Almoyna. Placia a la vostra senyoria anadir e affegir que les coses contengudes en lo present capitol se facen per los IIII administradors e clavaris e celebrat general capitol entre los dit prohomens e confreres e altres del offici ço es quatre vegades dins lany sens fallir e tantes vegades entre lany com se volran els sera vist necessaria axi a dies de festes com de dies faeners per los dits confreres en aquell loch o lochs hon los sera ben vist fahedor per tractar del bon stament de la dita Confraria e de tots actes necessaris a aquella fahent ordinacions per be avenir e profit axi de la dita Confraria com de tot loffici demunt dit segons los sera ben vist fahedor e declarants tots e qualsevol dubtes qui entre los de la dita Confraria e encara del dit offici sien suscitats os puxen suscitar o

more per raho del dit offici e de coses dependents e emergents de aquell dels quals capitols e ajust haien carrech les dits administradors e clavaris lo segon consell o capitol dels quals celebrat lo consell de la vigilia de Madona Sancta Maria Magdalena se haje a celebrar la festa de Tots Sants lo tercer la festa de Madona Sancta Maria de Febrer lo quart lo dia apres de Cinquagesima en los quals loch e lochs se puxen tots ajustar appellats per los dits clavaris e administradors o en llur nom per lo dit andador. E que tots los dits confreres se ajusten en lo loch quels sera per lo dit andador notificat e aquell que hi fallira si donchs no havien dels dits justs impediments los quals haien scusar segons dit es pach per cascuna vegada sis diners barchinonesos. E cascun dels dits quatre rahonaments si los dits prohomens clavaris e administradors ho volran se hajan elegir e publicar totes vegades que celebraran los capitols e addicions presents o partida de aquells si per ventura la hora era tarda axi que a la fi dels dits quatre parlaments tots sien complidament legits per ço que mils sien comenats a memoria e los confreres sapien que han affer e a que son strets e en cascun daquells parlaments cascun se tinga per dit de portar e pagar ço que deura del diner sabbati fins a aquell die sots la dita pena sino serien penyorats allurs despeses o missions. E mes avant que tot confrare e altra qualsevol persona axi de la Confraria com fora aquella que volra esser present en tenir la pietança

acostumada en lo dit monastir de Madona Sancta Maria del Carme entre los frares daquell monastir e confreres sie tengut de pagar cinch sous per los maiors e per los mijans quatre sous e per los menors três sous e per los qui esser no y volran dotze diners per ço que les coses pies e comemorades en honor e gloria de Deu e de la sancta advocada e patrona dels dits confreres Sancta Maria Magdalena puxen haver bo e degut compliment. E si pagar nols volien que sien per los dits oficials e saigs o algun dells penyorats a llurs missions e despeses. Entes empero que al cas quels clavaris e administradors no volguessen tenir ne fer la dita pietança algun any o alguns anys que no poguessen per los dits frares ni altres esser forçats com aço mes se fa per beneplacit e per conservacio de unitat entre los confreres que per naguna specia de deute obligatori en res per ço que en sdevenidor nol pogues esser tret a consequencia. Ans expressament hi protestan. E no remenys senyor vos placia anadir a una carta feta per lo senyor Rey en Pere de gloriosa memoria besavi vostre als confreres de la dita Confraria lo qual es del tenor seguent.

« Nos en Pere per la gracia de Deu Rey d'Arago de Valencia de Mallorques de Cerdenya e de Corcega e Comte de Barcelona de Rosello e de Cerdanya suplicat a nos humilment per part de vosaltres administradors de la Confraria dels sartres de la ciutat de Barcelona que com se convenga moltes de

vegades lexes e altres donacions per esguard de Deu esser fetas. E los negocis encara esdeveniments a la Almoyna del dit offici ara en juhi e ara fora haien necessariament esser espatxats. E vosaltres aquelles coses rebugets demanar exercir o exigir sens nostra especial licencia e consentiment e auctoritat de les coses damunt dites a vosaltres de benignitat Rey al consentir deguessen. E la dita supplicacio benignament reebuda com poch profitas aquella Almoyna star si no era qui los drets daquella utilment demanas e procuras ab tenor de la present consentim e licencia plenaria donam a vosaltres dits administradors qui ara sots e seran per temps en la Almoyna e Confraria damunt dita que liberalment e sens pena e sens tota repressio e pahor de nos e de nostres officials pugats demanar exigir e reebre honor lexes heretats fideicomissa donacions e altres dons e concessions e qualsevol drets a la dita Almoyna pertanyents e pertanyedors en qualsevol manera e en qualsevol loch e encara aquelles coses e los altres negocis de la dita Almoyna regir e procurar e administrar distribuir governar deffendre e demanar en juhi e fora e vendes fins cessions e qualsevol alienacions fer e daquiant sobre les coses damunt dites e sengles e dependents daquellas compositre e fer avinças contractes e pactes e encara stipular. E mes avant procuradors o actors constituir posar e encara ordonar e aquells destituir e encara revocar quant que quant a nosaltres sera vist com nos ab

tenor de la present comanam a nosaltres sobre les coses damunt dites totes e sengles liberal e general administracio ab molt plen poder. Suplents ab plenitut de nostra potestat qualsevol desfalliments si alguns en les coses demunt dites ne aparran quant que quant. E manants per aquesta matexa al nostre molt car primogenit e en los regnes e terres nostres general Governador e als veus portants de aquell al veguer e batle de la dita ciutat e a tots los altres e sengles oficials nostres presents e esdevenidors e a llurs lochtinents que la licencia demunt dita tingueren fermament e observen e tenir e observar façen e no contravinguen per alguna raho o causa aquesta havem manada esser feta ab lo nostre segell pendent munida. Dada a Busulu a dotze dies de Setembre lany de la nativitat de Nostre Senyor MCCCLXXXV e del regne nostre cinquanta. Jacme des Monells. »

Les coses següents ço es quels dits clavaris e administradors ab los dits sis prohomens puxen comprar del ters o diners de la dita Confraria qualsevol bens mobles e immobles a utilitat de la dita Confraria e Almoyna daquella e aquells haien aplicar a la propietat de la dita Almoyna. E per tals compres fer puxen donar e pagar los preus daquen pagadors e rebre apoques e fins e altres cartes fahents per aquelles e reebre segons necessari sera e la qualitat del negoci requerra. E si cas sesdevendra que la dita Confraria freturas de moneda alguna axi per

donar compliment a les dites almoynes com per altres coses toquants la necessitat del dit offici e Confraria que los dits clavaris ab consell y voluntat dels dits sis prohomens puxen manlevar a censal mor e violari e en aquelles formes e maneres quels sera vist fahedor tantes quantitats de moneda com per les dites rahons hauran necessaries e per aquelles manleutes o vendes fer totes aquellas cartes ab aquellas obligacions clausules e cauteles les quals necessaries seran e ab los dits contraents mils e pus utilment se poran concordar. E axi mateix en los dits casos puxen vendre dels bens mobles e immobles de la dita Confraria tants com necessari sera. E per les dits vendes e manleutes fer e fermar cartes totes e sengles de vendes e altres ab obligacions dels bens de la dita Confraria ab scriptura de terç e ab totes renunciacions clausules e cauteles ab imposicio de penes ab stipulacio de salaris cotidians e altres qualsevol caucions faccio de apochas liurament de possessio recepcio de preus e ab dacio de crida e altres titols e cauteles a tals coses necessaries e les quals en contracte de compra e de venda e de manleutes ferse requerren es de que axi de dret constitucio consuetut e privilegi com en altra manera per la qual mils valor e tenir puxen e sens los quals los dits contractes no poguessen haver total acabament. No res menys puxen los dits clavaris ab consell e voluntat dels dits sis prohomens e aquells intervinenthi fer talla e talles tantes vegades com se volran e per les

quantitats quels porra a profit de les dites Confraria e Almoyna e de tot loffici e per totes causes adventicies. E aquelles talles haien executar los dits oficials e saigs. E en fer aquelles los dits clavaris li puxen appellar aquells prohomens del offici quels sera vijares. E daltra part puxen proseguir qualsevol causes criminals ab tan ample poder com han a proseguirse les causes civils per la preinserta carta. — Item senyor vos placia anadir e affegir als dits capitols de la Confraria que los dits clavaris qui ara son o per temps seran puxen reebre per confreres qualsevol homens o dones de qualsevol condicio e stament sien en la dita Confraria com tota causa meritoria e inductiva a devocio deie esser ampliativa e non restrictiva. Es entes empero que en cas que algu o alguns qui no fossen o sien del offici de sartoria volguessen entrar en la dita Confraria que los dits clavaris se informen de la suficiencia e vida daquells e sils trobaran abils quels reeben per confreres ab consell e voluntat dels dits sis prohomens e no sens aquells. E aquest orde e manera haien a tenir e servir los dits clavaris en virtut de llur vot que fet hauran a la dita Confraria.—Tenor autem ditorum capitulorum noviter sartorum talis. I. Primerament que algun costurer companyo o alegat per apte que sie no gos tallar ni obrar a algu alguna roba de lona o de juponeria o daltre qualsevol specia sino per son mestre o per altres mestres de la dita ciutat fins que sia examinat. E si lo contrari

fara pach per ban cascuna vegada que contrafara vint sous del qual ban los dits oficials o saigs puxen fer la execucio instants aquells qui seran clavaris e administradors de la dita Almoyna los quals sien diputats per special poder en aquestes coses del qual ban sien fetes quatre parts la una al dit senyor laltra al acusador laltra a la obra e mur del vall de la ciutat e la restant part sia de la caixa de la dita Almoyna lo qual ban tantes quantes vegades sie executat com sera comes per los delinquents. — II. Item que tot juponer haie e sie tengut fer los jupons bons e leyals no matent en aquells coto vell ne contradets vells ne filadis per seda ans haie a metre tot seda o tot fil ni borra de seda ni altra frau fet en aquells. En cas que trobat sia en hun dels dits fraus que lo dit jupo sia pres per los dits clavaris o per lo mostaçaf de la dita ciutat qui ab ells ensemps sia en la sots seguent execucio ço es que tal fals jupo sia publicament cremat en la plaza dels sartres de la dita ciutat. E no res menys aquell qui tal jupo o jupons haura fets sia encorregut en ban de vint sous la meytat guanyadora al dit mostaçaf e laltra meytat a la caixa de la dita Confraria e si pagar nols pora que stiga vint jorns en la preso del veguer de la dita ciutat. Es entes empero que ço que dit es dels jupons es declarat ques enten per jupons fets a vendre indifferment e no daltres ans cascu sen puxe fer tals jupons com se volra per son propri servey e no en

altra manera e en aquest cas lo sartre qui tal jupo fara a voluntat daquell a qui servira no encorrega algun ban ni lo jupo aixi obrat no encorrega algun perill. — III. Item que tot costurer sartre o juponer quis volra daqui avant levar maestre en la dita ciutat e tenir taulell publich en aquella dins o fora casa sua o obrador no gos o presumesqua levarse maestre per sa propia auctoritat sots la dita forma ço es que tinga taulell publich dins la dita ciutat dins o fora casa sua o obrador segons dit es no gos tallar ne obrar palesament ni amagada ni en altra manera robes juponeria ne altres coses lo dit offici toquants sino per llurs maestres segons dessus es ja specificat si donchs aquell aytal qui magistrar se volra en lo dit offici e tenir taulell publich axi com dit es posposa es sotsmet primerament a examen lo qual examen se haie affer devant los dits clavaris e administradors qui puxen haver en llur examen aquells mestres que ells volran los quals per lo dit examen fahedor sien tenguts de haver una peça de drap de lana e altra peça de fustani a despens e mesio de la dita Confraria. E aquellas dues peças sien posades devant aquell quis volra magistrar e daquelles peças tall les robes e jupons que demanades li seran encare calçes e caperons e totes altres coses lo dit offici tocants e pertanyents aquell per los dits clavaris e maestres devant ells. E si aquel quis volra magistrar sera vist sufficient a coneguda dels dits clavaris e examinadors qui llavors apellats h;

seran e que llavors los dits clavaris e maestres hajan aquell acceptar e en nom e per auctoritat del senyor Rey haien aquell aventuritzar e aprovar e darli titol de magisteri e ha aprestar sacrament en poder dels dits clavaris e administradors que ell se haura be e leyalment en lo dit offici seu e en maior testimoni del seu grau lin sia feta carta publica closa per aquell notari qui per la dita Confraria sera elegit per ço que en tota part puxa esser dit mestre en son offici auctorizat e aprovar maiorment en tal ciutat com la insigna ciutat de Barcelona. Empero es entes qui aquell quis magistrara axi per raho de las peças dels draps que la dita Confraria li haura posades devant per tallar com per fer adjutori de la dita Almoyna com encara per honor de son magisteri haie e sie tengut donar e pagar a la dita Almoyna cinquanta sous barchinonesos. E si no es trobat sufficient que pach a la dita Almoyna hun flori qui servescha a les lantes qui cremen deuant la ymatge de Madona Sancta Maria Magdalena. E es expresament entes en lo present capitol que no sien compresos en lo dit capitol aquells sartres qui abans de la present ordinacio han acostumat de usar com a maestres e de tenir ordinariament e regir llur offici de sartoria com llur antiga practica e lonch discors de temps los haie ja per examinats e aprovats ans del present capitol ne sien totalment exemps e preservats. E si aquells aytals demanaven carta de examinacio quels sia donada e atorgada ab aquella solemnitat que faria

si novellament se havia a magistrar sens algun examen. Entes empero que los jovens costurers sartres o juponers, que estan per si mateix dins la casa o cambra hon staran puxen tenir taules per cusir les robes quels son dades per llurs o maestres e no en altra manera. Es entes encara que no sien entesos en lo present capitol aquells qui usen de offici de pellerie dins la dita ciutat comprant e venent. —

IIII. Item que algun sartre o juponer no presumezca per foll gosar per sa propia auctoritat levarse maestre sens sotsmetres al examen demunt dit e si tallara indifferentment com a maestre o en altra manera que aquell aytal sia punit com a fals maestre e haie star a merce vostre senyor o del veguer de Barchinona en vostre ausencia e aço per linteres vostre senyor. E daltra part que de robes que tallara o guastara los dits clavaris o maestres elets a fer juhi per robes tallades no sien tenguts ferne juhi com presumidor es que fals maestre fara avol maestre e sie privat daqui avant de usar com a maestre e com a costurer en la dita ciutat si donchs non fahia com a logat sis volra. E aço sots pena de cent solidos per cascu e per cascuna vegada per interes del offici la qual pena sia adquisida a la dita Confraria e Almoyna. E aquella haien executar los dits oficials o la un dells tantes vegades quantes comeses sera e per los dits clavaris e administradors e per altre en nom llur ne seran requests satisfet als dits oficials en llur condecet salari la qual pena comesa e exe-

cutada o no o graciosament remesa no res menys los presents capitols stiguen e romanguen en llur força e virtut. — V. Item que si algun maestre haura errada alguna roba e aquella haura a venir a juhi que lo juhi per esser errada o per costures haien a donar los dits clavaris ab aquells quen volran aplicar a tals coses. E los dits clavaris e prohomens elegidors qui aquella roba jutgen e sentencien esser errada o ben feta. E ho jutgen les costures daquella roba o daltre haien per llur treball e salari de llur judicatura entre tots dos solidos per cascuna part e per cascuna roba com no sie rahonable treballar per purificar les errades daltri sens fruyt lo qual salari sia convertit en la dita Almoyna e caixa de la dita Confraria. — VI. Item considerants los prohomens e consell en qual ordre del dit offici han per tots temps viscut sens concebuda iniquitat uns ab altres sens fer *trahent ne restat* a costures ne allogats. E ara novellament se sien levats alguns fills denveja e de iniquitat qui cobreiants pervertir lorda de la dita lohable concordia e virtuosa operacio agabellants costureros e allogats haien feta damnada e reprovada ordinacio entre ells ço es que nangun no stiga per allogat sino que sie costurer e que ab aquells stiguen e obren per cambrades afforants les robes que haurien a obrar e altres detestables coses per les quals aquells aytals merexen gran castich e punicio. E sia acordable a raho que lla hon sesdeve algun sinistre hi deu esser dalgun saludable remey provehir ço es que algun

maestre o costurer de qualsevol ley stament o condicio sia no gos per si o per interponita persona palesament ne amagada ne en altra manera sotstraure de algun maestre sartre algun allogat per lo temps que tal allogat ha a servir son maestre ne contrast ne vet ne en altra manera de consell favor ne ajuda a aquell allogat axi consellantlo de no estar com sotstraurel del maestre ab qui stara sots pena de cent sous barchinonesos per cascuna vegada que contrafara per los quals cent solidos li sia feta execucio en sos bens en continent per los dits oficials o saigs. E si per ventura aquell qui hauria contrafet o seria caygut en la dita pena no podia pagar ne havien bens on que li fahessen execucio que aquell haie star vint jorns en la preso del dit veguer de la qual pena peccinaria fetas quatre parts eguals la una sia de vos senyor laltra de la Confraria laltra de la obra del mur e vall de la dita ciutat e laltre del accusador e si accusador no y ha que aquella part sia de vos senyor o del official qui fara la execucio. — VII. Item si cas se segueix que vinga algun macip o gran fadri qui vulla apendre lo dit offici de sartoria o sil sap que daquell vulla com allogat usant star ab algun maestre del dit offici en la dita ciutat. E lo dit macip o fadri per ventura no trobara senyor ab qui stiga e per aquesta raho anave o stave com a vagabunt que aquest aytal macip o fadri no sia ne puxa esser forçat ne destret per algun maestre ne costurer de star o obrar ab ell ni

per grat ne per força sino ab aquell que ell volra e elegira. E si no trobaran ab qui stiga que en aquest cas vinga tal macip o fadri als dits clavaris o prohomens mencionats en les addicions com aquells li provehiran de maestre e de loch competent per tal macip e allogat. E que los dits prohomens sien a aço tenguts de fer per obra sots virtut del vot per ells fet en lo principi de llur regiment. — VIII. Item que si algun company o macip o fadri se volia metre ab algun maestre del dit offici per allogat e altre companyo o fadri aconsella aquells o algun dells de no estar ab maestre algu sens que no li do certa soldada posanthi preu o certa quantitat que aquest aytal axi com aconsellant sia encorregut en les penes de cent solidos e altres demunt dites e distintament especificades sens altre merce partidors en la dita forma. — IX. Item que si algun costurer se volra pactar o fer avinença ab qualsevol maestre del dit offici per cusir qualsevol roba de homens o de dones o juponeria o altres coses del dit offici a quin fer se volra quen puga fer sens incurrimt de alguna pena axi empero com se acostuma e es acostumat de pagar en altra manera segons avinenças fetas entre lo maestre e lo costurer o costurers. E si per ventura aquest aytal sera repres per costurers o altres del dit offici menyspreant aquell o vituperantlo o disfamant aquell o en altra manera aquell per la dita raho maltractant que tots aquells qui tals coses faran e contra aquest capitol vendran encorreguen ço

es cascun dells qui contrafara en ban de cent solidos e per tantes vegades com sera atrobat esser fet lo contrari partidor lo dit ban en la forma demunt contenguda. — X. Item que algun sartre o altre qualsevol persona del dit offici no gos ne presumesca tenir algun fadri o allogat qui haie stat ab altre sartre vulles sia confrare vulles no sia confrare sens licencia e voluntat daquell ab qui lo dit fadri o allogat haura stat. En cas empero que tal fadri o allogat hagues res a complir del temps per alguna servitut per ell fahedora e fet o dat compliment de aço a que sia tengut a aquell ab qui haurien stat en tal cas puxa star ab altre maestre. E en aquesta manera sera esquivada materia de discussio e de desamistat e daltres escandaloses eveniments. E qui contrafara que sia encorregut en pena o ban de vint solidos barchinonesos dels quals sien fetes quatre parts la una a vos guanyadora laltra a la dita Confraria laltra a la obra del vall e mur de Barcelona e laltra al acusador. Cumque vos probi homines de officio sartorie civitatis predictae supplicaveritis nobis humiliter ut vobis addiciones et capitula preinserta concedere de nostri solita clemencia dignaremur. Et nos simus ipsi vestre supplicacioni et respectibus predictis justis et rationabilibus benigniter inclinati. Tenore presentis vobis eisdem probis hominibus de dicto officio presentibus et futuris addiciones capitulorum confratrie predictae et capitula super statu dicti vestri officii novite facta superius inserta et

omnia et singula in eis et quolibet ipsorum contenta concedimus per pactum expressum cunctis temporibus irrevocabiliter observandum. Mandantes per hanc eadem Gubernatori nostro generali eius que vice gerentibus in principatu Cathalonie vicario et baiulo subvicario et subbaiulo civitatis Barchinone ac capitibus excubiarum portariis virgariis et sagionibus ceterisque universis et singulis officialibus et subditis nostris et ipsorum officialium locatenentibus presentibus et futuris sub pena duorum mille florenorum auri de Aragonia quatenus addiciones capitulorum dicte confratrie et capitula noviter facta superius inserta et omnia et singula in eis et in preinserta carta nostra contenta teneant firmiter et observent tenerique et observari faciant ab omnibus inconcusse et non contraveniant seu aliquem contravenire permittant aliqua racione. Volumus tamen quod capitula dicte confratrie sive elemosine jam antea per predecessores nostros ipsi confratrie et elemosine concessa in eorum remaneant roboris firmitate. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostro sigillo pendentem munita. Datum Barchinone secunda die Decembris anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo XVIII regni que nostri quarto. De Ortigiis Regens.

Berengarius de Tresserris mandato Regis facta per Jaufridum de Ortigiis Regium Cancellarium. Vidit eam Bernardus Sirvent locum tenens Tesaurarii.

CXII

Reg. 3441, fol. 127.

Nos Joannes etc. Quia regie congruit dignitati ut sibi subditas nationes in pacis et concordie statuat fidelesque suos faveat et inducat ad caritatis vinculum observandum quod esse dignoscitur bonorum omnium fundamentum. Idcirco cum vos fideles nostri probi homines officii barqueriorum novorum seu vocatorum vulgo barquers novells civitatis Barchinone cupiatis elemosinam et confratriam facere et continuare juxta Sacre Scripture eloquium inter vos dileccionem et caritatem habere ut caritate opera nos edocent super nova ordinacione ipsius vestre elemosine seu Confratrie ac ipsarum conservacione quedam nobis per vos ordinata capitula presentaveritis huiusmodi seriey. — Molt alt e molt excellent princep e senyor. Los barquers novells de la present ciutat de

Barchinona qui no han confreria desijant haverne presenten a vostra excellent Maiestat los capitols deius scrits ordonats per causa de haver almoyna o confraria e algunes altres coses toquants benefici e repos dels dits barquers novells supplicant vostra Maiestat vulla aquells a ells atorgar e la sua auctoritat real interposar los quals son de la serie e tenor quis seguexen. — Primerament es stat ordonat per los dits barques novells de la ciutat de Barchinona que sia constituïda almoyna o confraria en lo monestir dels frares menors de la dita ciutat sots invocacio de la gloriosa Verge madona Sancta Maria de Consolacio als quals dits barquers novells vostra Magestat do plena facultat se pusquen ajustar a consell en lo dit monestir tota hora e com be a ells vist sera e prenen per cap de la dita confreria laltre major de la sglesia del dit monastir e per festa major llur la festa de la gloriosa Verge Maria de Setembre en la qual congregacio haie esser lo Guardia o Vicari del dit Monestir ensemps ab hun mestre en Theologia del dit Monestir per lo Guardia o Vicari elegidor. — Item es stat ordonat que la dita Confraria e confreres de aquella puxen fer e tenir caxa per mantenir la dita Almoyna o Confraria axi be per esmenes e dans que al dit offici de barquers se poden sdevenir ço es a saber de perdre robes mercaderies carregant o descarregant e en altra manera per raho del dit barquejar los quals los dits barquers han de pagar e aesmenar. — Item es

stat ordonat que de tota nau que lo descarregament pujara a la part dels dits barquers novells de dos lliuras ensus haien a metre en la dita caixa dos solidos e de tot leny que puig lo descarregament de vint sous ensus haien a metre en la dita caixa hun sou e de tot leny que los dits barquers novells de Sancta Maria hauran la una part e los barquers de Sent Pere l'altra ço es popa o proa haien a metre en la dita caixa sis diners hoc encara tota moneda que sobrara no bastant a un diner per part al partirse haie a metre en la dita caixa de les quals quantitats que en la dita caixa se metra e traure se haien a a continuar en tres lidres la hun dels quals tinga lo prohoms e l'altre los dos administradors qui seran patrons e lo terç los dos qui no seran patrons. — Item es stat ordonat que tota persona quis vulla metre per devocio en la dita Confraria e no sera barquer del dit offici vulles hom o dona haie a pagar de entrada hun sou e sis diners e tots anys hun sou. E mes que tot hom qui metra barqua per barquejar en la dita Confreria e offici haia a pagar per entrada hun morabati qui val nou sous e aço haia a entrar en la dita caixa. — Item es stat ordonat que per tant que la dita Almoyna o Confreria sia millor mantenguda e governada que lo diumenge apres vinent de la festa del glorios Sent Barnabe qui es a honze de Juny en la qual los dits barquers novells elegexen llurs prohoms axi com es stat ordonat per los honorables consellers e prohoms de la dita ciutat haien

e sien tenguts elegir a les mes 'veus quatre administradors per la dita Almoyna o Confraria ço es dos que sien patrons de barques de barqueiar e dos que no sien patrons empero que tinguen casa en la dita ciutat los quals administradors apres quatre jorns que sien elegits haien e sien tenguts de jurar en poder del honorable veguer o batlè de la dita ciutat de tenir e observar totes les presents⁷ ordinacions e axi be en totes altres fetes en lo 'passat. — Item es stat ordonat que en los dits dos prohomens o ⁸quatre administradors no pusca esser elegit negun que sia stat sclau ni de linatge de aquells e sis fahia que tal eleccio fos nulla. — Item es stat ordonat que los dits prohomens e administradors puxen haver facultat de donar dels diners de la caixa per amor de Deu a qualsevol persona de la dita Almoyna o Confraria e offici qui hauran necessitat per malaltia o per qual sevol altra raho hoc encara fer almoynes ⁹luminaries e altres pies coses. — Item es stat ordonat que si algun confrare tenint casa en la dita ciutat sera¹⁰posat en malaltia e sera stat tres anys o mes en la dita Confreria e haura treballat ab los dits barquers per tres anys o mes en lo dit offici que aquell tal haie e puxe haver parts dels guays del dit offici a coneguda dels prohomens o administradors de la dita Confreria o Almoyna. — Item es stat ordonat que los dits barquers tinguen hun levador o dos o tants com mester hauran los quals haien carrech de scriure e levar totes coses ques carregaran os

disregaran per los barques novells que tota hora quant hauran carregades o descarregades robes o qualsevol cosa e seran lestes e sabran que munten los guayns que los dits levadors haien e sien tenguts bestraure aquella quantitat e liurar aquella als prohomenes del dit offici o Confreria sens dilacio alguna. E si cars ocorria que los dits levadors no volien bestraure la quantitat e les robes eren lestes que lavors los dits barchers los ne pusquen gitar ab consell de tots a la maior part en pusquen elegir altres. E axi mateix trobantlos en frau algu que tot hora ne sien gitats que tal cosa sia trobat en ells. — Item es stat ordonat que la hu dels prohomenes o administradors de la dita Confreria haie carrech de scriure e tenir compte de tot quant se guayara en la ribera ço es a saber tant com tocara a la part dels dits barquers novells e haia a continuar tots los lavorans qui lavoraran en lo dit offici dels dits barchers no havent carrech daltra cosa sino solament del dit compte lo qual prohom o administrador qui tendra lo dit compte haia esser elegit per tots los confreres o la maior partida de aquells hoc encara haia carrech de demanar de compte als levadors e de veure si donen bon compte. — Item es stat ordonat que si cars ocorria que algun patro de barcha de la dita Confraria fos posat en malaltia que la sua barca pusca comptar part en los guayns ques faran en lo dit offici e agermanarseles unes barques ab les altres donant empero lo dit patro hom sufficient qui amen la barca o barques e que si

cars era que lo dit patro no havia manera de donar hi recapte e aquell qui metran per menar la barca pusca comptar hun quartro sobre la part de la dita barca. — Item es stat ordonat que per tant que la cosa sia millor compartida que los huns no puxen haver massa nels altres poch que qualsevol barcher de la dita Almoyna o Confreria que tendra barcha haia facultat e puxa tenir una barcha grossa e una petita e no pus avant e quin tindra una grossa non pusca tenir altra grossa e quin tindra una petita non pusca tenir altra petita. — Item es stat ordonat que per cascun cors que sia de la dita Confreria o albat que tothom de la dita Almoyna o Confreria sia tengut de ferli honor ço es que tots aquells qui hi deffaliran puyts o sapien haie a pagar per lo cors vuyt diners e per albat quatre diners los quals se meten en la dita caixa. — Item es stat ordonat que tot confrare haia e sia tengut en la festa de la gloriosa Verge Maria de esser e haïen a seguir los prohomens a les vespres e al offici de la dita festa sots bans de una lliura de cera e totes les coses en los predits capitols contengudes vos placia senyor molt excellent als dits barquers novells atorgar e a tots aquells de la dita Almoyna o Confreria loant e aprovant aquells e vostre decret e auctoritat real interposant e ab totes e sengles clausules necessaries. E les dites coses totes e sengles los dits barquers novells vos ho reputaran a singular gracia e merce etc. Altissimus etc. Et fuerunt per vos pro-

bos homines dicti officii barqueriorum novorum seu vocatorum barques novells dicte civitatis humiliter supplicatum ut preinserta capitula ac omnia et singula in eis et quolibet ipsorum contenta tam pro vobis qui nunc estis quam illis omnibus qui erunt de jam dicta vestra elemosina et Confratria in futurum laudare approbare et confirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione ipsarum de nostri benignitate solita dignemur. Nos vero inherentes vestigiis illustrissimorum predecessorum nostrorum qui talibus liberali animo annuerunt vestris in hac parte supplicationibus ob reverenciam et honorem domini nostri Jhesu Christi et Beate Virginis Marie matris sue sub cuius invocacione dictam Elemosinam et Confratriam in futurum laudare aprobare et confirmare seu de novo concedere pro augmento et conservacione ipsarum de nostri benignitate solita dignemur. Nos vero inherentes vestigiis illustrissimorum predecessorum nostrorum qui talibus liberali animo annuerunt vestris in hac parte supplicationibus ob reverenciam et honorem Domini nostri Jhesu Christi et beate Virginis Marie matris sue sub cuius invocacione dictam Elemosinam et Confratriam instituis necnon pro augmento et longa conservacione Elemosine et Confratrie supradicte favorabiliter inclinati tenore presente capitula preinserta et omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta de certa sciencia laudamus approbamus ratificamus et auctorizamus et huius nostre confirmationis presidio coroboramus ac etiam de novo conce-

dimus tam pro illis qui nunc stis quam pro aliis omnibus et singulis qui erunt de vestra Confratria et Elemosina in futurum. Mandantes expresse de eadem nostra sciencia Gubernatori nostro Generali eiusque vicesgerentibus in Cathalonia necnon vicario et bajulo consiliariis ac probis hominibus dicte civitatis Barchinone aliisque universis et singulis officialibus nostris ad quos spectet dictorumque officialium locatenentibus presentibus et futuris sub obtentu nostre graciae et amoris quatenus omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet contenta et expressata presentemque nostram confirmationem sive novam concessionem teneant firmiter et observent tenerique et observari faciant et non contraveniant nec aliquem contrafacere vel venire permittant aliqua ratione. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus nostro comuni sigillo inpendenti munitam. Datum Barchinone decimo die Januarii anno a nativitate Domini M.^oCCCCLVIII.^o regnique nostri Navarre anno tricesimo quarto aliorum vero regnorum nostrorum anno secundo. Jacobus Cancellarius.

Johannes Bernardi mandato regio facta per Cancellarium. Visa per Thesaurarium Generalem.

CXIII

Reg. 3441, fol. 127.

Nos Johannes Dei gratia Rex Aragonum etc. Visis et recognitis quibusdam capitulis pro parte vestri fidelium nostrorum procerum Confratrie agricultorum ortolanum et tragineriorum sanctorum Abdon et Senen et clavariorum Comunitatum ortolanorum et agricultorum Sancti Petri Puellarum Barchinone nobis exhibitis reverenter et ostensis tenoris et continencie subsequentis. — Molt alt e molt excellent princep e senyor. Per tan com los terratinens en lo territori de Barchinona son per moltes vies e maneres destruhits en llurs conreus que fan en les llurs terres e possessions ço es vinyes camps orts com en altres possessions que han e possehexen dins lo dit territori e aço per males gents qui los prenen e roben llurs fruytes venema legumes blats e altres coses que

conreu en aquellas e lo dit territori no stigue guardat en la manera ques pertany e per ço que scandols ne altres inconvenients nos puxen seguir e la cosa stiga en son degut orde per ço los prohomens de la Confreria dels lauradors ortolans e traginers de Sant Abdon e de Sant Nent e los' clavaris de la Comunitat dels ortolans e lauradors de Sant Pere de la ciutat de Barchinona suppliquen a vostra gran senyoria atorgar perpetualment los capitols següents. — E primerament que quascuns anys en lo mes de Juliol apres que seran elegits los prohomens novells de la Confreria dels lauradors construhida en la sglesia de Sancta Maria del Pi de Barchinona o en aquells temps que los dits prohomens ordenaran sien per ells dits prohomens ab llurs consellers de aquell any o per la maior part de aquells elegides lo dobla de les guardes que necessaries seran en guardar lo territori de la dita ciutat e aquelles en hun memorial sien per los dits prohomens presentades als consellers de Barchinona e que per los dits consellers sien preses e elegides la meytat de les dites persones que presentades los seran per los dits prohomens dels ortolans e lauradors de Sancta Maria del Pi les quals sien guardades aquell any del dit territori. — Item que los dits consellers de Barchinona dins huyt dies apres que lo dit memorial los sera stat presentat per los dits prohomens de la dita Confreria haien a pendre e legir de aquell les dites persones per esser guardes aquell any del dit terri-

tori e si per ventura per los dits consellers dins lo dit termini dels dits huyt dies no eren elegides les dites persones que en tal cars los dits prohombres de la dita Confreria haien facultat sens neguna contradicció o embarch elegir e pendre del dit memorial aquellas personas les quals a llur parer apparran esser abills e sufficiens per esser guardes aquell any del dit territori. — Item que les dites guardes apres que seran elegides haien esser presentades al Veguer o Batle de Barchinona o en aquell official real que los dits prohombres de la dita Confreria eligiran en poder del qual haien a prestar sacrament e homenatge lo qual aparega e sia continuat en la Cort de aquell official on farian e prestarian la dita seguretat que be e lealment tota frau cessant guardaran lo dit territori e que staran a tota ordinacio dels dits prohombres e que denunciaran e scriura faran tots bans e tales que trobaran en lo dit territori axi per qualsevol persones bestians com en altra qualsevol manera al notari que per los dits prohombres sera en aço elegit dins un dia apres que trobats seran e aço sots pena de cent sous e de esser inhibit de la dita guarda e que les dites guardes sien cregudes de llur paraula pus primerament haien prestada la dita seguretat. — Item que les dites guardes haien de salari la terça part dels bans que son ja ordonats de pagar segons en les ordinacions de Barchinona sobre aço fetes es contengut los quals se haien a partir entre tots per los dits prohombres de la dita

Confreria e si per ventura los dits bans eren en tan poch nombre que les dites guardes nos poguessen sostenir e axi mateix per pagar algunes messions necessaries per raho de la dita guarda que en tal cas los dits prohoms de la dita Confreria ab consell de llurs consellers o de la maior part de aquells pusquen e haien facultat de taxar los terratinents qui son en lo dit territori fins en quantitat de huyt diners per mujada de vinya e de VI diners per mujada de camp cascun any e no pus anant axi per pagar les dites guardes com per totes messions necessaries per la dita guarda del dit territori. — Item que de les dites parts dels dits bans romanents se haien a fer tres parts eguals la una de las quals sia del official qui fara la exequcio e que los dits prohoms puxen e haien facultat de elegir e pendre aquell official reyal que a ells sera ben vist fahedor axi per fer les dites exequcions dels dits bans de bestians com per fer pagar los dits terratinents com per totes altres coses tocants la dita guarda del dit territori e les restants dues parts sien de la Almoyna e caritat de la dita Confraria e de la Comunitat de Sent Pere. — Item que si neguna de les dites guardes dellenguiran dins lo dit temps que hauran carrech de guardar lo dit territori en neguna cosa toquant aquella guarda que en tal cars los dits prohoms haien facultat de instar sia punit aquella tal guarda o guardes per aquell official ques volran e fer inhibir aquell o aquells en aquell any e que los dits

prohomens puxen e haien facultat de metre ni altre o altres en loch de aquell e de aquellas per lo dit temps que mancaria de fer la servitut de la dita guarda. — Item que les dites guardes puxen anar per lo dit territori ab llurs armes segons han acostumat per guardar aquell e entrant e exint de la ciutat e que dins lo dit temps los sien guiades e que negun official no les puxe levar e aço sots pena de cent lliures si lo contrari per ells o per cascu dells sera fet punidors sens gracia o remissio alguna applicadores als coffrens del senyor Rey. — Item que tot terratinent qui veura tallar o fer tallar per algu en la honor de son vehi o haie a denunciar a les guardes del dit territori o a alguna de aquelles sots pena de XX solidos a cascu e per cascuna vegada que sera fet lo contrari. — Item que en la capella de la dita Confreria o en aquell loch que los pròhomens ordonaran sia feta e mesa una caixa de fust ben guarnida ab tres tancaduras ab tres claus e que la un dels dits prohomens de la dita Confreria ne tinga una l'altra tinga la un dels clavaris de la comunitat dels lauradors de Sent Pere e la terça clau tinga un dels terratinents aquell que los dits prohomens de la dita Confreria ordonaran e que dins aquella sien mesos tots los diners qui exiran de la dita guarda axi de bans com de altres coses toquants aquella e apres com hi seran mesos que no sen puxen traure sens que no hi sien totes les tres persones qui tindran les dites tres claus e lo scriva de

la dita Confraria qui haie carrech de continuar lo deu e deig en un libre lo qual tingue a part axi per la dita raho com per totes altres coses tocants la dita guarda la qual sia e stigua en poder del dit notari tro la dita anyada sia pessada e sia donat compte de tot lo qual compte se haie a retre en poder dels prohomens novells de la dita Confreria e clavaris de la dita comunitat de Sent Pere e finits los dits comptes de la dita anyada que los dits libres sien mesos e tancats en la dita caxa. — Item que totes les penyores que seran fetes axi per raho de les dites tales bans com per qualsevol altre raho tocant la dita guarda del dit territori sien meses en poder de la hun dels dits prohomens o de alguna altra persona elegidora per ells sens dret negu que nos puxa demanar ne haver de guarda e que de continent abans que les dites penyores sien meses en poder de aquell que sera deputat de tenir aquellas lo official qui haura fetes aquellas les haie de continent fer continuar per lo dit scriva de la dita Confraria e en cars que les dites penyores se venen que los preus de aquellas se haien a metre lo jorn mateix que seran venudes en la dita caxa deduhides totes messions e despeses que per la dita raho serien stades fetes e ferho continuar en un libre que per lo dit notari sia tengut e continuat a part per les dites coses passats pero deu dies los quals com les dites penyores se faran sien entesos esser donats e los qualls esser passats sien venudes sens

altra solemnitat de juy ab corredor pero publich aquell que per los dits prohomens sera en aço elegit les quals penyores venudes se haie a continuar per lo dit notari axi com dit es. — Item que los dits prohomens de la dita Confraria e los dits clavaris de la Comunitat de Sent Pere haien poder de stipular salari o salaris e de llevar tolre e aminvar aquells a totes aquelles persones que a ells sera ben vist fahedor qui haien carrech de qualsevulla cosa tocant la dita guarda del dit territori e que aquells dits salaris se haien a pagar dels emoluments qui exiran de la dita guarda e los quals seran mesos en la dita caixa. — Item que los dits prohomens de la dita Confrerie cascuns anys en lo temps que presentaran les dites guardes als dits consellers de Barchinona haien e sien tenguts presentar quatre persones en un memorial dels quals los dits consellers ne haien a pendre e elegir dues dins lo dit temps que dit es de les dites guardes e si no ho fayan que los dits prohomens les puxen elegir e anomenar e que les dites dues persones sien dites vehederes e stimadores de tales e que sien tengudes de anar veure e stimar aquellas tota vegada que requestas ne seran e que apres que enomenades e elegides seran haien anar ensemps ab los dits prohomens en la Cort del Veguer o Batle de Barchinona o en poder de aquell official reyal que los dits prohomens elegiran en poder llur e en presencia dels dits prohomens pres-ten sacrament e homenatge de haverse be e leal-

ent e segons Deus e llurs consciencies donaran lo
ret a cascu e que sia continuat per lo scriva de la
ort de aquel official en que prestaran lo dit jura-
ent e que haien lo salari acostumat. — Item que les
tes tales apres que seran stades fetes e no sera
obtat qui ho haura fet e aquell a qui sera stada
ta e sera vengut clamar que la hu dels dits vehe-
ors hi haie anar per veure e stimar aquella e
imada no haie a ffer relacio als dits prohomens de
dita Confreria la qual decontinent hoyda la dita
lacio haien obrir en la dita caxa en la manera
amunt dita e satisfacer en aquell a qui sera stada feta
encontinent sia continuat per lo dit scriva lo
sagrament que haurian fet anomenant la persona e lo
ch hon seria stada feta la dita tala. — Item que
s dits prohomens de la dita Confraria cascun any
n lo temps que presentaran les dites guardes als
ts consellers haien a presentar quatre persones en
un memorial de les quals los dits consellers ne
aien a pendre o elegir dues e si no ho fayan que
s dits prohomens apres passat lo temps que dit es
amunt de les guardes puxen elegir e aquells sien
dits jutges dels apells los quals haien a determenar
tes appellacions qui exiran axi per raho de tales
om per totes altres coses tocants la dita guarda
ens scrits e alguna solemnitat de proces e elegides
aien a jurar ab sagrament de haversi be e leal-
ent segons ja es dit én lo capitol dels jutges de
es tales e determenades les dites questions per los

dits jutges dels apells no sen puxa haver recors en altra part e si lo contrari era fet que los dits actes sien nulles e de neguna efficacia e valor.— Item que los dits prohomens de la dita Confraria cascun any en lo temps que presentaran les guardes als consellers de Barchinona haien e sien tenguts presentar als dits consellers quatre persones en un memorial que segons llurs consciencies sien abills e sufficiens los quals apres que presentades los seran dins los dits vuyt dies ne haien a pendre o elegir dues les quals sien enomenades destradores e fichadores de fites e haien poder de determenar camins rases marges tocans les possessions del dit territori e que llur offici no puxa durar mes avant de un any tan solament e si los dits consellers dins lo dit temps no havien preses e elegides les dites dues persones que los dits prohomens puxen e haien facultat de elegir aquells sens contradicció o enbarch del dit memorial e que haien los salaris acostumats de haver per la dita raho e que los dits destradors apres que seran elegits haien a prestar sagrament en poder de aquell official que los dits prohomens elegiran de haverse be e lealment en lo dit offici e que donaran a cascu llur dret segons Deu e llurs consciencies e apres que per ells sera determenat sie exequit e que no sen puga haver recors en altra part e si era fet lo contrari que sia nulla e de nenguna efficacia e valor.— Item que lo Governador de Cathalunya e Portant

eus de aquell Veguer Sotsveguer Batle Sotsbatle de Barchinona e altres qualsevol oficials reyal's hien e sien tenguts tenir e servir a la hungla los dits e infrascrits capitols e coses en aquell contengudes sots pena de mil florins dor als coffrens del dit senyor applicadors en los quals serien e sien encogreguts ipso facto sens alguna gracia e remisso e que los dits Veguer Sotsveguer Batle e Sotsbatle ne altres qualsevol oficials reyal's no puxen haver ne exhigir algun salari o quantitat de peccunia en alguna manera per rahon de les coses demunt dites sino tan solament aquell o aquells que per los dits prohomens de la dita Confreria hi sera o seran voluntaris e los volran donar axi per fer les dites exequicions com per qualsevol altres coses tocans les coses damunt dites sots la pena damunt contenguda. — Item que los dits prohomens de la dita Confreria ab los terratinents del dit territori se puxen aplegar ho ajustar en qualsevol loch o part de la dita ciutat tota vegada que a ells sera ben vist fahedor per tractar los affers del dit territori e per tota endreça de aquell present pero en los dits ajusts un oficial reyal qui sia present en lo lur rahonament aquell que los dits prohomens volran o elegiran sens incorriment de alguna pena.— Item que los presents capitols per lo molt alt senyor Rey atorgats no sia fet prejudici ne derogacio als privilegis per los gloriosos Reys passats fets e fermats ordinacions e sentencia donada per

la senyora Reyna dona Maria fahents per los terratients de la ciutat de Barchinona sobre lo bestiar et alia ans aquells e aquellas sien a la ungl'a observades segons seria e tenor de aquellas sots les penes en cascun de aquells contegudes. Tenore presentis carte nostre cunctis temporibus valiture ad supplicacionem per humilem vestri dictorum procerum et clavariorum propterea nobis factam capitula preinserta et omnia et singula in eis et quolibet eorum contenta laudamus approbamus ratificamus et confirmamus et nostro regio presidio roboramus ac eciam de novo concedimus. Mandantes Gubernatori Generali nostro eiusque vicesgerenti vicario et subvicario bajulo et subbajulo Barchinone ceterisque universis et singulis officialibus et subditis nostris ad quos spectet dictorumque officialium locatenentibus presentibus et futuris sub nostre ire et indignationis incursu penaque mille florenorum auri a bonis cuiuslibet contrafacient irremisibiliter exigenda nostroque erario applicanda quatenus laudacionem approbacionem ratificacionem confirmacionem roboracionem ac de novo concessionem nostras huius et omnia et singula contenta in eis teneant firmiter et observent et faciant ab aliis inviolabiliter observari et in aliquo non contraveniant quavis causa pro huiusmodi vero concessione dedistis et solvistis dilecto consiliario et Thesaurario Generali nostro Ludovico de la Cavalleria quadraginta florenos monete currente undecim

solidis Barchinone floreno quolibet computando pro nobis et nomine Curie nostre eosdem recipienti. In quorum testimonium presentem fieri jussimus nostro comuni sigillo impendenti munitam. Data Barchinone die decimo Januarii anno a nativitate Domini millesimo CCCC^o quinquagesimo nono regnique nostri Navarre anno tricesimo quarto aliorum vero regnorum anno secundo.

Rex Johannes.

Dominus Rex mandavit mihi Michaeli Bruno. Visa per Thesaurarium Generalem et A. de Mesa Fiscii Advocatum.

CXIV

Reg. 3919, fol. 571 v.º

Nos Carolus etc. Recolimus per Joannem de Aragonia comitem Rippacurcie et tunc locumtenentem generalem serenissimi et catholici Ferdinandi Aragonum Regis patris avi et predecessoris nostri memorie indelebilis in principatu Cathalonie et comittatibus Rossillionis et Ceritanie predictis vobis vicario ecclesie seu capelle sub invocatione adorationis dominice sanctorum magorum trium reguum per serenissimos Aragonum retro reges immediate et juxta regale palacium nostrum civitatis Barchinone constructe proceribusque Confratrie beate Agate in eadem ecclesia institute quoddam in forma capitulorum privilegium fuisse concessum tenore presentis. Nos Johannes de Aragonia comes Rippacurcie locumtenens generalis serenissimi domini Regis domini nostri observandis-

simi in principatu Cathalonie ac comittatibus Rossi-
llionis et Ceritanie. Pro parte vestri religiosi fratris
Gabrielis Monmany magistri in sacra pagina ordinis
beate Marie de Mercede captivorum christianorum
Barcinone vicarii capelle seu ecclesie infrascripte que-
dam coram nobis fuerunt oblata in modum supplica-
tionis capitula hujusmodi tenoris. Illustre Senyor Ioc-
tient general. Per quant es cosa auctentica que per
los illustrissimos sènyors Reys de Arago de immortal
memoria es stada fundada la capella o esglesia la
qual vuy en dia se troba sictuada en les portes del
Palau major real de Barcelona sots invocatio de la
adoratio de aquells Sancts Reys Gaspar Melchior e
Balthesar en la qual capella en aquell temps ques
funda e molt apres stavan recondides diverses reli-
quies de molts sancts e sanctes les quals los dits
illustrissimos Reys tenien per llur devotio e entre
les altres reliquies huy encara se troba en la dita
capella una preciosa reliquia de aquella pedra sobre
la qual foren posades les mamelles de la gloriosa
Verge Sancta Agata quant en lo seu martiri li foren
levades en la qual se mostren algunes gotes de sanch
de la dita sancta Agata la qual reliquia lo senyor
Rey Don Marti de gloriosa recordacio tenintla en
gran devocio mana fos en la dita capella a perpetual
memoria recondida e com moltes persones de aquesta
ciutat per la gran devocio que tenen a la dita reli-
quia desijen fos feta una general Confraria de la dita
reliquia en la dita capella. Per tant lo dit vicari per

supplir a les devotions de les gents e per que la dita reliquia sie mes venerada e manifestada supplica humilment a vostra Illustre Senyoria sia merce sua donar lissentie que la dita general Confraria sia feta a honor gloria e reverencia de nostre Senyor Deu Jesuchrist e de la sanctissima tots temps Verge Mare sua senyora nostra Sancta Maria e de la dita benaventurada sancta Agata per raho de la qual son fets e ordenats los capitols següents. — Primerament que tot hom e tota dona de qualsevol condicio o stament sia qui per honor e reverencia de nostre Señor Deu e de la dita Sancta Agata volra esser confrare o confrassa de la dita Confraria sia rebut e rebuda en la dita Confraria per los prohoms o administradors de dita Confraria qui en aquella seran deputats sens contradiccio alguna axi empero que tot confrare o confrassa encontinent sia rebut o rebuda sia tengut pagar per entrada de la dita Confraria dotze diners e cascun any en lo dia de la festa de la dita Sancta Agata sis diners. — Item que en la dita Confraria e en la administracio de aquella sien posats e elets quiscun any en lo segon diumenge passada la festa de la dita Sancta Agata tres prohoms qui regesquen e administren la dita Confraria los quals e lo notari o altra persona de qualsevol stament sie qui tindra hun libre en lo qual scriura los noms de tots los confrares e confrasses sien elegits per los dits confrares de la dita Confraria o major part de aquella als quals prohoms sie dat

poder de cullir les peccunies de la dita Confraria e si be vist sera pusquen los dits tres prohomens esser elegits a les meres veus per los dits confrares o ab redolins. — Item que cascun any apres feta la dita eleccio los dits administradors o prohomens qui exits seran sien tenguts retre compte als administradors o prohomens qui entrats seran entreveninthe lo dit vicari qui ara e per avant sera de tot ço e quant en llur temps rebut e despes hi auran per raho de la dita Confraria e retut lo dit compte los sie feta bona diffinició de tota llur administració si bon compte hauran dat e no en altra manera. — Item que los dits confrares de la dita Confraria ensemps ab lo dit vicari qui ara es o per avant sera se puxen ajustar una vegada e moltes lany en la dita capella o sglesia de la Adoració dels tres Reys axi per fer la dita eleccio com per altres coses concernents honra e utilitat de dita Confraria hon pusquen tractar concordar e ordenar de aquelles a tota llur coneguda pus hagen respecte com dit es a la dita honra e utilitat de la dita Confraria. — Item que los dits confrares qui com dit es se poden ajustar una y moltes vegades en la dita capella en la qual tenint llur consell pusquen les peccunies qui pervendran de la dita Confraria convertir en fer un retaula de la dita Sancta Agata qui stiga dins la dita esglesia en algun lloch de aquella e encara pusquen aquella convertir en ornaments e obs de la dita capella axi com als dits vicari e prohomens sera be vist fahe-

dor. — Item que los dits prohoms ensemps ab lo dit vicari puxen elegir hun andador de dita Confraria qui haze carrec de congregar los dits vicari prohoms e confreres per los consells fahedors axi per los combregars dels dits confreres com per les exequies de aquells al qual andador sia taxat per sos treballs aquella quantitat als dits vicari e prohoms be vista fahedora. — Item que los dits prohoms e administradors de dita Confraria pusquen fer a obs de la dita Confraria draps axi dor com de seda qui serviran axi a cobrir cossos com albats de la dita Confraria e mes pusquen fer fer ciris e altres luminaries en les dites coses necessaries a coneguda dels desus dits vicari e prohoms. — Item que los dits tres prohoms o administradors ensemps ab lo dit vicari pusquen fer e constituhir hun procurador e molts ab plenissima potestat qui en nom de la dita Confraria pusquen demanar lexes deutes e altres coses qui sien lexades e degudes a la dita Confraria. Per ço senyor molt excellent lo dit vicari supplica humilment a vostra senyoria que los dits capitols e ordinations benignament vulla otorgar loar e aprovar e en aço senyor fareu almoyna e u reportareu merit de nostre Senyor Deu e lo dit supplicant o reputara a gracia singular. Et quia divine Majestatis cultum et animarum salutem ac commodum prefate capelle preinserta capitula concernere videntur. Ideo supplicationi hujusmodi benigne annuentes tenore presentis carte nostre cunctis temporibus valiture ipsa capitula et

omnia et singula in eis contenta auctoritate et potestate per regiam majestatem nobis atributam concedimus laudamus approbamus ac regie confirmationis presidio roboramus ut in illis et quolibet ipsorum continetur. Mandantes per hanc eandem gerenti vices Gubernatoris in Cathalonie Principatu vicariis bajulis subvicariis subbajulis ceterisque universis et singulis officialibus et personis ut omnia et singula in preinsertis capitulis et eorum quolibet expressa presentemque nostram confirmationem sive novam concessionem teneant firmiter et observent et non contrafaciant aut aliquem contravenire permittant aliqua ratione vel causa si gratiam regiam charam habent. In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus regio comuni sigillo impendenti munitam. Dattum Barcnone undecimo die mensis Januarii anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo primo regnorumque vero dicti domini Regis videlicet Sicilie anno tricesimo quarto Castelle et Legionis vicesimo octavo Aragonum vero et aliorum vicesimo tertio Granate autem decimo. El Conde lugarteniente general.—Vidit Franciscus R. Vidit Bartholomeus Ferrer R. thesaurariam. Dominus locumtenens generalis mandavit mihi Francisco Carbonello. Visa per Regentem cancellariam et Bartholomeum Ferrer Regentem Tesaurariam. In diversorum locumtenentie decimo registrata. — Nunc vero pro parte vicarii ejusdem ecclesie seu capelle et procerum predictorum humiliter supplicati fuimus ut privilegium preinsertum et omnia et singula in eo

contenta juxta illius seriem et tenorem laudare approbare ratificare confirmare et quatenus opus sit de nostra solita munificencia de novo concedere et elargiri dignaremur. Nos quia licet eaque per dictum locumtenentem generalem concessa et elargita sunt tanquam rationabilia de per se valida persistent nulloque munimine confirmationis indigeant tamen intuitu divini cultus et ob devotionem ingentem quem singulariter erga corpus beate Agate gerimus volentes illos favore gracioso prosequi supplicationi predictorum vicariis et procerum dicte Confratrie ut fas est annuere decrevimus. Tenore igitur presentium de nostri certa sciencia deliberate et consulto ac regia auctoritate nostra privilegium preinsertum et omnia et singula in eo contenta a prima videlicet linea usque ad ultimam vicario et proceribus ejusdem Confratrie predictis presentibus et futuris laudamus approbamus rattificamus et confirmamus et quatenus opus sit de novo concedimus et elargimur nostreque hujusmodi laudacionis approbacionis et quatenus opus sit nove concessionis munimine seu presidio roboramus et validamus sic et prout melius et plenius illo hactenus usi sunt quo circa illustrissimo Philippo Principi Asturiarum et Gerunde filio nepti et primogenito nostro carissimo et post felices et longevos dies nostros immediato heredi et legitimo sucesori sub paterne benedictionis obtentu dicimus et rogamus cuicumque insuper futuro locumtenenti generali nostro gerentique vices nostri generalis gubernatoris vicariis bajulis

subvicariis et subbajullis ceterisque universis et singulis officialibus nostri eodem Principatu Cathalonie constitutis et constituendis dictorumque officialibus locumtenentibus presentibus et futuris ad penam mille auri florenorum a bonis secus agentis irremisibiliter exhibendorum et nostris inferendorum erariis regia auctoritate nostra dicimus et mandamus quod presentem nostram confirmationem et quatenus opus sit novam concessionem preinsertumque privilegium et omnia et singula in eo contenta juxta illius seriem et tenorem ad unguem teneant firmiter et observent et faciant per quos deceat observari et contra ea non faciant vel veniant aut aliquem contrafacere vel venire permittant ratione aliqua sive causa si dictis illustrissimus Princeps filius et primogenitus noster carissimus nobis morem gerere ceteri vero officiales et subditi nostri gratiam nostram charam habent et preter ire et indignacionis nostre incursum penam preappositam cupiunt evitare. In cujus rei testimonium presentem fieri jussimus nostro comunim sigillo impendenti munitam. Dattum Montissoni die duodecima mensis Novembris anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo trigesimo tercio. imperii nostri anno quinto decimo regnorumque nostrorum videlicet Castellæ Legionis Granate tricesimo Navarre decimo nono Aragonum vero utriusque Sicilie Hierusalem et aliorum decimo octavo Regis vero omnium decimo octavo. = Cesarea catholica et Regia Majestas mandavit michi Thome Veciana. Visa per Perrenotum

Maium Vicecancellarium. Ludovicum Sanchez regentem generalem thesaurariam et Pastorem regentem Cancellariam.

CXV

Reg. 4193, fol. 54.

Carolus etc. — Federicus de Portugalia etc. nobili magnifico consiliario dilectis et fidelibus regiis genitivices generalis Gubernatoris in dicto Cathalonie Principatu vicariis baiulis subvicariis subbajulis ceterisque universis et singulis officialibus et personis tam regiis quam aliis in eodem Cathalonie Principatu constitutis et constituendis ad quos spectet presentesque pervenerint et fuerint presentate ac de subscriptis extiterint requisiti dictorumque officialium locumtenentibus presentibus et futuris salutem et dilectionem. Pro parte fidelium regiorum maiorium officii et Confratrie textorum velorum sericeorum civitatis Barchinone que sub invocacione gloriosissime Virginis Marie in ceno-

bio Fratrum Minorum dicte civitatis instituta fuit seu in presenciarum institui debet fuit nobis humiliter presentata quedam carta regia seu quoddam regium privilegium eisdem per prefatam sacram cesaream catholicam et regiam Majestatem concessum manu sue cesaree catholice et regie Maiestatis ut primis videbatur aspectibus subsignatum regioque sigillo impendenti sigillatam cum signo de registrata et aliis solemnitatibus quibus decet more regie Cancellarie munitam data in opido Montissoni die sexto decimo mensis Decembris proxime dimissi continens in effectu cesarea catholica et regia Majestatis ad humilem supplicacionem dictorum maiorium regia auctoritate laudavit approbavit ratificavit et confirmavit ac de novo concessit eisdem certa capitula et ordinationes factas et ordinatas per dilectos et fideles regios consiliarios et consitum dicte civitatis Barchinone pro ut in dicto et precalendato regio privilegio ad quod nos referimus est videre nosque volentes dictum privilegium et omnia et singula in eo contenta ut decet ad unguem observari supplicari de his per dictus maiores officii et Confratrie dictorum textorum velorum seu eorum tenore presencium ex delliberacione regie audiencie de quod nostri certa sciencia deliberato et consulto sub regie ire et indignationis incurso penaque florenorum auri Aragonum mille in dicto et precalendato regio privilegio contento a bonis contrafacientis irremisibiliter exigenda et regio applicanda erario vobis et unicuique vestrum dicimus et districte perci-

piendo mandamus requirendos tamen requirentes quod dictum privilegium per prefatam cesaream catholicam et regiam Majestatem laudatum aprobatum ratificatum et confirmatum ac de novo concessum et omnia et singula in eo contenta et specificata dempto ultimo capitulo tenoris sequentis. — Mes anat que qualsevol roba de ceda texida de texidors de vels ço es telas de cedassos glasses alcaydies toques de reyna Sent Joan tramats ab seda en lo Principat de Catalunya hagen y sien tenguts a pagar deu sous per liura de dret al General segons altres robes strangeres acostumen a pagar entrant en lo present Principat de Catalunya o mes anant si mes per ordinations del General se havia de pagar. — Ex eo quia contra Constituciones ne nova vectigalia imponantur teneatis observetis exequamini et compleatis tenerique observari exequi et compleri faciatis et mandetis operis per effectum juxta illius seriem et tenorem demptu tamen dicto et preinserto capitulo faciendo effectum dicti privilegii si opus fuerit et ac his requisiti extiteritis publice nuncium (?) per loca solita jurisdictionum vobis commissarum contrarium nullatenus temptaturi racione aliqua sive causa quanto gratiam regiam charam habetis et preappositam penam cupitis evitare. Datum Barchinone die octavo mensis Maii anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo trigesimo quarto.

Don Friderique Arçobispo de Çaragoça
Lugarteniente General.

Dominus Locumtenens Generalis mandavit mihi Francisco Geraldo Fogassot. Vissa per Sunyer Regentem Cancellariam Johannem Ferrer et Dezpuig Regentem Thesaurariam.

Maioralium dicte Confratrie velorum textorum et cirici Barchinone.

Ara hojats tothom generalment que us notiffique he us fa hom a saber de part del molt illustre y reverendissimo señor don Federich de Portugal a favorint la divina clemencia Archabisbe de Çaraguoça de la sacra cesarea catholica y real Majestat conseller y Loctinent General en los Principat de Cathalunya e comdats de Rossello y Cerdanya que sa Majestat ab sa real charta o son real privilegi de sa propia ma signat y ab sagell real enpendent ab senyal de registre e ab les solempnitats acostumades de la real cancellaria expedit datum en lo castell de Monço a setze dies del mes de Desembre prop passat contennint en effecte que la prefata cesarea catholica y real Majestat a humil supplicacio dels maiorals del officii e Confraria dels texidors de vels de ceda de la present ciutat de Barchinona qui sots invocacio de la gloriosissima Verge Sancta Maria en lo monestir dels Frares Menors de la dita ciutat es stada instituida o de present instituir se deu ha loat approvat rattificat y confirmat y de nou atorgat als dits maiorals del officii e Confraria dels texidors de vels de ceda certs capitols e ordenacions fetes e ordenades

per los amats y fels de sa Majestat los consellers y consell de la dita ciutat de Barchinona en la forma o effecte seguent. — Primerament que daci anat sie licit y permes als texidors de vels de ceda y altres devots y benefactors de la dita Confraria obtenguda primer licencia del senyor Rey o de qualsevol official a qui pertanga congregar y aiustarse cascun any lo diumenge prop seguent apres la festa de la gloriosa Verge Sancta Maria dels Angels la qual se celebrara lo primer dia del mes de Agoust o en altre qualsevol jornada que a ells sera ben vist en la dita sglesia o monestir de Frares Menors en la qual la dita Confreria com dalt es dit es fundada o instituida eo se deu fundar e instituir y de present se funda e institueix o en altre qualsevol loc que ates sera vist comodo y fer electio de dos confreres per prohomens e administradors o maiorals de la dita Confraria e offici per lo any lavors venidor ço es un antich e un jove de dit offici e Confraria. — Item que la dita electio dels dits dos confreres e offici sie feta per tots los dits confreres axi ajustats e congregats o per la maior part de aquells a veus segons sera deslberat per la maior part dels dits confreres axi per regir y administrar lo present any y corrent fins al diumenge apres de la festa de la Verge Maria dels Angels o ab la jornada que sera vist se dega fer altra eleccio com per les altres eleccions que apres se faran. — Item que per lo semblant sie licit y permes als prohomens y admi-

nistradors confreres y benfaents de la dita Confraria obtinguda dita licencia congregar y aiustarse tostemp que ben vist los sera en la dita sglesia y monestir de Frares Menors o altre part loc ques semblara per tenir consell y tractar dels negocis y afers de la dita Confraria. — Item que tots y sengles confreres de la dita Confraria que sien del exercici del dit ofici de texidors de vels de ceda hagen e sien tinguts y obligats a pagar deu sous per entrada y cascun dissapte de quascuna setmana als dits prohomenes o maiorals o aquell confrere a qui per ells ne sera dat carrech un dinèr menut que son quatre sous y quatre lany. — Item que los confreres de devotio pague per entrada de dita Confraria lo que voldran y quiscun any dos sous los quals confreres hagen esser e sien servits com a confreres forçats del dit offici en la vida y en la mort. Entes empero y declarat per ço los dits confreres de devotio no sien forçats a servir algu de la dita Confraria ni confreres forçats de aquella e si per ventura algu o alguns dels dits confreres o altres recusaran o no voldran pagar los dits deu sous per entrada o lo un diner cascun dissapte que munten los dits quatre sous y quatre dines que los dits prohomenes o maiorals ab qualsevol official real per ells elegidor puxen ells sie licit e permes fer qualsevol exequcio contra tots aquells o quell qui recusaran o recusara no voldra pagar com dessus es dit. — Item que tots los emoluments de la dita Confraria servescan e sien distri-

buits per los dits prohomens o maiorals en tenir luminaria per servey de la dita Confraria e confrares de aquella y en celebracio de misses y aniversaris per les animes dels dits confrares e altres carrechs y arreus o ornamentals de la dita Confraria dels quals emoluments hagen e sien tenguts los prohomens o maiorals qualsevol que sien rebre e dar bon compte y raho fins lany de lur administracio als altres prohomens o maiorals qui dells succehiran en la dita prohomania en presencia de dos confrares de dita Confraria elegidors per hoidos de comptes per los dits confrares y restituir als dits prohomens tot lo que per dits comptes aparega ells deure restituir e tornar. — Item que la vigilia y lo die de dita festa de la gloriosissima Verge Maria los dits confrares hagen e sien tenguts aiustarse en casa del prohom maior y acompanyar los dits prohomens a la sglesia del dit monestir de Frares Menors en la capella qui sera dedicada per dita festa y faran celebrar solemne offici cantat y sermo y primeres y segones vespres y completa y hoyran aquelles y tornaran acompanyar lo dit prom en casa sua e lo sendema de la festa se hage de cantar y celebrar aniversari per les animes dels confrares defuncts offerint pa y vi e los dits confrares forçats y agen a fer assistencia ab los dits prohomens aiustant e congregantse en casa del dit prohom com dit es en les vespres e officl sots pena o ban de una liura de cera a quiscu e per quiscuna veguada que sera

fet lo contrari adquisidors a la dita Confraria. — Item que passats trenta dies apres que sera mort lo mestre no sie licit ni permes algun texidor o altre qualsevol persona exercitat de texidor de vels no gose ne presumesca tenir o fer tenir obradors ni talers de vels ni de ceda ni de texir ni fer texir ceda axi a soles com mesclada ab coto ni en altra manera en casa del dit mestre mort ni en altra part que aquell tal primer no sie examinat per los prohomenes o examinadors del dit offici y passat y fet mestre per aquells en la forma e modo que davall se dira sots ban per cascuna vegada que sera fet lo contrari de perdre la tela o telas que parada o parades tindra o haura adquirida confiscada y aplicada en tot cars a la dita Confraria a ops y a servey de aquella. — Item que fets o elegits que sien los dits prohomenes de dita Confraria com es dit per aquells ensems ab los dits dos prohomenes vells cascun any elegescan e sie feta electio tots conformes o la maior part de aquells de dos examinadors per dit offici qui ensemps ab los dits dos prohomenes pugen e hagen e tinguen facultat de examinar e passar per mestre o mestres qualsevol persones qui servades les condicions devall scrites vindran o demanaran lo placet per examinarse o ferse mestres de dit offici de texidors de vels y tots aquells que axi seran examinats sien haguts e sien mestres de dit offici de la habilitat empero dels quals examinat o examinats los dits prohomenes e dos examinadors e la

maior part de aquells sien o agen de esser conformes los quals prohomens y examinadors hagen y sien tinguts quiscun any al introhit de llur offici jurar en ma y poder del veguer o regent la vegueria de Barchinona y de be y degudament y leal haverse en lo exercici de lur offici y que examinaran y daran la mestria y passaran per mestre a quell o aquells qui u merexeran tota amor e favor voluntat rancor o malicia postposats. — Item que tot quell o quells qui seran examinats com dit es y seran stats trobats habils y sufficients y passats mestres encontinèt fet lo dit examen y ans que pugan usar de dit offici e Confraria per ops de aquella hagen a pagar un flori de or valent de set sous cathalans exceptat empero y declarat que si los dits examinat o examinats seran fills de mestres o examinats hagen y sien tinguts pagar tant solament per raho de dit examen deu sous barcelonesos.—Item que los examinats e volents examinar lo dit offici sien mes esperts en aquell que de aqui anat totes y qualsevol persones qui volran exercir y usar de dit offici hagen y sien tinguts star per mosso o aprenent lo dit offici en mestre examinat de la ciutat o altre mestre de altre ciutat o vila aportant testimonial del lloch y temps hont haura exercit dit offici segons dalt es dit per temps de tres anys y apres fora que sien de aprenents lus que pugan examinar se hagen y sien tinguts fer fahena com a obres y star a soldada per temps de hun any per que millor sapie dit offici y hagen millor

facultat de poderse examinar prohibint que los dits mestres examinats no gosen ni pugan pendre per aprenents a menys de temps de dits tres anys ni donarlos faena com a obres que primer no hagen complit lo temps per aprenents exceptats los fills dels dits mestres examinats los quals no sien compresos en aço que hagen exercit dit ofici en casa de llurs pares o en altra part sots ban de vint sous a quiscu e per quiscuna veguada que sera fet lo contrari. — Item que daci anant no sie licit ni permes als prohomens ni examinadors de dit offici examinar a persones algunes ni aquelles puguen esser examinades per los dits examinadors que primer no hagen stat per mosso aprenent y obrer per lo temps dessus expressat e servades les condicions en lo propdit e altres capitols contengudes e que no sie fet lo contrari sots ban de sinch sous applicadors com dit es en lo susdit capitol al dit offici. — Item que daqui avant los mestres que seran examinats o haguts per examinats y tindran obrador y tales de vels de ceda hagen y sien tenguts be y degudament com de bon mestre se pertany fet o fer faena posant bones cedes y cotons y aquells o aquelles posar en son compte depintes tot frau y dany cessants sens prejuhi de tercer ni de la cosa publica y la tal fahena pugua y age de esser indicada ab intervencio del honorable mostasaf de la dita ciutat per los dits prohomens o dos examinadors conformes o la maior part a instancia de part o per lur offici ab facultat que trobant

la faena gostada puguen condemnar lo texidor qui la haura feta o feta fer en satisfacer a la part lo dany haura rebut y ultra aço encorregut en pena de dotze sous aplicadors la mitat al dit mostasaf y laltre meytat a la part a la declaracio dels quals se haze a estar tota apellacio e altre qualsevol recurs sino als honorables concellers de la dita ciutat presents y esdevenidors remoguts y apart posats. — Item que si los dits dos prohomens y examinadors per alguna de les parts seran dats per sospitosos en loc de aquells tot o part se hagen de elegir per lo dit mostasaf altres tants no sospitosos a les parts. — Item que per lo semblant daci anant qualsevol persones axi homens com dones texidors e texidores de tot coto que vuy son o per anant seran hagen e sien tinguts e tengudes fer la faena bona e rebedora a utilitat del tercer y de la cosa publica y posar dits cotons e aquells pinte o pintes en nombre de aquells que sera necessari seguons los cotons requeren com en aço se puga fer gran dany e frau e jatsie que los dits texidors y texidores de tot coto no sien tenguts ni se hagen de examinar empero la fahena que faran a instancia de part tant solament e no en altra manera pague e haze esser indicada per los dits prohomens examinadors en lo modo e forma que en los prop dits capitols es contengut e los tals texidors e texidores de tot coto pus usen en part de dit offici e vinen de aquell hagen e sien tinguts y obligats pagar quiscu y quiscuna un diner tots dissaptes del any a

la dita Confraria a ops y servey de aquella e la dita Confraria prohomens y confreres de aquella hagen y sien tinguts servir als confreres de devotio entes empero que no volent pagar lo dit diner no puguen esser forçats ni tampoch se puguan alegrar de cosa alguna e benefici de dita Confraria. — Item que daci anant no sie licit ni permes a mestre algu de dit offici pendre ni acceptar en sa casa ningun mosso o aprenent ni obrers fins hagen complit y acabat lo temps ab aquell ab qui primer se sera affermat si donchs no tenie lo consentiment y voluntat del dit mestre ab qui solie star sots ban a quiscu e per quiscuna vegada que sera fet lo contrari de sinquanta sous no puguen tenir dit mosso en sa casa ni servir en lo dit offici de aquell. — Item que si obrer algu del dit offici havia posada alguna tela o teler en casa de algun mestre de dit offici per fer y obrar aquella e dexant la obra o fahena de aquella ans de esser acabada la dita tela prohibint al dit tal obrer qui no haura acabada dita tela de no poder fer altre fahena fins dita tela sie acabada o se sie concertat ab lo dit mestre de qui sera la dita tela sots ban a quiscu e per quiscuna vegada que sera fet lo contrari de sinquanta sous. — Item que de aqui anant qualsevol obrer que faena fara de dit offici en la present ciutat sie obligat e hage e sie tengut pagar a la dita Confraria per ops de aquella cascun dissapte un diner y no pagant o no volent pagar dit diner no sie licit ni permes a

mestre algu donarli fahena scots ban de vuit sous a quiscu e per quiscuna veguada que sera fet lo contrari. — Item que si algun confrare mestre examinat de dit offici moria y deffallira y de aquell restaran fills que vullen usar o algu dells vulla usar o esser de dit offici en tal cars puxen els sien licit e permes mantenir lo obrador y telers y dar recapte a sos parroquians y altres fins que dits fills o algu dells qui lo dit offici voldra usar sien o sie de edat para examinarse lo qual sie tengut pagar per dit examen com dit es. — Item que daqui anant que si algun confrare mestre examinat moria y defallira sens infants e la muller de aquell volra mantenir lo obrador e offici en tal cars puxa e li sie licit e permes a la dita muller vidua restant del dit mestre tenint per si lo dit obrador com qualsevol altre mestre y confrare stant empero ab lo nom del dit quondam son marit e no altrament. — Item per evitar molts fraus e falcedats ques cometen es fan en les teles de sedassos glassa texida toques de reyna alias alcaydies que entrèn en la present ciutat de Barcelona pera vendre y contractar per ço e tales per lo be de la cosa publica que los prohomens o maiorals de la dita Confraria puguen ex mero officio o en altra manera ab assistencia del mostasaf regonexer e mirar les dites teles de sedassos glassa feta toques de reyna o alcaydies y trobant aquelles no tenir lo compliment que es necessari o esser falces quod ipso facto puguen pendre a mans lurs dita roba y

fer aquella vendra en lo encant publich com a cosa falsa donant al dit mostasaf un sou per liura del preu que procehira de dites robes y lo restant sie restant sie restituit al senyor de la roba. — Item declarant lo capitol precedent que les teles de cedasos hagen tenir dos palms de cana de Barchinona de ample e dos de larch e que sien ordides e tramades a dos fils y les toques de reyna o alcaydies y glasses hagen de tenir tres palms scassos de ample ab los pinters deguts e les dites toques de reyna han de esser de dos en pua. — Item que los anomenats en les presents ordinacions y memorial devall scrit sien haguts per mestres sens altra examinacio y que aquells sols paguen la entrada seguons es dit en los demunt dits capitols. La qual memoria es del tenor seguent: Joan Lopis Raphael Trinxer Joan Salvador Anthoni Marques Baltasar Tarrega Pere Vicens Anthoni Jordi Joan Marti Miquel Sanant Raphel Malarts Anthoni Jover Pere Joan Bertran Baltasar Bages Parot Ferrer Loys Tarrega Tristany de Armedans Melcior Lopiz Francesch Clario Phelip de Portoles Joan Navarro Jaume Lambert Gabriel Castell Benet Castanyer Miquel Castanyer Joanot Montells Damia Puialt Jaume Merino Pedro Laras Anthoni Besa Ferrer Colell Joan Cellers Dieguo Velazques de Arevalo Antich Jover. — Item que los obres que per huy se troben en la present ciutat y anomenats en les presents ordinacions o memorial deius scrit si aquells tals se voldran passar mestres ho pugan fer

demanant lo placet als mestres o examinadors los quals sien tinguts aquells posar per mestres sens examen algu pagant empero tot aço y quant paguen los qui se examenen seguns es contingut en lo susdit capitol lo qual memorial es del tenor seguent: Joanot Çatorres Pedro el castellano Hieronim Garcia Hieronim Muntells Andreu Çabater Galceran Cabrera Jaume Miret Miquel Alcarip Joan de Morcat Pere Joan Aragones Hieronim Genoves alias Senanttaix valencia Francisco Portugues Benet Baro dels quals bans pecuniaries sien fetes quatre eguals parts la una sie del official exequant laltre sie del acusador si ni havia laltre sie de la luminaria e caixa de la dita Confraria y la restant quarta part dels obrers dels murs e valls de la ciutat. — Item que ningun mestre examinat no gos ni pugua texir ni parar teles o tela de ceda de altre persona de qualsevol condicio sie sino de mestre examinat de dit offici de texidors de vels de ceda y en cars que fes lo contrari encorrega lo qui tal fara en ban de sinquantia sous y de perdre la tela o telas y faena que fet haura aplicadora a la dita Confraria y lo qui ho acusara hage la meytat dels dits sinquantia sous de dita pena per quiscuna vegada que lo cars se esdevindra. Entes empero que no sien compresos en lo present capitol los qui faran faena per altri per propi us per ço que dites coses a tothom sien manifestes y algu no pugua ignorancia allegar ab deslliceracio de la Real Audiencia e humil supplicacio dels

dits maiorals del offici e Confraria dels texidors de vels de ceda de la present ciutat de Barchinona mana sa ilustrissima y reverendissima senyoria esser feta la present publica crida per lochs publichs y acostumats de la dita ciutat. E guartsi qui guardar si ha.

Don Fadrique Arçobispo de Çaragoça
Lugarteniente General.

Vidit Sunyer Regens. Vidit Johannes Ferrer et
Dezpuig Regens Thesaurariam. — Scriva Fogassot.

CXVI

Reg. 4205, fol. 221.

CONFRATRIE LIBRARIORUM CIVITATIS BARCINONE

Nos Carolus etc. Nos Joannes Fernandez etc. Cum pro parte vestra dilectorum regionum bibliopolarum sive libreteriorum presentis civitatis et territorii Barcinone fuerunt nobis reverenter oblata et presentata quedam capitula sive ordinationes per dilectos regios consiliarios et proceres huius civitatis Barcinone ad vestri supplicationem factas et statutas erectionem Confratrie in dicto vestro officio bibliopolarum sub invocacione divi Hieronymi et bonum statum conservationem et incrementum illius ac concordiam confratrum et dicti officii comunem quietem concernentes tenoris sequentis. — En nom de nostre Senyor Jesucrist y de la sacratissima Verge Maria mare sua y

del glorios doctor e illuminador de sancta mare Sglesia Sanct Hieronym sots titol e invocacio del qual la Confraria e germandat devall escrita ha de esser fundada e instituida sia amen. Com sia cosa molt justa e rahonable que tots los qui habiten en una matexa ciutat y viuhen de una matexa art o officii tingan certa forma y orde en lo modo del exercir dita art o officii per tal que tots los exercints dita art puguen comodament e sens perjudici los uns dels altres viure e sie carrech e officii dels consellers o regidors de les tals ciutats posar y ordenar los arts y officis qui son en aquelles a be y utilitat de la cosa publica y dotar aquells de statuts y ordinations convenients y saludables per ço la Confraria dels libraters poblats en la dita ciutat obtinguda licencia del honorable regent la vegueria de Barcelona segons que en semblants actes y negocis se acostuma de obtenir supplican a vos tres magnificencies y al honorable consell ordinar de la dita present ciutat de Barcelona loar approvar y confirmar e de nou statuyr y ordenar les ordinations següents per dita Confraria y Collegi dels libreters fetes. Primerament statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que deci al denat tots los qui vuy tenen y per anat tindran botiga o obrador de libreter dins la present ciutat de Barcelona e en son territori se hajan de fer confreres de la dita Confraria del glorios Sanct Hieronym dels libraters y haje de pagar per entrada

de dita Confraria vint sous y apres cascun any cinch sous per la luminaria y altres despeses de dita Confraria. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que sien fetes y recondides en la Casa del Consell de la dita ciutat dues bosses de la dita Confraria en les quals estiguen enseculats los libraters de la dita Confraria o part de aquells ço es en la una los mas antichs y en la altre los qui no seran tan antichs de cada una de les quals cascun any a vint y dos de Setembre que es la vigilia de la gloriosa Sancta Tecla per los dits honorables consellers sien extrets de les dites bosses dos rodolins ço es de cada una de les dues bosses hun rodoli lo qual sie ubert y legit lo nom del libreter confrare qui en aquell se trobara y aquells sien y hagen esser consols de dita art dels libreters per aquell any e lo qui sera extret de la bossa dels antichs sia is anomen consol en cap y lo qui sera extret de la altre bossa sia is nomen consol derrer los quals consols hagen de regir y administrar la dita Confraria y no puguen renunciar ni dexar lo dit carrer fins sia acabat lo dit any a pena de cinch liures applicadores la meytat a la dita Confraria y laltre meytat al official qui de aço faria la execucio. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que los dits confreres de la dita Confraria haien esser y sien obedients als dits consols de dita Confraria y no gozen ni presu-

mesquen injuriar ni maltrehtar de paraules ni de obres als dits consols sots pena de deu liures applicadores la meytat a la dita Confraria e laltra meytat a la cort o official qui de aço fara la execucio y de estar a la preso a coneguda de dits honorables consellers. — Item statuyren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que tostemps y quant los dits confreres seran cridats convidats o demanats per los dits consols de dita Confraria a consell o parlament hagen de anar a dit consell o parlament sots pena de pagar una liura de sera a la dita Confraria cada hu y per cada vegada que sera contrafet salvat empero just impediment a coneguda de dits consols. — Item ordenaren los dits honorables consellers y promens que los qui seran stats extrets en consols hagen de vagar apres que hauran finit son any del consolat dos anys dins los quals no puguen concurrer ni esser admesos a dit offici de consol. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que deci al denant los qui volran pagar botiga en Barcelona o en son territori se hagen primer a presentar als dits consols de la dita Confraria y demanar lo examen pera poder exercir lo dit art de librater y los dits consols dins un mes apres quels sera demanat lo tal examen haien de veure y regonexer si lo tal qui demane dit examen haura practicat en la dita art lo temps devall statuydor y si sera conforme a les ordinations de dita art y en

essent conforme an aquelles los dits consols ensemps ab los altres de dita art los quals ells elegiran y anomenaran en examinadors examinen y vejen lo tal qui demanat havia lo dit examen si es abil y sufficient en atehir y exercir lo dit art de librater e si sera trobat esser abil y sufficient sie admes y sieli dada licencia per los dits consols de tenir y parar botiga dins la present ciutat de Barcelona e son territori alla hont lo dit examinat voldra e si no sera trobat abil ni sufficient pera dita art per aquella vegada sie repellit lo qual examinat per lo dit examen do y pac a la dita Confraria per ajuda y supportacio dels carrechs de aquella hun flori de or exceptats empero y no volen en la present ordinatio esser compresos los fills dels mestres qui ja tindran o hauran tinguda botiga ans aquells sen subir lo dit examen ab sola licentia dels dits consols y pagant lo dit flori de or puguen tenir botiga axi com si realment y de fet se fossen examinats. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que totstemps lo qui sera derrer examinat o derrerament haura parat botiga haje esser y sie sindich de dita Confraria lo qual haje de servir a dits consols de convidar los confreres als consells y altres coses concernents al bon stament y directio de dita Confraria axi com per los dits consols los sera manat. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens que sots los qui volran subir lo dit examen de libre-

ter haïen primer star per aprenents ab libreter examinat o tenint botiga per temps de cinch anys exceptats empero los fills dels mestres de dita art qui tindran o tinguda hauran botiga com de sobre es dit. — Item statuyren y ordenaren los honorables consellers y promens de la dita ciutat que si per cars morra algun libreter confrare de dita Confraria sens fills ni filles en tal cars la viuda muller de dit defunct puga tenir la dita botiga per temps de hun any y hun dia axi com si son marit visques sens empaig ni contradicció de dita Confraria y no mes anant. Empero si lo dit librer moria dexant algun fill o filla en tal cars la dita viuda vivint empero vidualment puga tenir la dita botiga per los dits fill o filla seus y del dit defunct sens empaig ni contradicció de alguna cort o persona fins a tant que lo dit fill si fill sera tingue edat de divuyt anys y no mes anant y apres que dit fill tinga dita edat de devuyt anys no pugue tenir dita botiga sens haver demanada y obtinguda licencia dels consols de dita art y haver pagat dit flori de or com de sobre es dit. E si sera filla pugue tenir la dita viuda la dita botiga fins a tant haje casada la dita filla y no mes anant. — Item statuyren y ordenaren los honorables consellers y promens de la dita ciutat que si algun aprenent no volra acabar lo temps que sera afermat ab son amo ans se volra mudar ab altre amo sens licencia del quil tindra afermat que no sie licit ni permes a ningu de dita art donar feyna a dit apre-

nent ni tenirlo en sa casa fins a tant que per los dits consols sie vista la causa per la qual sen sera anat de son amo y haura haguda licencia de dits consols de fer feyna y aço a pena de deu liures applicadores la meytat a dita Confraria y laltre meytat a la cort o official qui de aço fara la execucio. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens de dita ciutat que ningun libreter no prenga ni tinga ningun aprenent qui haje stat ab altre librater sens voluntat o consentiment de aquell ab lo qual haura abans stat o dels consols de dita art sots la prop dita pena en lo modo prop dit divididora. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens de dita ciutat que ningun jove que no sie examinat no gose ni presumisca fer feyna per si mateix ni per altre persona que no sie de la dita art de libreter palesament ni amagada sots pena de cinch liures per cada hu e per cada vegada que fara lo contrari en lo modo prop dit divididora. Exceptats empero los qui vuy tenen botiga o obrador parat en la present ciutat. — Item per quant se es trobat en lo passat que alguns jovens o aprenents de dits libraters furtaven libres de casa sos amos y aquells venien o daven a vèndre a algunes persones en la dita ciutat les quals revenien dits libres y feyen pagar la meytat mes que dits libres valien als compradors per ço statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens per obviar a dits abusos que deci al denant ningu que no sie de dita

art e no sie examinat no gos tenir libres nous ligats ni per a ligar per vendre sots pena de cinch liures barceloneses per cascu e per cascuna vegada en lo modo sobredit divididores e de perdre los dits libres. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens que ningu que no sie confrare de dita Confraria examinat gos ni presumesca vendre paper a menut ço es a dinades ni a mans sots pena de vint sous barcelonesos a cada hu qui fara lo contrari y cada vegada en lo modo sobre dit aplicadora. — Item perque los exercents dita arte de libramer mes comodament puguen viure y los richs no opprimesquen los pobres statuyren y ordonaren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que deci al denant ningun libramer pugue comprar dins la vegueria de Barcelona de ningun mercader ni de altre qualsevol persona mes anant de cinquanta raymes de paper ni mes anant de vint y cinc dotzenes de pregamins sens que primer no u diga o u fassa a saber als consols qui les hores seran de la dita art. E los dits consols encontinent que sabran la dita mercaderia ho hagen de denunciar a tots los altres libramers y sapien dells si voldran comprar part de dit paper o pregamins y volentne ells comprar haja de esser partida la dita mercaderia entre tots los confreres de la dita art qui u volran y si sera fet lo contrari lo tal qui mes de dites cinquanta raymes de paper o mes de les dites vint y cinc dotzenes de pregamins sens denunciarho a dits

consols dins la dita vegueria de Barcelona comprades haura encarrega en pena de vint y cinch liures irremisiblement de tal exigidores y aplicadores per la terça part a la dita Confraria per la altre terça part al acusador y per la restant terça part a la cort o official qui de aço fara la execucio. — Item per obviar y preveyr a diverses machinations y monopolis y stucies que alguns libraters han tingudes y fetes ab los mestres que ligen en lo estudi de la dita ciutat fent y procurant ab strenes y altrement que los tals mestres legissen los libres que los tals libraters tenien yn staven proveyts y no los altres libres que los altres libraters qui no cabien en dits monopolis ni machmazens tenien per hont los dits mestres no mirant la utilitat dels studians sino de llur propri interes legien als dits studians lissos infructuoses y de poca utilitat per als dits studians mes per dar speditio de libres als tals libraters que ab ells se eren passats y convinguts que no per utilitar als dits studians lo que fins aci ha redundat en gran dany axi de dits studians com encara dels altres libraters qui ab dits pactes conventions o tractes no tenien part hoc encara de la cosa publica per ço y altrement los dits honorables consellers y promens volent obviar a dits abusos y danys ordenaren que deci al denant no sie licit ni permes a ningun libreter fer pactes conventions ni partits alguns ab ninguns dels dits mestres qui ligen de present ni per anant legiran en lo dit estudi de Barcelona ni ab altres

permes per ells directament ni indirecta sots pena a cada hu y per cada vegada que sera contrafet a la present ordinatio de vint y sinc liures applicadores per la terça part a la dita Confraria y la altre terça part al acusador y per la restant terça part a la cort o official qui de aço fara la execucio. — Item per obviar als fraus y ladronicis que molts moços de juristes metges y de altres persones fan en casa de llurs amos furtant los libres de aquells y apres los venen a alguns regatons qui aquells revenen per les places cantons o taulers statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens que daci anant ninguna persona que no sie librater examinat no goze ni presumesca vendre libres vells amagadament ans aquells haien de vendre y aportar en la plaça de Sanct Jaume o en la plaça del Encant de Mon ahont dits libres son acostumats de vendre sots pena de perdre los dits libres y de pagar cinc liures barcelonesas a coneguda dels consols de dita art si donchs dits libres nos venien per alguna marmessoria o ab intervencio de corredor publich de la dita ciutat o per execucio de alguna cort. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que no sie licit ni permes a ningun librater tenir en la present ciutat de Barcelona mes de una botiga o obrador tot frau en aço cessant sots pena de trenta sous per cada hu e per cada vegada que sera fet lo contrari. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens

que ningun librater examinat no pugue vendre libres ligats ni per aligar sino seus propis y no de altres libraters strangers del present Principat de Cathalunya per obviar a molts fraus que en aço se porien fer sots pena de trenta sous per cada hu y per cada vegada que sera fet lo contrari applicadors per la terça part a la dita Confraria y per la altre terça part al acusador y per la restant terça part al acusador y per la restant terça part al official qui de aço fara la execucio. — Item statuyren y ordenaren los dits honorables consellers y promens de la dita ciutat que deci al denant ninguna persona puga fer ventalls de paper blanch que sie per scriure per a vendre ni vendre dits ventalls de paper per altri sino los dits libraters sots pena de vint sous en lo modo prop dit applicadors y de perdre los dits ventalls. — Item per quant es rasonable cosa que tots los qui viven de un mateix art o offici ajuden a supportar los carrechs y despeses de aquell per ço que statuyren y ordenaren los dits honorables consellers e promens de la dita ciutat que tot jove de librater qui anira per jove en la dita art y com a jove guanyara soldada pach cascun any cinc sous per ajuda de la luminaria de la dita Confraria. — *Fueritque etiam nobis pro parte vestra predictorum bibliopolarum sive libreteriorum presentis civitatis et territorii Barcinone humiliter supplicatum quatenus preinserta capitula sive ordinationes erectionem dicte Confratrie in predicto vestro officio sub invocacione*

dicti beati Hieronymi bonum comune dicte civitatis conservationemque et incrementum prelibati officii concernentes omniaque et singula in eis contenta et ordinata laudare approbare et firmare autorizare et concedere ex munificentia regia dignemur. Nos vero quia bonum comune dicte civitatis et particulare dicti officii preinserte ordinationes concernere videntur dicte vestre supplicacioni benigne annuentes tenore presentium de certa scientia regiaque qua fungimur autoritate deliberateque et consulto capitula et seu ordinationes preinsertas et omnia et singula in eis et earum qualibet contenta statuta et ordinata vobis dictis bibliopolis et seu librateriis presentis civitatis et territorii Barchinone presentibus et futuris laudamus aprobamus ratificamus autorizamus et concedimus nostreque et seu regie concessionis et ordinationis munimine seu presidio roboramus et validamus licentiamque et permissum vos pro negociis dicte Confratrie quoties opus fuerit impune congregandi in loco ad hoc destinando quatenus opus est confratribus eiusdem presentibus et futuris libere concedimus et liberaliter elargimur. Mandantes propterea venerabilibus nobilibus magnificis consiliariis dilectisque et fidelibus regiis Cancellario Vicecancellario Regenti Cancellariam gerenti vices generalis Gubernatoris in presenti Principatu Cathalonie vicario bajulo consiliariis et probis hominibus dicte civitatis Barchinone ceterisque universis et singulis officialibus et subditis regiis in eodem Principatu constitutis et constituendis

et eorum locumtenentibus ad penam florenorum auri Aragonum mille regiis inferendorum erariis quatenus huiusmodi capitula sive ordinationes ac omnia et singula in eis et eorum quolibet contenta statuta et ordinata nostramque huiusmodi concessionem habeant teneant et observent tenerique et observari faciant per quos decet nec in his contrafaciant seu veniant seu aliquem contrafacere vel venire permitant ratione aliqua sive causa pro quanto gratiam regiam charam habent et penam preappositam cupiunt evitare. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus regio comuni sigillo in pendenti munitam. Datum Barcinone die ultimo mensis Januarii anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo tercio Imperii III.

El Marques de Aguilar.

Dominus Locumtenens generalis mandavit mihi Philippo Angustino Masio. Visa per Montaner Regentem Cancellariam et Johannem Ferrer et Dezpuig Regentem Thesaurariam.

CXVII

Reg. 4884, fol. 175 v.º

Nos Philippus Dei gratia Rex Castellae Aragonum Legionis Utriusque Siciliae Hierusalem Portugaliae Hungariae Dalmatiae Croatiae Navarrae Granatae Toleti Valentiae Galletiae Maioricarum Hispalis Sardiniae Cordubae Corsicae Murtiae Giennis Algarbii Algezirae Gibraltaris Insularum Canariae nec non Indiarum Orientalium et Occidentalium Insularum et terrae firmae maris Oceani Archidux Austriae Dux Burgundiae Brabantiae Mediolani Athenarum et Neopatriae Comes Abspurgi Flandriae Tirolis Barchinonae Rossilionis et Ceritaniae Marchio Oristani et Comes Goceani. Licet adiectione plenitudo non egeat nec firmitate quod est firmum Confirmatur tamen interdum quod robus obtinet non quia necessitas id exposcat sed ut confirmantes sincera benignitas pateat et

rei gestae abundantioris cautelae robur accedat. Hinc est quia cum pro parte vestri fidelium nostrorum Procerum et Maioralium Confratriae Sancti Gregorii Musicorum nostrae Civitatis Barcinonae fuerit Maiestati nostrae reverenter exhibitum quoddam privilegium per Ducem Maquedae Locumtenentem et Capitaneum Generalem in dictis Principatu et Comitibus Serenissimi Regis patris et domini nostri recolendae memoriae dictae Confratriae concessum tenoris huiusmodi. Nos Philippus Dei gratia Rex Castellae Aragonum etc. Comes Barcinonae etc. — Nos Bernardinus de Cardenes Dux Maquedae et Marchio de Elch S. C. et R. Maiestatis Consiliarius Locumtenens et Capitaneus Generalis in Principatu Cathaloniae et Comitibus Rossilionis et Ceritaniae. Cum pro parte vestri fidelium Regiae Maiestatis Antonii Ramon Joannis Petri Castanyer Petri Vinader ac Gabrielis Stella Barcinonae civium et aliorum tam presentis civitatis Barcinonae quam etiam villarum et locorum infrascriptorum artem musicae totius generis instrumentorum exercitium infra nominandorum nobis fuerit deductum quod cum vos dicti artem musicae exercentes cupitis vos sociare et confratriam seu societatem instituere ad honorem Dei omnipotentis et beati Gregorii Papae et doctoris Ecclesiae ac beatae Siciliae Virginis et martiris in Monasterio beatae Mariae de Carmello dictae civitatis sub quorum protectione et tutela opportune et commode valeatis vos conservare et propterea nobis humiliter supplicare fecistis quatenus

omnia et singula contenta in infrascriptis capitulis nobis per viam supplicationis oblatis concedere dignamur. Nos attendentes predicta laudem et gloriam omnipotentis Dei et beatorum Gregorii et Siciliae et etiam bonum et utilitatem vestrorum concernere decrevimus per nos seu in nostri personam per Reverendum et dilectum Consiliarium et Cancellarium Regium Ludovicum de Copons V. J. D. facere in praedictis capitulis et in fine cuiuslibet eorum nostras responsiones et decretationes prout inferius describitur quorum quidem supplicationis capitulorum et decretationum tenor sequitur sub his verbis: Excelentissim Señor. Per quant en la present ciutat comuna y ordinariament viuen y viure y habitar solen moltes persones qui viuen y sustentan llur casa y familia de la art de la musica sonant ab menestrils violes darchs arpes rabaquets gaytes y tambors de cordes en llochs publichs y privats y amostrant de dançar y de sonar llogant ses obres rebent salaris y pecunies en paga y satisfaccio de sos treballs y obres y axi matex fora la present ciutat en moltes viles y llochs del present Principat habitan tambe y solen habitar molts de dits musichs qui llogan lurs obres reben salaris y pecunies y viuen de exercir lo art de la musica y aquells entre lany venen algunes voltes en la present ciutat pera llogar ses obres y sonar en lo temps de Carnestoltes y altres dies los quals desijen tenir alguna forma certa en lo exercici y conservacio de llurt art y viure baix de confraternitat y german-

dat ab molta quietut pau y concordia y fer celebrar a honrra de Deu omnipotent y de sos sancts algunes festes dels patrons de llur Confraria y exercitarse en obres sanctes y pies per ço y altrament Antoni Ramon Joan Pere Castanyer Perot Vinader Gabriel Stella Sebastia Stella Barthomeu Celma Gili Xarles Monserrat Comes Antoni Molins Francesch Vehells Mattheu Deu Joan Anges Antich Ramon Joan Ceriany Francesch Vehills ciutadans de la present ciutat qui usen de sonar menestrils y gaites y violes darchs Antoni Pasqual Antoni Joan Hieronym Bellura Onofre Bonet Onofre Segui y Francesch Segui germans Joan Yzagre Salvador y Barthomeu Carbonells germans Rafel Bonavia Antoni Tost y Joan Ferrer y molts altres habitants y ciutadans de la present Ciutat qui viuen de sonar violes darch violons rebequets arpes y atambor de cordes y de enseñar y amostrar de musica y de dançar dins dita Ciutat y Mattheu Mataro Joan Do Joan Tordera Joan Jornet de la parrochia de Arenys companyons Antoni Gasco Jaume Vedrier Jaume Prat Jaume Rialp companions habitants en la vila de Granollers Joan Badia Pere Ferrer Joan Llorens companions residents en la vila de Hostalrich Gabriel Onyo Miguel Onyo Janot Valenti companions residints en la vila de Santa Coloma de Centelles Christofol Camps Narcis Camps Sagimon Xifre Joan Bot companions residents en la vila de Caldes de Monbuy Barthomeu Oliveres y sos companions residents en la parrochia de Senmanat Joan

Braydes Perot Braydes Antoni Franch companions residints en la dita vila de Caldes de Monbui Matheu Lladelles Joan Ribes Antoni Oliveres Joan Oliveres companions residints en dita parrochia de Senmanat Antoni Torroella Miquel Roca Joan Juliana y sos companions residints en la vila de Terraça Joan Sabater Joan Vila Pere Sobregau Joan Miquel companions residints en la mateixa vila de Terraça Pere Mercet Antoni Mercet Pere Ribes Matthia Mercet companions habitants en la vila de Sparaguera Joan Castellvi Miquel Castellvi frare Castellvi Pere Vellaco companions residints en la vila de Vilafrancha de Panades Salvador Oller Jaume Canalls Damia Gener Baldiri Menant companions residints en la vila de San Vicens de Llobregat Jaume Nicolau Pere Lladelles Pere Pla Joan Pla companions residints en la vila de Molins de Reig Salvador Barfull Pere Barfull Joan Puig Francesch Solanes companions residints en Santa Coloma de Centelles Montserrat Fuster Francesch Vehils Matheu Llevaneres Pere Rovira tots companions residints en San Cugat de Valles Pere Jaume Castellvi Antoni Menaut Joan Belasil companions residints en la parrochia de Vallvidrera Miguel Merchor y sos companions habitants en la vila de Calella joan Rossiñol Gabriel Lladelles y Pere Rossiñol companions de la parrochia de Tiana musichs que viuen de sonar menestrils y gaites suplican a V.^a Ex.ª sia servit en privilegi perpetual concedir les coses següents. Primerament instituir y erigir confraria de musichs qui llogar

acostumen ses obres pera sonar en llochis publichs y privats menestrils gaytes violes darch arpes o rabaquets atambor de cordes y mostrar de dançar a llaor y gloria de Deu omnipotent sots invocacio del glorios Sant Geroni Papa y de la benaventurada Sancta Sicilia verge y martir. Plau a Sa Ex.ª. — Item que quiscun any se ajan de celebrar dos festes la una a dotze del mes de mars a honor y gloria de Deu omnipotent y del beneventurat Sanct Gregori Papa y doctor de la Iglesia y altra a vint y dos de noembre de la gloriosa Sancta Sicilia Verge y Martir ab offici cantat diaca y subdiaca musica y altres solemnitats convenientes en la iglesia del monestir de nostra Señora del Carme de la present ciutat y axi matex en dites festes se ajan de dir ab solemnitat primeres y segones vespres en lo qual offici desde las primeras vespres fins a les segones ajan de assistir y entrevenir y esser presents los majorals que seran de dita Confraria y tots los confreres mestres de aquella sots pena de una lliura de cera aplicadora a la dita Confraria pera cremar en los officis y coses pies que per raho de aquella se faran. Plau a Sa E.^a — Item que los confreres mestres examinats y altrament necessaris ajan y sien obligats acompanyar los majorals de dita Confraria la vigilia de quiscuna de dites festes a les primeres vespres y lo dia de la festa a missa y a vespres y per ço ajan de acudir y ajuntarse en casa del Consol que sera major de dias dins la present Ciutat sots

pena de una lliura de cera aplicadora a la dita Confraria per les coses pies de aquella. Plau a Sa Ex.ª— Item que lo sendema o dia immediatament seguent apres de quiscuna de dites festes se aja de celebrar un aniversari per les animes dels confreres defuncts axi necessaris com voluntaris en la iglesia de nostra Señora del Carme hont lo dia abans se seran celebrades dites festes en la celebracio dels quals aniversaris ajan de entrevenir los majorals y tots los confreres mestres y altrament necessaris de dita Confraria sots pena de una lliura de cera aplicadora al cors de la dita Confraria per les coses pies de aquella y de tres sous per al official executant. Plau a Sa Ex.ª — Item que per lo regiment y administracio de dita Confraria sia V.^a Ex.ª servit nomenar ara de present quatre persones que sien y se hajen de nomenar majorals de dita Confraria y que sian dels habitants en dita ciutat los quals del dia present fins al dia de la festa de Santa Sicilia del any mil sinch cents noranta y tres sien majorals de dita Confraria regescan y administren aquella e no res menys sia servit V.^a E.^a elegir y nomenar ara de present en clavari de dita Confraria hu dels sobredits musichs lo qual sia clavari de dita Confraria fins lo any prop vinent en lo dia de Sancta Sicilia mil sinch cents noranta tres y apres quiscun any perpetuament vuyt dias abans de la dita festa de Sancta Sicilia congregats los majorals y los confreres mestres examinats y altrement necessaris de

dita Confraria en lo monestir de Nostra Señora del Carme puguen y ajan de elegir quatre dels confreres mestres examinats de dita Confraria dels que habitan en dita ciutat en majorals de la dita Confraria per lo any apres vinent comptador de la tunc proxima festa de Sancta Sicilia ço es dels confreres mestres examinats qui habitaran en la present ciutat y encontinent elegits dits quatre majorals puguen tambe y sien obligats elegir y nomenar en clavari de dita Confraria un confrere mestre de aquella dels qui habitaran en la present ciutat per dit any vinent y proxim y los dits quatre confreres que seran elegits en majorals de dita Confraria y lo qui sera elegit en clavari ajan de jurar dit dia de la festa de Sancta Sicilia tunc proxima apres de aver oit la missa en poder dels majorals vells de be y lealment averse en dit offici de majorals y clavari respective y guardar y servir lo present privilegi y ordinacions en aquell contengudes e tots los altres privilegis e ordinacions de dita Confraria e de donar bo e leal compte en la forma que baix se dira de tot lo que rebut auran per compte de dita Confraria dins quinze dias apres que sera acabat lany de dit offici de majorals y clavari y pagar lo reliquum sots pena de deu lliures barcelonesas aplicadores per la terça part al Oficial que fara la execucio e per les dos terceres parts al cos de dita Confraria. Plau a Sa Ex.ª ab que en la eleccio dels dits quatre majorals y de cada hu dells aja de concorrer la major part

dels confreres que per al efecte de dita eleccio seran congregats y en cas de paritat de vots la eleccio del tal majoral o majorals sia de Sa E.^a y dels llochtinents generals sos successors per aquella vegada y axi mateix la eleccio del clavari se aja de fer per los dits quatre majorals o la major part de aqtiells y en cas de paritat sia dita eleccio de Sa Ex.ª y dels llochtinents sos successors. — Item que los confreres mestres examinats qui en la forma sobredita seran elegits en majorals y clavari sien obligats y compellits en acceptar los dits officis per als quals seran elegits e los que recusaran acceptar dits officis incidescan en pena de sinch lliures barcelonesas la qual irremissiblement sia executada y adquirida per la terça part al oficial qui fara la execucio e per les dos parts al cors de la Confraria e no obstant la execucio e paga de dita pena resten y sien obligats y compellits en acceptar dits officis. Plau a Sa E.^a — Item que los confreres mestres examinats qui deuran a la dita Confraria al temps de la eleccio de majorals y clavari quantitat excedint la suma de sinquanta sous no puguen concorrer ni esser elegits en majorals ni clavari de aquella sino en cars que pagassen la quantitat per ells deguda abans de esser feta la dita eleccio y no en altra manera y que los confreres mestres que seran elegits en majorals o clavari de dita Confraria si deura a la dita Confraria la suma de sinquanta sous o menor no sian admesos en la prestacio del jura-

ment ni en lo exercici de son offici que primer no ajan pagat lo que a dita Confraria deuran y per dit efecte puguen esser y sien rigurosament executats per lo que com es dit deuran. Plau a Sa E.^a — Item que majorals de dita Confraria sian tinguts y obligats exigir y cobrar totes les pecunies que deuran a dita Confraria per qualsevol rahons o causes axi per los confreres com qualsevol altres persones ço es los majorals de la present ciutat los deutes que dins aquella se deuran. Plau a Sa E.^a — Item que los dits majorals ajan de portar un llibre ço es los de la present ciutat assenten y assentar ajan generalment tot lo que rebran y cobraran per compte y causa de dita Confraria lo qual llibre ajan de exhibir y amostrear e lliurar a dita Confraria lo dia que donaran llurs comptes y abans de aquell tostemp y quant al consell de dita Confraria aparra que dit llibre haja de restar en poder de dita Confraria apres de aver passats dits comptes a efecte que aquell sia custodiat. Plau a Sa Ex.ª — Item que dits majorals hajan y sien tinguts y obligats donar y lliurar al clavari de dita Confraria tot lo que cobraran ço es los majorals que habitaran dins la present ciutat dins dos dias naturals apres que cobrat auran y del que donaran a dit clavari ne ajan de cobrar de aquell cautela de rebuda en son llibre quiscuna vegada sots pena de sinch lliures adquisidora quiscuna vegada per la tercera part al oficial executant y per les dos parts al cors de dita Confraria. Plau a

Sa E.^a — Item que sia feta una caixa per tenir custodides y guardades les monedes ques cobraran per compte de dita Cofraria y aquella aja de tenir lo clavari qui sera de dita Confraria en sa casa molt ben guardada y custodida y en lloch tuto y segur en la qual caixa hi aja de aver tres claus diferents las dos de les quals tinguen los dos majorals qui habitaran dins la present ciutat e l'altra tercera tinga lo dit clavari lo qual sia obligat en depositar les pecunies que rebra per compte de dita Confraria encontinent que la quantitat per ell rebuda excedesca la suma de sinch lliures y lo dit deposit aja de fer en presencia y assistencia dels dits majorals de la present ciutat. Y axi matex quant se trauran diners de dita caixa aja de ser en presencia y assistencia de dits majorals y dit clavari y que de tots los diners que entraran y eixiran en y de dita caixa se aja de portar compte a part en lo llibre de dits majorals assentant en aquell de ma de dit clavari si sabra escriurer en presencia de aquell de ma del notari de dita Confraria tots los diners que entraran y eixiran de dita caixa ab designacio de les jornades y quantitats ultra del qual compte dit clavari aja de tenir un llibre en lo qual continue y continuar fassa tots los diners que pagara y cobrara per compte de dita Confraria. Plau a Sa Ex.ª — Item que tot lo que se aura de pagar per compte de dita Confraria se aja de pagar per lo dit clavari y no per altra persona lo qual tingue lo manament ques deu en no

pagar coses indegudes ni injustes y del que debita y degudament pagara sobre les cauteles necessaries per son descarrech. Plau a Sa E.^a — Item que los majorals y clavari de dita Confraria dins quinze dies apres de finit lany de la administracio de llurs officis ajan de donar bo y llegendim compte de tot lo que quiscun dells aura rebut y pagat respective per compte de dita Confraria als majorals y clavari nous en presencia y ab intervencio de altres sis clavaris so es quatre mestres examinats y dos de confreres necessaris no examinats per dits majorals nous elegidors y ab intervencio tambe del notari de la dita Confraria y en aver donats dits comptes ajan encontinent a pagar tot lo que per resta de aquells constara esser deutors sens dilacio alguna entes empero y declarat los dits majorals de la present ciutat elegir los sis confreres y ab intervencio de aquells y del notari y clavari com dalt es dit oir y aprovar y reprovar dits comptes y fer la difinicio de aquells la qual reddicio de comptes se aja de continuar en los llibres que los majorals y clavari vells auran aportat retenintse la dita Confraria aquells. Plau a Sa Ex.ª — Item que los majorals de dita Confraria puguen convocar per llur andador los confreres mestres examinadors y altrament necessaris qui habitaran en la dita ciutat y tots se puguen congregar y ajustar en algun lloch honest per tenir consell y tractar les coses que se offeriran per causa y raho de dita Confraria tostemp y quant als

dits majorals convenir apparra los quals no tinguen obligacio de convocar ni cridar en dits consells los confreres mestres qui habitaran fora la present ciutat per evitarlos molt gastos y despeses que en asso se offeririen sino en cars que a dits majorals de la present ciutat aparegues convenir per ser la cosa que se auria de tractar de molta importancia o altrament necessitats de la intervencio de aquells y que los majorals y confreres mestres examinats y altrament necessaris de la present ciutat ajustats y congregats consiliarment puguen deliberar y ordenar tot lo que apparra convenir al be util y bona administracio de dita Confraria de dit art ab tal empero que en dits consells y congregacions entrevinguen de les tres parts dels confreres mestres examinats y altrament necessaris de la present ciutat mes de les dues terceres parts y que tots los confreres mestres y necessaris que seran per dits majorals cridats a consell tinguen obligacio de acudir per dit effecte en lo lloch y hora los sera designada sots pena de deu sous aplicadora per la mitat al oficial executant y per la altra mitat al cors de dita Confraria y en la matexa pena incidescan los confreres qui apres de aver acudit al dit consell sen aniran abans de cloure aquell sens llicencia de dits maiorals la qual pena sia en la forma predita aplicada. Plau a Sa Ex.ª — Item que de aqui enlla qualsevol persona que volra apendre de sonar menestrils tambor de cordes o gaytes dins lo present Principat de Cataluña y Comptats de

Rossello y Cerdaña a efecte de usar aquells en la present ciutat rebentne paga y satisfaccio de sos treballs y axi llogant ses obres aja de estar primer dos anys aprenent ab algu dels confreres mestres examinats de dita Confraria y apres aja de subir lo examen que li sera señalat per los examinadors dins o fora la present ciutat y no pugue llogar ses obres ni rebre diners en paga ni altre interes considerable per sonar menestrils tambor de cordes ni gaites en llochs publichs ni privats ni usar de dita musica en manera alguna ni amostrar de dançar dins la present ciutat rebetne paga que no sia estada primer per aprenent dos anys ab los confreres mestres de dita Confraria y a cap de dits dos anys examinada y aprovada y admesa per los majorals y examinadors de la dita Confraria com baix se dira. Plau a Sa Ex.ª — Item que los majorals de la present ciutat puguen elegir dos examinadors dels confreres mestres examinats de dita ciutat pera examinar los qui seran stats aprenents dos anys en la forma sobredita de menestrils tambor de cordes y gaytes los quals examinadors ajan de jurar en poder de dits majorals de de be y llealment averse en son offici de examinador y lo examen se aja de fer per dits examinadors en presencia de dits majorals y de dos altres confreres mestres si a dits majorals aparra e los dits examinadors majorals y confreres mestres encars sien ciutadans ajan admetre o repellar lo tal examinat en la musica de menestrils tambor de cordes y

gaytes. Plau a Sa Ex.ª — Item que los fills de confreres mestres examinats que de aqui enlla se examinaran ajan de pagar al cors de la dita Confraria per lur examen deu reals y dos reals al notari y los qui no seran fills de confreres mestres examinats ajan de pagar per llur examen a la dita Confraria vint reals y dos reals al notari. Plau a Sa Ex.ª — Item que si alguna persona o personas de aqui enlla volran usar de sonar menestrils tambor de cordes y amostrar de dançar e gaytes dins la present ciutat prenent tenir habilitat la qual auran apresada fora del present Principat e Comptats de Rossello y Cerdaña les quals persones se ajan de presentar als majorals de dita Confraria y ajan de donar y subir lo examen quels sera asseñalat y dits majorals ajan de nomenar dos examinadors y tambe sils aparexera dos confreres mestres examinats qui assistescan en lo dit examen. E si seran trobats habils sien admesos y aprovats y avent subit examen y essent admesos puguen sonar menestrils y gaytes tambor de cordes y amostrar de dançar y rebre salaris com los altres confreres mestres examinats e no altrament sots pena de sinch lliures per quiscu e per quiscuna vegada que sera fet lo contrari adquisidora per la tercera part al oficial executant y per les dos parts al cors de dita Confraria y per raho de dit examen pach e aja a pagar quiscu dels qui lo dit es examinara a la dita Confraria vint reals y al notari dos reals. Plau a Sa Ex.ª —

Item que tots los mestres musichs dalt en lo principi de la present supplicacio nomenats y tots los altres que de aqui avant seran en la forma sobredita examinats ipso jure et facto ço es los sobre anomenats de vuy avant y los qui vindran encontinent que seran examinats y admesos sien confreres necessaris de dita Confraria y paguen y pagar ajan quiscun any a dita Confraria quiscu de dits confreres quatre sous y quatre diners y a quiscu de aquells se pugue donar quiscun any una candela de cera de valor de un sou si aquella volra. Plau a Sa Ex.ª — Item que de aqui avant tots los qui voldran llogar ses obres y rebre paga per sonar en professons esglesias dançes balls y altrament en qualsevol llochs publichs y privats violes darch violons rabequets arpes dins la present ciutat sien obligats primer presentarse als majorals de dita Confraria que habitaran en la present ciutat y ferse escriure en lo numero dels confreres necessaris de dita Confraria y quiscu dells aja de pagar per entrada a la dita Confraria sis reals y apres quiscun any quatre sous y quatre com los altres confreres mestres examinats y que ningú ne sia primer presentat a dits majorals escrit y assentat entre los confreres necessaris y pagada la entrada de sis reals com es dit no puga ni li sia licit ni permes sonar ninguna manera de instruments dins la present ciutat rebentne paga o satisfaccio sots pena de sinquanta sous adquisidora per la tercera part al official executant y les restants al cors de la dita

Confraria. Plau a Sa Ex.ª — Item tostemps y quant algun confrare necessari de dita Confraria estara malalt y sera pobre que sia favorit y socorregut dels diners de dita Confraria a conexas dels majors conforme la qualitat de la persona y la qualitat de aquella y la possibilitat de dita Confraria. Plau a Sa Ex.ª — Item que tostemps y quant algu dels confreres necessaris de dita Confraria que habitara en la present ciutat estant malalt volra rebre lo Santissim Sacrament de la Eucaristia y demanara la lluminaria de dita Confraria en tal cas los dits majors de la present ciutat sien obligats elegir quatre de dits confreres necessaris de dita ciutat y aquells sien obligats acompanyar lo dit Sanctissim Sacrament ab quatre atxes de la dita Confraria sots pena de *una lliura de cera* (Cf. Reg. 1716, f. 259 v.) aplicadora a la dita Confraria y de tres sous al oficial executant. Plau a Sa Ex.ª — Item que quant morira algu de dits confreres necessaris se ajan de celebrar ab brevetat possible sinch misses baxes per la anima de aquell y lo clavari de dita Confraria aja de pagar les caritats de dites misses dels diners de dita Confraria si lo tal confrare morira en la present ciutat los majors de dita Confraria ajan de nomenar quatre confreres necessaris de dita ciutat los quals ab quatre siris de dita Confraria ajan de acompanyar lo cos de dit confrare defunct desde sa casa fins a la sepultura sots pena per quiscu o per quiscuna vegada que sera fet lo contrari de una lliura de cera per la dita Confraria

y dos sous per al official executant. Plau a Sa Ex.ª — Item que en les festes de Nadal de Pasqua de Resurrectio del Spirit Sanct de Corpus y de nostra Señora de Mars y de Agost y los días de Sanct Gregori y de Sancta Sicilia los majorals de dita Confraria sien obligats a donar orde y procurar ab effecte que cremen dues atxes de cera de dita Confraria devant lo altar ahont se celebrara lo officio en la iglesia de Nostra Senyora del Carme de la present ciutat aont los confreres de dita Confraria faran les festes y officis de aquella desdel principi del prefaci fins que lo prevere aura sumit sots pena y ban de una lliura de cera aplicadora a dita Confraria. Plau a Sa Ex.ª — Item que tots los musichs dels dalt nomenats que vuy son y se trobaran en aquesta possessio y exercici de sonar menestrils gaytes y tambor de cordes y amostraran de dançar axi dins la present ciutat com fora de aquella sien aguts tinguts y reputats en virtut de la present per mestres examinats com si realment y actualment aguessen subit lo examen de dita Confraria y sols aquells y los qui de aqui avant conforme los Capitols sobredits seran examinats y admesos en mestres de menestrils gaytes y tambor de cordes sobredits sien y se entenguen per confreres mestres examinats y altres musichs sobredits sien e se entenguen per confreres necessaris. Plau a Sa Ex.ª — Item que tots los qui per devocio volran esser confreres de dita Confraria y entrar y escriures en aquella ajan

de pagar un real de entrada y un sou apres per quiscun any als quals confreres de devocio sels aja de donar si la volran y la demanaran una candela de cera blanca de pes de sis diners quant pagaran la caritat de dita Confraria. Plau a Sa Ex.ª — Item que qualsevol official real a sola requesta y peticio dels majorals de dita Confraria y de qualsevol dells sia tingut y obligat executar y ab efecte sens dilacio alguna execute les penes en los precedents capitols statuides y per aquelles peñore los confreres necessaris que per dits majorals o algu dells li seran nomenats sots pena de la indignacio de la Real Mag. y de V. Ex.ª y de sos successors en son carrech y de cent ducats de or per quiscu dells y per quiscuna vegada que sera fet lo contrari incorredora pagadora y aplicadora als cofrens reals de Sa Mag. Plau a Sa Ex.ª — Les quals coses dits musichs rebran de ma de V. Ex.ª a molt singular gracia y merce quae licet etc. Altissimus etc. — Quae quidem per Nos visa et recognita et unumquodque ipsorum iuxta et secundum nostras responsiones et decretationes in fine cuiuslibet eorum per nos seu in nostri personam per dictum Reverendum Consiliarium et Cancellarium Regium appositas et descriptas prout in eis continentur. Tenore presentis deque nostra certa sciencia regiaque auctoritate qua fungimur deliberate et consulto mera et libera voluntate regia perdurante vobis dictis artem musicae exercentibus tam presentibus quam futuris et cuilibet vestrum concedimus confirmamus ac regiae

seu nostrae concessionis munimine roboramus. Quapropter nobili magnifico Consiliario dilectis et fidelibus regiis gerenti vices Generalis Gubernatoris in dictis Principatu et Comitatus vicariis baiulis subvicariis subbaiulis eorumque assessoribus caeterisque demum universis et singulis officialibus tam regiis quam aliis ad quos spectet dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris requirendos tamen requirentes et signanter Vicario et Baiulo praesentis civitatis Barcinonae dicimus et districte praecipiendo mandamus sub irae et indignationis regiae incursu penaque florenorum auri Aragonum mille a bonis secus agentis irremissibiliter exigendorum regiisque inferendorum aerariis quatenus preinserta capitula et omnia et singula in eis et unoquoque eorum contenta iuxta et secundum dictas responsiones et decretationes in fine cuiuslibet eorum contentas dicta mera et libera voluntate regia perdurante teneant firmiter et observent tenerique et inviolabiliter observari faciant per quoscumque contrariumque non faciant contrafacereque permittant ratione aliqua sive causa si gratiam regiam charam habent et praeter irae et indignationis regiae incursum praepositam cupiunt evitare penam. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus regio comuni sigillo inpendenti munitam. Datum Barcinone die decima quinta mensis novembris anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo regnorum autem regionum videlicet Citerioris Siciliae anno trigesimo nono Ulterioris vero Siciliae Hispaniarum et

aliorum trigesimo septimo Portugaliae autem decimo tercio. — El Duque de Maqueda. — Vidit de Copons Cancellarius. Vidit Puig Regens Thesaurariam. Dominus Locumtenens Generalis mandavit mihi Jacobo Pellicer. Visa per Copons Cancellarium et Puig Regentem Thesaurariam. In Diversorum locumtenentiae XIX fol. Registrata. — Supplicatumque Maiestati nostrae humiliter fuit pro parte procerum et majoralium dictae Confratriae S. Gregorii et Stae. Siciliae musicorum dictae nostrae civitatis Barcinonae et confratrum eiusdem ut praeinsertum privilegium et omnia et singula in eo contenta laudare approbare ratificare et confirmare de regia solita benignitate dignaremur. Nos vero eorum votis benigne auentes tenore presentis ac de nostri certa scientia regiaque auctoritate deliberate et consulto prae insertum privilegium et omnia et singula in eo contenta et expressa et declarata iuxta illius seriem et tenorem a prima eius linea usque ad ultimam quatenus in eius possessione existunt laudamus approbamus ratificamus et confirmamus nostraeque huiusmodi laudationis approbationis ratificationis et confirmationis munimine seu presidio roboramus auctoritatemque nostram eidem interponimus pariter et decretum. Volentes et expresse decernentes quod nostra huiusmodi laudatio approbatio ratificatio et confirmatio sit et esse debet eidem Confratriae et eius confratribus stabilis realis valida atque firma nullumque in iudicio vel extra sentiat dubietatis obiectum defectus incommodum aut noxae alterius

detrimentum sed in suo semper robore et firmitate persistat. Quocirca illustri venerabili nobilibus magnificis et dilectis consiliariis et fidelibus nostris futuro Locumtenenti et Capitaneo Generali in Principatu Cathalonie et Comitatus Rossilionis et Ceritanie Cancellario Regenti Cancellariam et doctoribus nostre Regiae Audientiae gerentibus vices nostri Generalis Gubernatoris Magistro Rationali Baiulo generali regiis procuratoribus advocatis et procuratoribus fiscalis et patrimonialibus vicariis baiulis subvicariis subbaiulis alguaziriis virgariis portariis ceterisque universis et singulis officialibus et subditis nostris maioribus et minoribus in dictis Principatu et Comitatus constitutis et constituendis ipsorumque officialium locumtenentibus seu officia ipsa regentibus et subrogatis et eorum cuilibet dicimus praecipimus et iubemus ad incursum nostrae regiae indignationis et irae penaeque florenorum auri Aragonum mille nostris regiis inferendorum aerariis quatenus presentem nostram laudationem approbationem ratificationem et confirmationem et quatenus opus sit concessionem et omnia et singula in eo contenta teneant firmiter et observent tenerique et observari faciant inviolabiliter per quoscumque contrarium nullatenus tentaturi ratione aliqua sive causa si gratiam nostram charam habent et praeter irae et indignationis nostrae incursum penam praeappositam cupiunt evitare. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostro regio comuni sigillo quo nostri locumtenentes et Capitanei Gene-

rales presentis Principatus Cathaloniae et Comitatum Rosilionis et Ceritaniae utuntur inpendenti munitam quia in promptu non est sigillum regium comune nostrum. Datum in nostra civitate Barcinonae die decimo tertio mensis julii anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo nonagesimo nono regnorum autem nostrorum anno secundo.

Yo el Rey

Dominus Rex mandavit mihi don Petro Franquesa Visa per Covarruvias Vicecancellarium Sabater regentem Cancellariam Fontanet pro Generali Thesaurario et me Conservatorem Generalem.

V. M. confirma (*sic*) a la Cofradia de los Musicos de esta ciudad de confirmar un privilegio arriba inserto en quanto estan en possession del.

CXVIII

Consejo de Aragón. Reg. 91, fol. 196

PICTORUM CIVITATIS BARCHINONAE

Nos Carolus Dei gratia Rex Castellae Aragonum etc. Regum et Principum magnitudinis effectum est liberalissimas gratias et favores vassallis suis impendere praexertim illi qui in aliqua arte et ministerio Reipublicae ornatiis deserviunt quo circa cum pro parte pictorum nostrae civitatis Barchinonae fuerit nobis humiliter expositum et deductum quatenus ex eo quod hucusque declaratum nos invenitur arti picturae quamvis tam nobilis ministerii tractamentum liberalis et non mechanicae tribuere debetur in dicta civitate nostra Barchinonae professores eiusdem comorantes ibidem magnum detrimentum patiuntur et propterea supplicatum ut his atentis et servitiis per

eos variis in ocasionibus regis obsequii summo amore et affectu praestitis et impensis gratiam de titulo artistarum cum erectione Collegii una cum quibusdam capitulis supplicationibus petitionibus sive ordinationibus ad bonum regimen gubernium utilitatem et conservationem ipsius Collegii concernentibus quae coram nobis et in nostro S. S. R. Regio Coronae Aragonum Consilio praesentata fuerunt de nostra regia munificentia et liberalitate ipsis pictoribus concedere et elargiri dignaremur. Nos vero vixis et recognitis predictis capitulis et ordinationibus non solum eas admissimus verum etiam decretare jussimus prout in fine cuiuslibet ipsorum capitulorum et petitionum apparent quorum tenores sic se habent. — Primo: Considerant que la art de la pintura per sa Noblesa y superior habilitat es stada exercitada y tinguda ab lo degut aprecio dels princeps mes sobe-rans sent empleo onrros de sa ingeniosa industria y per soportar en si la maior estimacio la qual pareix la gradua de art noble y lliberal y no menos a sos professors per lo que se demana y supplica sia tinguda y reputada com altre de las artes lliberals gosant los professores de ella de las prerrogativas privilegis i inmunitats y honors que gosan los demes artistas y profesors de art lliberal tan en la present ciutat de Barcelona com en lo Principat de Cataluña Comptats de Rosello y Cerdaña. Plau a sa Magestat. — Secundo: Axi mateix per quant la art de la pintura es art de tan ingeni de tanta notizia extentio

y habilitat y difícil de saberse demana para poderse perfectamente adquirir molta aplicacio continuat exercici practica y estudi de molt temps. Per ço los que voldran exercitar en avant la dita art de la pintura y obtenir lo titol de Pintor col·legiat degan forsosament estar sis anys en casa de algu dels pintors col·legiats pera ser enseñat y despres de finits los sis anys y enseniat en ells tinga de practicar la dita per espay de dos anys enters y cumplits tots los vuyt anys ço es los sis de aprament y los dos de exercitant ha de pujar a tres examens en la forma que baix se mencionara en los quals ha de donar plena satisfaccion pera poder obtenir lo titol noble de pintor col·legiat de tal manera que ningun jove encara que sie fill de pintor col·legiat que no haura passat per los sis anys de estudi y per los dos anys de practica y fets los tres examens ab satisfaccio del Col·legi no dega ni puga gosar del nom de pintor col·legiat ni ser reputat per tal ni gosar de privilegi de artista ni admes en lo Col·legi dels pintors col·legiats. Plau a sa Magestat ab que no estigan compresos los aprenents y fadrins que vuy se troban aprenent y practicant dita art sino que respecte dells se haya de observar tan solament lo disposat en las ordinations ab que se gobernaban de antes los pintors en quant al temps en quant al temps del aprenentatge y practica y lo que fins assi se ha acostumat. — Tertio: Lo Col·legi del art liberal dels pintors se ha de formar y compondra de dos Consuls

en Cap y segon de un Clavari y de tots los que trobaran pintors ab las calitats ditas aprobats y graduats per lo Collegi als quals al graduarlos y aprobarlos sels dega donar titol de pintor col·legiat. Plau a sa Magestat. — Cuarto: Que al Col·legi assi format de dos consuls un clavari y col·legiats los sia licit y permes juntarse per totes aquelles afers que aparexera esser de utilitat y dins dit Col·legi tractar totes las materias que convindran a la utilitat y benefici de dit Col·legi y de sos col·legiats ab la mateixa forma y modo que se ha practicat y practica ab los demes altres Col·legis que troban erigits dins la ciutat de Barcelona que son tenen y reputant per artistas com tambe de imposar talls y tatxas. Plau a sa Magestat. — Quinto: La nominacio dels dos consuls y clavari se ha de fer la vigilia del glorios Sant Lluch patro dels pintors y lo modo ha de ser per scrutini secret a mes vots sent lo col·legi ple o la mayor part. Los vots se donant en escrits de esta manera que cada col·legiat escriga en tres paperets o cedulas tres noms dels pintors col·legiats que volgue sian consuls y clavari lo primer escrutini o primera vegada que vota donan los consuls lo paperet o cedula del nom de aquell que vol sia consul en cap comensant lo clavari a votar y seguintse despres los col·legiats de un en un y per orde de antiguetat de grau. La segona vegada se fa en la mateixa conformitat es per la electio del consul segon y la tercera vegada es per la nominacio del

clavari advertint que las scedulas dels noms se posari dins de una urna o salvilla que per est efecte estara sobre una taula que sia capas de estar en ella los dos consuls clavari y notari. Plau a sa Magestat. — Sexto: Estan totas las scedulas dels noms dins la urna o salvilla lo consul en cap contara en presencia de tot lo Collegi en veu alta todas las scedulas de una en una y si troba que no son mes ni menos en numero que son los collegiats votants las llig en veu alta y lo notari nota tots los vots que te cada un y lo collegiat que te mes vots resta constituhit consul en cap pero en cas que contant las scedulas se trobasen mes o menos scedulas del que es lo numero dels colegiats se ha de tornar a votar ab la conformitat dita. Plau a sa Magestat. — Septimo: Los dos consuls no votan si no es en cas de paritat de vots y en tal cas no ha de votar si no lo consul en cap y en sa ausencia lo consul segon tan en esta com en las demes funcions que concurrira la paritat de vots pero tenint obligatio y dever los consuls y clavari de anar a cercar cada un dells a son successor despres de anomenat y sentarlo per son orde ço es despres dels consuls los consuls y despres del clavari lo clavari. Plau a sa Magestat. — Octavo: Lo endema de la nominacio que sera lo die despres del glorios San Lluch se deu anar en forma de Collegi a prestar lo jurament los consuls y clavari a casa y en mans del Sr. Canciller donantli de propina dos ducats y que lo notari de dit Sr. Can-

ciller hage de llevar acte de dit jurament per lo salari del qual se li hage de donar un ducat y se hage de tornar axi mateix informa de Collegi al lloch o puesto ahont se hauran pintat ab esta forma que los consuls nous han de donar la ma dreta als consuls vells y lo clavari nou al clavari vell fins a casa lo Sr. Canciller ahont juraran y despres [de haber jurat tornaran al mateix puesto de ahont hauran exits donan la ma dreta als consuls y clavari que los consuls y clavari que novament hauran jurat y pendran possessio y se despediran los consuls vells y donaran la norabona als consuls nous. Plau a sa Magestat ab que lo primer any ayan de jurar en poder del Canciller y lo any siguent en poder del Regent la Real Cancilleria y assi en los demes anys alternativament lo que toca als consuls. — Nono: Despues de haber jurat les toca als consuls juntar Collegi lo diumenge despues del dia dels morts a fi y efecte de que lo clavari vell done los comptes als consuls en presencia de tot lo Collegi del clavarat de aquel any entregant al clavari nou passats y difinits los comptes tot lo que a ell se li haura entregat y la quantitat de diner que li sobrara. Plau a sa Magestat. — Decimo: Que los consules en dit dia degan fer nominatio de quatre examinadors anomenant cada un dels consules dos examinadors ab tal advertentia que no pugan anominar sino dels que son stats consuls o clavaris y en cas faltas algu o alguns o tots los anomenats examinadors per ocasio

de mort malaltia grave o ausencia llarga com tambe los que no voldran assistir lo dia que pujara lo pretensor a qualsevol dels tres examens pugan los dos consuls fer nova nominatio de examinador o examinadors en lloch del que faltara o dels que faltaran en qualsevol ocasio ques juntara Collegi per aqueix examen tan solament. Plau a sa Magestat ab que en falta de subjectes de la calitat pugan y degan nominar altres collegiats per quant per falta de examinadors no se impossibilitasen los fadrins a esser admesos a mestres. — Undecimo: Lo juntar Collegi toca solament de per si al consul en cap y no altri y per sa ausencia o malaltia para lo segon juntarlo sempre y quan judicara convenient al Collegi an de acudir los collegiats que seran cridats de orde des consuls per medi del andador que de dret toca al ultim examinat com tambe obeir a qualsevol ordens que li seran donats per los dits consuls ço pena de haver de pagar dos lliuras de cera per cada vegada que faltare y los pintors collegiats que avisats per medi del andador no acudiran y que per falta dells nos pora juntar Collegi degen pagar las penas imposadas per les consuls a sa voluntat y en cas no posasen pena los consuls sapian que han de pagar dos lliuras de cera per cada vegada que per no acudir nos posa juntar Collegi. Plau a sa Magestat. — Dotse: Tots los collegiats tenent vot y la resolucio se pren de la maior part dels votants los consuls tenent la proposicio y no tenent vot. Lo primer vot

es del clavari que se ha de asentar despres inmediatamente dels consuls y despres dell lo mes antich y despres los demes com se siguexen per orde de antiguetat de sos graus. Plau a sa Magestat. — Trece: La proposicion toca al consul en cap tan solament ab consentiment del altre consul y per ausencia malaltia o altre impediment llejitim del consul en cap toca al consul segon ab lo clavari y axi mateix si lo consul segon falta puga lo consul en cap ab lo clavari y no a altri pero qualsevols dels pintors collegiats te dret en tot lo que judicara convenient de acudir als consuls pera que aquestos proposen en nom propi o sens nom a la manera que millor aparexera al que ho representa als consuls advertint que sempre esta en ma dels consuls lo judicar si es digna de ser proposada la tal proposicio sens que ningu se puga donar per sentit ni formar querela en cas que los consuls no proposen lo que sels ha demanat. Plau a sa Magestat. — *Pretensors de la plaza de pintor collegiat.* — Catorse: Tots los pretensors que voldran obtenir la plasa de pintor collegiat deben tenir las següents calitats. Primerament deu estar per aprenent de pintor collegiat per espay de sis anys sens interpollatio sino fos per malaltia o justa ausencia de lo qual perque conste del llejitim impediment tinga obligacio de donarne raho als consuls altrament no se li sia contat dit temps que haura faltat y que tinga de refer lo dit temps de malaltia o justa ausencia

a son amo. Plau a sa Magestat ab que no sien compresos los aprenents que vuy se troban respecte dels quals se haja de observar lo disposat en las ordinacions antigüas y lo que fins al present se ha acostumat. — Quince: Que de ixos sis anys tinja obligacio de ferli fer acte al comensar la practica lo pintor collegiat en cuya casa estara total apranent com tambe de donar avis als consuls del dia que comensa lo apranentatxe para que se escrigue en lo llibre del Collegi que per aquests y altres effectes tindra y que esta noticia la dega donar lo pintor dins tres mesos ço pena que al apranent no se li contara tot lo temps que son amo haura tardat a donar noticia als consuls y al amo pena de deu lliuras que pagara com a transgresor de dita ordinatio aplicadoras las sinch al Sr. Veguer y las altres sinch a la caixa del Collegi com tambe bax la mateixa pena de deu lliuras que ningun pintor collegiat puga admetre al dit apranent sens que presehesca lo consentiment de son amo. Plau a sa Magestat ab que no estigan compresos los apranents que vuy se troban sino que en ells se guarden las ordinacions antigüas y lo acostumat. — Setse: Que finits los sis anys de apranent aya de practicar dos anys per fadri y que cada any mentres sera fadri estiga obligat a pagar per la festa del glorios San Lluch patro dels pintors la cantitat de una lliura quatre sous y a mes de dita anual cantitat dega pagar sempre que se offerira haver de fer soldats en

servey de sa Magestat (que Deu garde) la cantitat que als consuls y clavari los sera bien vista. Plau a sa Magestat excepto los aprenents y fadrins que vuy se troban practicant dita art y que en ells se guarden las ordinacions antigüas y lo acostumat. — Diset: Cumplits los dos anys de practica pot demanar la plasa de pintor collegiat qualsevol dia del any als consuls los quals juntaran Collegi y proposaran al prenent si pujara o no y se votara y tenint la maior part des vots elegira per padri un dels pintors collegiats que ell voldra pera que lo apadrine en las funtions de sos examens fins a obtenir la plasa y en esta ocasio sens desgregarse lo Collegi deu fer ia següent tentativa que servira de primer examen. Plau a sa Magestat y que respecte dels aprenents y fadrins que avuy son se observe lo acostumat y las ordinacions antigüas. — Divuit: Deu dibuyxar sobre paper ab llapis dos demostracions de figura entera la una y la altra de mitja figura lo menos las que li demanara cada un dels quatre examinadors que vendra a tenir de dibuyxar quatre figuras enteras y quatre mitjes. A mes de lo dit a de respondre a las preguntas que los quatre examinadors voldran preguntarli sobre qualsevol cosa de las que compren en si lo art de la pintura. Plau a sa Magestat ab que respecte dels examens dels aprenents y fadrins que vuy son se guarden las ordinacions antigüas y lo acostumat. — Denou: Aparexent be la dita tentativa a la mayor part del Collegi tinga obligacio de fer

altre examen de un quadro de un dels quinze misteris de Deu y vuit palms a eleccio dels consuls y clavari el qual quadro dega pintar de inventio o tret del natural y tot lo que lo quadro contendra deba debuixar sobre paper en lo espay de dos mesos que per queste effect se li donaran ab llicencia empero que si lo dit examinant ab menos dias te fet tan lo quadro com lo dibuix y las probas del linatge tinga dret de pujar al examen secret que es lo ultim en la forma seguent. Plau a sa Magestat ab que en los examens dels aprenents y fadrins que vuy son se guarden las ordinacions antigüas y lo fins assí acostumat. — Vint: En casa del consui en cap en presencia de sols los consuls dels quatre examinadors y del clavari y padri dega fer dos demostracions de dos figuras enteras debuxadas sobre paper las que cada un dels quatre examinadors li demanaran que vindra a ser vuyt figuras enteras y axi matex que dega respondre a tres o quatre preguntas y no mes que cada examinadors dels quatre los aparexera demanar. Plau a sa Magestat ab tal que no estigan compresos los fadrins y aprenants que vuy son sino que respecte dells se guarden las ordinacions antigüas y lo acostumat. — Vintiu: Al matex temps del examen segon de dos mesos se hayan de fer las probas de llimpiesa de linage en la forma que fan los notaris collegiats y apotecharis de Barcelona las quals probas degan ofer los dos consuls o substituir en son lloch dos personas del matex Collegi y estas

probas se hagen de fer a gastos del pretensor de la plasa de pintor pagant los salariis y dietas que disposant las ordenacions dels notaris y apotecharis collegiats de Barselona ni porra ser admes al examen ultim que no sean concluidas estas probas pero en esser concluidas las probas si te fet lo que demana lo segon examen pora sempre que sera de son gust pujar al ultim examen que se fara en casa lo consul en cap en la forma que menciona lo numero antecedent y fet el examen se convidara tot lo Collegi pera que acudiesca a casa del Sr. Canciller y en sa presencia se reportara tot lo que lo dit pretensor habra fet en sos examens lo votara com se acostuma tot lo Collegi y trobantlo habil se li donara lo grau de pintor collegiat y donara las propinas de dobla a las personas mencionadas en lo numero seguent añadint a la del señor Canciller a mes de la dobla dos parells de guants dels fins y al notari del señor Canciller per prender lo acte de agregacio y jurament mitja dobla y un parell de guans fins. — Plau a sa Magestat ab que las probas de linpiesa de sanc se haian de fer ad aures sens que por asso haya de pagar cosa alguna lo pretensor de la plasa. Y que en quant a las propinas se observara la resolucio sobre los capitols següents. Y que quant haura dos pera examinar lo primer se examinara debant del Canciller y lo altre deban dell Regent la Cancilleria y lo any seguent torne al Canciller. Y axi mateix si un any

seran tres lo primer y tercer se examinen deban del Canciller y lo segon devan del Regent y lo any vinent se comense devan del Canciller. Entes empero que en dits examens hayan de assistir tambe dos Doctors de la Rl. Audiencia com se observa en los dels Notaris Reals collegiats. — Vintidos: Fetas las probas de la limpiesa antes de pujar al ultim examen deu depositar en poder del clavari cent lliures pera la caixa del Collegi y vuyt doblas per las propinas del Sr. Canciller dos consuls quatre examinadors clavari y padri que es una dobla per cada un dels dits de propina. Plau a sa Magestat ab que sols haya de depositar y pagar a la caixa del Collegi cinquenta lliuras y lo que importaran las propinas las quals se reduiran las del Canciller y en son cas del Regent a vint y quatre reals moneda barcelonesa y dos parells de guants de olor y una dotsena de guants pera sos criats y dos Doctors de la Real Audiencia que com esta dit han de assistir en dits examens dotse reals a cada un y un parell de guants de olor a cada un dels consols clavari quatre examinadors y padri dose reals y un par de guants. — Vint y tres: Lo examinat en tots los examens y trobat merexedor del grau de pintor collegiat dega al donarli lo dit titol de jurar en mans dels consols que observara y se governara per las ordinacions presents sens apartarse de ellas en cosa alguna sometentse y subjectantse en todas las penas y estatuts en ellas disposats y ordenats. Plau a sa

Magestat. — Vint y quatre: Estos tres examens tingan obligacio de fer ab la mateixa conformitat los fills de pintors collegiats encara los que seran de llegal y carnal matrimoni procreats pero que estos sien exempts y franchs de pagar las cent lliuras per la Caja del Collegi y las propinas y sols degan pagar deu lliuras per la Caja del Collegi com tambe que gosan aquest privilegi las fillas legitimas y naturals y no las bastardas dels pintors en orde a sa collocasio en matrimoni ço es que los jovens pintors que se casaran ab ellas degan ser pasats pintors collegiats pagant solament las deu lliuras per la Caja del Collegi com y de la mateixa manera que si fossen fills llegal y naturals de pintors collegiats. Plau a sa Magestat excepto los fills que genres que vuy se troban aprenents o fadrins puixen estos respecte dels examens se haya observar lo disposat en las antigues ordinations y lo que fins vuy se ha observat. — Vint y cinch: *Clavari*. Lo clavari dega axi mateix prestar lo jurament en ma del Sr. Canciller en la mateixa forma que los consuls conforme demunt es dit y que lo dit clavari per la bona administracio de son offici haja de tenir un libre de credit y debit dels diners entraran y se gastaran de la Caja dels comuns deposits de dit Collegi a fi de que finit son carrech puga donar lleal y bon compte per lo qual efecte deuran los consuls tenir altre libre ahont axi mateix asentaran lo diner entrara ab lo qual se degan comprobar las entradas se trobaran

escritas en lo llibre del clavari. Y dits comptes se hayen de conclouer dins vuyt dias y en cas que nos concloguessen per culpa de dit clavari sia privat per un any de veu activa y pasiva de dit Collegi y los consuls tingan obligacio de proseguir las instancias necessarias pera concloure dits comptes encara qui sia valentse dels medis de justicia o de qualsevols altres. Plau a sa Magestat ab que alternativament haja de prestar lo jurament en poder del Regent la Cancilleria. — Vinti y sis: Y que per mayor claredad y cauthela a fi y effecte de una leal y bona administracio que no puga lo clavari traurer diner algu com ni fer pagaments alguns de qualsevols especie y calitat que sian com excedescant la quantitat y suma de deu reals sens precehir poliça firmada de tots dos consuls y en cas se trobas haver gastat suma alguna que excedis la dita quantitat de deu reals sens precehir ditas polizas que hage de refer las quantitats gastadas de bens propis podent per dit effecte los consuls procehir contra lo clavari ab tot rigor de justicia. Plau a sa Magestat. — Vint y set: *Examinadors*. Los examinadors en la forma demunt dita nominadors hayan de prestar jurament en ma des consuls novament elegits de cumplir ab lo offici y carrech de examinadors sens dispensar en cosa alguna del estatuit y ordenat en orde al que ha de esser examinat. Plau a sa Magestat. — Vint y vuit: *Penas imposadas*. Cualsevol des pintors collegiats que per tema o sens

raho intentara plet al Collegi sia privat de tots los honors puestos y officis que gosan los demes collegiats com tambe sia privat de poder entrar ni votar a ninguna funcio de Collegi per espay de sis anys lo declarar que ha incorregut ha de tocar a tot lo Collegi tenint per aquest cas vot los consuls y declarat una vegada per tot lo Collegi que ha incorregut en la tal pena no pugan ni los matex consuls ni los successors de aquells en lo dit spay de sis anys de privatio proposar al dit transgressor a fi de ser restituhit als honors puestos y officis entrada y vot del Collegi sots pena de cien lliuras cada consul aplicadoras al serveiy de Sa Magestat (que Deu guarde) a coneguda del señor Canciller o Regent o Fiscal Real y en cas que los dos consuls fossent tan pobres que no poguessen pagar la dita cantitat degan pagarla los collegiats per iguals parts que hoida la proposicio donaran son vot y los dits consuls restian per espay dels dits sis anys privats de la manera dita. Succehint esta privatio de consuls lo que Deu no permete puga y dega juntar Collegi pera fer nominatio de nous consuls per lo restant del any lo clavari y si esta impedit per haver incorregut en la dita pena puga y dega juntarlo lo collegiat mes antich dels que no hauran incorregut en dita pena y elegits los consuls en lo modo disposat se fasse lo jurament en casa lo señor Canciller en lo modo axi mateix disposat y no obstant la dita privatio degan en los dits sis anys

pagar talls y tatxas com los demes collegiats tant los dos consuls com lo collegiat que haura intentat lo plet. Plau a sa Magestat. — Vint y nou: Axi mateix qualsevol des consuls que se atrevira rompre lo sagrat dels reals privilegis o proposar cosa contrafaent a ells dega lo señor veguer com es de sa obligacio y offici procehir contra los dits consuls y contra tots los collegiats que consentiran a la tal propositio y axi mateix contra los que sabent lo rompiment dels reals privilegis no ho denunciaran al señor veguer pera que prenga la deguda satisfaccio com a transgressor dels reals privilegis y a mes de las penas ordinarias que com a transgressor hauran incorregut tingan obligatio de pagar cent lliuras cada un des consuls aplicadoras al servey de sa Magestat (que Deu guarde) a coneguda del señor Cancellor o Regent o Fiscal Real com queda dit en lo capitol antecedent. Plau a sa Magestat. — Ningu dels pintors collegiats puga donar facultat pera que ningun fadri dels que estaran en sa casa concertia ninguna obra encara que sia per lo pintor mateix si no fos en cas de malaltia o ausencia pena de deu lliuras de las quals las tres lliuras se aplicaran a la caixa del Collegi y las set restants per los consuls y executador. Pero si lo fadri se atrevis de son cap a concertar qualsevol obra a mes de haver de pagar las deu lliuras sia privat de poder demanar la plaza per spay de dos anys contadors desde el dia ques trobara haver delinquit y

trobantlo pintant o constant que a pintat degan los consuls peñorarlo per dita pena y la obra perduda y aplicada a la Caja del Colegi y si acas las pinturas fossen de cosas indecents o deshonestament o diformament pintadas o que causan risa en lloch de causar devotio encara que sian figuras de sants o santas de Christo y de nuestra Señora sian presas y aportadas al sant Tribunal de la Santa Inquisicio a fi y effecte que lo tal pintant sia privat de pintar fins a tant que tinga la pericia de pintar que demana y profesa tan noble art. Plau a sa Magestat. Ultimament que en tot y per tot sian observadas las sobreditas ordinations seguintse y governantse per aquellas y no per altres si y conforme en aquella se ha disposat y ordenat y no altrament sens discrepar ni apartarse en cosa alguna de tot lo en ellas contengut baix de las penas respective mencionadas reservant en cas de contrafaccio alguna contra ditas ordinations lo poder los consuls prosehir ab tot rigor de justicia executant las penas contra aquells que haurant contravingut en lo modo y forma se trobara ser fahedor o divent per dit effecte donarseles la asistencia de algun ministre real sempre que de dits consuls sera requerit. Plau a sa Magestat. — Y ab las ditas limitacions y condicions dalt expresadas y no sens ellas sa Magestat confirma estas ordinations declarant tambe que per qualsevols personas axi forasteras com naturals del Principat de Cataluña que volran exercir la art de la pintura

en la ciutat de Barcelona sens esser mestres collegiats tingan obligacio los consuls de dit Collegi examinarlos y en cas que los troben habils concedirlos licencia para exercir dita art sens que hayan menester altre calitat de las que se requerexen pera obtenir la plaza de mestre collegiat ni fer probas de limpieza de linatge y que sols haien de pagar deu lliuras a la Caixa del Collegi per raho de dita llicentia y tambe sis lliures quiscun any pera subentio dels gastos del Collegi. Y reusantse donar la dita llicentia pugan tenir recurs al superior a qui toque al qual aparexentli no ser justa la denegatio tingan obligacio los consuls de concedirla. Y tambe que si les tals personas volrran esser mestres collegiats y sujetarse als examens y probas de limpieza de sanc y demes cosas contengudas en las presents ordinations tingan obligacio los consuls y Collegi concedirlos la plaza de pintor collegiats en la matexa forma que als qui hauran practicat dita art en la ciutat de Barcelona. — Nos quidem volentes erga praedictos Pictores Civitafis nostrae Barchinonae munificos et liberales ostendere nec non petitiones supplicationes ordinationes et capitula et omnia et singula in eis contenta tam quam Republicae utilia et ad bonum regimen conservationem et augmentum Artis Picturae concernencia ab omnibus ad quos spectet iuxta formam et tenorem dictarum decretationum et responsionum nostrarum eisdem pictoribus observari et adimpleri. Tenore igitur praesentis

de nostrae certa scientia regiaque auctoritate deliberati et consulte praeserta capitula et unumquotque eorum iuxta decretationes et responsiones nostras in fine praedictorum capitulorum cappositas dictis pictoribus civitatis nostrae Barchinonae presentibus et futuris concedimus consentimus assentimus et liberaliter elargimur nostraeque huiusmodi consentionis consensus assensus et elargitionis munimine seu praesidio roboramus et validamus auctoritatemque nostram inde interponimus pariter et decretum. Insuper ad maiorem presentis gratiae cumulum eisdem pictoribus praefatae nostrae civitatis Barchinonae titulum artistarum damus concedimus et elargimur. Ita quod deinceps artistae vocentur nominentur et intitulentur prout nos illos sic vocamus nominamus et intitulamus et ab omnibus in Principatu nostro Cathaloniae et comitatibus Rossillionis et Ceritaniae vocari nominari intitulari et tractari volumus et jubemus similiterque tribuimus et elargimur professoribus ipsius artis picturae in dicta civitatis Barchinonae facultatem erigendi Collegium sicut nos virtute presentis erigimus et eos in Collegium conjungimus et quod gaudeant utantur et fruantur omnibus et singulis gratiis privilegiis immunitatibus exemptionibus et favoribus caeteris collegiis artistarum eiusdem civitatis nostrae Barchinonae concessis et attributis. Volentes et expresse decernentes quod praesentis gratiae concessio (modo praemisso) sit et esse debeat omni futuro tempore dictis pictoribus praefatae civitatis stabilis realis

valida atque firma millumque in iudicio aut extra sentiat alterius cuiuslibet detrimentum sed in suo semper robore et firmitate persistat quapropter Illustri nostrum locumtenenti et Capitaneo generali in dictis Principatu Cathaloniae et comitatibus Rossillionis et Ceritaniae venerabili nobilibus magnificis dilectisque consiliariis et fidelibus nostris Cancellario Regente Cancellariam et doctoribus nostrae Regiae Audientiae Gerentivices nostri generalis Gubernatoris Magistro Rationali Baiulo generali ac Regenti regiam Thesaurariam advocatis et procuratoribus fiscalibus et patrimonialibus et signanter consiliariis predictae nostrae civitatis Barchinonae bicariis baiulis subvicariis subbaiulis alguaziriis virgariis et portariis et Caeterisque demum Universis et singulis officialibus et subditis nostris maioribus et minoribus in dictis Principatu et comitatibus constitutis et constituendis dictorumque officialium locatenentibus et subrogatis tam praesentibus quam futuris ad incursum nostrae Regiae indignationes et irae paenaque florenorum auri Aragonum mille a bonis secus agentis irremisibiliter exigendorum et nostris regiis inferendorum erariis dicimus praecipimus et iubemus quatenus huiusmodi concessionem et gratiam et omnia et singula praecontenta praedictis pictoribus perpetuo teneant firmiter et observent tenerique et inviolabiliter observari faciant inconcusse per quos deceat. Ita quod omnidubio contradictione et sinistra interpretatione cessantibus praedicti pictores gaudeant et gaudere possint

et valeant fructu et utilitate praefatarum gratiarum eisdem per Nos concessarum ut superius per petitiones et supplicationes ac decretationes praeinsertas apparet. Et non contrafaciant vel veniant aut aliquem contrafacere vel venire permitant ratione aliqua sive causa si officialis et subditi nostri praedicti gratiam nostram charam habent ac praeter irae et indignationis nostrae incursum paenam praeappositam cupiunt evitare. In cuius rei testimonium praesentem fieri iussimus nostro regio communi sigillo independentis munitam. Data in oppido nostro Matrili die trigesima mensis Martii anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagesimo octavo regnorumque nostrorum vigesimo quarto.

Yo el Rey.

Vidit Marchio de Castelnovo et pro Thesaurio generali. — Vidit D. Johannes Baptista Pastor Regens. — Vidit Comes et Jorro. — Vidit Haro pro Conservatore generali. — Vidit D. Antonius Calatayud. — Vidit D. Josephus Rull Regens. — Vidit D. Franciscus a Borgia Regens.

Dominus Rex mandavit mihi D. Josepho Maro et Lara. Visa per Marchionem de Castelnovo et pro Thesaurario generali Calatayud Pastor Rull Comes en Iorro Borgia ac me pro conservatori generali.

V. M. concede a los pintores de la Ciudad de Barcelona que haian de ser tratados como artistas y que puedan tener Collegio con las ordinaciones aqui insertas para su buen gobierno.

El Consexo.

FIN DEL TOMO CUADRAGÉSIMO PRIMERO

ÍNDICE

	<u>PÁG.</u>
LXXXI	Cofradía de Santa Lucía de Valencia. 17
LXXXII	Cofradía de los regantes de la acequia real de Alcira 23
LXXXIII	Cofradía de tintoreros de paños de lana de Valencia 30
LXXXIV	Cofradías de Santa María y San Guillermo de Castellfabib . . . 44
LXXXV	Cofradías de Santa María y San Pedro de Adamuz 55
LXXXVI	Cofradías de Corpore Christi y San Antonio de Onda. . . . 67
LXXXVII	Gremio de pescadores de la Albufera de Valencia 78
LXXXVIII	Cofradía de carpinteros de Barcelona. 88
LXXXIX	Cofradía de tejedores de paños de Barcelona 99
XC	Cofradía de macips de ribera y labradores de Lérida 103
XCI	Notarios publicos de Barcelona . . 110
XCII	Cofradía de conversos de Valencia . 117
XCIII	Cofradía de la Santísima Trinidad en Barcelona 129

	<u>PÁG.</u>
XCIV	Cofradía de Santa María de Torroella de Montgrí 141
XCV	Cofradía de San Miguel, en Madre- maña 147
XCVI	Pelaires y tejedores de Perpiñan . 156
XCVII	Cofradía de peleteros de Barcelona. 162
XCVIII	Cofradía de la Purísima en Perpiñan. 173
XCIX	Cofradía de San Sebastián en Mollet. 184
C	Cofradía de espaderos y lanceros de Barcelona 192
CI	Gremio de herreros de Barcelona . 204
CII	Cofradía de blanqueadores de Bar- celona 209
CIII	Cofradía de olleros, ladrilleros y alfa- reros de Barcelona 214
CIV	Cofradía de ligadores de balas de Valencia 225
CV	Cofradía de panaderos de Barcelona. 240
CVI	Cofradía de blanqueadores de Bar- celona 248
CVII	Cofradía de zapateros de Barcelona. 255
CVIII	Cofradía de San Miguel, de Altura. 269
CIX	Cofradía de barberos y cirujanos de Barcelona 273
CX	Cofradía de zapateros de Barcelona. 287
CXI	Cofradía de sastres de Barcelona . 290
CXII	Cofradía de barqueros nuevos de Barcelona 316

	<u>PAG.</u>
CXIII	Cofradía de labradores, hortelanos y tragneros de Barcelona . . . 324
CXIV	Cofradía de Santa Agueda en la Ca- pilla Real de Barcelona . . . 336
CXV	Cofradía de tejedores de velos de seda, de Barcelona . . . 344
CXVI	Cofradía de librerros, de Barcelona. 360
CXVII	Cofradía de músicos, de Barcelona . 373
CXVIII	Cofradía de pintorès de Barcelona . 396

TOMOS PUBLICADOS

	PRECIO	
Compromiso de Caspe. -- Tres tomos	20	pesetas
Unión de Barcelona y Aragón	5	»
Ordenaciones de la Casa Real de Aragón por Pedro IV	4	»
Ordenaciones de la Casa Real de Aragón por diversos monarcas. — Dos tomos	8'75	»
Municipalidades y cartas-pueblas	6'25	»
Historia de los Condes de Urgel por Diego Monfar y Sors. — Dos tomos	15	»
Repartimiento de los reinos de Mallorca, Valencia y Cerdeña	10	»
Censo de Cataluña ordenado por D. Pedro <i>el Ceremonioso</i>	5	»
Documentos literarios en lengua catalana (siglos XIV y XV)	7'50	»
Levantamiento de Cataluña en tiempo de Juan II. — Trece tomos	78	»
Opúsculos inéditos del cronista catalán P. M. Carbonell. — Dos tomos	10	»
Proceso contra Jaime III, último rey de Mallorca. — Tres tomos	18	»
Proceso contra B. de Cabrera y su hijo el conde de Ausona. — Tres tomos	18	»
Proceso contra el último conde de Urgel y su familia. — Dos tomos	12	»
Guerra entre Castilla, Aragón y Navarra: compromiso para terminarla. (Año 1431)	6	»
Proceso contra los nobles de la Unión Aragonesa en 1301.	6	»
Rentas de la antigua Corona de Aragón	6	»
Gremios y Cofradías de la Corona de Aragón. — Tomo I.	6	»
Gremios y Cofradías de la Corona de Aragón. — Tomo II	6	»

DP Spain. Archivó General de la
124 Corona de Aragón, Barcelona
A15 Colección de documentos
t.41 inéditos

**PLEASE DO NOT REMOVE
SLIPS FROM THIS POCKET**

**UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY**

